Disputatio de pijs

ET CATHOLICIS, ATQVE ORthodoxis precibus, & Inuocatione numinis diuini: & expositæ formulæ harum, tam de sacris scripturis, quam aliorum usurpatione descriptæ Græce, & Latine.

ACCESSERVNT DEFINITIONES *præcipuarum rerum, quarum mentio in hac disputatione fit.*

AD VSVM PIAE ET STVDIOsæ institutionis puerilis.

Ioachimo Camerario Pabepergensi
Authore.

ARGENTORATI
Iosias Ribelius excudebat. Anno
M. D. LX.

PROEMIVM DISPVTATIONIS DE PRECIBVS AD ILluſtriſs. pietateq; & uirtute, & ſapientia præſtantiſs. Principem Chriſtophorum, Ducem Vuirtebergenſem &c. Ioachimi Camerarii Pabeperg.

VAE & Reipub. pericula impendeant, & cum quibus priuatim difficultatibus plæriq; luctentur hiſce temporibus, nemini fere eſt obſcurum. Nam cum Reip. borribiles motus ante oculos ſunt, tum de ſe, ut prouerbium Germanicũ eſt, Quiſq; ſentit ipſe, qua parte pedem calceus affligit. Atq; in priuatis malis ea quæ ſunt occultiora maiorem moleſtiam ſæpenumero afferre ſolent. Nemo eſt, inquit ſenex Comicus, meorum æqualium hodie apud quem expromere omnia mea occulta audeam. Quis uero eſt? in cuius animo non incubent quamplurima quibus conſcientia mordetur, pungitur, laceratur. Cui nõ offerantur maximæ, & grauiſſimæ acerrimi doloris cauſæ, quæ cũ uel pietas, uel pudor celari iubet, collecto tanquã uomicæ, & intus feruẽte humore, ſummos cruciatus interdũ perferri neceſſe eſt. Qui ſunt nonnunquã plane intolerabiles, ut niſi medicina ſubueniat, uita etiã ipſa extinguatur. Nam ſecundum Lucret.

Et dolor &, morbus læti fabricator uteriq; eſt.
Sed corporis malo laborantē ſi ſubleuari uelimus, quid medicinam agere oportet? Tumorem profecto aperire ulceris, & emittere conceptum uirus humoris corrupti, ita deinceps uitiata pars ſanari poterit. Hanc animo & turgenti & ſaucio, benignitas diuina oſtendit, & offert in Eccleſia Chriſti τὴν ἐξομολογήσεως, πρὸς ἑαυτὸν λόγων, ſecundum id quod Pſalmus ait. Reuela domino uiam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet. Et rurſum. Dixi confitebor aduerſum me iniquitatem meam domino, & tu remiſiſti impietatem peccati mei. Quemadmodum autem his remedijs deſtituti, per ſummos ſæpe cruciatus interire conſueuere: Ita compotes illorum, non modo exitialium perturbationum exagitatione liberantur, ſed recreati etiam gaudio fruuntur eo, quod neq; uerbis exprimi, neq; omnino ſenſu, extra hunc euentum, percipi poteſt: & poſt illarum tempeſtatum uexationem in tranquillitate placidiſſime acquieſcunt. Atq; hæc eſt pax & læticia, qua inchoatur in terris uita beata: de qua neq; dicitur uere, neq; cognoſcitur certo quicquam alibi, quā in Eccleſia filij Dei domini noſtri Ieſu Chriſti. Sunt autem iſta non paucorum ſcientiæ repoſita, ſed omnium cognitioni expoſita. ſimplicia, plana, perſpicua, non indigentia ſubtilitate ingenij, neq; ſagacitate mentis, neq; etiam ſolicita aliqua ad proferendum cura. Clamat enim propheta, Quicunq; inuocauerit nomen domini, is ſaluus erit. Et uox diuina quid ait? Inuoca me in tribulatione tua, & ego te exaudiam

diam, & tu me glorificabis. Hoc igitur præconiũ manifestum & clarum prædicatur uniuersis, tanquam in Olympia olim, quicunque uelit, eum iubens quasi in arenam descendere, ut præmium auferant strenui. Nam non canuntur ista surdis, neq; proponuntur lentis, atq; inertibus, & ocioſis. Quærite enim, inquit, & inuenietis. Pulsate, & aperietur. Ita uestigatio in inuentionem, & pulsatio in apertionem desinit. & inanes nugæ excluduntur, ut inquit Clemens Alexandrinus, & labefit Basilidianorum impia sententia, propter insitam electionem, contingere salutẽ hominibus, quicquid fieret aut non fieret. Sed Christiani rectius æternam Dei uoluntatem intelligendo perspiciunt, & certius habent exploratam: cui & obtemperare omnibus uiribus studeant, tanquam filij morigeri clementißimo patri. Itaq; non occupant frustra locum in Ecclesia, uel cum aliorum etiam detrimento, sicut illa in agro arbor infructuosa, cuius in narratione Euangelica à Domino quasi incolumitatem annuam deprecatur uillicus spe fructificandi. Et hæc igitur, nisi fructus producat, exciditur, & ἀργὸι περὶ ἄπρακτοι in hoc cœtu congregato ad salutem, ac uitam æternam, à salute & uita remouentur. Ista communia atq; parua nobis sufficere possunt, neq; ambiguitate aliqua inuoluenda, aut subtilitate implicanda sunt, in mediocri & infirma cognitione. Alij exquirãt maiora, & scrutentur magis abscondita, & exultantes copia scientiæ derideant inopiã aliorum. Ludant etiam, si uidetur, contentione uerborum,

ut quondam Athenis Rhetores, qui Halonesſum non uel lent tradi neq; accipi, ſed reddi atq; recipi. Appingant ſane aliquid, detruncent, dimicent de nominibus & ſylla bis, dum quidem hoc maneat, ἡ βασιλεία ἐστὶν ἐκ ὄρων οὐ λόγων, ἀλλ' οὐ δυνάμεως. Sed hoc ſalutare Chriſtianorũ inuocatio nis opus, etſi ſpecie excellens non eſt: Id tamen profecto præſtat, quod diximus, non modo mens ut miſeria perpetui mœroris liberetur, ſed fœlicitate etiã ut compleatur lætitiæ ſempiternæ, dum calix ille σωτηρίας accipitur, & nomẽ domini inuocatur. Publicæ quoq; clades, pietatis Chriſtianæ precibus ſæpe mirabiliter depelluntur, aut mitigantur. Nam penetrare nubes precationem iuſtorum, præclare ſcriptum eſt. Hæc communis multorum, iam eſt ut copia ſplendidior, ſic præſtantior effectu. Plurimi enim tum uno ore & animo implorant Deum. Etſi communibus precibus priuatæ etiam difficultates comprehenduntur. Neq; exaudiuntur precãdo diſcordes, & non conſentientes uoluntatibus. Et, ut ait Baſilius, ἡ πρόσευχὴ μὴ ἴσχυσε τὰς συμφωνούσας ἁδρανεστέρα πολλῷ ἑαυτῆς τὴν ἑνὸς ἐποιήσατο μίαν γενέσθαι, δύο ἢ τριῶν ἐπικαλεμένων αὐτὸν ὁμονοίᾳ. Neq; eſt ſola cauſſa illa, cur non exaudiantur precantes, quæ in epiſtola Iacobi refertur, propoſiti prauiſed hæc etiam profecto præcipua, in una communitate, diſſidij atq; ſeparationis, in qua omnia Religionis officia uel peruerti, uel admodum frigere neceſſe eſt. Atq; exercuere, exercentq; hoc opus alij quoq;. Atq; haud ſcio an omnes ſplendidius quam Chriſtiani. Quanta enim eſt

horum

horum in precãdo humilitas? quam fiduciæ in impetrando facilis persuasio? ut hæc perquam exigua & quodam modo stolida, collata cum aliorum obseruationibus uideri possint. Nullam dignitatem, nullum meritum à se proferũt precantes in Ecclesia Christi fideles. Non ostentant uirtutes actionum suarum elatione pharisaica. Non uelut i exprobrant sua sacrificia, aut ministeria, ut hic

Nos munera templis
Quippe tuis ferimus. Et ille.

ἄνωστί τοι χαίρουσ' ἐπὶ γυὸν ἱρῆα,
ἢ, εἰδώποτί τοι καταπίονα μηρί' ἔκηα.

Quid igitur à Christianis fit? Oculos deijciunt, manu pectus feriunt, & propitium sibi peccato alienatis Deum esse orãt. Sed alius nescio quis quomodo precatur, quam præclare & luculente.

Ζεῦ βασιλεῦ τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ δὸς ἐυχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ ἐυχομένοις ἀπάλεξον.

Metuit scilicet ne quis quid temere petat, aut nõ petat si bi contingere, & quæ possint, ea benignitate diuina ultro tribui, mala uero deprecatione auerruncari uult. Et poëta Latinus, cum quæsiuisset, Nil ergo optabunt homines, si, inquit, consilium uis,

Permittes ipsis expendere numinibus, quid
Conueniat nobis, rebusq; sit utile nostris.

Accedunt philosophi, magistri, ut se perhiberi postulãt ueritatis, & probant Lacedæmoniorum εὐφημίαν precantium, δίδοναι τὰ καλὰ τοῖς ἀγαθοῖς. At Aristote

ſpes cautior hoc corrigit. Immo, inquit, οὐχ οὕτως ἐγὼ, τὰ μὲν ἀγαθὰ αἰτητέα ἀγαθὰ εἶναι ἀγαθά, αἰρετέον δὲ τὰ αἰτητέα ἀγαθά. Chriſtianus uero ita eſt οὐ πάνυ, uel etiam πάνυ μὲν οὖν, ut effundat cor ſuum coram æterno Deo, quem nequaquam ἀπαραίτητον eſſe ſtatuit, & fretus miſericordia atq; bonitate ipſius, de paruis & magnis, ſecundis & aduerſis, ſe & alijs eum interpellat, in confeſſione indignitatis ſuæ, cum fiducia obtinẽdi quicquid petierit: ut uere πρὸς αἰτήσων accedat Deum, nullamq; aliam ſpem foueat, niſi clementiæ & benignitatis diuinæ largientis, maxima & ſumma bona immeritis, & gratuito fauore complectentis indignos. Neq; eſt alia religioſior, aut Deo gratior, neq; fuit unquam, neq; eſt futura εὐσεβεία, quam hæc eſt Chriſtianorum ſimplicis & apertæ & confidentis orationis, inuocantis æternum Deum, & implorantis opem, poſcentiſq; auxilium, defenſionem, conſeruationem, deniq; ſalutem & uitam ſempiternam. Cum autem in Chriſtiana quidem uita, ut ſtudium obediendi uoluntati diuinæ declaratæ edictione immutabilium legum, id eſt pietatis & ſanctitatis officia præſtentur: aut cum copia in præſentia, tum ſpes in poſterum ſalutis uniuerſæ adimatur & fluctuet, neceſſe ſit: Præcipua eſt in hac aßiduitas, & diligentia precum & inuocationis. Quamuis autem opus humanum nullum, placatum reddat numẽ diuinum, neq; ſatisfaciat iudicio ipſius, neque promereatur fauorem. Omnino tamen placet Deo cura obedientiæ, quia imperatur. In Chriſtianis etiam huius operæ ſalutaris

ſunt,

ſunt, & hic eſt cultus gratiſſimus deo, & ſuauiſſimus fructus iuſticiæ, & dignantur illa præmijs maximis. Sed reconciliatio & gratia, ipſius etiam ſanctitatis, pietatis, iuſticiæ, ſalutisq; effectio & ueritas, neq; cogitationum humanarum inuentum, neque uirium elaboratio eſt: ſed demonſtrata benignitas, & donum miſericordiæ & charitatis diuinæ, & meritum unici interceſſoris & mediatoris filij dei domini noſtri Ieſu Chriſti. Cuius condemnatione abſoluti, et afflictione ſanati, & correptione liberati, & morte in uitam reuocati ſunt omnes qui credunt & confitentur Ieſum eſſe Chriſtum, filium Dei & filium hominis, redemptorem, iuſtificatorem, ſaluatorem unicum ſuum, uel potius redemptionem, iuſticiam & ſalutem. Cuius eſt laus, gloria, regnum & potẽtia infinita. Quid autem obſecro ijs qui ſalui & incolumes eſſe cupiunt opis, aut qui tanquam procellis uentorum ſæuientibus portus, quo due trepidantibus perfugium oſtenditur, niſi inuocationis & precum? Conſtat nõ unum aut alterum, quodam loco, ſed complures utriusq; ſexus dæmoniaco furore correptos eſſe: & hoſtem filij Dei Satanam non iam inſidijs & arte adoriri nomen Chriſtianum, ſed contemptim huic illudere & libere in illo graſſari. Conſtat puerperam alio loco, cum fœtus uolenti necare ereptus eſſet, diſſimulata rabie ſuis ipſam manibus naturam dilaceraſſe cubantem & tectam, & uiſcera paulatim cum ſilentio extraxiſſe. Multa alia nota, & euidentia ſunt, uolitantis hoſtis, & exultantis tanquam uictoris. Vt tem-

pus sit profecto uigiliarum, & attentionis, ad resistendum & illum fugandum. Quid autem ait Christus τοῦτο τὸ γὰρ ἐν ἐμοὶ πορίνται ἐμὲ οὐ προσδοκῶ νῦν ἐστίν. Quæ uero nunc exerceantur & fiant, uidemus, cum quid oporteret, non sit dubium. De quo equidem in ea simplici consideratione, quæ exposita est, acquiesco. In quadam mirifica huius sæculi alacritate, quorundam etiam curiosis exquisitionibus, & obscuris distinctionibus, cum quidem horreat animus cogitando, quid quam celeriter falsitatis & exitialium errorum inuectū sit in hoc Christiani pectoris & oris, atq; adeo manuum præclarissimum opus. Quanquam alia quæuis potius egerit cura & labor, eorum qui defendere debuerunt Ecclesiam, & tueri quasi castra cœlestia in terris, uera & explicata docendo. Nam hi dum nescio quæ alia ueluti muniunt & instruunt, arcem religionis incustoditam & desertam reliquerunt. Ego uero, si quisquam est, qui ab antiquitate timide & cunctanter dissentit: Is sum profecto, non modo διαβάλλω & μὴ φίλον ἡγοῦμαι, φοβοῦμαι δὲ μὴν ἡγοῦμαι τιτιδιτιπόνηρον, ut ait Hippia Platonicus. Sed quia animaduerto mirabiles esse una cum temporibus sententiarum conuersiones, & modo approbari, modo improbari aliquid, fugiente cognitione id quod in re ueri inest, & falsi specie interdum eximia, illud obeunte et tegente. Et non tamen is sum, qui incerta & dubia omnia esse existimem. Nam ueritas profecto ubicunq; eluxit, ibi ita est clara, ut errorum tenebras facile repellat. Elucet autem sem-

per

per in religioso studio, & pia industria, aliquando quidem magis, aliquando minus late fundens splendorem: pro eo atq; æterni Dei benignitati pro rerũ hominumq; conditione uisum fuerit. Religiosum uero studium nullum est, quod à perpetua consensione de ueritate cœlesti abducitur, id est quod non uersatur & exercetur in doctrina ecclesiæ καθολικῆς καὶ ὀρθοδόξου: Sed diuertitur in quasdam quasi exedras singularium cogitationum et disputationum, cum quibus coniungi fere solet audacia ac temeritas, & fastidium superbiæ, res à Christiana pietate & Ecclesiæ disciplina, alienissimæ. Sed de his alij alîs. Meas quidem neq; superuacaneas, neque futiles ut spero, nõ certe prophanas, aut impias de hac parte cogitationes cum describendas putassem & publicandas, cum alijs de caussis, tum quod lectionem hanc aliquibus profuturam arbitrarer. Tuæ istud clementiæ, pietàti, uirtuti, sapientiæ, Illustrissime princeps, opusculum literarũ mearum peculiari affectione destinaui, addixiq; animo & sententia mea: idq; significandum atq; testandum publice duxi, bona in spe futurum studium submissum huius operæ non ingratum Illustrissimæ clementiæ tuæ: quod te cognouissem ueritatis amantissimũ, & cùm religionis synceræ, tùm opt. disciplinarum atq; artium patronum, cultoremq; singularem, & eximium. Respexit autem consideratio mea ad Illustrissimam sobolem tuam, cui imprimis religiosæ precationis præcepta tradi, utile uideretur. Oro autẽ filium Dei dominum nostrum Iesum Christum

ſtum æternum, & unicum mediatorem, deprecatorem, interpellatorem pro genere humano, atq; cuſtodem huius: ut tuam Illuſtriß. clementiam in munere felici diutur næ gubernationis incolumem, & flore, proſperitate, incremento ſuorum lætantem, & Eccleſiam atq; Rempub. augentem & ornantem defendere, tueri, protegere, conſeruare perpetuo uelit. Amen.

EX HODOEPORICO

AD D. GEORGIVM COMITEM LABISCANVM: PALATINAREM POSNANIENSEM: IOANNIS STURMIJ IUDICIUM DE IOACHIMO CAMERARIO.

IPSIAE CAMERARIVM uidisti, & eundē ex Galliis rediens in patriā, rursus salutabis: uirum mediocribus & honestis opibus: sed magna uirtute & doctrina. Multa ille legit: multa scripsit: omnia meminit, iudicat sapienter, disputat subtiliter, sermone utitur Romano atque Latino: & quidem tali, ut ei natiuus esse uideatur: nō imitatione conquisitus. De religione ita disserit: & quidem de magnis controuersiis: ut in nullum ordinem sit acerbus, in nullum horum iniquus, & tamen grauis uitiorum reprehensor: & falsæ doctrinæ acer castigator: & superstitionis emendator uehemens. Philippo Melanthoni charus: neq; mirum, nō enim solum id uetera, &

perpe-

perpetua inter ipsos meretur consuetudo: sed dignæ etiam sunt tum Philippi Melanthonis amore & charitate: tum omnium eruditorum hominum beneuolentia, & obseruantia illæ quas supra posui uirtutes. Ego cum Lipsiam ante aliquot annos uenirem, aspecta urbe: non tam lætabar ędificiorũ elegantia: quam Camerarii recordatione. Credo idẽ accidere: omnibus qui eo accedunt bonis & literatis hominibus: neque dubito, quin eius uiri, cuius familiaritas omnibus grata & honorifica est: tibi optata & iucunda futura sit congressio.

DISPVTATIO DE PRECIBVS IOACHIMI CAmerarij Pabepergensis.

CVM OMNES MORTAles naturæ quodam instinctu rebus difficilibus, & aduersis uota facere, & implorare soleãt opem numinis diuini: & tum potissimum, cum auxilio humano se destitui cernunt: facile concludi potest, non excogitatum hunc cultum, ut alios multos, ab hominibus: neq; institutione, & doctrina introductum, sed insitam omnium animis, & cognatam esse a prima origine istam persuasionem, ut unusquisq; perturbatus animo, & in periculis, in primis ultimo rerum discrimine, ubi nulla iam aut incertior succursio humana speratur, inuocare numen diuinum, & precari, atq; orare debere uideatur. Idq; fit ab iis quoque qui minus aliquando religiosi fuerunt, ubi conflictantur rebus duris, & asperis. Impelluntur

enim tum ad implorandum numen diuinum, & θεοκλυτεῖν incipiunt, cum opis humanæ quasi subsidio se sentiunt deficí. Id quod fieri solere ignorat nemo, & pręclare indicauit Aeschylus, apud quẽ nuntius congelatum Strymona transituros Persas, uota fecisse omnes narrat,

θεὸν δ' ἅπας, inquit,
Τὸ πρὶν νομίζων οὐδαμοῦ, τότ' ἤυχετο
Λυτοῦσι γαῖαν, ἀρκάνοντι πρόσπυνον.

Sed si est æterna, & immutabilis uoluntas Dei, quis locus precibus relinquetur? id enim fiet scilicet, quod ille uult, si ue imploretur, seu non. Primum refutat hanc obiectionem, mandatum Dei manifestum, Inuoca me. Et simplex pietas, atque religiosa fides prospicere solet & debet, non respicere. id est, assentiri uerbo Dei, non in hoc inquirere. Deinde si uoluntas Dei est æterna & immutabilis, & ista est uoluntas Dei, ut inuocetur precibus piis, nimirum mos gerendus est, & obtemperandum ipsi. Hęc simplicitas Deo grata est, & salutaris hominibus. Quæ interdum ita urget promissio

nem

nem respectus diuini, ut cogere Deum, & uim facere uideatur. quemadmodum de prisco Iacobo scribitur luctante cum Deo: & quidam Eremita Paulus, cum quiddam diu orans nō impetraret, quasi minatus se cibum non prius capturum esse, quàm obtineret quod petebat, ita narratur notuisse benignum Deum, & compos uoti factus esse. Impiam autem tam audaciā, quàm stultitiam in precando odit Deus & auersatur: quam & extranei sapientes notarunt. Vt si audeat laborem studiorū fugiens, & deses, atque iners, petere à Deo laudem ingenii, & copiam eruditionis. Aut agricola socors non præparato, neq; consito aruo, uberem prouentum frugum. Aut, quod ridiculum sit, somniculosus, & tardus, ut quo cōtendit, sine molestia celeriter perueniat. Non est igitur omnino mala sententia Græci uersus, quo iubemur, manum admouere, & inuocare opem Dei. Et sedulitatem enim honestarum actionum diuino auxilio adiuuari monet, & neminem sua strenuitate fretū esse opor-

tere docet. Et apud Xenophontem non audire numen diuinum ait Cyrus petentes ἀθέμιτα, quæ tamen de humana intelligentia dissseruntur, & à ueritate cœlesti aberrant. Facere autem Deum ueluti ferreum, seu Adamantinũ, atq; negare moueri precibus implorantum: & necessitatem constituit euentuum ineuitabilem, neq; uel à Stoico dogmate fati, uel Epicureo de fortunę dominatione abhorret, quod pietatis sensus respuit, & demonstrata uolũtas diuina scriptis sacrarũ literarũ cõdemnat ut falsum, & profanum. Declaratur autem ab inuocantibus numen diuinũ, corporis gestu quoque affectio animi. Nam & humi se precantes abiiciunt, & manus complicant, quæ est ueneratio, & ut aliqui nominarunt, adoratio (Græci προσκύνησιν uocarunt) submissionẽ animi indicans, & in potestatem permissionem. Manus etiã à precantibus in cœlum tolluntur, gestiente animo confugere ad diuinam potentiam, à qua defendamur, & protegamur. Quia autem multiplex, & uaria est

ista

ista precum ueneratio, ideo manifestum fit, ritus & obseruationes huius aliquas esse falsas: nam solum uerum uniusmodi est & certũ. Ex his apparet, precum & inuocationis quasi legem illam quidem esse naturæ, sed hãc perperam explicari, & usurpari, uel errore, uel prauitate hominũ, ignorantium neq; colentium ueritatem. De quo nemo nisi æterni Dei cultores, & discipuli eius doctrinæ quæ est expositа uerbis Dei, certi exploratiq; aliquid possunt differere. Hi enim ob oculos uersante legis edictione diuina, qua iubemur inuocare Deum, & colere, ac uenerari solum, non complexione rationum aliqua, sed religiosa assentione, & fide, quam habẽt cœlesti doctrinæ, et demonstratione sancti Spiritus, sciunt diuinum numen esse, unum, simplex, originis & finis expers: non inclusum huic mundo, neq; ullis causis effectionum alligatum, aut implicatum, sed liberrimũ extra uniuersitatem rerum in seipso uersans atque consistens, à quo omnia procreata sint, & condita. Primum mundi

huius opus admirabile, & ingens. Deinde omnia quæ in hoc insunt, cõprehensa ambitu & cõplexu ipsius. Cõdita autem sunt illa non modo potentia ineffabili, sed mirifica etiam sapientia, ut tãm totũ opus, quàm partes huius, pulcherrimo ordine, & eximia perfectione elaboratæ & absolutæ, ab authore & fabricatore gubernẽtur atq; cõseruentur. Ad hunc uerò finẽ sunt cõdita, ut his ipsis sapientia, & maiestas cõditoris declaretur, & naturę intelligentes, ut illũ cognoscãt, & uenerẽtur, & celebrẽt. Sed hic author atq; conditor omniũ rerum, quem Deũ nominamus, simplex ille, & unus, tribus notitiis propriis cognosci uoluit, quę à Græcis ἰδιότητες uocantur. Et quoniã nõ est hæc distinctio cogitationis cõmentum: sed reuera in tribus unũ spectatur, ideo Græci nominarunt ὑποστάσεις, & Latini personas, patris, & filii, & Spiritus sancti. De quibus cũ alienis à fide quam habent religiosi scriptis sacrorũ librorũ, disputandum non est. Nam probari hęc tantum illis possunt, qui assentiuntur iis

libris

libris, quibus descripta esse ea quę diuinitus patefacta sunt de natura, & uoluntate Dei, credimus & cõfitemur. Quod si, ut inquit Clemẽs Alexandrinus, hęc sumuntur ad ea, de quibus quæritur, tanquam certa, quippe diuina & cœlestia eloquia, sequitur, ut cõclusio etiã certa reperiatur, de illis cõfecta, & scientia hinc existat pietatis. Pater igitur ante omne temporis aut originis, quam humana intelligentia cõpræhendat, initiũ gignit filiũ, & ex eodẽ egreditur utriusq; Spiritus, quem sanctũ singulari nomine uocamus. Et sunt hęc tria, uel in his tribus est unũ. Creat autẽ pater ęternus mundũ, & intra hũc cuncta, per filiũ, & spiritu illa sancto fouet. Vt autẽ filius λόγος, ϗ εἰκὼν dicitur patris: ita sanctus spiritus δύναμις propriè appellatur: de quibus Theologiæ disputationes sunt luculentę, quę alibi explicãtur. Ad inuocationẽ igitur reuertamur. Cuius etsi est naturę impulsio, ut diximus: tamen quemadmodum alia, quæ naturæ præceptiones subiiciunt, diuinis etiam edictis atq; legibus

post naturæ corruptionẽ, cum se humana creatura à creatore Deo auertisset, sancita fuerũt. Ita & de Inuocatione mandatum accepimus, & iubemur precari Deum, & illius numen adorare, & inuocando uenerari. Atq; hoc opus, si qui liberari seu conseruari diuinitus uelint, maximè esse necessariũ, & pertinere ad certissimam spem salutis, promissio mandato addita declarat. Inuoca enim, inquit, me in afflictione tua, & ego liberabo seu eripiam te, & tu celebrabis beneficiũ meũ. Vt si qui dubitẽt, aut quærãt, sit ne necesse salutis nostræ caussa inuocari Deum, ii tanquam ἀνόητοι καὶ ἀνυπόστατοι fugiendi esse uideantur. Cum igitur inuocamus Deum, ante omnia sciri oportet, Quis sit ille quem inuocamus, & an uera ratione inuocemus, quod ritus sint inuocationis diuersi. Religionis igitur ueritas demonstrat, Deum esse, Mentem, seu naturam intelligentẽ, qui est νοῦς, unam, simplicem, indistractam, æternam, expertem principii & finis, omnipotentem, creatricem uniuersorũ quæ

facta

facta sunt, & illa conseruantem atque gu
bernantem, immensum in modum bo-
num, iustum, fortem, clementem, liberri
mum, & nulli causarum necessitati inhę
rentem, sed arbitrii ac iuris sui moderan
tis, & regentis, & continentis omnia. Pa
trem qui uniuersa creata condidit & fe-
cit: Filium per quem, & in quem omnia
condita sunt: Spiritum sanctum omnia
uiuificantem, & fouentem, aduocatũ, de
fensoremq;, & doctorem piorum & reli
giosorum cœtuum, quæ est congrega-
tio eorum, quos filius Dei factus homo,
& natus de uirgine Maria tẽpore suo,
Dominus noster Iesus Christus, dispers-
sos per totum mundum collegit, & de-
dit eis potestatem ut fierent filii Dei, re-
generati diuinitus. Hunc igitur Deum,
seu numen istud diuinum spectare opor
tet precantis, & adorantis mentem atq;
cogitationem. Qui quidẽ relucet & ap-
paret in sola imagine Filii, à quo & exhi
betur conspectus ipsius, & enarratur na
tura ac uoluntas, & confertur cognitio.
Et quicunq; aliò se uertunt, aut rem ima

ginémue aliam intuentur, ii à ueritate aberrant, & hallucinãtes in ſuperſtitione non precantur, neq; adorant Deũ, ſed quiduis potius extra illũ: quæ ſunt iam innumerabilia ſimulacra, ſeu, ut Græci nominant εἴδωλα. Quibus primum conceptis ſuperſtitione, & errore animorũ, poſtea expreſſæ ſtatuuntur effigies, in quorũ deinde cultũ euagatur εἰδωλολατρεία, & in mendaciis deſipit, unde à ueteribus εἰδωλομανία fuit appellata. Religioſa igitur adoratio & preces pię, intento animo, & directa acie mentis ad unũ ſolum illũ Deũ, qui de indicio ſuo patefieri uoluit humano generi, & de quo ſciendum, cognoſcendumq; eſt id quod retulimus, conuertetur, neq; uſpiam aliò deflectetur. Id enim cum fit, inuocatio hæc Dei nõ eſt. Sed quantumuis uerborum ſplendore, aut etiã quaſi comptu ſagacitatis humanæ illa actio ornetur, nõ tamen uenerationis diuinæ, ſed cõtumeliæ, & auerſionis à ueritate, & idololatriæ cum opus perhibendũ eſt. Etſi autẽ me non fugit, ueteres tam Græcos quàm Latinos

tinos minus interdum cautos fuisse, & diligentes in conseruando synceritatem inuocationis, & adorationis: tamen neq; illos rem corrupisse certum est, & doctrina cœlesti adhuc salua, minus incommodi habuit, negligentia, ut ita loquar, illa. Posteriorum autem errores neque dissimulari debent, & modis omnibus sunt refutandi. Sunt autem duo, quibus adoratio deprauatur, ad quæ omnia referri possunt, quę hac in parte impietatem, & superstitionem complectuntur: ut genera ista Idololatriæ perhibere liceat. Vnum, auersio animi à filio Dei Domino nostro Iesu Christo, & circumspectio, uel humanæ, uel cuiuscunque alterius intercessionis, aut auxilii, & adiumenti, atque commendationis ab ullo opere aut re. Alterum communicatio cultus in adoratione cum aliis quocunque consilio, aut pacto hoc fiat Primum est tale. Solum Deum adorari oportet: oportet autem ita adorari, ut certo sciatur eum compellari, & nos audire.

Hæc

Hęc uia demonstrata est per filium Dei, Dominum nostrum Iesum Christū. Itaque mentione huius, quem solum habemus intercessorē, & interpretē ad Deū, ipsum Deum uerū, qui adiunxit sibi naturam humanā, scimus & dirigi preces nostras ad æternum Deum, & nos exaudiri. Propter filium enim omnes qui credunt doctrinæ ipsius, beneuolentia sua pater cōplectitur, & largitur ac tribuit petentibus omnia quæ illis conducunt, id est, bona. Meritus enim est filius obedientia sua, ut non modo ipse ametur à patre, sed omnibus etiā suis, ii sunt qui credunt doctrinæ ipsius, ut concilietur charitas Dei immensa & sempiterna. Hoc igitur uno freti fideliter, & religiose inuocabimus Deū. Nulla fiducia propriæ, aut alienæ, præterquam filii Dei Domini nostri Iesu Christi dignitatis. Neq; præferentes, aut ostentantes à nobis quicquam. Neque perfugium aliud quærentes ullum conciliationis, uel interpretis, uel deprecatoris. Societatem quidem inuocationis expeti rectum est,

& opta-

& optare commendari nos cõmunibus piorum precibus, sed has ipsas eodẽ tendere, et nobiscum cõcurrere oportet. Ex quo manifestum fit, quamuis non negetur Animas sanctas eorum qui terris excesserunt, uota facere ad Deum pro iis qui in hac uita adhuc peregrinantur, tamen adorari illas, aut inuocari precibus piorum non debere: neq; hoc Religionis ueritatem pati, ut ne angelos quidẽ: quamuis Dei uolũtate, & iussu defensores hos, atq; custodes hominum esse, dubium non sit. Solum enim Deum adorare, & illi uni seruire iubemur. Itaq; ueterum quorundam eruditæ, & speciosæ locutiones, non sunt assumendæ ad doctrinam cõstituendam, qua fiducia à misericordia Dei, & patrocinio, ac deprecatione filii Domini nostri Iesu Christi, uel latũ unguem, aut quatenus pilus unus intercedat, secundum prouerbium, abducatur aut recedat. Quod certè fit, respiciente animo aliò, & requirente præterea opis, auxiliiq; aliquid. Secundum genus quod fecimus Idololatriæ, est impietas

pietas cultus, & adorationis imaginum. De quo cum Patriarcha esset Constantinopoli Germanus, atroces cõtentiones, & cruenta certamina orta fuisse comperimus. Semper autẽ altercando aliquid ueritatis amittitur: et contentiones plerumq; nocent: quemadmodum lora uiolenta distractione longius extensa, cùm labefiunt, tùm sæpe etiã dirumpuntur. Atque miratus fui, doctum neque ineruditum, atque pietate præstantem uirum Iohannem Damascenũ, de hoc ipso tam uehementer pugnauisse, & tam indiserte plæraque disseruisse. Distinguit imagines, & adorationes, & cultus. Rectè ille quidem, sed minus idoneo loco. Ac credo importunitate aduersariorum & hunc, & alios eò adductos fuisse, ut in studio asserendi sententiam suam, illorum temporum superstitioni aliquantulum indulgerent, & uitiis, sicut fit, assentarentur. Non etiam nunquam fieri solere scimus, ut pertinax opinio mirabiliter animum peruertat, & quasi obstruat luminibus ueritatis. Sedâ nobis aperta ueri-

tas

tas, ac clara quæratur, & hanc sequamur. Primum igitur non defendendi sunt qui effigies oppugnant, & picturas delent, ac statuendum est, imaginibus sanctorum hominum eum honorem haberi oportere, certè rectè posse, ut uel sacris, uel profanis in locis reuerenter collocentur, atque proponantur. Similiter & historias diuinarum rerum exprimi & spectari, non abhorret à religione Christiana. Quemadmodum & ea asseruari, & ostendi, quæ rerum gestarum monumenta, aut piam memoriam complectuntur. Id quod de solio Iacobi Apostoli primi Episcopi Hierosolymitani scripsit Eusebius, qui & Imaginum mentionem fecit, παῦλος καὶ πέτρος, καὶ αὐτὸ δὴ τὸ χριστοῦ, quas inquit, διὰ χρωμάτων γὴ γραφαῖς σωζομένας ἱστορήσαμεν, ὡς εἰκὸς, τῶν παλαιῶν ἀπαραλλάκτως οἷα σωτῆρας ἐθνικῆ συνηθείᾳ πρὸς ἅπαντοις τοῖς τόποις τιμᾶν εἰωθότων τὸν τρόπον.

Quæ quidem monere debent omnes, ut in hac parte circumspecte se gerant: his præsertim temporibus, quibus

super-

superstitiosa credulitate errores multos admissos esse, neq; potest, neq; solet negari. Nam quæ Iudęi nolentes relinque re cõsuetos ritus, seruarunt, cum religio Christiana ab aliis usurpari non patiatur, quo pacto cæterarum gentium errores sequi tolerabile esse uideatur? Error autem an non perhibebitur? Imagines ullas uenerari ἀπαραλλάκτως, id est, non mutata cõsuetudine cultus simulacrorum. Sed in reprehendendo non immorabimur. Vt igitur memoria omnis eorum qui in hac uita sanctè, & religiosè Deum coluerunt, conseruari in ecclesia debet: Ita profecto, ad hanc adorationẽ quoq;, id est, προσκύνησιν, & σέβας, id est cultum, attribuendũ esse, eiusmodi est, ut & explicationem diligentem desiderare, & ambiguitate quadam labefactare ueritatis doctrinã posse uideatur. Nõ enim certè ita aduoluor ad imaginem, ut ad hominem uiuum, & præsentẽ. Verum sic, non materiam quidem, quemadmodũ ait Damascenus, ut adorem, sed eum, ad quem effigies deducit affectionem

hem & ſenſum animi mei. Sicut locum in quo natus eſt filius Dei, & ubi mortem pertulit, ac ſepultus fuit, adorare, inquit, ſolemus. Rurſum hoc dicitur obſcurè, & eſt in uerbis ambiguitas. Religio enim certè illa loca non adorat, cùm uerí adoratores adorent ſpiritu, & ueritate. Sed recordatio hiſtoriæ talibus locis omnium mẽtes magis commmouet, ut geſtus etiam aliquis adorationis non reprehendendus eſse uideatur. Sed dogmati cultus, & adorationis hæc agglutinanda non ſunt. Longe enim id quod ſimpliciter à pietate fit, ab eo diſcernendum eſt, quod à doctrina ſtatui, & præcipi oportet: id eſt plurimum intereſſe ſtatuendum, inter τὸ πραττόμενον, quod forte agitur, & τὸ δογματιζόμενον, quod ſancitur decernendo. Iam uerò commonefactum aliquem, uerbi gratia Petri, aut Pauli effigie, adorare, & inuocare illum animo ſuo, quale ſit, ſupra oſtenſum eſt. Pia affectio erga illos, & uotum communium precum, nõ poſsit, ut opinor, damnari: cùm neq; aduerſetur doctrina ueri-

tatis cœlestis, & exẽpla uetustatis extẽt: è quibus unũ luculentũ refertur ab Eusebio, in historia Theodosię libro octauo. Non damnetur igitur hoc sane. Sed adoratio, & inuocatio sit solius Dei, ut præclare & Epiphanius scripsit. Honor habeatur Marię. Deus pater, & filius, & spiritus sanctus, adoretur. Mariã nemo adoret. Atq; collegit Damascenus plurima de Ecclesiasticis doctoribus, quibus confirmari uult dogma, cultus & adorationis Imaginum, neq; animaduertit se de fundamento sabuloso arenæ extructiones illas educere. Nam neq; consiliis autorum, neq; rei applicatione, neq; similitudine temporum illa cohærent: & multa insunt dubia, multa manifeste aliena ab analogia fidei. Quæ nunc commemoranda, & refellenda nõ duxi. Sed caput est absurditatis, quod imaginum uenerationem, & inuocationem sanctorum hominum, quorum corpora nondum resuscitata sunt, complectitur. Quã profectò repudiat pietatis Christianę religio, & fides. Nam quod ad ueterũ elegantiam

gantiã attinet, non sunt figuræ copiosæ, & ornatę orationis, ad simplicis ueritatis certam scientiam conuellendam, adhibendæ. Compellat Basilium Gregorius mortuum, cùm in uersibus epitaphiis, εὐσέβειά σοι καὶ νῦν λίσομ' ὑπὲρ κόσμου ἵσασο λῶϊ ἀναγῶν, tùm in oratione funebri. Quid ni? ut homo eruditus. Quin & Eusebius Valerianum hostẽ religionis nominatim alloquitur iam mortuum. Quid ait idem Eusebius in historia de Constantino? σὲ μὲν δυσέβεια καὶ φιλανθρωπία προσκυνῶ. Introducamus hac authoritate, etiã rerum bonarum cultũ, & ueneratiõẽ, ut Græci εἰρήνης, νίκης, ὑγείας. Et à Romanis culta fuit, pax atq; fides, uictoria, uirtus. Quod si fieri nullo modo oportet, discamus figurata à simplicibus, & uera à falsis distinguere, atque separare. Cum autem à quibusdam undiq; iam conquiri soleant ea, quibus errores ἐπιπολάζοντος πανταχοῦ, id est, qui sunt in medio, non corrigantur, id quod erat officium pietatis, sed fulciantur, atque stabiliantur, qui non modo proferunt Græcorũ

quædam σφάλματα: sed de externorum quoque monumentis editis studio πολυγλώττων τινῶν colligunt ea, quibus ille, quem ipsi iactant, consensus catholicus comprobetur. De Syriacis quidem, aut Armeniis, aut Aethiopicis scriptis, quæ non intelligimus, nos disserere non decet, neque est opus. Sed Græca studuimus aliquanto uestigare accuratius, & diligentius cõsiderare. Quod autem ad ostentationem consensus attinet, sciunt pii nullum consensum ualere contra ueritatem oportere. Nam si antiquitas prædicatur, nihil est omnino ueritate, qui est sermo Dei, antiquius. Et uetera si promiscuè ponderantur, inter hæc ipsa quoque errores, & mendacia primo loco reperientur: ut Satanæ, & Adami in paradiso, & Pharisaicæ doctrinæ in populo Iudaico, & in Ecclesia Christi hæreticorũ. Quid mihi narret aliquis, qua forma Græci iam precentur: non enim dicam modo, quid obseruent Syri, aut Armenii, aut æthiopes. In medio est, & ante oculos ueritas æterna, & immutabilis.

lis. Hanc audiamus, & sequamur. Quod si quis se auertens à luce orta in mundo, & illuminante omnes homines, per nescio quæ caliginosa loca ingredi maluerit, is si præcipitetur in exitium, neminẽ nisi seipsum, & suam peruicaciam accusset. Vt autem planum fiat, posteriores non custodiisse puram simplicis ueritatis sanctitatem, atque horum quasi sobolem à religione parentũ degenerasse: exponam quædam translata de Græcorũ libellis quotidianarum precum, quas solenniter tam diurnas, quàm horarias illi peragunt. Exponam autem fideliter, in quo nulla latebra fallaciæ nobis relinquetur, cùm illæ preces editæ sint expressione publica. Sic igitur in his inuocatur Sanctissima uirgo Maria, quam primã honoris, & excellentiæ causa nominare decuit. TE MVRVM inexpugnabilem, munitionem salutis, Deipera uirgo, supplices inuocamus, aduersariorũ dissipes consilia. Item, DEIPERA tu es uitis uera, quę germinando produxisti fructum uitæ. Te supplices inuoca-

mus, &c. Item SPES, ET PRAESIDIVM, & perfugium Christianorum. Inexpugnabilis murus, eorum qui laboribus opprimuntur, portus tutus à tempestatibus tu es, Deipera incontaminata. Quæso, ut quæ mundum saluas tua indesinente deprecatione, memineris nostri uirgo laude omni dignissima. Qualis est autem ista quam subieci narratio? POST Saluatoris nostri Iesu Christi tremendam resurrectionem, & sancti spiritus descensum, donec apostoli ad præconium diuiderentur, erant una omnes Apostoli cõcorditer. Et post precationem in prandio accumbentes, relicto uacuo loco, in eo pulmnar reponebant, & super illud frustum eius, quo uescebantur, panis, ad portionẽ Christi. Post prandium autẽ surgentes, & precãtes, & gratias agẽtes, accipiebãt frustum illud panis, quod ad domini nostri portionem fuerat repositũ, idq; eleuantes dicebant. Gloria tibi Gloria patri, & filio, & spiritui sancto. & pro eo, cuius initiũ, Magnũ nomen, addebant, Christus surrexit

rexit, usq; ad diem Ascensionis. Deinde uero, hoc, Magnũ nomen sanctę trinitatis, Domine Iesu Christe, opitulare nòbis. Atque hæc quidem sic peragebantur. Idq; faciebat unusquisq;, quocunq; in loco esset, usque ad illud tempus quo obdormiit Deipera uirgo. Cum autem illam ex toto mundo congregationem per nubes fecissent, propter Deiperæ Dominæ migrationem, tum consuetis illis peractis, post sepulturam ipsius, nimirum die tertia, solatium quærentes, & post prandiũ surgentes, illo panis frusto posito ad Christi nomẽ, secundum consuetudinem eleuato, & Magno illo nomine appellato, ò incredibile miraculũ. Illa mortua, tanquam uiua cũ nube, & circumstantibus ipsam angelis lucem efficientibus in aëre apparet, Saluete, inquiens, nam uobiscũ sum omnibus diebus. Hoc à filio eis lætificum imperti ens. Discipuli autem perculsi miraculo, pro illo, Domine Iesu Christe, sanctissima Deipera opitulare nobis, exclamarunt. Deinde ad sepulchrũ accesserunt,

cumq; non inueniſſent Sanctiſſ. corpus ipſius, uerè perſuaſum eis fuit, quod cũ corpore uiuens, & ipſa tertio, quemadmodum filius die, ex mortuis reſurrexiſſet, & migraſſet hinc, inque cœlum tranſiiſſet, cum Chriſto regnans in ſecula ſeculorum, Amen. Hoc ita, ut retulimus poẽma neſcio cuius, in illo libello exponitur. In quo ſi nihil eſſet incommodi niſi nugarum & fabulæ, poterat ſuperſtitioſa authoris ueneratio ſanctiſſimæ uirginis, ita fortaſſe ferri, ut inſectatione nõ exagitaretur. Sed quæ implicentur impietatis ſcelera, horret animus cogitare, nedum libeat demonſtrare uerbis. De hoc igitur quiſque ipſe cõmentetur. Ac liceat fortaſſe ſuſpicari, hæc decerpta eſſe de apocrypho ſcripto, cuius Hieronymus meminit, in diſputatione de ſanctæ uirginis Mariæ aſſumptione. Vbi etſi multa ponuntur conſuetudine temporum illorum, quæ attentè, & circumſpectè cognoſcenda ſunt, & paſſim ὑπερβολαὶ ἐγκωμιαστικαὶ inculcantur. Tamen de re ipſa ſanè admodũ cautè, pietas illius

loquta

locuta fuit. Hæc igitur narratio ἀνάλογίαν fidei nõ retinet. Quale autem hoc? Sanctiſſ. Domina Deipera, lux caliginoſæ animæ meæ, ſpes, protectio, perfugium, conſolatio, exultatio mea, gratias tibi ago quod dignaſti me indignũ communione intemerati corporis, & preciosi ſanguinis filii tui. Commemorauí autem iſta, ut inſignia quædam, & quæ eſſent ſine controuerſia εἰδωλολατρειά. Quæ ſi ueritas religionis, & ſanctitas pietatis Chriſtianæ non poteſt tolerare, in uirgine beatiſſima, cuius omni honore, & reuerentia digniſsimam haberi memoriam decet: quid de aliis iam memoret aliquis his etiã abſurdiora? Quid enim legitur in hiſtoria Euagrii de conſecratione donorum miſſorũm à Choſroë rege Perſarũ? Vbi ἀπαραπαλύπτως, & nullo quaſi inuolucro uerborũ iniecto, mentio fit impiæ inuocationis, & idololatrici cultus, cum aliis uerbis copioſe, tum his ſummatim, ἵνα κἀτὼ καὶ σιρὴν (muliercula hæc erat in amoribus Choſroę) καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τιὼ σὴν δύναμιν

ἐλπίζωμεν (compellatur autẽ sanctus Sergius) καὶ εἰς σὲ ἔτι πιστεύωμεν. Nihil fingitur, ea quæ sunt publica expressione edita recitantur: omittunturq; multa cõmemorata similiter, nequaquam religiosa, ne quid dicam grauius, cùm iamdudum expositionis pudeat, atq; pigeat. Videre autẽ eũ uelim, qui perfricare frontem ausit, & ista excusando defendere, & negare aliquid erroris, & impietatis inuasisse cœtus ecclesiasticos. Istæ disputationes ludus, aut iocus nõ sunt, neq; ostentationi ingenii in his locus relinquendus est. Gloria æterni Dei agitur: agitur filii dei Domini nostri Iesu Christi existimatio, ecclesiæ fundamẽta ut cõsistant, ut salutis uia aperta sit in spe uitæ sempiternę. De quibus, si quis acutè & callidè discepтare, quàm simplice assensione ueritatẽ confiteri, & prædicare mauult: eum quo loco haberi cõueniat, statui uolo potius ab altero quouis cogitando, quàm à me dicẽdo demõstrari. Neq; ego is sum, qui insectatione aliorum delecter, aut qui quasi carpere aliena errata præclaram o-

peram

peram esse ducam. Neque non animaduerto uulgare esse reprehendere alios, inprimis ueteres, & ex ea re nonnullos sibi famam quęrere. Sed modestiores tantum abest, ut propensi sint in hanc partem, ut cõmode etiam interpretãdo multa quæ speciem habent absurditatis, explicare, & stabilire nõ dubitẽt. Sic enim cogitant: qua facilitate, & cõfidentia ipsi aliorum sententiam exagitarint, eadem fieri posse, ut in se inquiratur, & culpentur quę eis placuerint. Nescio enim quid censoribus alienorum scriptorum pollliceri possit securitatẽ, ut non uicissim censuram aliorũ ipsi subire cogantur. Nam oraculum existimandũ est quod ait Homericus Aeneas,

ὁποῖον, κ' ἔπποδαῖϖ, τοῖον κ' ἐπακούσαι.

In quibus tamen manifesta aberratio est à cœlesti ueritate, siue antiquitatis seu dignitatis obstet authoritas, dissimulari uerũ non debet. Atque id quod Orestes Euripideus ait, licet tum uel oportet potius cogitari, & dici.

ἀπιθάνῳ δὲ τοῖς λόγοισιν ἐμπεσὼν.

τὸ

Τὸ γὰρ ἐμὲ τὸ σὸν, ὦ μ' ἐκπλήσσεθ' λόγῳ.

Etsi profectò in doctrina ecclesiæ diuersum, atque in sapientia humana accidit. Nam & errata antiquitatis multa correxit posteriorũ sagacitas, & recentissima quæq; industriæ humanæ opera perfectissima esse perhibẽtur: ecclesię uerò doctrina antiquissima quæq; syncerissima, purissimaq;, & uerissima reperitur. Quę subierunt autem praua, uitiosa, falsa, & emendationem requirunt, ea nõ acumine aliquo, aut calliditate exquiruntur: sed nota, atq; euidentia occurrũt. In quibus nullũ ad tempus, personámue respectum impedire animaduersionẽ decet, quo minus illa improbentur, & repudientur. Prudentius & optimus, pietatisq; Christianæ studiosissimus uir, neq; poëta malus, aut contemnendus fuit, sed quid ait? Cum commemorasset, quæ potestas S. Laurẽtii, & quàm facilis ad exaudiendum ille esset ciues suos:

Hos inter, ô Christi decus
Audi, & poëtam rusticum.

Et mox.

Indignus

Indignus (agnoſco & ſcio)
Quem Chriſtus ipſe exaudiat,
Sed per patronos Martyres
Poteſt medelam conſequi.

Idem cum feciſſet oratorem efficacem ad Deum S. Vincentium, Quænam addit:

Miſerere noſtrarum precum,
Placatus ut Chriſtus ſuis
Inclinet aurem proſperam,
Noxas nec omnes imputet.
Si rite ſolennem diem
Veneramur ore, & pectore,
Si ſub tuorum gaudio
Veſtigiorum ſternimur.

Nímis profectò Poëta fuit in his Prudentius, & à ſimplice ueritate ſequens amœnitatem muſicam, receſſit. Quid enim differant ab illis falſorũ numinum Græcorum, aliarumq; gentium inuocatione, tales preces, præterquàm nomina quod mutantur, non uideo. Tales igitur lapſus, ab iis, qui obſeruare potuerunt, ſilentio prætereundi nõ ſunt: ſed indicandi fideliter, & quos euerterunt, ii comiter alleuandi, nõ aliis inſuper ruinis premendi ſunt. Id quod uel ſuperſtitionis

inſcitia,

inscitia, uel etiam malitia quadam (non enim hoc à nobis diiudicari in præsentia necesse est) posteriorum factum esse apparet, donec res ad insanabiles corruptelas delata, morbũ reddidit plane desperatum. Quapropter recta accedatur ad solium gratię, fauorisq; Dei ęterni, à quo omnes credentes filio admittuntur ipso adducente. Et sit oratio precantum neutiquam dubia, hęsitans, timida, desperabunda, sed in fidei cõstantia assiduo urgeat petitiones. Quod autẽ & sanctorũ priscorũ preces quasdã legimus expositas cũ conditione, de eo alibi disputatũ est: & sunt illę nõ huius, sed alterius modi. Similiter & cõmemorationes alicubi innocentiæ, seu iusticię, non illę meritorum ostentationẽ sed bonę conscientię testimonium pręferunt. Scio autem hoc loco & uenire in mentem non profanis, & dici ab aliquibus solere, omnes nos esse delictis deformes, & propter peccata inuisos Deo. Quis igitur cum cõscientia tali ad Deum rectà accedere, & quasi irrumpere audebit? Aut quo pacto nõ de

terrebi-

terrebitur cõſpectu irati Dei? Ita ſcilicet profecto, ut Dauid, miſerere, inquit, peccato meo, nam eſt copioſum. Et, tibi ſoli peccaui, & malũ coram te feci. Et, ſi peccata obſeruaueris domine, quis ſuſtinebit? Eſt enim eximium, atq; ſingulare opus precũ, & propriũ uerę pietatis, ac religionis, quod neq; ſuperſtitio poteſt, & ſcit, neq; profanitas curat, aut ſtudet omnino perficere, & elaborare. Luctatur tũ, & decertat mens cũ Deo, & urgens promiſſam miſericordiã, neq; hanc ſibi ullũ terrorẽ, minaſue eripere ſinẽs, ita uincit, & ſubiens quaſi tecta clemẽtię, benignitatisq; diuinę, tempeſtatẽ, & procellas irę deuitat. Atq; hoc eſt myſteriũ fidei, & arcanũ conſiliũ ęterni Dei patris, qui coęterni filii deprecatione exoratus, propter ipſum indignationẽ ſuã repreſſit, & iuſticię quidẽ pœnas in innocentẽ filiũ deriuauit; miſericordię autem fauore, & gratia alienatũ peccato genus humanũ rurſum cõplexus fuit. Innocẽtia uerò filii ſatisfecit patri ęterno Deo, cũ ipſe ſua ſponte pro totius mundi delictis, atq

contu-

contumacia, uictima per obedientiam fieri uoluisset, & sustinere execrationem peccati, factus peccatum, & execratio, ut ait Apostolus. Hoc arcanum consilium, & istam prioribus sæculis absconditam uoluntatẽ suam, suo tempore patefecit atque publicauit in terris ipse filius Dei, natus homo matre uirgine, Dominus noster Iesus Christus. Quem & habuere, & habent, & habituri sunt, uniuersi qui conseruati fuere, quique conseruabuntur, solum & unum, defensorẽ, interpretem, conciliatorem, μεσίτην, patronum ad Deum patrem, & illæ circumspectiones patrocinii, καὶ προσαγωγῆς ἢ προσβάσεως alterius à uia salutis, & ueritatis, ac uitæ aberrantes, quo longius recedunt ab unico illo patrono, deprecatore, productore, legato, filio Dei domino nostro Iesu Christo, eo absunt propius in falsitate ab interitu & exitio, & morte sempiterna. Ipse enim clamat, Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego uos reficiam. Isti uociferantur. Tu indignus es qui accedas; quære, & circumspice,

cumspice, cuius opera accessio tibi conficiatur. Quid hoc Cananææ mulieri profuit τῆ κραζούσῃ ὄπισθεν τοῦ ἀποστόλου; Adit igitur ad Iesum. Sed ista nunc differendo explicare non est propositum. Hoc sane malũ qui cohercere, atq; refutare debuerant ii uel omisso studio sacrarũ literarũ, uel lucri spe capti, & περὶ σμοῦ ἰᾶ νομίζοντες εἶναι τὴν εὐσέβειαν, tantum abest ut sanandum atq; tollendum curauerint, ut non dubitarint alere quoq;, ac fouere, & corroborare. Itaq; quo progressum nefariũ scelus & execranda fœditas sit, nimis est euidẽs. Vel imposuit autem aliquibus, uel ab his ad fallendum assumpta est species ad uulgus plausibilis, intercessionum (nam hoc nomine frequenter usi fuerunt) atque πρεσβειῶν. Cum enim iam filius Dei Dominus noster Iesus Christus, cum æterno patre regnet in maiestate diuina, ei aliquorum merita atque gratiam, quasi offerri ad conciliandum fauorem ipsius aliis indigniori-bus, & tanquã precatores ob delicta ablegari oportere putauerũt. Speciosum fuit

hoc commentum, & obtulit se prima dignitas Matris uirginis, tũ sanctorũ Angelorum, & aliorum utriusq; sexus præstantium pietate, & uirtute hominum. Et si aliqui ordinem istum nõ seruarũt, ut de græcis his uersibus, qui in illo precationum libello leguntur, intelligi potest.

πρέσβεις φέρωσοι πάντας ἁγιασμένους,
τὰς ταξιαρχίας τε τ ἀσωμάτων
τοὺς προφρομένους, τὰς σοφὰς ἀποστόλους
πρὸς τοῦτο δι σὺν ἄχραντον ἀγιὼν μητέρα.
ὧν τὰς λιτὰς ὑποσπλαγχνι δέξαι χρισίμως.

Eadem uis quædam, atque potestas est clausulæ mentionem complectentis sanctorum hominum, qua gratiosior redditur precatio & deo acceptior. Inuocatione quidem atq; ueneratione ad ipsum Deum directa: sed hac nihilo minus assumpta etiam commendatione, αὐτιλαβὲ, inquit formula precationis, σῶσον, ἐλέησον, διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῇ σῇ χάριτι. Hęc luculenta sunt & speciosa. Sed adiungitur τῆς παναγίας, ἀχράντε, ὑπερευλόγε, δόξη γενόμενος σεαυτοῦ ναὸς ἡμῶν θεοτόκε, καὶ ἀειπαρθένε-

τὸν Μεσσίαν, τ' ἁγίων καὶ ἐπουρανίων ἁπάντων, τοῦ ἁγίου, καὶ φωλόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, μετὰ πάντων ἁγίων καὶ δικαίων μνημονεύσαντες: Sane in uera simplicitate, & nondum labefactata doctrina fidei hac in parte, haud scio an nullius pietas & religio aspernari ista debuerit, præsertim cũ hæc addi solerent ἑαυτοὺς, καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν χριστῷ τῷ θεῷ παραθώμεθα. & mox ista, uoce clara, quã ἐκφώνησιν dixere, ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νυνὶ, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς αἰῶνας τ' αἰώνων ἀμήν. Sed hæc paulo post extendere aliqui longius ausi fuere. qui ἀποκατάστασιν & προσθήκας sanctorum precibus inculcarunt, ἐξελόντες τὴν μνήμην, qua nimirum, minus autoritatis & potentiæ illis tribueretur. Ita res deinde exemplo ualde nocuit, cum facto etiam uitiosior indies fieret, unius affectione, &, ut locuti fuere, deuotione, alterius pietatem & religionem superare conante. Hæc, quibus & cultus Dei, & ueritas cœlestis doctrinæ, & sua salus

cordi, & curæ est, dissimulare nequeunt, animaduertentes quo abducta res recesserit, ab apostolicis tam scriptis, quàm institutis, & fidelium Episcoporum, & ueteris ecclesiæ tam doctrina, quàm usurpatione, atq; disciplina. Atque considerantí unicuilibet, nõ ita animato ut sciens, & uolens aduersari ueritati non dubitet, facile apparet, tales inculcationes, & quasi coronidas neutiquam esse priscæ pietatis pręclarorum operum monumenta: sed recentioris studii qualiscunque: non enim uel suspicando, uel pronuntiando exagitare illud, consilium est. Posteriorum igitur istas esse appendices, & quædam ueluti corollaria, ipsa propemodum loquitur forma, & compositio orationis. Nouissima quidem, quęq; minimè syncera sunt. Verum quę de Græcis libellis retulimus, & de quibus in præsentia differendum esse putauimus: ea etsi sane molliora sunt, neque tantum in ipsis est impudẽtiæ, quantum & preculis aliis eiusdẽ libelli, & iis quæ postea familiæ monachorum introduxe

runt,

runt, in flexos iam quasi musicos religio sæ inuocationis modos detorquẽtes am plius. Tamen uitii prauitas in eo manife sta est, quòd non recta accedítur implo= ratione opis ad Christũ, qui, ut diximus, clamat, Venite ad me omnes qui labora tis, & ego uos recreabo. Sed quæritur conciliator alius, atq; interpres. Ac Pla to quidem ignorari ait nominũ diuino= rum ueritatem, & quasi secundum esse ueritatis modum censet, iis testari se ho= mines diuinis appellationibus uti, qui= bus numen gaudeat: & sacrorum ritu o= stendit hoc præfari precantes consueuis se, cum implorare opem diuinam uellẽt οἵ τινές τε, καὶ φωνὴν χαίρουσιν ὀνομαζόμενοι. Hæc Plato in Cratylo. Idem alibi omnẽ affectionem, & motum, ut indignum æ= terna, & immutabili natura à Deo remo uens, cùm tamen preces hominũ cogno= scere eum censeat, interpretes ad Deum producit argumentãdo, tertium quod= dam genus aëreum, à quo ad Deum ho= minum petitiones perferantur, & homi nibus Dei uoluntas demonstretur. Atq;

ſieri poteſt, ut iſta quoque labes doctri-
nę eccleſiaſticę, quemadmodum & alię,
à Platonicis dogmatibus illata ſit. Quid
eſt enim aliud? Ignorare homines uolun
tatem, & ſententiam Dei, & repelli indi-
gnos, quorum preces coram ipſo appa-
reant, & indigere interpretibus ad filiũ
Dei? Neque me ſane fugit hæc, quæ con
tra tot annorum frequentationẽ, & tam
uariarum gentium obſeruationem com
memorentur, à plæriſque tanquam tur-
bulenta, & temeraria accuſatum iri, prę-
tendentibus ſæculorum, & hominũ con
ſenſionẽ, & comicũ hoc uel ſimile quip-
piam in iracundia intorquentibus, ἅπα-
σι μέλλεις εἰς λέγειν ταὐαντία; Sed nihilo
minus tamen neceſſaria hæc eſt tam ad
alios, quàm uniuſcuiuſque ad ſeipſum
admonitio. Alii enim lapſus in mori-
bus, & uita hominum ueniæ ſpem ſine
controuerſia habent propoſitam, & per
quam multum imbecillitatis uniuerſæ
naturæ, & prauitatis uitiorum in ſingu-
lis, benignè tolerat, libenterq; ignoſcit
confitentibus, & implorantibus ipſum

miſe-

misericors, & μακρόθυμος, & clementissimus Deus: sed inuocationis error simpliciter abducit à Deo, & deducit in uiã qua, si pergatur, in exitiũ, inq; mortẽ ruendum sit ęternã: Cõsentiant igitur quicũq; uoluerint: Coniungãtur temporũ, nationũ, populorumq; iudicia, proferantur obseruata atq; gesta quorumcunq;: Nos hanc regulã, qui est παντὸς ὀρθοδόξου, καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας, sequamur, Lucerna pedibus meis uerbũ tuum. Et, Ego sum uia, ueritas, & uita. Et, Si filius uos liberauerit, uerè liberi eritis. Et, Verbũ tuũ ueritas est. Omnibus sanctis patribus, prophetis, ipsi filio Dei domino nostro Iesu Christo, Apostolis, & piis Episcopis atq; doctoribus in ecclesia, semper refragata fuit, & opposuit sese, aliquorũ cõsensio. Hæc prophetas afflixit, filiũ Dei affixit cruci, apostolos necauit, pios episcopos, & doctores uexãdo exagitauit, & quoties potuit, interimendo sustulit è medio. Sed cui obsecro nocuit maximè? Cognoscatur hoc de historiis omniũ tẽporũ. Doceãt ea loca, in quibus priscorũ

patrum docens, & prædicans æternum Deũ uox exaudita, ubi filius Dei de cœlesti ueritate concionatus fuit: denique ubicunque sonuit præconium Euangelii, & uel aduersante uiolentia exterminatum, uel neglectum à malè custodientibus amissum, uel etiam scelere & fraude fuit adulteratum. Quid de Orientis factum est regnis? Quid de Africa? De Græcia? Aliquantulum adhuc terræ in angulo Europæ reliquum est, ubi non obruta omnia barbaria iacent. Et hæc tempora ueritatem cœlestem celebrare ceperunt. Nonnihil, fatendum enim uerum est, admisceri animaduersum est, quasi merci preciosæ, quo minus uidere tur syncera doctrina. Sed hæc tamen tan quam aurum, argentúmue, cùm elucet, tùm si accedat cura & diligẽtia, facile ueluti excoqui possit. De quo uota ut fiant reliquum est, cùm quidem ad salutem omnium, ad ecclesiæ constitutionem, ad honorem, & laudem nominis diuini in terris reparandam, hæc sola uia, ratioq; iniri possit, ut ueritatem amplectendo, et

errores

errores reiiciendo, consentiatur in sancti tate & iustitia. Atque hic est κανὼν ἐκκλησιαστικὸς, ut ait clemens Alexandrinus, πίστεως ἁπλότης, καὶ συμφωνία νόμου τε, καὶ προφητῶν, τῇ κατὰ τὴν κυρίου παράδοσιν παραδιδομένῃ διαθήκῃ. Est autẽ tam in hac parte, quàm aliis contentio plena periculi, & altercatio ueritatem conuellit. Dum enim neutri alteris cedere uolunt, fit ut utrique à medio plerunq; discedant, in uno quidẽ genere, sed forma diuersa. Est enim ὑπερβολὴ, qua aberratur, sed alii aliter modum transiliunt. Et fieri solet, ut oratio figurata ab incautis, & parum eruditis arripiatur tanquam simpliciter exposita, utq; phrases non intellectæ ad sententiã alienam detorqueantur. παντὶ αἰτοῦντι dari iubet Christus, ex hoc gratificationem etiam impudicam præceptam esse, efficere uoluerunt Carpocratiani. ut diabolus hac amplificatione hyperbolica ludos feciſſe, & risum quæsiisse uideatur. Itaq; in dogmatũ explicatione, & disputationibus doctrinæ, optimũ est quammaximè proprio sermone uti. Paulus a-

postolus scribens Corinthiis sic ait, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς. Hoc de ministerio simpliciter dictum, amplificans aliquis, & figuris elegantis orationis exornans, Gregorius, ut opinor, sanctũ quendam & fidelem Episcopũ laudans, μέγαν ἀρχιερέα uocat, τὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων μισθωτὸν. Hęc hyperbole interpretatione commoda profecto indiget, ne sententia à religionis ueritate discedat. De talibus autẽ dictis qui errores nati sint, non est obscurum. Idem Gregorius καθ' ἀποσεμνώ cùm Basiliũ mortuũ tùm alios compellat, ὑπερβάλλων quodammodo studẽs τῇ τιμῇ. Hinc iam argumenta struuntur, quibus confirmetur inuocatio sanctorum hominum qui ex hac uita migrarũt. Quid illa narratio de Cypriani amoribus, & uirginis trepidatione, & mentione sanctæ tum Deiperæ uirginis, quantum ualuit ad stabiliendam cultus alieni & prohibiti superstitionem? Audent nunc aliqui impudenter tradere, filium

Dei

Dei non orare, neq; intercedere iam pro suis, sed ad hunc sedentem in omnipotentia patris, & regnantem in cœlis, parandos esse precatores, & conciliatores, quasiq; interpretes sanctos homines, qui mortem obierunt: cum μεσίτην hunc Paulus uocet, & plane dicat ὅτι ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν: & παράκλητον Iohannes, & ueteres in ecclesia doctores, ὅτι προσκυνεῖ αὐτὸς πρῶτος, καὶ παραιτεῖται, scripserint. Gregorius autē diserte, λόγῳ. β, περὶ υἱοῦ, inquit, εἷς γὰρ θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων ἄνθρωπος Ἰησοῦς χριστός. πρεσβεύει γὰρ ἔτι καὶ νῦν ὡς ἄνθρωπος ὑπὲρ τῆς ἡμῶν σωτηρίας, ὅτι μετὰ τοῦ σώματος ὃ καὶ προσείληφεν. Innouatur igitur filius Dei, ut uere & natura Deus. Et intercessio ab hoc atq; deprecatio petitur, ut homine etiā, unde neq; absit sensus miseriarū nostrarū, quiq; sit solus pontifex is, cui ad æternū Deū pateat accessio, & qui illū placatū deprecando reddat. Quicunq; autē adorat, & invocat quicquam prēter Deū, aut quērit aliū ad Deū interpretē, cōciliatorémue, & deductorē, quàm filium Dei, & filium homi-

hominis, Dominum nostrũ Iesum Christũ, ille à consensione Ecclesiæ Catholicę scelerate recedit. In cuius quasi septum omnes fideles ac pii, sese animi sui perpetua cupiditate includunt, & cum illa cõiungunt omnes rationes, cogitationes, sententias suas. Et rebus perturbatis, unam hanc spectantes, eos quoque tanquam pecudes sui generis gregẽ, sequũtur, quicunque illam amplecti, tueri, custodire, magnificare uidentur. Atq; est filius Dei Dominus noster Iesus Christus, unus noster & solus sacerdos, secũdum epistolam ad Hebræos, ἔχοντες ὁ ὡς ἀρχιερέα μέγαν, inquit, διελήλυθότα τοὺς οὐρανοὺς ἰησοῦν τὸν υἱὸν θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας & cętera. Inuocatio uero, ut ostendimus, ad aliũ quam Deũ dirigẽda nõ est. Ideo in terris & Ecclesiastica congregatione, unum & solum hoc sacrificium ueteribus germanæ religionis antistitibus notũ, hoc demonstratum & celebratum

fuit

fuit. Quam ſacra ſcriptura uocat θυσίαν αἰνέσεως, ut diſerte docuit Euſebius, εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως libro primo. Et τρωματεύς ſeptimus his uerbis. εἰ δὲ τὸ θεῖον τιμώμενον χαίρει, φύσει ἀνενδεὴς ὑπάρχον, ἐκ ἀπεικότως ἡμεῖς δι' εὐχῆς τιμῶμεν τὸν θεόν, καὶ ταύτην τὴν θυσίαν ἀείσεμν, καὶ ἁγιωτάτην μετὰ δικαιοσύνης αὐαπέμπομεν τῷ δικαιοτάτῳ λόγῳ, γεραίροντες, δι' οὗ προσλαμβάνομεν τὴν γνῶσιν δι' ἰσούδου λοξάζοντες ἃ μεμαθήκαμεν, ὃς γοῦν τὸ πρὸ ἡμῶν θυσιαστήριον γῆ ταῦθ' ἡ ἐπίγειον, τὸ ἄθροισμα τῶν ταῖς δυνάμεσιν αὐαπεμπόμενον, ὥσπερ ἔχομεν τὴν κοινὴν, εἰ μὴ ἄν γνώμην. Plane audimus Clementem dicere, unicum eſſe Chriſtianorum ſacrificium, præſtantiſſimum illud atque ſanctiſſimum, preces, & celebrationem æterni Dei in ipſius uerbo: Et hoc altare in terris ſtatui, nimirum cœtum collectorum & oblatorũ ad preces, tanquam una & communi mente ac ſententia. Verum re ſemel commota, ita aucta, ut fit, uanitas, & eò tandem progreſſa fuit, ut dementia ridicula fieret. Contaminationis autem purę, & ſyncerę doctrinę, &

Euan-

Euangelii (nam hæc consideratio, neq; aliena est, & utilitatem magnam complectitur) causa est præcipua illa quidē, uis & fraus eius hostis, qui nefaria audacia bellū gerit cum filio Dei, & ecclesię infensus, affligere hāc quibuscunq; modis cōceditur, cessat nunquam. Sed quoniā non conceditur resistentibus nocere, fit ut tanti mali caussa nō minus ad eos pertineat, qui in defendenda, & conseruanda ueritate negligentes fuere, multoq; scilicet magis ad eos, qui administri, & auxilia ad labefactandam, atque euertendam ueritatem cœlestem. Semper enim aliqui huius à prima mundi origine inimici, & mendaciorum assertores, quorū parēs & author Diabolus est, fuisse reperiuntur. Vt qui sanctis patribus, prophetisq;, & filio ipsi Dei, atq; apostolis, horumq; successoribus refragati sese opposuerunt. Quiq; bella, ac seditiones cōmouerunt. His enim, & ecclesiasticam rem perturbari, & cursum doctrinæ impediri, & multiplicia accipi detrimenta, non est obscurum. In medio est exemplum

cala-

calamitatis maximæ, Sarracenica autho re Mahometo ab imperio Romano per fida, & à fidei ὀρθοδοξίᾳ ueritate catholica, αὐτιξεις & defectio. Cuius potentiæ im pia ſeuitia, & immanis crudelitas, quo progreſſura adhuc, & quem finem habi tura ſit, nouit ſcilicet Deus: hominũ quí dem non amentium metus, & formido ingens eſt. Quid uerò alii interim fece runt? Ambitione incitati, aut impulſi o dio, cogitationes animi auerterunt à cu ra, & ſtudio ueritatis cœleſtis, & ad in crementa dignitatis, aut opulentiæ con uerterunt. Diſputarunt acriter de rebus interdum leuibus, & ut ait Comicus, nu cleum amiſerunt, retinentes putamina. Contenderunt de principatu tanquam ciuitatis, non cœleſtis, ſed terrenæ. Ali qui inter hæc perturbati alia perfugia quæſiuerunt: non tam à ueritatis cogni tione, quàm neceſſaria propugnatione fracti animis recedentes. Horum non etiam nulli cœtus, ſocietatemq; homi num reliquerunt, & ſecretam à cæteris

uitam

uitam instituerũt, austeram, parcam, du
ram, abstinentiæ & continentiæ laude
pręstantem. Id quod non negari, neque
si quid ulla in re boni inest, una cum ma
lis, debet tanquã de corpore integra cũ
uitiatis, auelli atęp demi. Sed ab isto ge
nere, qui considerare uolet (uelle autem
omnes ueritatis studiosi debent) is repe
riet in religionem aliquid superstitionis
inuectum esse. unde ueritatis lux quasi
nube errorum obduci postea cœpit, &
studiis doctrinę posthabitis, fideiq; piis
exercitationibus neglectis, cum nescio
quibus aliis rebus occupationibusq; in-
tenti neutiquam essent ocioſi, studia de-
nique singularis, & nouæ doctrinę sibi
ipsis quidam pepererunt, omnis libera-
lis cognitionis expertes, ineruditi, disci-
plinarum, & artium bonarum, & litera-
rum ignari. Pręclare autem poëta qui-
dam Gręcus, & hęc fecit:

ἀμφὶ φράσσω τἀληθὲς ἐχὶ σ' ἰφθιανῶ,
ἀ δ' ἰφθιανῶ τί σ' ἐχὶ τἀληθὲς φράσω.

Id est,

Si uera uerrem, non erit gratum hoc tibi.

Sin

Sin grata narrem, uera narrare nequeo.

Sed ſileat aſſentatio in re maxima & periculo σωσαι μὲν ἢ ἀπολέσθαι non νῆας ὀὐσέλμους, ſecundum Homerum: ſed æterni Dei cultum & uenerationē, & fidei ſanctitatem ac iuſticiam, & ſpem ſalutis ac uitæ æternæ: neq; quicquam ueritate ſit antiquius, & in hac παῤῥησίας ſalutares morſus æquo animo ferantur. Sane libentius ſuperiora tempora, & externa loca, quam noſtra attingo tali mentione. Quid igitur in tota Græcia, ut unius gentis clade communis calamitas iudicetur: in Græciá igitur, quid eſt modo religionis, uericq; cultus dei, doctrina extincta? Familiæ quædam Monachorum oberrant, & in quibuſdam ueluti nidis incubant. Hi ſe ſpecioſo nomine καλογήρους appellari uoluerunt, ὄνειμόν τε δολῳ ἱερὸν, ut ait poëta, τὸ δὲ καλὸν ſimulatione quarundam mirificarum obſeruationum, & uitæ laborioſæ, atq; afflictæ occupatione, oſtentatur. In Thraciæ monte, qui & ueteribus, & his temporibus Athos eſt, perhibetur Monachorum eſſe ad ſex milia,

statim τῆς ἀπὸ τῶν ἀποστόλων καθολικῆς ἐκκλησίας cõsensus existimandus. Alii mẽtione τῶν παραδόσεων instaurationẽ uerę doctrinę impediunt. Quibus quanquam responderi copiosẽ ad omnia, quæ congerunt ἐπιπόνως μᾶλλον ἢ ἀποδεδείως, in prõptu esse:, & facile: una tamen Clementis Alexandrini sententia, si quid pudoris inesset obturare os poterat, hæc, μία ἁπάντων γέγονε τῶν ἀποστόλων, ὥσπερ διδασκαλία, οὕτω καὶ ἡ παράδοσις. De traditionibus igitur quæritur? Doctrina quæ in medio est inspiciatur. Sed nos (non enim hæc disputatione copiosa explicanda suscepimus, & non nisi ea perstringenda putauimus, quæ institutum argumentum cogeret attingere) id quod reliquum est exequamur. Atqꝫ ut constet ueterum pietatem uera inuocatione Deum æternũ coluisse, & autores atqꝫ propagatores religionis Christianæ Græcos, ut quasi ad se reducamus, & ab illis externarum superstitionũ præstigiis abducamus: uisum fuit subiicere sanctas aliquot & pias precationes, quarũ etiam hodie plerę́qꝫ

illis

illis in usu sunt. Cum quibus istæ nouitię & πονηρῦ κόμματος tàm indicatæ à nobis, quam aliæ complures neutiquam congruunt, ac potius hæ collatæ cum illis absurdæ admodum, & absonæ, & quasi adulterati nummi tinnitu prodere uitium uidentur. Atq; poterit iam qui uolet, uel sentiendo definire, uel saltem opinando suspicari, utra forma ex his, ad cõsensum Ecclesiæ Catholicum accedat, aut ab illo discedat, non enim certe referentur ambæ tam diuersæ eodẽ. Quis autem non ea peruicacia præditus ut sibi aduersus ueritatem contumaciter putet cõtendendum, in hoc ipso dubitabit aut hęsitabit? Cum sint edictiones & mandata æterni Dei in medio. Quod si illi Lacones Sparchias, & Bulis, cõtra disciplinã & instituta patrię adorare Regẽ Persarum nolue runt, cur cõtra seueriſſimas edictiones ęterni Dei, & salutarẽ doctrinã filii ipsius Domini nostri Iesu Christi, & uoluntati diuinæ aliquis aduersetur, & labefactet spem salutis suæ falsa adoratione, atque inuocatione uel interdicta, uel certe

Quammulti hi sunt mortales? Minime mali quidē illi, etsi de hoc alii aliter. Sed istud pariter omnes tradunt, summam uersari in illis cœtibus incuriam & maximū fastidiū doctrinę. atq; in hoc tāto numero, inq; singulis monasteriis, quæ sint circiter XXIIII uix reperiri binos, peritos saltē legendi ueterum scripta, & intelligendi utcūq; sermonem Græcum, quo illa sunt composita, cæteris uulgari usu semibarbaræ orationis contentis. Hæc intueri debebant omnes, quibus custodia cœlestis, atque æternę ueritatis commissa est: & gloria Dei, & conseruatio Ecclesiæ curæ esse debet. Nam nisi doctrinæ labe emendata, & detersis maculis, quæ poterit sanctitas constitui disciplinæ? cui profecto inimici non sunt, si qui scientia literarum atque artium bonarum exculti sunt, ac hi potius imprimis illam diligunt. Quid alii faciant, ipsi uiderint. Scio cuiusdam uocem in maxime malam partem esse acceptam, & illi nocuisse, qui forte dixerat, sibi uideri posse quoddam Frāciscanum cœnobium

nobiũ recte mutari in Scholastică cõmunitatẽ. Quod si manifestis in Ecclesia erroribus, atq; uitiis, nihil monendũ libere, nihil fideliter demõstrandũ: Quid tandẽ fiet: præsertim, si quẽadmodũ res cœpit ita ire pergat. Neq; ego is sum, qui autor esse uelim, ut bene sita mala quoq; secundum prouerbium, commoueantur. Sed in periculosissimis perturbationibus omnium, quæro, atque circumspicio, tanquam in tempestate maris, & procellis uentorum portum, in quem mens fluctuans, quasi nauis quassata, subduci tuto possit. Hoc neque impium esse, neque à bonis culpari, certe scio. Quid autem proficiatur, & in quam partem huiusmodi quisque accipiat, neque in manu mea, neque mihi præstandum est. Nugæ sunt istæ, quod quidem sine ullius contumeliá dictum accipi cupio. Nugæ profecto sunt meræ, quæ aliqui de consensu Catholico narrant. Est ille quidem, & esse Ecclesiæ Christi charissimus, & fieri plurimum debet: sed non quid aliqui fecisse, aut facere dicuntur, id

ſtatim τῆς ἁγίου τοῦ ἡλίου καθολικῆς ἐκκλησίας cõſenſus exiſtimandus. Alii mẽtione τῶν παραδόσεων inſtaurationẽ uerę doctrinę impediunt. Quibus quanquam reſponderi copioſẽ ad omnia, quæ congerunt ἐπιπόνως μᾶλλον ἢ ἀποδαίως, in prõptu eſſet, & facile: una tamen Clementis Alexandrini ſententia, ſi quid pudoris ineſſet obturare os poterat, hæc, μίαν ἁπάντων γέγονε τῶν ἀποστόλων, ὥσπερ ἐκλεκτὴ λιβανωτοῦ, οὕτω καὶ ἡ παράδοσις. De traditionibus igitur quæritur? Doctrina quæ in medio eſt inſpiciatur. Sed nos (non enim hæc diſputatione copioſa explicanda ſuſcepimus, & non niſi ea perſtringenda putauimus, quæ inſtitutum argumentum coget attingere) id quod reliquum eſt exequamur. Atq; ut conſtet ueterum pietatem uera inuocatione Deum æternũ coluiſſe, & autores atq; propagatores religionis Chriſtianæ Græcos, ut quaſi ad ſe reducamus, & ab illis externarum ſuperſtitionũ præſtigiis abducamus: uiſum fuit ſubiicere ſanctas aliquot & pias precationes, quarũ etiam hodie plerę q; illis

illis in usu sunt. Cum quibus istæ nouitię &κενοφωνίας τῶν κόμματος tàm indicatæ à nobis, quam aliæ complures neutiquam congruunt, ac potius hæ collatæ cum illis absurdæ admodum, & absonæ, & quasi adulterati nummi tinnitu prodere uitium uidentur. Atq; poterit iam qui uolet, uel sentiendo definire, uel saltem opinando suspicari, utra forma ex his, ad cõsensum Ecclesiæ Catholicum accedat, aut ab illo discedat. non enim certe referentur ambæ tam diuersæ eodẽ. Quis autem non ea peruicacia præditus ut sibi aduersus ueritatem contumaciter putet cõtendendum, in hocipso dubitabit aut hęsitabit? Cum sint edictiones & mandata æterni Dei in medio. Quod si illi Lacones Sparchias, & Bulis, cõtra disciplinã & instituta patrię adorare Regẽ Persarum nolue runt, cur cõtra seueriſſimas edictiones ętterni Dei, & salutarẽ doctrinã filii ipsius Domini nostri Iesu Christi, & uoluntati diuinæ aliquis aduersetur, & labefactet spem salutis suæ falsa adoratione, atque inuocatione uel interdicta, uel certe

dubia? Quemadmodũ autẽ Græci aliqui do acerrime propugnarũt pro ueritate, ita primos, siue minus attẽtos iã & diligẽtes, seu exultãtes, & superbos, siuit æternus Deus incurrere, & ruere atq; euerti: Et ab his superstitionis, errorũq; quasi pestilentẽ contagionẽ, alias quoq; gẽtes corripere secundũ ea, quę minus uere: ueluti diuinauit, Basil. in epistola ad Episcopos Gallię, & Italię his uerbis, Τάχα μὴ δι' ἃ πρὸ ἡμῶν πλεονάσαι τὴν ἁμαρτίαν, πρῶτοι πρὸ τοῦ πόδημεν εἰς κατάκρωμα τοῖς ὁμοφύλοις ὁδόντες τὸν ἐχθρὸν τὸν χριστοῦ. τάχα δὲ, καὶ ὁ μᾶλλον δεῖν εἰκάσαι, ὅτι ἐπειδὴ τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου τόπου ἀρξάμενον εἰς πᾶσαν ἐξῆλθε τὴν οἰκουμένην, διὰ τοῦτο ὁ πονηρὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐχθρός, τὰς τῶν ἀποστασίας ἀπεράτους, ἀπὸ τῶν τοιούτων τῆς ἀρχῆν λαβούσας, εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διαδοθῆναι φιλονεικεῖ. ἐφ' ᾧ γὰρ ἐλαμψεν ὁ φωτισμὸς τῆς γνώσεως τοῦ χριστοῦ, ἐκεῖθεν τὸ σκότος ἐπήνεγκε. Nõ uetera quæ præteriere, quantũuis gloriatione digna, ostẽtare Græci, sed deplorare potius debẽt cõditionẽ suã, & cogitare unde ceciderint, & quęrere quo pacto possint resurgere, & ut possint omnibus

uiribus anniti. Peccata illorũ in cauſſa eſ
ſe, ut prima prẽda crudelitatis hoſtilis fi
erent, exiſtimari poſſe, Baſilius ait. Atq;
etiã hoc, hoſtẽ uitẽ, & animarũ noſtrarũ,
operam dediſſe, ut unde exiiſſet præco-
nium euangelii peragraturũ orbem ter-
rarũ, inde ſemina defectionis ſimiliter ad
omnes alias gentes peruenirẽt. Quibus
enim, inquit, clariſſima lux effulſit cogni-
tionis Chriſti, eoſdẽ hoſtis ille cogitat
ſcilicet impietatis tenebris obruere. Nõ
igitur Græci præclariſſima natio, præ-
ſtans uirtute, ſapientia, pietate, inficien-
tur, aut diſſimulent errores, ac fateantur
potius, atq; corrigãt. Id quod cùm publi
cè, tùm priuatim ab omnibus gẽtibus, ac
populis, & hominibus, ſi fieret: ſperari
poterat, fructus quietis, & pacis, & læti-
ciæ uberrimus, florẽtibus eccleſiis, in cõ-
ſenſione fraterna, & ſtudio pietatis, de-
niq; in iuſticia, & ſanctitate coram æter-
no Deo, in fide Ieſu Chriſti domini no-
ſtri, & obſequiũ ſancti ſpiritus ducis ad
omnem ueritatem. Quoniam uerò ſci
mus, & pro mortuis in eccleſia preca-

tiones solennes fieri consueuisse, de his etiã aliquid dicendũ putauimus. Quod nisi ista actio ita longe à ueritate religionis discessisset, ut in ea nihil amplius pietatis antiquæ, nulla dignitas, nulla utilitas reliqua esset: fortasse nimis audaces, uel potius temerarii uiderentur, qui improbare non dubitarẽt horum temporũ obseruationes. Neque ego assentior iis, qui quicquid ipsis non placet, id statim mutandum censent: homines plærique elati animis, & despiciente non modo suę ætatis alios, sed omnem etiam antiquitatem confidentissime interdum damnantes. Nam hoc more in quamcunque communitatem introducto, ut concedatur unicuiq; laudare, & uituperare: amplecti, & repudiare: asserere, & refellere id quod suis rationibus consentaneum esse, aut nõ esse uideatur: celeriter fœdas ruinas edi, & horribiles dissipationes oriri necesse est. Idq; est usq; adeo uerum, ut si externi tùm hostes non offerantur, aut hi contemnantur, uehementia illa animorũ, atq; ferocitas in seipsam

arme-

armetur. & ciuis ciuem aggrediatur, & tanquam Cadmea seges, mutuis tandē ipsi cædibus conficiantur. Esse igitur oportere regulam, seu κανόνα in Ecclesia, tam doctrinæ, quàm morum, atque disciplinæ, omnes pii confitentur. Quem Canonem cùm alii ueteres, tum Basilius uir religiosissimus, tanti fecerunt: ut de quibus conuenisset, ea uiolari, uel minima in parte, nefas ac capitale facinus esse ducerent. Itaq; alicubi ait Gregorius Theologus, ὁλὴν εἶναι τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κανόνος αἱρέσεως μείζονος. Fundamentum enim est illud quidem unum, & solum, tàm dogmatū, quàm disciplinæ uniuersæ, Iesus Christus filius Dei, Deus æternus, λόγος, καὶ εἰκὼν patris, neq; iaci omnino aliud potest, sed extructio non est eadem. Quod si quid super aliud quod piā fundamentum extruatur, id iam ecclesiasticum ędificium nō erit. Dixerit uerò aliquis, Esse unam regulam omnium sempiternam illam, & immutabilem, uerbū Dei, id ambabus, ut aiunt manibus tenendum, & si quis negare audeat, eum audiendū pie-

Dr canon. tàm doctrinæ quàm morū ac disciplinæ

tatis ſtudioſus nemo putet. Sed eſt tamen hoc ſecundum Ariſtotelē, ὅτως εἰπεῖν ἀλλήλοις δόκειν ἢ σαφὲς. nam de regula iſta conſentiri oportet, ut conſtet non eſſe eam detortam, aut deprauatam. Eſſe enim certa hæc & definita tanquam norma uult, nō fluctuans, neq; mobilis quaſi Lesbiæ ædificationis. Quod eſt autē uerbum Dei? Eccleſia habet, atq; amplectitur, & tuetur unicum illud quod extat publicatum ſcriptis propheticis, & apoſtolicis. Quibus Deus ipſe, & cognitionem ſui cum hominibus communicauit, & ſuam uoluntatem patefecit. Sunt autem capita doctrinæ illius duo. Vnū fidei, & cognitionis, ſeu diuinæ ſcientiæ, quę eſt ſapientia Chriſtianorum, ſeu eccleſiæ. Alterum diſciplinæ, & actionū. Nam hæc ubique in propheticis, & apoſtolicis libris dilucide expediuntur, neq; uſpiam diſſonant, ut nulli ſeparare, aut diuellere ullo modo liceat. De his igitur, ſi communitas eccleſiæ ſtare debeat, omnino conſentire neceſſe eſt. Itaq; Græci hanc totā rationē eccleſiaſticæ doctri-

næ

πᾶς νομοθεσίαν appellarunt: cuius qui seruus esse recusaret, is libertatẽ Christianã retinere nequaq; posset: Qui enim uoluntati Dei obedit, is liber est: Qui non obedit, turpissimam, & exitiosam seruit seruitutẽ. Voluntas autẽ Dei, ut diximus, sacris literis est declarata. Itaque primis optimis illis, & sanctissimis tẽporibus, qui ad baptismũ adulti admittebãtur, ab iis ante omnia exigebatur confessio fidei, & secundũ hanc professio, seuitã acturos esse Ecclesiasticæ doctrinæ congruentẽ. Quo facto post cõmunes inter ieiunia preces, regeneratio baptismi illis impertiebatur. Id quod planè scripsit martyr Iustinus, in defensione Christianorũ ad Imperatores. Atq; uerba ipsius, ne quid fingi uideretur, subiicienda duxi: ὅσοι αὖ πείθωσιν, ἢ πιστεύωσιν, ἀληθῆ τὰ ὑφ' ἡμῶν διδασκόμενα, καὶ λεγόμενα εἶναι, καὶ βιῶν ὡς λύσασθαι ὑπισχνῶνται, ὅτι καὶ δύνανται, καὶ αὐτὰ ταῦτα νηστεύοντας παρὰ τοῦ θεοῦ τὰ προημαρτημένα ἀφεσιν διδάσκοντες, ἡμῶν συνευχόμενοι, καὶ συννηστεύοντες αὐτοῖς ἐπιτιθέμεθα ἄγοντες ὑφ' ὕδωρ ἔνθα ὕδατος ὄντος, καὶ τρόπον ἀναγεννήσεως,

ὃν

ὄψ, καὶ ἡμᾶς αὐτοὶ ἀναγεννήθημεν, ἀναγεννᾶται. Hic est igitur canon ecclesiasticus, consensio de ueritate doctrinæ, & sanctitate disciplinæ, & studium, diligentia, assiduitas, cura, efficacitas in utroq; necessaria est. Nõ enim uerbis ista coniungi, & re distrahi: neq; subtili oratione multa disputari, & uita atq; factis nõ illustrari doctrinam in ecclesia Christi, ferendũ est. Non est autẽ pietas religiosa ea, quę perpeti, & tolerare nihil uelit, multo minus insolens, aut turbulenta. fert atq; sustinet quæcunq; potest, & quamdiu potest. Sed falli ac decipi, inq; errorẽ induci sese, & cognitionem ueritatis, & usurpationem eorum, quæ instituta, & imperata sunt diuinitus, sibi eripi, deniq; superstitione se obrui nõ sinit, neq; potest. Sed repugnat, aduersatur, omnibus uiribus resistit: neque hæc, cum sit soboles æternæ, & cœlestis ueritatis, mendaciis unquam assentitur. Hæc præfari alienũ non fuit. Nam preces pro mortuis, esse in Canone ecclesiastico perspicuum est, sed eo, qui profecto multis iam annis, ne

secu-

seculis dicã, ignoratur, neq; usurpatur, cum tàm uarii, & mirifici alii Canones iactentur, ut nemo plane iam sciat, quem canonẽ ecclesiasticum perhiberi æquum sit. Catholicæ inquiunt ecclesię, omnino illũ amplectũtur. Sed uerbis hoc specio sè dicitur. Res uerò in uarietate, discrepantia, falsitate, absurditate prorsus eua nescit. Ad ueritatem igitur regulam istã dirigi oportet. Veritas autẽ simplex est, & uniusmodi, atq; ipsa sibi consentiens. Hoc est uerbũ Dei. Id cognoscatur, intelligatur, exploretur, deq; eo cõueniat, atque concordetur. Ita erunt cętera iam omnia facilia, & in promptu. Vt autẽ ad rem redeamus. Non modo Dionysio sane antiquo authore iudicante: sed aliun de quoq; constat, ritum in ecclesia Christiana fuisse ab antiquo, solennium precum pro mortuis. Nõ eum profecto quẽ nostra tempora seruarunt, sed qui à Dionysio luculente exponitur: & ab Epiphanio copiosè explicatur. Cum enim una sit ecclesia, complectens uniuersos quos à prima origine mundi Deus benignita

ti

Ritus Solennium precum pro mortuis ab antiquo fuit.

ti & fauori gratiæ ſuę conciliari per unicum filium ſuum, & ſancto ſpiritu ſuo regenerari uoluit, & hæc cõmunio ſanctorum confeſſione fidei celebretur, pietatis nimirum opus fuerat, in conuentu credentium Euangelio, quæ eſt σύναξις, & ἐκκλησία, meminiſſe eorum quoq; qui ex hac uita migraſſent, coniuncti cum ſuperſtitibus fide, atq; caritate, & ſpe uitæ ſempiternę. Atq; ita tum piæ, & religioſæ preces communiter oblatæ fuerunt ęterno Deo, de ſalute, & incolumitate uniuerſorum, orante Eccleſia, & petente, id quod nouit Deum uelle, ut omnes ueritatẽ amplexi, & quicunq; inuocauerint nomen Domini ſalui ſint, & ne quis de omnibus Chriſti fidelibus pereat, ne minimus quidẽ. Recitatis autem poſt mentionem ſanctorum patrum, prophetarũ, apoſtolorum, euangeliſtarum, nominibus deinceps cæterorum mortuorum, & mortis genere, ſi eſſet ſingulare, indicato, ut martyrum, fuerunt ſuperſtites exemplis confirmati, & ad gratias Deo agendas excitati. & ita de glorioſæ re-

ſurre-

De patribus ꝓze & mortuis

surrectionis communi spe, pia uota, & religiosas preces, uno sensu atque animo peregerunt. Simul ut Dominus noster Iesus Christus uerus Deus honore eximio adorationis solus afficiendus esse, & ab omni ordine, cōditioneq; hominum separandus ueneratione, atque cultu, simul ut cæteris terrenas labes nō potuisse abesse, atque aliquos in manifesta peccata prolapsos uenia magnopere indiguisse intelligatur. Hæc ut à Canone Ecclesiastico non abhorrere, neque inducenda esse existimandum: sic ea quibus ista permutata sunt χρύσια χαλκῶ, uel potius syncera, ac pura quisquiliis, ac sordibus, & uera falsis, neq; agnoscit ecclesia Christi, neq; ad usurpandum contra conscientiam cogi se patitur. Quæ pati potest omnia quibus non labefit æterna ueritas, & quæ non corrumpunt, quantum in ipsis est, uerbum Dei, neq; conuellunt doctrinam cœlestem, cuius unicus est author filius Dei λόγος ἴδιος ἐξ ἰδίας πατρός. De quo elucet Deitatis splē dor, & qui protulit de sinu patris ea,

quorū

quorum cognitio, & assensio potestatē adipiscitur regenerationis, ut credentes fiant filii Dei. Qui est unicus Saluator, & redemptor, & liberator, & Dominus noster Iesus Christus. Quem oremus, ut quam rediens in cœlum ipse se dixit relinquere pacem suis, eam instaurare benignè uelit: ut tandem iracundia contentionum, & pertinaciæ certamina, & studia altercandi desistant longius distrahere sententias eorum, qui uno pulcherrimo, & præstantissimo nomine coniunguntur, ut Christiani uocentur. Verendum enim est, ne secundum prouerbiū Græcorum nimis contendentibus partibus rumpatur τὸ καλώδιον, id est unitas, & societas religionis penitus dissiliat. Quæ sane indies fit fragilior & tenuior, inter criminationes, & iurgia obtrectationesq; mutuas, iam efficacia Religionis nusquam ferè, nisi in acerbitate reprehensionū, & uerborū declamationibus apparente. Dumq; quisque hoc unum commentatur, quomodo suæ opinioni patrocinetur, ueritatis negligitur assertio,

tio, & cõtrouersa, tanquam ager de quo litigatur, iacent inculta atq; deserta. Quę est caussa malorum atq; turpitudinis maximæ, non in remissione tantum, sed intermissione omnis religiosæ, & sanctæ incitationis, & laboris, non obsequente conatu, impulsioni, & agitationi spiritus sancti, & ducem hunc deserente animo languido & inerte. Hoc loco in mentem uenit Aerij, quẽ Epiphanius Arianum fuisse narrat, & ambitione incitatum contendere cœpisse, & uoluisse demonstrare, quod non esset alia Episcopi dignitas quam presbyteri. Item preces pro mortuis, ut inanes, uel etiam nocentes exagitasse, & damnasse obseruationes ieiuniorum. Qui & communitate ecclesiastica eiectus fuit, ut hostis ueritatis, & turbator ordinis atq; seditiosus. Non enim hic alienam potestatem si sibi episcopus sumeret, neque de impietate precum, neque superstitione ieiuniorum, neq; omnino de necessitate taliũ edictionum, & persuasione cultus quicquam caussę attulit, cur exterminanda ista arbitraretur. Sed

cum ieiunia Ecclesiæ ipse contemneret, aliis diebus propria quædam, & sua instituit. Et hãc petulantiã libertatis pulcherrimo nomine exornauit. In quo sæpe subit mirari quorundã insolentem & mirificam rationem, qui non animaduertunt se id committere plerũq; quod in aliis reprehendũt, & quod demoliũtur instaurare. Abiiciunt enim & euertunt priora, & admittunt atq; constituũt pro his ipsi alia, sępe nominibus tantum diuersa. Ne que ego eo inficias, nõnulla uel plurima potius necessario omitti & mutari, ex iis quę quondam obseruata & sancita sunt. quod adeo illis implicata impietas superstitioque reperiatur, ut nullius studium, & diligentia secernere, & distinguere sciat, aut possit. Sed interea rebus commotis licentia uitæ crescit, & in hac confirmatur temeraria audacia, & augetur improbitas, & indulgentia cupiditatum expetitur, & dissolutio disciplinæ leuitati uulgari grata est. Ac quidam animo peruerso, & malo tam ueteres, quam recentes, qui doctrinam salutarem

μετὰ

μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐξεργάζονται, inhumanissime refutantes, suam illorum loco autoritatem reponere conantur. Et quoniam sua uirtute eminere nequeunt, uitupe rando aliena nominis celebritatem sibi quærunt: quæ quidem, in summa uitæ licentia, & uanitate, maxima turba est, ut ait poeta. Alii sunt haud sane meliores, minus tamen improbi, qui errata & lapsus priorum cupide arripientes, exagitant insectãdo, sicut soboles praua parentum delictis ac peccatis gaudens illa uociferando reprehendit & notat, ut animaduersionem, & crimen suæ futilitatis effugiat. At boni cõtrà: Si quid apparet à maioribus, & præstantioribus tãquam patribus perperã factũ, uerecũde monẽt, qua in parte illi errasse uideãtur: neq; accusatorie eos premunt, odisse autẽ minime possũt. Itaq; & honorifice mẽtionem de ipsis faciunt, & pietatis affectionẽ disputãdi moderatione declarãt. Sũt enim φιλόσοφοι, & φιλόλογοι, ac φιλόμωμοι nõ sũt, κακοήθως uero, ἢ θρασεῖς ἢ μαστιολόροι neutiquã. Sed de his satis est philosophatũ.

Itaq; id quod cœpimus exequamur. Hoc fortasse addendum sit, ut ueritas fiat illustrior. Omnes sacrorum operationes, id est actiones religiosorũ munerum, olim in publicis & statis conuentibus Ecclesiasticis, quas σωάξεις uocarũt, celebratas, inq; his perpetua obseruatione communicationẽ, corporis & sanguinis Iesu Christi usurpatam fuisse. Vnde hoc præcipuum opus σύναξιν, καὶ λειτουργίαν nominarunt. Et quoniam inter preces, & gratiarum actiones, & caritatis mutuæ declarationem hæc omnia gerebantur, ideo, & θυσίας nomen de his reperitur, quam αἰνέσεως Græcæ Ecclesiæ doctores uocant, & λογικὴν, & τῆς αἰνέσεως, pro qua cõsuetudine religionis ueteris, posteriores mirificos quosdam sacrificiorum pro uiuis & mortuis ritus, omnino alienos & ignotos τῇ καθολικῇ, & ὀρθοδόξῳ Ecclesię introduxerũt. De quibus ad ueritatis, & pacis amatores, res facilis: cæteri sunt ii, quos refellere non nostrum opus, neque consiliũ est. de his igitur in præsentia satis. Ne uota quidẽ à precationibus abhorrent

abhorrẽt, aut ab his separãda sunt. Nam uotũ nihil aliud est, quã inuocatio numinis diuini, & solẽnis obligatio ad memoriã sperati beneficii, & habendã gratiam, id quod ita declaretur, ut certa aliqua res præstetur atq; fiat. Græci εὔχομαι & εὐχωλὴν uocarunt. Etsi εὐχὴ quemadmodũ in lingua latina uotũ, id simpliciter quoq; significat quod optatur. ut, εὐχὴ est, Ζεῦ πάτερ Ἀιδωνεῦ, Achillis. Et Agamemnonis, αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ. Itaq; definierũt εὔχομαι, λιξέωσιν θεῷ ἑαυτὸν ἀνθρώπων. Quæ est nimirũ affectio humana amplectentis Deũ, & illi inhærentis. Qui uero deuoti sunt latinis, ii à Græcis εὐχολιμαῖοι dicuntur. Votũ illustre est γενέσεως Cap. XXVIII, ubi hęc in Græcis libris legũtur, Ἄνεξαι ἰακὼβ εὐχὴν λέγων. ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεός μετ' ἐμοῦ, καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐγὼ πορεύομαι, & δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι, καὶ ἀποστρέψω μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται κύριός μοι εἰς θεόν, καὶ ὁ λίθος οὗτος ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ. καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι. Sed de uotis, deque horum uitiis, di-

sputationem iustituendam esse non puta ui, quæ quasi schola ab aliis explicata est copiose, & luculente. proposita autem di sputatione de ueritate precationis in Ec clesia Christi, oremus æternum Deũ, pa trem saluatoris & liberatoris Dominiq; unici nostri Iesu Christi, ne auertat à no bis benignitatẽ suam, neue auferat à no bis spiritum sanctum, & ut reddat Eccle siæ suæ lætitiã salutaris sui. Et qui unum nomen habent, & communem profes sionem ut Christiani appellentur, eis imper tiat opulente spiritum sanctum, qui agi tet nos & efficax sit in cordibus nostris: ut concordes, & uno animo atq; consen tiente uoluntate colere, uenerari, adora re, precari, inuocare assidue, & pie atq; re ligiose ipsum studeant, per unigenitum filium ipsius Iesum Christũ saluatorem, & dominum nostrum. Cui uni, soli, uero, sancto, forti, immortali, iusto, clementissi mo Deo sit omnis laus, honor, gloria, ui ctoria, seculis infinitis. Amen.

SEQVITVR PRECATIO PRO CATECHVMENIS,

quam Iohannes, cognomento Chrysostomus, retulit. Cum alijs ex libello precationum Græcarum, cui titulus Μιωάειον, & aliunde descriptis.

Εὐχὴ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων χαμαὶ ῥιφέντων, λιτανεύοντων τὴν διακόνου νόμῳ τῆς ἐκκλησίας, ἐκ τῶν τῆς χρησόμου, εἰς τὸ πρῶτον τῆς πρὸς κορινθίους ἐπιστολῆς κεφαλαίων.

Ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων ἐκτενῶς δεηθῶμεν, σωθῶμεν καλῶς, δεηθῶμεν, ἵνα ὁ παντελεήμων, καὶ οἰκτίρμων θεὸς ἐπακούσῃ τῶν δεήσεων αὐτῶν, καὶ διανοίξῃ τὰ ὦτα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, ἵνα κατηχήσῃ αὐτοὺς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ὅτι ἐνδοθεν αὐτοῖς γένηται εἰδώς, ἵνα καταπαύσῃ τὸν φόβον αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. καὶ βεβαιώσῃ τὴν πίστιν αὐτοῦ ἐν ταῖς διανοίαις αὐτῶν, ἵνα ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης. ἵνα αὐτοῖς δοῦναι νοῦν ἔνθεον, σώφρονα λογισμόν, καὶ ἐνάρετον πολιτείαν, διαπαντὸς τὰ αὐτοῦ νοεῖν, τὰ αὐτοῦ φρονεῖν, τὰ αὐτοῦ μελετᾶν, ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καταγίνεσθαι

ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἔτι ἐκτενέστερον ὑπὲρ αὐτῶν παρακαλέσωμεν, ἵνα ῥυσθῶσιν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς πονηροῦ, καὶ ἀτόπου πράγματος, ἀπὸ παντὸς ἁμαρτήματος διαβολικοῦ, καὶ πάσης περιστάσεως τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα καταξιώσῃ αὐτοὺς ἐν καιρῷ λυθῆτω ἡ τοῦ λαοῦ παλιγγενεσίας, ἡ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, τοῦ ἐλεύσεσθαι ἡ ἀφθαρσίας, οὓς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς αἰκετείας, τὰ τέκνα αὐτῶν ἵνα αὐξήσας εὐλογήσῃ, καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας ἀγαθῶν σοφίσῃ, ἵνα κατευθύνῃ αὐτοῖς πάντα τὰ προκείμενα πρὸς τὸ συμφέρον.

Εἰρήνη σοι.

Τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης αἰτήσασθε οἱ κατηχούμενοι, εἰρηνικὴν τὴν παροῦσαν ἡμέραν, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἡ ζωῆς ὑμῶν αἰτήσασθε. Κλίνατε τὰς κεφαλάς. Λαὸς ἐπιβόημα.

ΑΜΗΝ.

Ετέρα προσευχὴ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων.

Εὔξασθε οἱ κατηχούμενοι τῷ κυρίῳ. οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων κληθῶμεν, ἵνα ὁ κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ, κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ ἡ ἀληθείας. Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης. Ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐ-

τοῦ

τὴν καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς ὁ θεὸς τῇ σῇ χάριτι, οἱ κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ κυρίῳ κλίνατε.

Εὐχή.

Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ τὴν σωτηρίαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου υἱόν, τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ θεὸν ἰησοῦν χριστὸν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς ὑποκλινάντας σοι τοὺς ἑαυτῶν αὐχένας, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν καιρῷ δυθῆναι τῷ τοῦ λουτροῦ παλιγγενεσίας, εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας: ἕνωσον αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ σου καθολικῇ, καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ συναρίθμησον αὐτοὺς τῇ ἐκλεκτῇ σου ποίμνῃ. Ἐκφώνησις. ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον, καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὁ διάκονος. οἱ κατηχούμενοι πρόελθετε.

Ita tum dimittuntur, ac remouentur illi ante liturgiã mysteriorũ, uoce diaconi.

Λιτανεῖαι.

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ

ἁγ̃ὸ καὶ τῦ ἁγίου πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τ̃ν αἰώνων. ἀμήν.

Εἰρήνη τῦ κυρίου δηηθῶμεν.

Ὑπὲρ τ̃ν ἄνωθεν εἰρήνης, καὶ τ̃ σωτηρίας ψυχῶν ἡμῶν. τῦ κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τ̃ης εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, τ̃ς ἁγίας τ̃ν ἁγίων τοῦ θεοῦ ἐκκλησιῶν, καὶ τ̃ης τ̃ν πάντων ἑνώσεως. τῦ κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τ̃ν μετὰ πίστεως εὐλαβείας, καὶ φόβου θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τῦ κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς, καὶ ἀρχιεπισκόπου, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τ̃ν ἐν χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου, τῦ κυρίου δηηθῶμεν.

Ὑπὲρ τ̃ν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου, καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν. τ. κ. δ.

Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι, καὶ ὑποτάξαι ὑποδεῖς πόλεμους αὐτῶν παντὸς ἐχθροῦ, καὶ πολέμιου, τῦ κ. δ.

Ὑπὲρ τ̃ς πόλεως ἡμῶν ταύτης, καὶ πάσης χώρας, καὶ τ̃ν ἐν πίστει χριστοῦ οἰκούντων ἐν αὐταῖς. τῦ κ. δ.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, καὶ καρπῶν τ̃ς γ̃ς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τ. κ. δ.

Ὑπὲρ

ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τ σωτηρίας αὐτῶν, τθ. κ. λ.

ὑπὲρ τ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου, καὶ ἀνάγκης, τθ κυρίου δεηθῶμεν.

Ελέησον ἡμᾶς ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. δεόμεθά σε κύριε, ἐπάκουσον, Ϲ ἐλέησον.

Εὐχή.

Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, τῷ ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τ δούλων σου. καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τθ ἐλέους σου. Ϲ σῶσον οἰκτίρμον σε κατάπεμψαν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ὧν πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρά σου πλούσιον ἔλεος. ὅτι ἐλεήμων, καὶ φιλάνθρωπος θεὸς ὑπάρχεις. καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς αἰῶνας τ αἰώνων.

Εὐχή.

Ο θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίᾳ φωνῇ ὑπὸ τῶν σεραφὶμ ὑμνούμενος, καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως προσκυνούμενος, ὁ ἐκ τθ μὴ ὄντος εἰς

τὸ

τὸ ἐν παραδείσῳ τὰ σύμπαντα. ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ παντὶ σε χαρίσματι κατακοσμήσας, καὶ διδοὺς αὐτῷ σοφίαν, καὶ σύνεσιν, καὶ μὴ παροραθῆναι ἁμαρτάνοντα, ἀλλὰ βέμενον ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν: ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς, καὶ ἀναξίους δούλους σου γενέσθαι τῇ ὥρᾳ ταύτῃ παραστῆναι κατενώπιον τῆς δόξης του ἁγίου θυσιαστηρίου σου, καὶ τὰς ὀφειλομένας σοι προσκυνήσεις, καὶ δοξολογίαν προσάγειν. αὐτὸς δέσποτα πρόσδεξαι ἐκ στόματος ἡμῶν τὸν ἁμαρτωλῶν τὸ τρισάγιον ὕμνον, καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς γενέσθαι τῇ χρηστότητί σου. συγχώρησον ἡμῖν παν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε, καὶ ἀκούσιον: ἁγίασον παντων ἡμῶν τὰς ψυχὰς, καὶ τὰ σώματα. δός ἡμῖν γενέσθαι ὁσιότητι λατρεύειν σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, κύριος ὁ θεὸς Σαβαὼθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτου.

Ἅγιος ὁ θεὸς. ἅγιος ἰσχυρὸς. ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Εὐχὴ ἑωθινὴ, ὡς χρηστοέτους τοῦ ναζιανζηνοῦ.

Σὲ τὸν ὑμνῶ ὑλογοῦντα χρισέ με, λόγε θεοῦ, φῶς ἐκ φωτὸς ἀνάρχως, καὶ πνεύματος ταμία, τεταγὼ

φωτὸς

φωτὸς εἰς μίαν δόξαν ἀθροιζομένης, ὃς ἔλυσας τὸ σκότος, ὃς ὑπέσκαψας τὸ φῶς, ἵνα γὴ φωτὶ κτίσης τὰ πάντα, καὶ τὴν ἄσατον ὕλην σώσης μου φῶν εἰς κόσμον, καὶ τὴν νῦν δύσκοσμίαν εἰς νῦν ἐφώτησας ἀνθρώπου λόγῳ τε καὶ σοφίᾳ λαμπρότητος τὴν ἄνω καὶ κάτω θεὶς εἰκόνα, ἵνα φωτὶ βλέπῃ τὸ φῶς, καὶ γένηται φῶς ὅλον. σὺ φωσφόρον οὐρανὸν κατήγασας ποικίλοις. νύκτα καὶ ἡμέραν ἀλλήλοις ἥκειν ἀτρέπτως ἔταξας, νόμον τιμῶν ἀδελφότητος, καὶ φιλίας. σὺ μὲν ἔπαυσας κόπους πολιμόχθου σαρκός, σὺ δὲ ἤγειρας εἰς ἔργον, καὶ πράξεις τὰς σοὶ φίλας, ἵνα τὸ σκότος φυγόντες φθάσωμεν εἰς ἡμέραν τὴν μὴ νυκτὶ τῇ συνηλυομένῃ. σὺ μὲν βάλε ἐλαφρὸν ὕπνον ἐμοῖς βλεφάροις, ὡς μὴ γλῶσσαν ὑμνῳδὸν ὧδε πολὺ νεκρῶσῃ, μήτε αὐτίφωνον ἀγγέλων πλάσμα σὸν ἡσυχάζοι. σὺν σοὶ δὲ κοίτην δύσεβείας ἑτάζετω, μὴ δέ τι Φρυγαρῶν ἡμέρας νὺξ ἐλέγξῃ, μὴ δὲ ᾠάγνια νυκτὸς γύπνια θροείτω. ἡ νὸς σώματος λίχα σοὶ θεῷ προσλαλείτω, ταχὺ ἐμῷ, καὶ ἁγίῳ πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

Δαμασκηνοῦ.

Ὦ χριστὲ ἰησοῦ θεοῦ λόγε, ἡ σοφία, καὶ δύναμις, καὶ θεὲ παντόκρατορ, ὁ δι' ἡμᾶς, καὶ δι' ἡμετέραν

σαν

ραν σωτηρίαν σὰρξ γενόμενον, καὶ θάνατον οἰκτρότατον ὑπομείνας σαυροθείς, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ταφὴν ἀνασὰς ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ καθήμενον ἐκ δεξιῶν πατρὸς Βασιλεὺς φιλοξότατον πάσης κτίσεως, μεσίτης ἀϊδιον, καὶ ὑπερφυτευκτὴς, καὶ κεφαλὴ ἰδίου σώματος τῆς ἐκκλησίας, τί σοὶ τῶν ἀναντων οἱ ἄποροι ἡμεῖς ἀντιδοίημεν; σὰ γὰρ ἅπαντα, καὶ αἰτεῖς παρ' ἡμῶν δι' ἓν ἢ τὸ σῶζεσθαι, αὐτὸς ἡμῖν δοὺς δι' ὃν, καὶ λαμβάνεις, χάριν εἰδὼς δι' ἄφατον ἀγαθότητα. σοὶ χάρις ὑπὲρ τοῦ εἶναι δι' ὃν ἀπόστολος, καὶ τοῦ εἶναι χαριζομένῳ, καὶ κτίστου παραπεσόντας αὖθις ἐπαναγαγόντι πρὸς σὲ, δι' ἀνεκφράστου συγκαταβάσεως ὦ σώτερ, μεσίτης θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων ἄνθρωπε χριστὲ ἐμοῦ, ὁ δι' ἑαυτὸν αὐτίλυτρον ὑπὲρ πάντων, εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκε πάσης κτίσεως, ᾧ ὧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ σοῦ τιμίου αἵματος, καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ἐλέησον, ζωοποίησον, κυβέρνησον, φύλαξον, καὶ διαπαντὸς τὸν βίον ἡμῶν πρᾶον παρασκεύασαι ἡμᾶς πρός σε, ἐν θαλάσσῃ, καὶ βασιλεύεις σὺν ἀϊδίῳ πατρὶ συναϊδίῳ υἱῷ, καὶ σὺν πνεύματι ἁγίῳ εἷς, καὶ μόνος θεὸς, εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Εὐχὴ

Εὐχὴ εωθινή.

Δόξα σοι βασιλεῦ θεὲ παντοκράτορ, ὅτι ἠξίω σάς με τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ ἀνάξιον ὀξ ὑπνε κὰε σῆναι, καὶ τυχεῖν τ εἰσόδε τ ἁγίε σε οἴκε. καὶ λέξαι τὴν φωνήν σε λειτσεώς με, ὡς τ ἁγίων, καὶ νοερῶν σου λειτάμεων, καὶ δυλόκησον ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ προσενεχθῆναί σοι τὴν αἴνεσιν τῶν χειλέων με, ὅπως κἀγὼ κοινωνὸς γένωμαι τ φρονίμων παθένων ἐν φαιδρᾷ λαμπαδόνι σε ψυχῆς με, ἵνα λοξάσω, τὸν ἐν πατρὶ, καὶ πνεύματι λοξαζόμενον θεὸν λόγον.

Ετέρα.

Βασιλεῦ ὀράνιε, παράκλητε τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ πάρων, καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τ ἀγαθῶν, καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθὲ καὶ ἐνσκήνωσον ἐν ἡμῖν, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος. καὶ σῶσον ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εὐχὴ σε τραπέζης.

Χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν εὐλόγησον τὴν βρῶσιν, καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σε. ὅτι ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Μετὰ τὸ γεύσασθαι.

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ἐλεῶν, καὶ χορηγῶν ἡμᾶς ἐκ

νεότητος

νεότητ☉ ἡμῶν, ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκὶ· πλήρωσον χαρᾶς, καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν· ἵνα πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύσωμεν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ σοὶ δόξα πρέπει, κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις σὺν ἁγίῳ πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Δόξα σοὶ κύριε, δόξα σοὶ ἅγιε βασιλεῦ, ὅτι ἔδωκας ἡμῖν βρώματα εἰς εὐφροσύνην. πλήρωσον ἡμᾶς καὶ πνεύματός σου ἁγίου, ἵνα εὑρεθῶμεν ἐνώπιόν σου εὐάρεστοι, καὶ μὴ αἰσχυνόμενοι ὅταν ἀποδίδῳς ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Εὐχὴ εἰρηνική, ὡς τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Κύριε κύριε ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς δείνος πονηροῦ ἡμέρας, ῥῦσαι ἡμᾶς καὶ ἀπὸ παντὸς πράγματος σκοτεινοῦ διαπορευομένου. πρόσδεξαι θυσίαν εἰρηνικὴν τὰς τῶν χειρῶν ἡμῶν ἐπάρσεις, καταξίωσον δὲ ἡμᾶς, καὶ τὸ νυκτερινὸν τοῦτο ἀμέμπτως διελθεῖν ἀπειράστους κακῶν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς πάσης ταραχῆς, καὶ φαντασίας τῆς ἐκ τοῦ διαβόλου ἡμῖν προσγινομένης. χάρισαι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν κατάνυξιν, καὶ ταῖς λογισμοῖς ἡμῶν μέριμναν τοῦ σῶ τῇ φοβερᾷ, καὶ δε

καίᾳ

καὶ ἐκ σῆς κρίσεως ἐξετάσεως. καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας ἡμῶν, καὶ νέκρωσον τὰ μέλη ἡμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα καὶ ἐν τῇ καθ' ὕπνον ἡσυχίᾳ ἐμφαντάζηται ἡμῖν τῇ θεωρίᾳ τῶν κειμένων σου. ἀπόστρεψον δὲ ἀφ' ἡμῶν πᾶσαν φαντασίαν ἀπρεπῆ, καὶ ἐπιθυμίαν βλαβερὰν. διανάστησον δὲ ἡμᾶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσευχῆς ἐσπουδασμένους ἐν τῇ πίστει, καὶ προκόπτοντας ἐν τοῖς παραγγέλμασί σου. δόξολογίᾳ, καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ετέρα εὐχὴ τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ εἰρήνῃ λελωκὼς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τῇ τοῦ παναγίου πνεύματος λαμπρᾷ τοῖς σοῖς μαθηταῖς, καὶ ἀποστόλοις πατασπάσας, καὶ τὰ τούτων χείλη ἐκ πυρίνων γλωσσῶν ἀνοίξας, συνάμει σου διάνοιξον καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὰ χείλη, καὶ διάλαξον ἡμᾶς πῶς λέξ, καὶ ὑπὲρ ὧν χρὴ προσεύχεσθαι. καὶ βίρνησον ἡμῶν τῇ ζωλιᾷ, ὁ ὕλιος τοῦ χειμαζομένου λιμένι, καὶ γνώρισον ἑκάστῳ ὁδὸν ἐν ᾗ πο-

ρευσάμεθα. πνεῦμα δίθυ ἐγκαίνισον γὴ τοῖς ἐγκάτοις ἡμῶν, κὴ πνεύματι ἡγεμονικῷ τὸ τῆ διανοίας ἡμῶν στήριξον ὁλιθηρόν. ἵνα καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῷ πνεύματί σου τῷ ἀγαθῷ πρὸς τὸ συμφέρειν ὁδηγόμενοι καταξιωθῶμεν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, τὰ σὰς ἀεὶ μνημονεύειν γὴ δόξε, κὴ ἐρωτητικῆς τῶν πραγμένων ἀνθρώποις παρουσίας, καὶ μὴ τοῖς φθειρομένοις τῷ κόσμῳ τούτῳ σωπαπατᾶσθαι τερπνοῖς: ἀλλὰ τῶν μελλόντων ὀρέγεσθαι τῆ ἀπολαύσεως ἐνίσχυσον θησαυρῶν. ὅτι δίλογητός, κὴ αἰνετὸς ὑπάρχεις γὴ πᾶσι τοῖς ἁγίοις σου, εἰς οὓς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Ετέρα.

Ο ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ πάσῃ ὥρᾳ ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ γῆς προσκυνούμενος, καὶ δοξαζόμενος χρηστὸς ὁ θεός, ὁ μακρόθυμος, ὁ πολυέλεος, ὁ πολυεύσπλαγχνος, ὁ οὐ δικαίους ἀγαπῶν, καὶ οὐ ἁμαρτωλὸς ἐλεῶν, ὁ πάντας καλῶν πρὸς σωτηρίαν διὰ τῆ ἐπαγγελίας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, αὐτὸς κύριε πρόσδεξαι κὴ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τὰς ἐντεύξεις, καὶ εὐθυνον τὴν ζωὴν ἡμῶν πρὸς τὰς ἐντολάς σου. τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἁγίασον. τὰ σώματα ἁγνισον, οὐς λογισμοὺς διόρθωσον.

τὰς

τὰς γνοίας κάθαρον, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πά-
σης θλίψεως κακῶν, καὶ ὀλύνης. Τείχισον ἡμᾶς
ἀγίοις σοῦ ἀγγέλοις, ἵνα τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν
φρουρούμενοι, καὶ ὁδηγούμενοι καταντήσωμεν εἰς
τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς
ἀπροσίτου σου δόξης. ὅτι σύλογητός εἶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Ετέρα βασιλέως τῶ μεγάλω.

Κύριε παντοκράτορ ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ
πάσης σαρκὸς, ὁ τὸν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τα-
πεινὰ ἐφορῶν, παρρησιαστὴς, ὁ νεφρὸς ἐτάζων,
καὶ τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων σαφῶς ἐπισά-
μενος, τὸ ἄναρχον καὶ ἀϊδιότητος σὺ ὁ δεικτὴς
παραλλαγὴ, ἡ τροπῆς ἀποσκίασμα, αὐτὸς ἀθά-
νατε βασιλεῦ, πρόσδεξαι τὰς ἱκεσίας ἡμῶν, ἃς
καθ' ὁμὸν παρόντα καιρὸν σοὶ πλήθει τῶν σῶν
οἰκτιρμῶν θαρρήσαντες ἐκ ῥυπαρῶν πρός σε χει-
λέων προσφέρομεν, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ πλημμελή-
ματα ἡμῶν, τὰ τε ἔργῳ, καὶ λόγῳ, καὶ διανοίᾳ
γνώσει τε, ἢ ἀγνωσίας πλημμεληθέντα ἡμῖν.
καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ
σαρκὸς, καὶ πνεύματος. καὶ δώρησαι ἡμῖν τε
ἀγρύπνῳ τε νηφούσῃ διανοίᾳ, πᾶσαν τε πρόνοιαν

διὰ τὴν παρουσίαν τῆς λαμπρᾶς, καὶ ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ᾗ μετὰ δόξης κριτὴς τῶν ἁπάντων ἐλεύσεται ἑκάστῳ ἀποδοῦναι κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀναπεπωκότες, καὶ διοκνοῦντες, ἀλλ' ἐγρηγορότες, καὶ διεγηγερμένοι ἐν τῇ ἐργασίᾳ εὑρεθέημεν, καὶ ἕτοιμοι εἰς τὴν χαράν, καὶ εἰς τὸν θεῖον νυμφῶνα τῆς δόξης αὐτοῦ σωθησόμεθα. ἐνθα ὁ τῶν ἑορταζόντων ἦχος ἀκατάπαυστος, καὶ ἀνέκφραστος ἡδονὴ τῶν καθορώντων τὸ σὸν πρόσωπον τὸ κάλλος τὸ ἄῤῥητον. σὺ γὰρ εἶ ὁ ἀληθινὸς φῶς ὁ φωτίζων, καὶ ἁγιάζων τὰ σύμπαντα: καὶ σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ κτίσις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Εἰς τὴν μετάληψιν τῶν ἁγίων μυστηρίων, στίχοι.

Μέλλων φαγεῖν, ἄνθρωπε, σῶμα θεοπότου,
φόβῳ πρόσελθε μὴ φλεγῇς, πῦρ τυγχάνει.
Θεοῦ δὲ πίνων αἷμα πρὸς μετουσίαν,
πρῶτον καταλλάγηθι τοῖς λυπῶσί σε:
Ἕπειτα βαῤῥῶν μυστικὴν βρῶσιν φάγε.

Ἕτεροι.

Πρὸ τοῦ μεταλαβεῖν τῆς φρικώδους θυσίας

τοῦ

τὸ ζωοποιὸν σῶμα τοῦ Δεσπότου,
τῶν δὲ πρόσευξαι καὶ τρόπων μετὰ τρόμου.

Εὐχὴ τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Δέσποτα κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ τῆς ἀθανασίας, ὁ πάσης ὁρατῆς, καὶ ἀοράτου κτίσεως δημιουργός. ὁ τοῦ αὐθάρχου πατρὸς σωματοειδὴς εἰκών, ὁ δι' ὑπερβολὴν ἀγαθότητος τοῦ ἐν ἑκάστῃ τῶν ἡμερῶν σάρκα φορέσας, καὶ σαρκωθεὶς, καὶ τυθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀχαρίστων, καὶ ἀγνώμονων ἡμῶν, καὶ τοῦ οἰκείου σοῦ αἵματι αὐαπλάσας τὴν φθαρεῖσαν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας φύσιν ἡμῶν, αὐτὸς ἀθανάτῳ βασιλείῳ πρόσλεξαι καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν τὴν μετάνοιαν, καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί, καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου. ἥμαρτον γὰρ κύριε, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἐπαίρας εἰς τὸ ὕψος τῆς δόξης σου: πρόωρισα γὰρ σου τὰ ἀγαθότητα τὰς σὰς ἐντολὰς παραβὰς, καὶ μὴ ὑπακούσας τοῖς σοῖς προστάγμασιν, ἀλλὰ σὺ κύριε ἀνεξίκακος ὢν, μακρόθυμός τε, καὶ πολυέλεος, ὁ παιδεύων μὲ σωφρονίσθητι ταῖς ἀνομίαις μου τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἀνακτήσῃ ἐπιστρέψῃ σὺ γὰρ εἶπας, φιλανθρωπε, δι' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν, ὡς τοῦ ἐπιστρέψαι, καὶ

ξημαὐτόμ. ὁγὰρ βόλει λιαποτα τὸ πλάσμα
τῶν σῶν ἀπολέσθαι χειρῶν, ὁλλ' οὐδοκεῖς ἐπ' ἀφ
ωολείᾳ ἀνθρώπων: ἀλλὰ θέλεις πάντας σωθῆ=
ναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. διὸ κὰ
γὼ εἰκαι ἀνάξιός εἰμι τοῦ ὀρανοῦ, ⸌ τῆς, καὶ αὐ-
τοῦ τῆς προσκαίρου ζωῆς, ὅλην ἐμαυτὸν ὑποτά
ξας τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ ταῖς ἡδοναῖς δουλώσας.
καὶ τὴν σὴν ἀχρειώσας εἰκόνα, ἀλλὰ ποίημα, καὶ
πλάσμα σόν γεγονώς, ὃν ἀφογινώσκω τὴν ἐ=
μαυτοῦ σωτηρίαν ὁ ἄθλιος, τῇ δὲ σῇ ἀμετρήτῳ
οὖν πλαγχνίᾳ θαῤῥήσας προσέρχομαι. δέξαι οὖν
κἀμὲ φιλάνθρωπε κύριε ὡς τὴν πόρνην, ὡς τὸν
λῃστὴν, ὡς τὸν τελώνην, καὶ ὡς τὸν ἄσωτον:
καὶ ἆρόν μου τὸ βαρὺ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν, ὁ
τὴν ἁμαρτίαν αἴρων τοῦ κόσμου, καὶ τὰς ἀδυ=
νείας τῶν ἀνθρώπων ἰώμενος, ὁ ὡς κοπιῶν-
τας, καὶ πεφορτισμένους πρὸς σεαυτὸν κα=
λῶν, καὶ ἀναπαύων, ὁ μὴ ἐλθὼν καλέσαι δι=
καίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ κα=
θάρισόν με ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς, καὶ
πνεύματος. καὶ δίδαξόν με ἐπιτελεῖν ἁγιω-
σύνην ἐν φόβῳ σου. ἵνα ἐν καθαρῷ ⸌ μαρτυρίῳ
τῆς συνειδήσεως μου τῶν ἀγιασμάτων σοῦ
τὴν μερίδα ὑποδεχόμενος, ἐναθλῶ ⸌ ἁγίῳ

πνεύμα=

σώματί σου, καὶ αἵματι, καὶ ἔξω σε ἐν ἐμοὶ κα-
τοικοῦντα, καὶ μένοντα, σὺν τῷ πατρὶ καὶ
ἁγίῳ σου πνεύματι. ναὶ κύριε ἰησοῦ χριστὲ θεός
μου, καὶ μὴ εἰς κρίμα μοι γένοιτο ἡ μετάληψις
τῶν ἀχράντων, καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων σου. μὴ
γὰρ ἀδενὴς γένοιμαι ψυχῆ τε, καὶ σώματι ἐκ
τοῦ ἀναξίως αὐτῶν μεταλαμβάνειν. ἀλλὰ δός
μοι μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς, ἀκατα-
κρίτως ὑποδέχεσθαι τὸν μερίδα τῶν ἁγιασ-
μάτων σου εἰς πνεύματος ἁγίου κοινωνίαν, εἰς
ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου, καὶ εἰς ὑπερόδεκτον ἀ-
πολογίαν τοῦ ὑπὲρ τοῦ φοβεροῦ βήματός σου. ὅ-
πως ἀν κἀγὼ σὺν πᾶσι τοῖς ἐκλεκτοῖς σου μέ-
τοχος γένωμαι τῶν ἀπορρήτων σου ἀγαθῶν,
ὧν ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε κύριε. ἐν οἷς δὲ
δοξασμένος ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ χρυσοστόμου.

Κύριε ὁ θεός μου, οἶδα ὅτι οὐκ εἰμὶ ἄξιος
ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς τοῦ οἴκου
τῆς ψυχῆς: διότι ὅλη ἔρημος, καὶ κατα-
πεσοῦσα ἔστι, καὶ οὐκ ἔχεις ποῦ ἐμοὶ τόπον ἄξιον
τοῦ κλῖναι τὴν κεφαλήν. ἀλλ' ὡς ἐξ ὕψους

μὴ ἡμᾶς ἐταπείνωσας σεαυτόν, συμμετρίασον
ἡμῖν τῇ ταπεινώσει σου. καὶ ὡς κατεδίξω γὰρ
ἀπολαύω, καὶ φάτνης ἀλόγων ἀνακλιθῆναι, ὅτω
κατάδιξαι, ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων μου ψυχῆς,
καὶ γὰρ ἐπιλωμένου σου σώματι εἰσελθεῖν. καὶ
ὡς δὲ ἀπιξίωσας εἰσελθεῖν, ἐν σωσιπνῆσαι
ἁμαρτωλοῖς γὰρ τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ὅτω
κατάδιξαι εἰσελθεῖν ἐν εἰς τὴν οἶκον τῆς τα-
πεινῆς μου ψυχῆς τοῦ λεπροῦ, καὶ ἁμαρτωλοῦ. καὶ
ὡς δὲ ἀπώσω τὴν ὁμοίαν μὴ πόρνην, ἐν ἁμαρτω
λὸν προσερχομένην, καὶ ἀπομένην σε, ὅτω
ἀπλαγχνίδηται, καὶ ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ
προσερχομένῳ, καὶ ἀπομένῳ σοι. καὶ ὡς δὲ ἐβδε-
λύξω τὸ ῥυπαρὸν ἐκείνης σῶμα, ἐν φαγὲς καλα-
φιλοῦσε, μὴ δὲ ἐμοῦ βδελύξῃ τὸ ῥυπαρότερον
ἐκείνης σῶμα ἐν φαγέστερον, μὴ δὲ τὰ ἐμμύζα, ἐν
ἀκάθαρτά μου χείλη, καὶ βέβηλα, καὶ τὴν ἀκαρδο
τέραν μου γλῶσσαν. ἀλλὰ γνήσιόν μοι ὁ αὐθραξ
τοῦ παναγίου σου σώματος, ἐν τοῦ τιμίου σου αἵ-
ματος, εἰς ἁγιασμόν, ἐν φωτισμόν, ἐν ῥῶσιν τῆς
ταπεινῆς μου ψυχῆς, ἐν τοῦ σώματος, εἰς κυφισ
μὸν τῆς βάρους τῶν πολλῶν μου πλημμελημάτων,
εἰς φυλακτήριον πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας,
εἰς ἀποστροπὴν καὶ ἐμπόδιον τῶν φαύλων μου, ἐν
πονηρᾶς συνηθείας, εἰς ἀποτείχισιν τῶν πα-

θῶν

βῶμ, εἰς περιποίησιν τῶμ γὼ τολῶμ σου, εἰς προσ-
δήκλω τ θείας σου χάριτ⊖, ⊂ τ σῆς βασιλεί-
ας οἰκείωσιμ. ὁ γὰρ ὡς καταφρονῶμ προσέρχο-
μαί σοι χρισὲ ὁ θεός, ἀλλὰ ὡς θαῤῥῶμ τῇ ἀφάτῳ σ
ἀγαθότητι, ⊂ ἵνα μὴ ὑδὶ πολὺ ἀφισάμενος τῆς
κοινωνίας σου, θηριάλωτ⊖ ὑπὸ τῶ νοητῶ λύκω
γένωμαι. διὸ δέομαί σ, ὡς μόν⊖ ὢμ ἁγί⊖ δε-
σποτα, ἁγίασόμ μ τῷ ψυχῷ, καὶ τὸ σῶμα, τ
νοῦμ, ⊂ τ καρδίαν, σὺ νεφρὸς, ⊂ τὰ σπλάγ-
χνα, ⊂ ὅλον με ἀνακαίνισομ, ⊂ ἐίζωσομ τὸμ φόβομ
σ γὼ τοῖς μέλεσί μου, καὶ τὸν ἁγιασμόν σ ἀνεξά-
λειπτον ἀπ' ἐμοῦ ποίησομ, ⊂ γενοῦ μοι βοηθὸς,
⊂ ἀντιλήπτωρ κυβερνῶν γὼ εἰρήνη τ ζωῆ μ,
καταξιῶμ με καὶ τῆς ἐκ δεξιῶμ σου παρασάσεως,
μετὰ τῶν ἁγίων σου, εὐχαῖς, καὶ πρεσβείαις τ πα-
ναχράντου σοῦ μητρὸς, τῶμ ἀΰλων σου λειτουρ-
γῶμ, καὶ ἀχράντωμ δυνάμεωμ, ⊂ πάντωμ τῶμ
ἁγίωμ, τ ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντωμ, ἀμήν.

Τοῦ Λαμασκηνοῦ.

Δέσποτα κύριε ἰησοῦ χρισὲ, θεὸς ἡμῶμ, ὁ μόνος
ἔχων ἐξουσίαν ἀνθρώποις ἀφιέναι ἁμαρτίας, ὡς
ἀγαθὸς, ⊂ φιλάνθρωπ⊖, παρίδε μ πάντα τὰ
γὼ γνώσει, ⊂ ἀγνοίᾳ πταίσματα, ⊂ ἁγίασόμ με

ἀπατηρέιτως μετελαβεῖν τ θείων, καὶ φ λόξων, καὶ ἀχράντων, καὶ ζωοποιῶν σ μυστηρίων, μὴ εἰς βάρ, μὴ εἰς κόλασιν, μὴ εἰς προδόσιν ἁμαρτιῶν, ἀλλ' εἰς καθαρισμόν, καὶ ἁγιασμόν, καὶ ἀρραβῶνα τ μελλόντων ζωῆς καὶ βασιλείας, εἰς τ χ, καὶ βοήθειαν, τ ἀνατροπὴν τ ἐναντίων: εἰς ἐξάλειψιν τ πολλῶν μου πλημμελημάτ. σὺ γὰρ εἶ ὁ θεὸς ἐλέους, καὶ οἰκτιρμῶν καὶ φιλανθρωπίας, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τ πατρὶ καὶ τ ἁγίῳ πνεύματι, τ νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τ αἰώνων. ἀμήν.

Ετέρα εὐχὴ τ Χρυσοστόμ.

Πιστεύω κύριε, τ ὁμολογῶ ὅτι σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ χς ὁ υἱὸς τ θεοῦ τ ζῶντ, ὁ ἐλθὼν εἰς τ κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι. ὧν πρῶτος ἐγώ εἰμι, ἔτι πιστεύω ὅτι τοῦτο αὐτό ἐστι τὸ ἄχραντον σῶμά σου, καὶ τοῦτο αὐτό ἐστι τὸ τίμιον αἷμά σου. δέομαι οὖν σου, ἐλέησόν με, τ συγχώρησόν μοι τὰ πλημμελήματά μου, τὰ ἑκούσια, τὰ ἀκούσια, τὰ φ λόγῳ, τὰ φ ἔργῳ, τὰ φ γνώσει, τ ἀγνοίᾳ. τ ἀξίωσόν με ἀπατηρέιτως μεταλαβεῖν τ ἀχράντων σου μυστηρίων εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ ζωὴν αἰώνιον. ἀμήν.

Μετὰ

Μετὰ τὴν μετάληψιν, εἶχοι.

Εσωσὸν δὲ τύχης τῆς καλῆς μετουσίας
Τῶν ζωοποιῶν μυστικῶν σωρημάτων,
Χαίροντας ἀεὶ σὺν χαρίσηται μέγα,
Καὶ τάδε θερμῶς ἐκ ψυχῆς θεῷ λέγε.

Τὸ μεγάλα βασιλεία.

Δέσποτα χριστὲ ὁ θεὸς βασιλεῦ τῶν αἰώνων, ὁ δημιουργὸς τῶν ἁπάντων, εὐχαριστῶ σοι ὑπὲρ πασῶν οἷς πρόσεχες μοι ἀναξίῳ, καὶ ὧν τῇ μεταλήψει τῶν ἀχράντων, καὶ ζωοποιῶν σου μυστηρίων. δέομαι οὖν σου ἀγαθὲ, καὶ φιλάνθρωπε, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου, καὶ ἐν τῇ τῶν πτερύγων σκιᾷ, καὶ δώρησαί μοι καθαρῶς συνειδότι μέχρις ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς, ἐπαξίως μετέχειν τῶν ἁγιασμάτων σου, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. σὺ γὰρ εἶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ἡ πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ, ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν πατρὶ, καὶ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Hæc

HAEC descripta de libello precationum Græcarum, neq; aliena à uera pietate & utilia ad recitandum putaui exponi oportere. Etsi me nõ fugit, in his implicari quædam, quæ diligentem & seueram animaduersionem, atq; cẽsuram uix effugerint. Quod qui curiose fieri existimabit, is consideret malitiam aduersanti um ueritati, quæ nihil non conquirit ad errores uel stabiliendos, uel uelandos. Absq; qua esset, nullaq; orta controuersia de ueritate adorationis: dissimulari uel etiã probari poterant multa, quę nũc & accurate expendi, & carpi quoq; necesse est. Sed uideamus quæ in illis formulis precum notari posse, & debere uideãtur. Ac primum aliquis fortasse in id inquirendũ esse existimet, quod ubiq; fere mẽtio fiat tristitiæ, quam parit peccati & indignitatis conscientia, & non item extol latur benignitas caritatis diuinę, neq; frequentetur mentio meriti Christi mediatoris, unde existat pax, & gaudium mentis, quod est præconium Euangelii. Intelligendum igitur necessario hãc læticiam

ante

antecedere dolorem considerantem fœditatem propriam uniuscuiusq; propter peccata. Itaq; & μετανοια in doctrina conuersionis primo loco cõmemoratur. Et rei natura ita fert, ut expetentem iustitiam, iniustitiæ pœniteat. Itaq; scriptũ est, μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε τῷ εὐαγγελίῳ. Nã non modo inutilis, sed exitiosa esset pœnitentia sola, & non confugiens ad misericordiam benignitatis acclementiæ diuinæ, & hanc fide apprehendens. Ista igitur in expositis precibus, nõ perperam dici credamus, & commode interpretando fulciamus potius quam rigido iudicio euertamus. Cumq; relinquatur medicina alia lenior, non statim deueniatur ad secandum & urendum. Nam quod actiones πληκτικὰς φειστὰς & φειστώδεις appellare olim cõsueuere, accipiendum est, ut opinor, de religiosa attentione & quasi perculsione animi. Vel de impiorum terrore, & refutatione. In priore Chrysostomi precatione, ea de usu Cœnę dominicæ memorantur, ut suspicari aliquis possit, isti quasi operi nescio quid singularis effectus ex ip-

so

so solo tribui. Sed à recte iustitutis, talia recte etiã cũ cogitantur, tũ narrantur. Neque habẽt incõmodi quicq; absq; depraua tione superstitiosa. Quæ uero in fine adduntur, ea sane magnopere esse notanda uidentur. Necq; me fugit illa etiam ipsa commoda interpretatione leniri posse, & ueteres ista figura sæpe & multũ usos esse scio, ut facerent mentionem deprecationis communis, & pie optarent, sanctos angelos & cæteros complecti in petuis ipsorum precibus pro ecclesia, peculiarem uniuscuiusque memoriam, & cõmendare singulorum salutẽ Christo. Mihi tamen ista appendix hoc loco ab altero agglutinata uidetur esse: ac si non sit, fateor illam, præsertim nunc, mota de hoc ipso contentione, iure improbari, atq; reiici. Cum delabatur respectus à meritis & deprecatione filii Dei, ad alias supplicationes & cõmendationes. Quod uel perperam & impie, uel certe periculose & inscite fieri existimandũ, præsertim in huiusmodi precationis argumento. Et, si quis pro tali forma propugnare ausit, is acri-

ter

ter & uehementer refutandus esse uideatur. Id quod fecerunt grauiter & copiose alii, & deinceps quoq; irritati refragatione aduersantiũ ueritati cœlesti, ii quorũ istę partes sunt, facere debent. Hãc igitur clausulã, quo uel sincerior, uel certe tutior sit pronuntiatio aliorũ, & nihil religiosis precibus obstet, omittemus, recidẽtes tã uerbis q̃ cogitatione. Hoc loco & de gestibus, & tẽporibus precũ aliquid dici poterat: de quibus ipsis quoq;, quasi nescio quid magni, scilicet momẽti ad sanctitatẽ illarũ habentibus, & necessitatẽ obseruationis, & autoritatẽ Apostolicę doctrinæ, ita disputatur. Sed hęc fortasse alibi differentur copiosius. Nũc, quã apostolicã certe traditionẽ esse cõstat, interea dũ de aliis quæritur, eã pii seruare studeant, de tẽpore quidẽ, ut orent sine intermissione: de gestibus uero, ut puras manus tollãt in cœlũ, & suo gemitu sequãtur gemitus spiritus interpellantis pro nobis ad Deum, ea ratione quæ uerbis enarrari nequeat. Quod est Christianorũ studium, secundũ elegãtissimos uersus Theologi,

χερῶν

χείρων ἔργον ἄριστον, ἰς ὐρανὸν αὖον ἀείρειν
ἀγνὰς, ηκὲ παρέχειν ὐρανίοισι νόμοις.

Quod ſicubi dies & tempora certa precationum conſtituta ſunt, ut eſſe neceſſe eſt, ordinis cauſſa: ea qui Chriſtianus erit, non uolet unquam cum offenſione aliorum, aut per contemptum, uel negligere, uel etiam turbare uiolãdo. Non enim diſciplina Eccleſiæ futilis aut contemnenda res eſt. Idem & de geſtibus dici poteſt, ut ora ad hanc, illamue plagam cœli conuertãtur, aut in genua ut procũbatur. Eſt enim Deus, quẽ adoramus ille quidem in cœlis, non in uno quopiam angulo reſidens, ſed præſens ubiq; ut tamen templa extructa ſunt, & in conuentibus conſiſtere multitudinem iuſtitutum, & ritus non deformes, neq; inepti introducti fuere: ſic congregari, & certum ſtatum motumue teneri, pium eſt, atq; honeſtum. Non quod horum quicquam per ſe momenti aliquid ad dignitatẽ precum, ſed quod hęc ſpeciem quandam habeant, & decorum. Quæ in populo, cuius ſpiritus ſanctus magiſter eſt, negligi, aut par-

ui

ui fieri nullo modo debent. ne diligẽtio
res in cõuiuiis apparãdis & inſtruendis,
quã faciendis, & operandis ſacris, aliqui
eſſe uideãtur. Atq; adeo ueritate doctri
nę ſalua, & ſine metu implicationis erro
rũ, quę antiquiſſima eſſe cõſtet, niſi quid
impediat, atq; refragetur, eorum obſer-
uationẽ, etiam pręcipuam eſſe oportere
crediderim. Nam neſcio quo pacto uetu
ſtas omnibus non furioſis, neq; ueſanis
uenerabilis ſemper uiſa eſt, & uidetur:
neq; quiſquam paulo prudẽtior, ξάδιον
putat ἐπιλιμᾶν, ut ait Plato, τοῖς παλαιοῖς.
De quibuſcunq; autem non impiis, neq;
prauis ritibus non neceſſaria certamina,
aut ſuperuacaneas rixas excitare: homi-
nũ eſt minime rationẽ habentiũ mutuæ
caritatis, quam tã ſolicita edictione ſan-
ciuit inter ſuos filius Dei. Sed de hoc in
iſta diſſipatione, & licẽtia uitæ, fruſtra a-
liquis cõcionetur. Itaq; in ueritatis cog-
nitione, & germanę religionis uſurpati-
one, interea acquieſcere pietatis ſtudio-
ſi poterũt, neq; inhiare horũ, illorũmue
uociferationibus. Quæ erunt fortaſſe

natio post aliis de maioribus rebus atrociores & pernicioſiores. Aſcribēda duxi Clementis Alexandrini uerba de tēpore precationū, εὐθέως, inquit ὥρας ἴσας ἀπονέμουσιν, ὡς βέλτιον φέρει, καὶ ἐκεῖνο, καὶ φάσκω, ἀλλ' ὃν ὁ γνωστικὸς πᾶν ὅλον διάγει τὸν βίον. uocat autē γνωστικόν, eū qui ueritatis cognitione, & ſcientia inſtructus religioſe colere ſtudet æternū Deū, quem uno uerbo Chriſtianū appellamus. Cū autē his maxime, ut omnibus miſeris tēporibus, ad ſpē ſalutis & incolumitatis firmā ac perpetuā, aſſiduis & ardētibus precibus, & inuocatione ſācta atq; religioſa opus ſit: cōmunicata cū aliis hoc ſcripto cōſideratione de illis mea, uiſum fuit, & alias quaſdam, antiquarū quidē maximas, ſed & recentiū precationū formulas exponere. Quas quidē & Græco ſermone deſcribi placuit, ut adoleſcētię ſcholaſticę, pia & religioſa exercitatio demōſtraretur, quā in ſtudiis ſuis recte uſurpare poſſent, in cōſenſione eorū qui καθολικῆς καὶ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, id eſt eius corporis, cuius caput Chriſtus eſt, mēbra eſſe cupiūt. Principē autē locū tenebit, ea formula quā filius

Dei dominus noſter Ieſus Chriſtus edidit, & pręſcripſit diſcipulis ſuis, cuius omnes alias preces par eſt, atq; oportet eſſe cõmentationes, ut quicquid petatur in omni inuocatione, id ad illa capita referatur, & accõmodetur. Quod autem ad adorationẽ pertineat, & celebratio, qui ſunt ὕμνοι, & ἄσματα, & ἐξομολογήσεις, & gratiarũ actio, id eſt εὐχαριστία, manifeſtũ eſt, & rei ipſius ſeries, naturęq; cõſequentia demõſtrat. Nã & laudare Deũ religionis opus eſt, & pietatis actio gratiarũ, & maieſtatẽ ipſius ut prędicemus, & beneficiorũ memoriã declaremus. εὐλογία autem res eximia eſt atque ſingularis, qua pronunciatur à ſacerdote, aut eo cuius principatus illuſtris eſt, uel ad Deũ celebratio illius, uel de aliis laudis, aut bonę precationis oratio. Dei autẽ εὐλογία ſemper efficax eſt. Horũ omniũ exempla cũ paſſim in ſcriptura ſacra extẽt, tũ de uno pſalmorũ libro, ſumere in promptu eſt. Sed nos promiſſam expoſitionẽ pręſtemus. προσευχὴ κυριακή. Matth. 6.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω

τὸ ὄνομά σε. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σε. γενηθήτω τὸ θέλημά σε, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον, δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A Luca similis forma est exposita, uel eadem potius: nã pro eo tantũ quod Matheus, σήμερον, Lucas τὸ καθημέραν dixit: & ὀφειλήματα ille, hic quasi interpretãs, ἁμαρτίας: qui & remissionis æquitatem ἐποίησατο, & γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν. Clausulam autem additã, Quia tuum est regnum &c. notarunt quidam ut pronuntiari à Presbytero præeunte uerba precationis olim solitã: in multis certe exemplaribus librorum Euangelicorum, illa non reperitur.

Προσευχὴ ἰησοῦ χριστοῦ. Ioan. ιζ.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε. πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σε τὸν υἱόν, ἵνα & ὁ υἱός σε δοξάσῃ σε. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης

Σαρκὸς

σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ ἔδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς
ζωὴν αἰώνιον. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα
γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ὃν ἀπ-
έστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς
γῆς. τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι, ἵνα ποιή-
σω. καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ
δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρά σοι. ἐ-
φανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδω-
κάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν, κἀμοὶ αὐτοὺς δέ-
δωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. νῦν ἔγνω-
καν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρά σού εἰσιν, ὅ-
τι τὰ ῥήματα, ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ
αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι παρά σου
ἐξῆλθον. καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ἐγὼ
περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ. οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ
περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ
πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ, ἐμά, καὶ δεδόξασμαι
ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι
ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, κἀγὼ πρός σε ἔρχομαι. πάτερ
ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ὃ δέδω-
κάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς. ὅτε ἤμην μετ'
αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ
ὀνόματί σου. οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα. καὶ οὐδεὶς
ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ. νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι. καὶ ταῦ-

πα λαλῶ γν̄ τοῖς κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν
ἐμὴν πεπληρωμένην γν̄ αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα
αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐ-
τοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰ-
μὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ
κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.
ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσί, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰμί. ἁγίασον αὐτοὺς γν̄ τῇ ἀληθείᾳ σου. ὁ λόγος
ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν
κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον,
καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐ
τοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι γν̄ ἀληθείᾳ. οὐ περὶ τούτων
δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων
διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἓν ὦσι,
καθὼς σὺ πάτερ γν̄ ἐμοί, κἀγὼ γν̄ σοί, ἵνα καὶ αὐ
τοὶ γν̄ ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ, ὅτι
σύ με ἀπέστειλας. καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδω
κάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡ-
μεῖς ἓν ἐσμεν, ἐγὼ γν̄ αὐτοῖς καὶ σὺ γν̄ ἐμοί, ἵνα
ὦσι τετελειωμένοι εἰς γν̄. καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσ
μος, ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς,
καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. πάτερ ὃς δέδωκάς μοι,
θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα
θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι
ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. πάτερ

δίκαιε,

δίκαιε, ὁ κόσμος σὲ οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων. καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω. ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Huius precationis eximiæ, atque singularis, nos aliquando pij studij diligentia μετάφρασιν uersibus Græcis descripsimus, quos uersus hoc etiam loco subijcere uisum fuit.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ Α' ΓΩΝΟΣ ΕΥΧΗΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ, ΥΜΝΟΣ.

Οὐ μὴ σὺ πατὴρ χριστὲ θεῦ θεὸς ὑψιλάβωμαι,
ἄσματος ἐν ἁγίοις ἁμετέροιο νόμοις.
κλπίζων σὴν τ' ἐρανίην ἀὲ βασιλείαν,
ἣν διαπάντα λαβὼν πρὸς γενετῆρος ἔχεις.
περὶ τετιλεσμένον οὐ τῦ γῆ σωτήριον ἔργον
ὅτῳ ὑπὲρ υἱὸς βροτείῳ σάρκ' αὐαδεξάμενος,
ἐκ χθονὸς ἄμπιλος ἐρανίη βλάστων πολυκάρπω,
ἧς τι γεωργήσας κλῆμ' ἐκλάδωσι πατήρ.
ἀλλὰ σὺ μοὶ δὸς χριστὲ χάριν σῦ πνεύματος, ὄφρα
σοὶ περὶ σῦ τοῦτον ῥῆματος ὕμνον ἀείδω.
σῦ περὶ γὰρ τεύξω τόδε μοι ῥήματος ἁμιλλὶς ἔργον,
ᾧ γ' οὐ ἀληθείης σύνοιδε ζωὴ τέλος.

Ἀχιλῆϊ ὑστατίην παρὰ, καὶ προαγώνιον ἐρρῦψε
πρόσθεν ἰοδαίων ἕ παρὰ χέρσ' ἰλάθης.
πάλλα λί, σέντι πάθος καὶ φανερὸν, χρισὶ, τάφου τί,
καὶ τὸ μορφοθριπὲς νῖκος ἀναφάσιος,
ἄλλοτι μὲν γίνοντος ἴσ' ἀείσω σίο, νῦν δ' ἰ
δύχης κηρύξω λοίσθια ῥητὰ τιῆς.
ἄτιλ αὐτὰ θυμὸν ἔχων, καὶ τὰς φρένας, ἀλλ' ἐπὶ γλώσσῃ
λώσομ' ἰμαῖς μύσακις τόνδι μάλιστα πόνον.
ἄρξομ' ἀρ ὡς μιλ' ἰοῖσι μαθηταῖς πολλὰ λαλήσας
χρυσὸς, ἵπεται τάδ' ἐς ἀραγὸν ἔπι βλίπων,
ἄμμι' ἰπαείρας θεῖον. ἰλλήνδον ὦ πάτιρ ὦρα
παιρᾶ, τὸν βαλὴ ὥρισιν ἰμιτέρη,
τριλλισ θυητοῖσι. σύνι σὺν ἰμὶ λόξασον, ὥς πα
ἰμὶ λοξαδῆς πρὸς σίθεν αὖθι, πάτιρ.
καὶ σὺ μὲν ἴθυια πάνθ' ὑπ' ἰμεῖο πόλασιν ἴθυνας,
καὶ παρὰ σῷ παλτὸν κύριος ἐμὶ βροτῶν,
ὅτω γ' ὡς λόυσαν ζωλὼ αἰώνιον αὐτοῖς,
ὃς ὑποναχθίντας σεῖο διδόντος ἴχω.
ζωὴ μὲν ἰτιῶς αἰώνιός ἐσσιν ἰκείνη,
γινώσκειν σὶ, πάτιρ, μοῦνον ἰόντα θιὸν.
μοῦνον ἀληθινὸν ὄντα θιὸν, καὶ τὸν παρὰ σεῦ
πεμφθίντ' ἀρανόθεν σὸν λόγον εἰδέναι,
ὃν σὺγ' ἀπίστειλας σίθεν ἰὸν. χριτὸν ἰησῦν,
νῦν ἴρεον δόξης ἰξιτέλεσσα τιῆς
ἐν χθονί. καὶ σύ, πάτιρ, δόξαν παρίχ' αὐθις ἰκείνῳ
σεὶ παρὰ τὴν αἰὸν πρὸς σίθεν ἔχον ἐγώ
πρὶν καὶ κόσμον ὑπάρχειν. ἀνθρώποις φανέρωσα
τὄνομα σὸν, καὶ μιῦ τοὶ δι πρόπαν ἴπος
δόσαν δὲ σὲς ὄντας ἐμοὶ δωρήσαο. πιστοὶ
σαὶν ἰμὶ ἰτήρησαν ῥήματα δεξάμενοι.

ἴγνω

ἔγνωκάστι σαφῶς, ὅτ' ἀπώλεσάμαι θ' ὑπὸ σοῦ,
ἐρχόμενόσ' εἰς γῆν ἐρανοῦ ἦλθον ἱκνῶ.
ὧν πιφαὶ φρένες εἶσ', ὑπὲρ ὧν σοι νῦν ἰκετεύω,
ἀ κόσμοι ἀσεβῆς καὶ ὁμόζυγος γενέσθαι,
ἀλλ' ὑπὲρ ὧν συ ἴλαθι ἐγὼ δ' ἐμοὶ οἱ χαρίσασι
σεῦ πάτερ, ἄτλα δ' ἐμὶ ἦ πάντα σὰ ὀφθαλμόδι.
περὶ τὰ σὰ ὀφθαλμῶν αὖθι. δ' ἱλάξασθαι δ' οὐ ἐκείνοις
ἐς ἔλαβον, κόσμου τοῦδ' ἐσίτ' οὐναίτιος.
ὃν λείπων ἦλθ πρὸς ἐγὼ σ' ἀπανέρχομαι. ἀλλὰ
ὦ φίλι τιμήσας τόσδι φύλαξι, πάτερ.
τόσδ' ἄγι' οὐ συνάγειρι πάτερ τειχίσματι θέσ
ὀνόματος σέβ, ἵν' ἓν πάντες ὦσιν ὁμῶ,
ὥσπερ χ' ἡμεῖς ἐσμὲν ἓν. οὐ μὴν ἐγὼ ποθ' ὑπάρχων
τῷδι φύλαξ κόσμῳ τῶνδι πάροιθον ἔην
ὀνόματ' οὐ σῷ τιμήσας. ὅτ' ὤλιτ' ἀπ' αὐτῶν
ἁλεὶς, πλὴν κείνω παντελίθριος γόνυ,
ὅτι γραφὰς πλημμελὲς ἐρὰς. νῦν δ' ἵκομαι ὡς σί,
οὐ δίκη' ὅμως κόσμῳ ταῦτα μεύων λαλέω
τῶν δ' ὕπερ, ὅτι χαρὰν πλήρη κατίχωσιν οὐ αὐτοῖσ
ἡμετέρην, οἷσιν σεῖο δ' ἱλαπὰ λόγον.
τόσδι τ' ὁ κόσμος ἐμίσησ', ὅτι γὰρ εἰσὶν ἐκείνοι
ἐθαγενῆ κόσμου τέκνα ματαιόφρονος.
ὅς γ' ἀφ' αὐτὸς ἐγὼ κόσμου λάτ' ἐμὲ ἀπὸ τότε,
ἀλλ' ἕτερον ξένους φῦλον ἴχω πατρίδος.
ἀμφότερ' ἐκ ἐσμὲν κόσμου βλασφήματ' ἀλαθρῶ,
ἐκ ἄρα θαῦμ' ἡμεῖς κόσμος ὅτ' ἐ φιλίει
ἀλλοδαπός. νῦν οὖν ἀπὸ παντὸς τόσδι κόσμου
ῥῦσαι, κόσμῳ ὅμως ἐγκαταλειπομένους.
ποίησαι ἁγίους ἐν ἀληθείᾳ σίδον αὐτοὺς,
ἡ δ' ἐστ' ἀληθείᾳ σὸς πάτερ ὀφθαλόγος.

ὡς ἐμὲ ἀπίστειλας λύσομαι σύ. ἐγώ τ' ἄρ ἀμοίως
αὐτὸς ἐς λύσομαι τόνδ' ἀπίωμμα μολεῖν.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐμαυτὸν ὑπὲρ τούτων ἀτιάζω,
ὥς μ' ἐπ' ἀληθείη σφᾶς ἀγίας ἔμμεναι.
δεῖ γ' ὑπὲρ μάνων ταῦτ', ὦ πάτερ, ἔυχομ' ἐπέσθην,
ἀλλ' ἅμα τ', αὐτῶν ῥέμασι πειθομένων.
παύτεσσ' ἴν' ὦσιν ἐμοὶ γ' ὅτι ἐσσὶ πάτηρ σύ,
σοὶ τ' οὔ ἐγώ γ' ἄτωτός γ' ἀρ ἐμὶ ἔυχομ' ἔμεν
ἠμὲν ἐμεῖν. αὐτὰ λύσεσθ' ἀπίστεις ἐσσεῖται,
ὅτ' ἐμὲ ἀπίστειλας ἠράσσεσθε σὺ πάτερ.
λόξαν δ' ἦν ἐλάβεν ταύτην λύετοσιν ἔσσα,
ὦσιν ἐπ' ἴν', χ' ἡμεῖς ὥσπερ ἦν ἐαυτὴ ἀεί,
οὐ τούτοις μὲν ἐγώ, σύ δ' ἔμοι γ' οὔ. ὅστις τιλέσσα
ὦσιν ἐφ' ἑν. λύσεσθ' καὶ τόδε δὲ ἐατίδα
ὅτ' ἐ τ' ἀπίστειλας μὲ σύ, καὶ τούτας ἀγάπησας
ὡς ἐμέ. νῦν λίομαι σᾶ, πάτερ, εὐχόμενος,
βάλεσθ' ἐγὼ γὰρ ὅστε τ' ἐμὲ αὖθ' ἵνα λεῖβι παρῶσιν,
ὥς' ἐδίεσν λόξαν πὰρ σίθεν ἠμιτρίλω.
σοὶ γὰρ ἐγὼ φίλος ἐμὲ πελῆν ἢ λύσεσθαι ἐατιβλάβη,
ἐς τ' ἔμ' ἔγεστ' ἐδοὺ σὺς ἀγάπης πρότερον.
ἐκ ἔγωγ' σὲ, δίκαι πάτερ, λύσεσθαι πολύκλαγκος,
αὐτὰρ ἐγὼ σ' ἔγνων οἷος ἐὼν ἐσθλὸν ἐρεῖν.
λαὰς δὲ νοι τόδ' ἴσασιν, ἐμ' ὅτι σὺ δίως ἀπίπεμψας,
τοὔνομ' ἐγὼ τ' αὐτοῖς γνωτὸν ἔθηκα τίειν,
ἦδ' ἔτι καὶ ὕσεσθαι. τῷ τλῖν ἀγάπλον σίθεν ἔμμεναι
ὀφθαλμοῖς δ' ἦ σὺ, πάτερ πάντ' ὀκριόεσσ' ἐμὲ ἀγαπᾶν.
ὅτ' ἐμὲ αὐτὸς σὺ αὐτοῖσιν διαπάντα παρείλω,
χ' ὧδ' ἄλυθ' ἡμετέρης δίσμὰ γένοιτ' ἀγάπης.
ταῦτ' εἰπὼν τότε καὶ τιλέσας, ἐξέλυθ' ἐκ δὲ
οὐθ' ἅμιλλ' προσθεὶς λαὸν ἀγῶνα λαμεῖν.

χ' ἡμεῖς

χ' ἡμεῖς τῶν δ' αὖ αμυνόμενοι πατακτάσομεν ἤδη
αὖθις χρησοσβοὺς ἄσματα πηρίδω.
ἀλλὰ σὺ, ὦ πάτερ αἰδοῖε ἠδ' αἰδέσιε,
νῦν θ' ὑπὲρ ἡμέων τάσδε διδέξο λιτάς.
χειρί, σὺ δ' οὐ φρονέων ἡμετέρας ἀγάασαι ἀνίγνωρον
ζωγρὸν ψυχραῖς σὺν φλόγα καιομένης.
πρῶτα μὲν ἄλσον θεόδον θεί, δῶτε χαρμοσυνάων
ἔρξον ἀφ' ἡμετέρη ψεύδεα πάντα νόη.
αὐτὰρ ἐμὲ ἔπηγε ἀγαθὸν, μόνον, ἀθανάτοντι
ηδὲ σοφὸν, ἠδὲ μέγαν παντοκράτη τε θεόν,
ἁγνὸν, ηδὲ παθαρὸν, ἵνα κύριον, αἰὲν ἰόντα,
ἀδάμαντα ἀρχὴν, ἀδόλοι ἔχοντα τέλος,
ἁβλαβέ ὁτινα, ἄρχοντ' οἰκτίρμονα, παμβασιλῆα,
κλείειν ἐν ὕμνων ἄσμασιν ἡμετέρων,
μέχρις ἐμπνείων βιοτῆς οὐ ταῦθαμιθέξω,
ἦν συμίτ' ἄλλημτον πεῖθι λεὸς ἅμμι βίον.
χαῦρε θεὲ ἄμβροτ' ἄναξ, ηδὲ σὸν λόγον αὐτὸς ἀέξεις,
ηδὲ παθέλκεις νόσμον πᾶν πράτος αὐτοβίης.
χαῦρ' αὖθις θεός αὖθι θεός χαῦρ' ὦ θεὸς αὖθις,
οὐ τριάσιν εἷς ὢν δῆλος ὑποφάσεσι.
θαῦμ' ἀμυήτοισιν μέγα, ὧν μόνος εἷς θεός, ἀεὶ
οὐ λίθ' ὅμως τριάδεις γνώριμος ἀνθρώποις.
ὦ σοφίη τ' ἀγάπη τε θεῖη θεός, ὦ θεός, αἰσχρὰν
φύσιλάγχνως πακτῶν θέσιν ἡμὲν νόσον.

Ἀπὸ Ἰωαχείμ Καμερ.

Προσευχὴ τοῦ Ἰακώβ. γενέσ. κβ.

Ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ. κύριε ὁ θεὸς ὁ εἰπὰς μοι, ἀπόστρεψον εἰς τὴν γῆν τοῦ γενέσεώς σου, κἀγὼ εὖ σε ποιήσω, *ἱκανός εἰμι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας ἃς ἐποίησας τῷ παιδί σου. ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς, ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐκ σοῦ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν, μήποτε ἐλθὼν παταξῃ με, καὶ μητέρας ἐπὶ τέκνοις. σὺ δὲ εἶπας καλῶς, εὖ σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣν οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους.

* Quod uerterunt Græce ἱκανός εἰμι ἀπὸ, Est περίφρασις τοῦ ἄτιμος καὶ ὀλιγοστός, id est, confessio indignitatis propriæ.

Προσευχὴ μετανοίας. λύτρωσις
ρονομίᾳ θ.

Κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ ἐξολοθρεύσῃς τὸν λαόν σου, καὶ τὴν κληρονομίαν σου, ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, ἃς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. μνήσθητι Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ

τῶν

τῶν θεραπόντων σου, οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ. Καὶ μὴ ἐπιβλέψῃς ὧδε τῇ σκληρότητι τοῦ λαοῦ τούτου. Καὶ ὧδε τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἐπὶ ἁμαρτήματα αὐτῶν, μήποτε εἴπωσιν οἱ καθοικοῦντες τὴν γῆν, ὅθεν ἐζήτασας ἡμᾶς ἐκεῖθεν λέγοντες, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισεῖν κύριον αὐτοὺς, ἐζήτασεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ δὴ τοῦτο λαός σου, καὶ κλῆρός σου, οὓς ἐζήτασας ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

Προσευχὴ τοῦ Ἰωσαφάτ. Β παραλειπομένων ὀγδόῳ, μεταφρασθεῖσα.

Κύριε ἡμῶν πατέρων, πιστὸς θεὸς, ἐν οὐρανοῖς εἶ
ὑψοῦ ἀπὸ πάντων γαίης πάσης βασιλεύων
ἀνθρώπων ἔχεις δυνάμει σθένος ὅσοι ἄνακτες
οὐθάδε δυσπόσυνοι ἐθνῶν κρατέοντες αὐάσκῃς;
καὶ δίκης ἄμβριμόν ἐστιν, καὶ ὑπέροχος ἰσχύς.
οὔτε θεὸς μεγάλῃ σὺν χείρ αἰνυμένοις ἀλκῇ.
ἦ σὺ κύριέ ἐσσι ὃς τῆς χαναναίων ἀρὴν
ὄχλον ὀλοθρώσας πρωθήβης οἰκήτορας χώρης.
ἀντίον ἰσραὴλ δοῦναι ἐς χαίων γενεήν.
αἰὲν ἐπ' ἀμφίπτων ἀγαπᾷς, πιφιλημένη ἰσθλόν
ἐξ ἀρχῆς σπέρμα ἐς αὐτῶν σπέρμ' ἀβραὰμ ἐῦ.
ᾧ ποτε ἐν θεσπεσίοις κτῆμ' ἐμπίλνειν αὐτὸς ὑπέσχες.
πάντῃ δὲ τοῦτον τόπον ᾤκησαν σόν βουλῇ,

Ἰωσαφ.

θανμαστὴν νὺ πειρώσιον ἵρον ἵλεμαν
θῆνομ᾽ ἐπωρκήσαντις τὸν ἐς ἀσιαχμόν,
ἱροσύνης τ᾽ ἀμνικίος βιοειδία θισμόν.
καὶ τότι δ᾽ θυσίας ὁσίης σωθεὶς τιλίσαντις
ἔλι πρὸς δύσιβιην σφᾶς ὀτρύναντις ἵκεσθον.
ἤντι νοσ᾽ ἀργαλίη κακὴ ἡμῖν πῆμ᾽ ἐπορώσῃ,
ἢ λοιμὸς εἶα φέρει πρίσιος ἐφ᾽ ἁμαρτάσι γνώμης,
ῥεμφαίαστι φόνον πολιμοκλόνον αὐθρολιτείαις,
καὶ λοιμῆς συγιρὴν ἐπὶ τῇ λιφισιμβρότῃ ἄτῃ,
ἀμπτίσον λιμὸ τεμάρον πανακείος, ἡμῖς
ἐνβάλ᾽ ἀθρειαίντις τὸν ἐς ἱρώνυμον οἶκον
θεὸν ἀπικρώνητον ἐφ᾽ ἡμετίῃ βασιλῆϊ
σεῖο καλιαγόμεθ᾽, ἀθάνατον θεὸν ἀντιβολῆντις
οἰκτροβόοις κραυγαῖς, σὺ δ᾽ ἀκέσσῃ δεινὰ παθοντῶν
ἠμ βλίψιν τ᾽ ἐλάσεις, καὶ ἀπολλυμένης ἀνασώσεις,
τῷ δ᾽ ἴπιον λόξαν φαίνων τόπωσ᾽ αὐτὶ πρόσωπον
ὧδ᾽ ἔφασαν κῆνοι, λόμον ὡς κατὰ τὸν λίφασαν
νῦν ἀλλ᾽ ἀῦτὸς ἔχει φόβος ἡμᾶς πύρι ἀπ᾽ ἰχθρῶν
ὅτ᾽ ἐλιπὶν χειρ ἡμετίρασ᾽ βαλομένοιο,
μὴ δ᾽ ἰακωβιαδῶν τάσαντ᾽ ὄπλοισι λαμπῆναι,
ἐξ ὀπόθ᾽ αὐτοπλίης λαὸν τὸν ἄγαγις ἄπτ,
ὅς ποτ᾽ ἀπεπλίνασε κατὶ βυθὸν ἁλμυρὸς παρὰ πέντης,
ἁβρὸν ὁμοιοτρόπως ἑτέροις ἐπὶ βυσσὸν ὀλίθρῳ,
ἕπτοι γὰρ νηρυμοὶ ἐπίρχονται πολιμισταί,
ἅμμων τ᾽ γένος, μεσβιτῶν τ᾽ ἄγρια φῦλα,
σκῖρίς τι καροιπο νόρας ὑπερφάνεον ἔθν᾽,
θρασκλοὶ ῥώμαις τ᾽ ἰδιῆς, καὶ πλήθι φωτῶν,
ἐκβαλίειν θ᾽ ἡμᾶς θυμῷ μεμαῶτις ἀσανῷ
ἐκ χθονὸς αἰδίον βιὸς ἡμῖν πλῆρον ἔλκησαν.
ἐκ γὰρ ἀνασσάς λαὸν ὕπερ σίθεν ἐς κρίσιν ἔρχῃ

ἐχ ὑπερασπίσασθε ὑμῶν παντοδυνάμου;
πῶς ὀλίγοι γὰρ ὑποφαίνομεν σεαυτοῖς ἡμεῖς
πρὸς πληθὺν πολλὴν τοσαύτην ἀναρίθμιον ἄμμιν
ἠχῆ ἡμετέρη τάδε τοῖς αὐτίρροπος ἰσχύς.
πλήθει νικώμεθ' ἐχθρῶν ὑπερηνορεόντων.
ἐδίτ' ἰφορμώντων ἴσμεν τί θρασσομεν ἦδε
ἀγυιὰς σκυτοδιψῆντες, κραδίη δ' ἐτ' ἄβλαξ
πάλλετ' ἐνὶ στήθεσσι, μόνητ' ἀπὸ λάϊτται ἐλπίς
σωσίβιός σι παντοκράτωρ. ἐπὶ σοὶ πατάσαντες
ἀμφοτέρας χεῖρας ἀειλαίνητ' ἄφρουδε ὄμμα.
ὦ σὺ βεβηκὼς σωτὴρ ἀπὸ λοιγὸν ἄμυνε,
ὦ σὺ πὰρ ἄμμι θεὸς πρόμος ἴσασο μὴ περίφλη
σὺς ἰκέτας σὸν ἀμηχανίησιν ἀλαμενίσντας.

τοῦ αὐτοῦ Ἰωαχείμ.

Προσευχὴ Ἐζεκίου Βασιλέως, καὶ Βασιλίσσης ιθ.

Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος τῶν πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς. σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν. κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, καὶ ἄκουσον μου· ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχηρείμ τοῦ ἀπεστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. ὅτι ἐπ' ἀληθείας κύριε ἠρήμωσαν οἱ βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ ἔθνη, καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν

ἀνθρώπων

ἀνθρώπων ξύλα, & λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος.

Προσευχὴ Μανασσῆ βασιλέως.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν τοῦ δικαίου, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ αὐτῶν. ὁ φυλάξας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου. ὁ κλείσας τὴν ἄβυσσον, καὶ σφραγισάμενος αὐτὴν τῷ φοβερῷ, & ἐνδόξῳ ὀνόματί σου. ὃν πάντα φρίσσει, καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου, ὅτι ἄσκεπτος ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου, καὶ ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου. ἀμέτρητον τὸ ἔλεός σου, καὶ ἀνεξιχνίαστον τὸ ἔλεός σου. σὺ γὰρ εἶ κύριος ὕψιστος, οἰκτίρμων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων. σὺ κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου ἐπηγγείλω μετάνοιαν, καὶ ἄφεσιν τοῖς ἡμαρτηκόσι σοι, & τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν σου ὥρισας μετάνοιαν ἁμαρτωλοῖς εἰς σωτηρίαν. σὺ οὖν κύριε ὁ θεὸς τῶν δικαίων, οὐκ ἔθου μετάνοιαν δικαίοις

δικαίοις τοῦ ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακὼβ, τοῖς
οὐχ ἡμαρτηκόσι σοι. ἀλλ' ἔθου μετάνοιαν ἐπ' ἐμοὶ
τῷ ἁμαρτωλῷ, διότι ἥμαρτον ὑπὲρ ἀριθμὸν
ψάμμου θαλάσσης. ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου κύ-
ριε, ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος
ἀτενίσαι, καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ πλή-
θους τῶν ἀδικιῶν μου, κατεπαμπόμην καὶ πολ-
λῷ δεσμῷ σιδηρῷ, εἰς τὸ μὴ ἀνανεῦσαι τοῦ κε-
φαλήν μου. καὶ οὐκ ἔστί μοι ἄνεσις, διότι παρώργισα
τὸν δημιουργόν σου, καὶ τὸ πονηρὸν φῶς σου ἐποίη-
σα, μὴ ποιήσας τὸ θέλημά σου, καὶ μὴ φυλάξας
τὰ πρόσταγμά σου, καὶ βδελύγματα, καὶ πλη-
θύνας προσοχθίσματα. καὶ νῦν κλίνω γόνυ καρ-
δίας μου δεόμενος τῆς παράσου χρηστότητος. ἥ-
μαρτηκα κύριε, ἥμαρτηκα, καὶ τὰς ἀνομίας μου
ἐγὼ γινώσκω. ἀλλ' αἰτοῦμαι δεόμενός σου, ἄφες
μοι κύριε, ἄφες μοι. καὶ μὴ συναπολέσῃς με ταῖς
ἀνομίαις μου, μηδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνίσας τη-
ρήσῃς τὰ κακά μοι, μηδὲ κατακρίνας με ἐν
τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς. διότι σὺ εἶ θεὸς, θεὸς
τοῦ μετανοούντων, καὶ ἐν ἐμοὶ δείξεις πᾶσαν
τὴν ἀγαθοσύνην σου. ὅτι ἀνάξιον ὄντα σώσεις
με, κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου, καὶ αἰνέσω σε δια-
παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. ὅτι σὲ
ἐμοὶ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοὶ ἡ δόξα

δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

Προσευχὴ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Ἰων. β.

Εὐθηρὸς ἐπεφώνησεν Ἰωνᾶς λέγων. Εβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου, ἐκ καιλίας ἅδου κραυγῆς μου, ἤκουσας φωνῆς μου. ἀπερρίψας με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντα τὰ μιαρισμοί σου, καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμοὶ ἐλίλβον, καὶ ἐγὼ εἶπα, ἀπῶσμαι ἀπ' ὀφθαλμῶν σου, ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐφάτνη ἐδράσθη κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων. κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μόχλοι αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι, καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ζωή μου πρός σε κύριε ὁ θεός μου. ἐν τῷ ἐκλιπεῖν ἐπ' ἐμοὶ τὴν ψυχήν μου, τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρός σε ἡ προσευχή μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. φυλάσσοντες ματαίας, καὶ ψεύδη, ἔλεον αὐτῶν ἐγκατέλιπον. ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως, ἐξομολογήσεως θύσω σοι. ὅσα ἠυξάμην ἀποδώσω σοι, εἰς σωτηρίαν μοι τῷ κυρίῳ.

Προσευχὴ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.

Μνήσθητι κύριε ὅτι ἐγενήθη ἡμῖν ἐπίβλεψον, καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις. ὀρφανοὶ

φανοὶ

φανοί ἐγενήθημεν· ὀκ ὑπάρχει πατὴρ. μητέρες
ἡμῶν, ὡς αἱ χῆραι. ὕδωρ ἡμῶν τῷ ἀργυρίῳ ἐπίο
μεν. ξύλα ἡμῶν τῷ ἁλμάγματι ἤλθομεν. ὦμοι τῷ
χαλεπῷ ἡμῶν, ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, καὶ οὐ
παύομεθα. Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα ὀπίσω εἰς
πλησμονὴν ἄρτου. οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, καὶ
ὀκ ὑπάρχουσιν· ἡμεῖς τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ὑπὸ
χομεν. λεπτοὶ ἐπυριεύσαμεν ἡμῶν, ἀπὸ προσώ-
που ῥομφαίας τ ἐρήμου· τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλί-
βανος ἐπελιώθη, σπυραπάδησαν ἀπὸ προσώ-
που καταιγίδων λιμῶ· γυναῖκας ἐν σιὼν ἐταπείνω
σαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. ἄρχοντες ἐν
χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάθησαν· πρεσβύτεροι ὀκ ἐτι-
μήθησαν, ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἤλλαξαν, καὶ νεανί
σκοι ἐν ξύλῳ ἠδένησαν. ἡ πρεσβύτις ἀπὸ πύλης
κατέπαυσαν· παστὸς χαρὰ παρ δίας ἡμῶν· ἐκλε
κτοὶ ἐν ψαλμῷ αὐτῶν κατέπαυσαν. ἐσράφη εἰς
πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τ
κεφαλῆς· οὐαὶ δὴ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν, περὶ τούτου
ἐγενήθη ὀδύνη ὀλοῦσα ἡ καρδία ἡμῶν, περὶ
τούτων ἐσκότησαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν· ἐπ' ὄρος σι-
ὼν, ὅτι ἠφανίσθη. ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ.
σὺ δὲ κύριε εἰς αἰῶνα κατοικήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς
γενεὰν καὶ γενεάν. ἵνα τί εἰς νῖκος ἐπιλήσῃ ἡ-
μῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν;

ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε πρός σε, καὶ ἐπιστραφή-
σόμεθα. καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἐμ-
πρόσθεν, ὅτι ἀπώθω ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης
ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

Προσευχὴ λαϊκὴ. Ψαλμ. ϑ΄.

Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας, καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσ-
σων τὴν διαθήκην σου, καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγα-
πῶσί σε, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς σου.
ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, ἀπὸ τῶν
ἐντολῶν σου, καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου, καὶ οὐκ
ἐπήκουσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐ-
λάλησαν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς οὺς βασιλεῖς ἡ-
μῶν, καὶ ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ πατέρας ἡμῶν, καὶ
πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς σοὶ κύριε ἡ δικαι-
οσύνη σου, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς
ἡ ἡμέρα αὕτη ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν
Ἰερουσαλήμ, καὶ παντὶ Ἰσραὴλ. τοῖς ἐγγυς, καὶ
τοῖς μακραν ἐν πάσῃ τῇ γῇ ᾗ ἐδίωξας αὐ-
τοὺς ἐκεῖ, ἐν ἀθεσίαις αὐτῶν ἃς ἠθέτησαν σε κύριε.
ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, καὶ τοῖς βασιλεῦ-
σιν ἡμῶν, καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρ-
τομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. οἰκτιρμοί, καὶ
εἱλασμοί, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ κυρίου, καὶ οὐκ εἰ-

σηκόσα-

επακόσαμεν τ φωνῆς κυρίε τ θεό ἡμῶν, πορεύε
θαι γὰ τοῖς νομοῖς αὐτό, οἷς ἔδωκε κατὰ πρό-
σωπον ἡμῶν γὰ χερσὶ τῶν δούλων αὐτό τῶν
προφητῶν. καὶ πᾶς ἰσραὴλ παρέβησαν τὸν νό-
μον σου, καὶ ἐξέκλιναν τό μὴ ἀκόσαι τ φωνῆς
σου. καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα, καὶ ὁ ὅρκος
ὁ γεγραμμένος γὰ νόμῳ Μωϋσέως δούλε τ θεό,
ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ, καὶ ἔκρινε, οὐ λόγος αὐτό
ὃς ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ὠδὴ οὗ κεῖται ἡμῶν, οὐ
ἔκριναν ἡμᾶς, ἐπάγαγεν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα
ὐ γέγονε γὰ ὑποκάτω παντὸς τό ὐρανό κατὰ τὰ
γεγραμμένα γὰ ἱερουσαλήμ, καθὼς γέγραπται γὰ νό
μῳ Μωϋσῆ. πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ'
ἡμᾶς, καὶ ὐκ ἐδεήθημεν τ προσώπε κυρίε τ θεό
ἡμῶν, ἀποστρέψαι ἀπό τ ἀδικιῶν ἡμῶν, καὶ τό
συνιέναι γὰ πάσῃ ἀληθείᾳ. καὶ ἐγρηγόρησε κύ-
ριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τοὺς κακούς. καὶ ἐπήγαγεν
αὐτοὺς ἐφ' ἡμᾶς. ὅτι δίκαιος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ
πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτό ἣν ἐποίησε, καὶ ὐκ εἰσή
κόσαμεν τῇ φωνῇ αὐτό. καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡ-
μῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτε
γὰ χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα,
ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδι
κήσαμεν, κύριε γὰ πᾶσιν, ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμός σου, καὶ ἡ ὀργή σε ἀπό τ

πόλεώς σου ἱερουσαλὴμ, ὄρους ἁγίου σου. ὅτι ἡμαρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ ἐνώπιον τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου, καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον, ἕνεκεν σου κλῖνον ὁ θεός μου τὸ οὖς σου, καὶ ἄκουσον, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἰδὲ τὰ ἀφανισμὸν ἡμῶν, καὶ τῆς πόλεώς σου ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς. ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς ῥίπτομεν τὸν οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς κύριε. εἰσάκουσον κύριε, ἱλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε. ποίησον καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκεν σοῦ, κύριε ὁ θεός μου. ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου.

Προσευχὴ εἰς δεῆσιν. ἐσδρ. θ.

Κύριε ἐξύπνισόν με, καὶ ἐντράπηθι καὶ ὕψωσαι, θεέμου, τὸ πρόσωπόν μου πρός σε. ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ ἐπεμέλησαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν

ἐν

ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν πεπληθύνθημεν ἡμεῖς, καὶ
οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν ἐν χειρὶ βασι-
λέων τῶν ἐθνῶν, ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ αἰχμαλωσίᾳ,
καὶ ἐν διαρπαγῇ, καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡ-
μῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν ἐστερεώθη ἡ-
μῶν κύριος τοῦ καταλιπεῖν ἡμῖν εἰς σωτηρίαν,
καὶ δοῦναι ἡμῖν σπέρμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος
αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι
ζωοποίησιν μικρὰν, ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν ὅτι δοῦ-
λοί ἐσμεν, καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέ-
λιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. καὶ ἔκλινεν
ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων περσῶν,
δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα
αὐτῆς. καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν ἰουδᾳ,
καὶ ἱερουσαλήμ. τί εἴπωμεν, ὁ θεὸς ἡμῶν, με-
τὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατελείπομεν ἐντολάς σου
ἃς ἐνετείλω ἡμῖν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν λέ-
γων, ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ * κλῆρο-
νομῆσαι αὐτὴν, γῆ μετακινουμένη ἐστὶν ἐν με-
τακινήσει λαοῦ τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμασιν
αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος
ἕως στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. καὶ νῦν τὰς
θυγατέρας ἡμῶν μὴ δῶτε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,

καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, & οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν, καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἰσχύσητε, καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως τοῦ αἰῶνος, & μετὰ πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς, καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ. ὅτι οὐκ ὡς ἡμῶν ὁ θεός ἡμῶν. ὅτι ἐκόφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν. ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου, & ὠμίγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν. μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα, καὶ διασωζόμενον. κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ δίκαιος εἶ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡμέρα αὕτη. ἰδοὺ ἡμεῖς πάντες ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν. ὅτι οὐκ ἔστιν σταθῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

* Quod in Græco legitur ἐν μιτακοινωμένῃ ὁ μιταμιγάσι λαῶν significat confusionem & perturbationem morum, in licentia uitæ & dissolutione disciplinæ. Etsi uenire in mentem alicui posit, scriptum fuisse in archetypis, μιτακοινωμένη ὁ μιτακοινώσε: quibus plane phrasi Hebraica inquinatio, & impuritas significatur. Sed ὁ μακρύνων quid erit? Suspicor indicari perseuerantiam & diuturnitatem impietatis, & alienationem à ueritate & iustitia.

Γροσευ-

Προσευχὴ ἐσλρᾶ ἐξομολογητικὴ.

νεεμία. θ̄.

Σὺ εἶ αὐτὸς κύριος μόνος. σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανόν, καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν αὐτοῦ τὴν γῆν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς. τὰς θαλάσσας, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς. καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα. καὶ σοὶ προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν. σὺ κύριε ὁ θεός, σὺ ἐξελέξω Ἀβραάμ, καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ. καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου. καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην, δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου· ὅτι δίκαιος σύ. καὶ εἶδες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θαλάσσαν ἐρυθράν. καὶ ἔδωκας σημεῖα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ. ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη. καὶ τὴν θάλασσαν ἔρρηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρῆλθοσαν ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, καὶ τοὺς καταδιώκοντας

τας αὐτὸς ἐξέλαβε ὡσεὶ λίθον ἐν
ὕδατι σφοδρῷ. ¶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὡδήγησας
αὐτὸς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ
φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐ
τῇ. καὶ ὄρος σινᾶ κατέβης, ¶ ἐλάλησας πρὸς
αὐτὸς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα ὀρ
θὰ, ¶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα, καὶ ἐντο
λὰς ἀγαθὰς, καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώ
ρισας αὐτοῖς. ἐντολὰς, ¶ προστάγματα, καὶ νόμον
ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ τῷ δούλῳ σου. ¶
ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς εἰς σιτοδοσίαν
αὐτῶν. ¶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς
εἰς δίψαν αὐτῶν. καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν
κληρονομῆσαι τὴν γῆν εἰς ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖ
ρά σου δοῦναι αὐτοῖς. καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες
ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τρά
χηλον αὐτῶν. καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου, καὶ
οὐ ἠνέσχοντο τοῦ ἐσακοῦσαι. καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν
θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας ἐν αὐτοῖς. ¶ ἐσκλή
ρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, ¶ ἔδωκαν ἀρχὴν
ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν αἰγύπτῳ. καὶ
σὺ ὁ θεὸς ἀφέων ἁμαρτίας, ἐλεήμων, καὶ οἰκτίρ
μων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέ
λειπες αὐτούς. ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς μό
σχον χωνευτὸν, καὶ εἶπαν, οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξά
γοντές

γεντὸν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου. καὶ ἐποίησαν παραρωρισμὸς μεγάλας. καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σοῦ τοῖς μεγάλοις οὐκ ἐγκατέλειπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. τὸ σύλον τ νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγήσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ τὸν σύλον τὸ πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ. καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας σωετίσαι αὐτούς. καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν. καὶ ὕδωρ ἔδωκας αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν. καὶ τεσσαράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. οὐχ ὑστέρησεν αὐτοῖς οὐδέν. ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν. καὶ ὑποδήματα αὐτῶν οὐ διερράγησαν. καὶ ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, καὶ λαοὺς διεμέρισας αὐτοῖς. ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν Ϣγ βασιλέως Ϩ βασαν, καὶ τὸν ὄγ αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ϭ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν αὐτῶν. καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν χαναναίων. καὶ ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, Ϭ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ τοὺς λαοὺς τ γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, καὶ ἐκληρονόμησαν

οἰκίας

οἰκίας πλήρεις παντὸς ἀγαθοῦ. λάκκους λελα-
τομημένους. ἀμπελῶνας, καὶ ἐλαιῶνας, καὶ παν
ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος. καὶ ἐφάγοσαν, καὶ
ἐνεπλήσθησαν, καὶ ἐλιπαύθησαν, καὶ ἐτρύφη-
σαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ. καὶ ἤλλαξαν,
καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ὀπίσω μου, καὶ ἔρριψαν τὸν νόμον
σου ὀπίσω τῶν σωμάτων αὐτῶν. καὶ τοὺς προφήτας
σου ἀπέκτειναν, οἳ διεμαρτύροντο ἐν αὐτοῖς ἐ-
πιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ. καὶ ἐποίησαν παροργισ-
μοὺς μεγάλους, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόν-
των αὐτούς, καὶ ἔθλιψαν αὐτούς. καὶ ἀνεβόησαν
πρός σε ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ οὐ-
ρανοῦ ἐπήκουσας, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγά-
λοις ἔδωκας αὐτοῖς σωτηρίαν, καὶ ἔσωσας αὐ-
τοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς. καὶ ὡς ἀνεπαύ-
σαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιό-
ν σου. καὶ ἐγκατέλειπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχ-
θρῶν αὐτῶν. καὶ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. καὶ πά-
λιν ἀνεβόησαν πρός σε, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκου
σας, καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς πολλοῖς.
καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸ
νόμον σου, καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς
σου, καὶ κρίμασιν ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ
ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. καὶ ἔδωκαν νῶτον
ἀπειθοῦντα, καὶ τράχηλον αὐτῶν ἐσκλήρυναν, καὶ

οὐκ

ὃν ἤκουσαν. καὶ εἴλκυσας ἐπ' αὐτὸς ἔτη πολ-
λὰ, & ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ϕ πνεύματί σε, ϕ
χειρὶ προφητῶν σου, ἡ οὐκ ϕωτίσαντο. καὶ ἔδω-
κας αὐτὸς ϕ χειρὶ λαῶν τ γῆς, ἡ σὺ ϕ οἰκτιρ
μοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας αὐτὸς εἰς συν
τέλειαν, ἡ οὐκ ἐγκατέλειπες αὐτὸς, ὅτι ἰσχυρὸς
ϵ, καὶ ἐλεήμων, & οἰκτίρμων. & νῦν ὁ θεὸς ἡμῶν
ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας, ὁ κραταιὸς, καὶ ὁ φοβερὸς, φυ-
λάσσων τὴν διαθήκην, & τὸ ἔλεός σε. μὴ ὀλιγω
θήτω ϕ πόνον σε πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς, &
οἵ τε βασιλεῖς ἡμῶν, & οἵ τε ἄρχοντας ἡμῶν, & οἵ τε
ἱερεῖς ἡμῶν, & οἵ τε προφήτας ἡμῶν, & οἵ τε πα-
τέρας ἡμῶν, καὶ ϕ παντὶ τῷ λαῷ σου, ἀπὸ ἡ-
μερῶν βασιλέως ἀσσὺρ, καὶ ἕως τ ἡμέρας ταύ-
της. & σὺ δίκαιος ἐν ὅλοις πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας, & ἡμεῖς ἠ-
μάρτομεν, & οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, ἡ οἱ ἄρχοντες ἡ-
μῶν, & οἱ ἱερεῖς ἡμῶν. ἡ οἱ πατέρας ἡμῶν οὐκ ἐ-
ποίησαν τὸν νόμόν σου, ἡ οὐ προσέχον τὰς ϕ ν-
τολάς σου, καὶ τὰ μαρτύρια σου ἃ διεμαρτύρω
αὐτοῖς. ἡ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου, καὶ ἐν ἀγα
θωσύνῃ σου τῇ πολλῇ, ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, & ἐν
τῇ γῇ πλατείᾳ, & λιπαρᾷ ᾗ ἔδωκας ἐνώπιον
αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι, & οὐκ ἐπέστρεψαν ἀπὸ
ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. ἰδοὺ σὺ

μέσον

μερον ἐσμὲν ἀδῶλοι. ☩ ἡ γῆ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τ καρπὸν αὐτ. τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, ☩ ὧν τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, ☩ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν ὡς ἀρεσόν αὐτοῖς. καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν ☩ ἐν πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου οὐκ ἐπιστρέφουσι πάντες ἄρχοντες ἡμῶν, λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν. Προσευχὴ τ ἁγίου Βασιλείου. ἦχος δ.

Κύριε ὁ θεὸς τ πατρός μου συμεών, ὃς ἔδωκας ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἳ ἔλυσαν μίξαν παρθένου εἰς μίασμα, καὶ ἐγύμνωσαν μητέρας ἐν χύνῃ, καὶ ἐβεβήλωσαν μίξαν * εἰς ὄνειδος. ἐν ᾧ πας γὰρ ὃς τοῦτο ἔπραξε, ☩ ἐποίησαν αὐθ' ὧν ἔδωκας ἄρχοντας αὐτ εἰς φόνον, καὶ τ σφαγὴν αὐτ ἐλεύσαντο πατηθῆσαν εἰς αἷμα. καὶ ἐπάταξας δῆλος ὧν δυνάσας, καὶ δυνάσας ὧν θρόνους αὐτ, καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτ εἰς προνομὴν, ☩ θυγατέρας αὐτ εἰς αἰχμαλωσίαν, ☩ πάντα τὰ σκῦλα αὐτ εἰς διαίρεσιν ὑῶν ἡγαπημένων σου. ☩ ἐζήλωσαν τ ζῆλόν σου, καὶ ἐβδελύξαντο μίασμα αἱμάτος αὐτ, ☩ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοηθὸν, ὁ θεὸς ὁ θεὸς ὁ ἐμός. ☩ ἐπάκουσόν μου τ χρᾶς. σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ πρότερα ἐκείνων, καὶ ἐκεῖνα, ☩ τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ τὰ νῦν, ☩ τὰ ἐπερχόμενα διανοήθης, ☩ πρόκεισαι ἐβδελύξω, ☩ ἐπαναίδη πάρεσμεν. πᾶσαι γὰρ αἱ ὁδοί σου ἕτοιμοι, ☩ αἱ κρίσεις σου γὰρ

προεγνώσει. ἰδὲ γὰρ ἀσεβεῖς ἐπληθύνθησαν φὴ
ἁμαρτίαι αὐτ. ὑψώθησαν ἐφ' ἵππῳ & ἀναβάτῃ,
ἐταιρίασαν φὴ βραχίονι πιζῷ. * ἤλπισαν φὴ ἀ=
πωλείᾳ, μὴ ταιζῷ, μὴ τόξῳ, & σφενδόνῃ, & ἐπέγνω
σαν ὅτι σὺ εἶ κύριος σωτὴρ ἐβῶν πολέμων, κύριος
ὄνομά σε. σύρραξον αὐτ τῇ ἰσχύϊ φὴ ἁμαρτίᾳ σε,
& κάταξον τὸ κράτος αὐτ φὴ τῷ θυμῷ σε. ἐβουλεύ
σαντο γὰρ βεβουλῶσαι τὰ ἄτιά σε, μιᾶναι τὸ σκήνω
μα τ καταπαύσεως τ ὀνόματός τ δόξης σε, &
καταβαλεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίε. βλέψον εἰς
ὑπερφανίαν αὐτ, ἀπόστηλον τ ὀργὴν σε εἰς κε
φαλὰς αὐτ. δὸς φὴ χερί μοι τ χέρας ὁ δυνατεύων
κράτος πάταξον δῆλον ἐκ χειλέων * ἀπάτης
μετ' ἐπ' ἄρχοντι, & ἄρχοντα ὑβρίζοντι αὐτῷ.
θραῦσον αὐτ τὸ ἀνάσχημα φὴ χερί βουλείας: ὅτι γὰρ φὴ
πλήθη τὸ κράτος σε, ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ σε ἰσχύσουσιν.
ἀλλὰ ταπεινῶν εἰ κύριε, ἐλατόνων εἰ βοηθὸς, αὐ
τιλήπτωρ ἀθενούντων, ἀπεγνωσμένων σκεπα=
στὴς, ἀπηλπισμένων σωτὴρ, δέασος τ ὄρεων,
& τ πῆς, κτίσα τ ὑδάτων, βασιλεὺς πάσης κτί=
σεώς σε, σὺ εἰ σάκκος τ δεήσεώς μου, & δὸς λό
γον μου, μὴ ἀπάτησι, & χαῦμα, μὴ μώλωπι αὐτ,
οἱ καλὰ τ δικαθήκης σὸ, μὴ οἶκτι ἠγιασμένε σε, &
κορυφῆς σιὼν, καὶ οἴκτι καταχύσεως ἰῶν σε ἐβε
βεύσανθ σκληρὰ, καὶ πείσθητι ὦὶ πανλὸς ἔθνος

σε

σε ἡ πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τ εἰδέναι ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς πάσης δ δυνάμεως, καὶ κράτος. καὶ ἐκ δεξιῶν ἄλλο ὑπεραπίζων ἔθνος Ἰσραήλ, ἐ μὴ σύ.

* In ijs quæ habemus conuersa in Latinum sermonẽ de Hebraicis, alia est expositio hoc loco, aliquanto illa quidem copiosior. Indicatur autem uiolata Dina, quam iniuriam ultus fuit Simeon, & Leui filij Iacob: ut exponitur Geneseos Capite XXXIIII.

* Similiter & hoc loco est in Latinis conuersis plenior sententia. γαῖσον autem iaculi, uel lanceæ certæ nomen est. quod genus tribuit Gallis Maro lib. VIII.

Duo quisq; alpina coruscat
Gæsa manu.

* καὶ πάτησόν μου. In conuersis Latinis legitur Caritatis meæ. id esset ἀγάπης, petente Iudith, ut amore sui captum Olofernes intereat. ἀπάτη autem fallaciam significat.

Προσευχὴ Ἰουδὶθ. ε.

Κύριε ὁ θεὸς τ οὐρανοῦ κατίσθι τὰς ὑπερφανείας αὐτῶν. & ἐλέησον τὴν ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, & ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

Προσευχὴ τωβίτ. τωβ. γ.

Δίκαιος εἶ κύριε, & πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ πᾶσαι

πᾶσαι αἱ ὁδοί σου, ἐλεημοσύνη, καὶ ἀλήθεια. κρῖνόν με κρίσιν ἀληθινὴν, καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα. μνήσθητί μου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. μὴ μὲ ἐκδικήσεις ταῖς ἁμαρτίαις μου, καὶ τῶν πατέρων μου οἳ ἥμαρτον ἐνώπιόν σου. παρήκαμψαν γὰρ τὸν νόμον σου. καὶ ἔδωκας ἡμᾶς εἰς διαρπαγὴν, καὶ αἰχμαλωσίαν, καὶ θάνατον, καὶ παραβολὴν ὀνειδισμοῦ πᾶσιν οἷς ἐσκορπίσμεθα. καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις σου εἰσὶν ἀληθιναὶ δι' ἐμοῦ * ποιῆσαι ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ τῶν πατέρων μου. ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου. οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐνώπιόν σου. καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστόν σοι ἐνώπιόν σου ποίησον μετ' ἐμοῦ, ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ, καὶ γένωμαι γῆ. διότι λυσιτελεῖ μοι ἀποθανεῖν ἢ ζῆν, ὅτι ὀνειδισμὸς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη δεινὴ ἐνῆν ἐμοί. ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με εἰς ἀνάγκης οὔσης εἰς τὸν αἰώνιον τόπον. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ.

* Si locus hic mendo caret, sane obscura est interpretatio, cum in latinis conuersis sententia sit euidens.

Προσευχὴ τοῦ Βαρούχ.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ

γὼ στενοῖς, καὶ πνεῦμα ἀκηδιῶν πέπραγε πρός σε, ἄκουσον κύριε, καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου, ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. κύριε παντοκράτορ, ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων Ἰσραὴλ, καὶ τῶν ἁμαρτανάντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, θεὲ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. μὴ μνησθῆς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου, καὶ ὀνόματός σου. ἐπὶ τούτῳ, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. καὶ αἰνέσομέν σε κύριε, ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐν καρδίαις ἡμῶν, καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου, καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίαν ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον σου ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὃ διέστειλας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ὄφλησιν, κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων ἡμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ αὐτῶν.

Προσευχὴ Μανασσῆ. ἐν ᾠδῇ. ιη̄.

Κύριε, κύριε, Βασιλεὺς παντοκράτωρ. ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου πάντα ἐστί. καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιλέξων σοι ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ. ὅτι

σὺ

σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανόν. καὶ κύριος εἶ πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ κυρίῳ. σὺ πάντα γινώσκεις, σὺ οἶδας κύριε ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερφανίᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον ἀμὰν, ὅτι ἡτοίμασα φιλεῖν πέλματα τοῦ λῶν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν ἰσραὴλ. ἀλλ᾽ ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης θεοῦ, καὶ μὴ προσκυνήσω οὐδένα πλὴν σοῦ τοῦ κυρίου μου. καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν ὑπερηφανείᾳ. καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς, φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν, καὶ ἐπεθύμησαν ἀπολέσαι τὴν ἐξουσίας κληρονομίαν σου. μὴ ὑπερίδῃς τὴν μερίδα ἣν αὐτὸς ἐλυτρώσω ἐκ γῆς αἰγύπτου. ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἵλεως γενοῦ τῷ κλήρῳ σου. στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνήσωμεν σοῦ τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς στόμα αἰνούντων σε κύριε.

Προσευχὴ τῆς ἐσθήρ. ωδ᾽.

Κύριέ μου, ὁ βασιλεὺς ἡμῶν σὺ εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σέ. ὅτι κίνδυνός μου ἐν χειρί μου. Ἐγὼ

ἔκκορον ἐκ γενετῆς μου, ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ κύριε ἐλάβες τὸν ἰσραὴλ ἐκ παντὸς τοῦ ἐθνῶν, καὶ σὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ παντὸς τοῦ προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐτοῖς ὅσα ἐλάλησας. καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἐδοξάσαμεν σὺς θεὸς αὐτῶν. δίκαιος εἶ κύριε. καὶ νῦν οὐκ ἐκαινώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, ἀλλ' ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ἐξάραι ὁρισμὸν στόματός σου, καὶ ἀφανίσαι κληρονομίαν σου, καὶ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων σε. καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου, καὶ θυσιαστήριόν σου, καὶ ἀνοῖξαι στόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων. καὶ θαυμασθῆναι βασιλέα σαρκινὸν εἰς αἰῶνα. μὴ παραδῷς κύριε τὸ σκηπτρόν σου τοῖς μὴ οὖσι, καὶ μὴ καταγελάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ στρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς παράδειγματίσον. μνήσθητι κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν. καὶ ἐμὲ θάρσυνον, βασιλεῦ τῶν θεῶν, καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικράτων. δὸς λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ στόμα μου ἐνώπιον τοῦ λέοντος, καὶ μεταθὲς τὴν παρρησίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς εἰς συντέλειαν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁμονοούντων αὐτῷ.

ἡμᾶς

ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι σὺ χερί σε, καὶ βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχθρὴ εἰ μή σε κύριε. πάντων γνῶσιν ἔχεις, καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, καὶ βδελύσσομαι καὶ τίμιον ἀπερίτμητον, καὶ παντὸς ἀλλοτρίου. σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου. ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανίας μου. ὃ ὄντι ὡς κεφαλῆς μου, καὶ ἡμέραις ὑπασίας μου. βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ καὶ ἡμέραις ἡσυχίας μου. καὶ οὐκ ἔφαγον ἡδυπάθησα τράπεζαν ἀμὰν, καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως, οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν, καὶ οὐκ ὑφράνθη ἡ ὀλισθοῦσά μου ἐφ' ἡμέρας μεταβολῆς μου, μέχρι τοῦ νῦν, πλὴν σοὶ κύριε ὁ θεὸς Ἀβραάμ. ὁ θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντων εἰσάκουσον φωνῆς ἀπηλπισμένων, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, καὶ ῥῦσαί με ἐκ τοῦ φόβου μου.

Προσευχὴ ὡς ἀπὸ σολομῶντος σοφίας θ.

* Θεὲ πατέρων, καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σου γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι, καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐ-

θύπτι ψυχῆς κρίσιμ κρίνε. δός μοι τὴν τῶν
σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀπο-
δοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου, ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός,
καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, ἄνθρωπος ἀδενὴς
καὶ ὀλιγοχρόνιος, καὶ ἐλάσσων ἐν συνέσει κρίσε-
ως, καὶ νόμων. καὶ γάρ τις ἂν τέλειος ἐν υἱοῖς ἀν
θρώπων, τῆς ἀπὸ σου σοφίας ἀπόντος, εἰς οὐ-
δὲν λογισθήσεται. σὺ με προείλω βασιλέα λαοῦ
σου, καὶ δικαστὴν υἱῶν σου, καὶ θυγατέρων. εἶπας
οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πό-
λει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα
σκηνῆς ἁγίας, ἣν προητοίμασας ἀπαρχῆς, καὶ
μετάσου ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου, καὶ πα-
ροῦσα ὅτε ἐποίεις κόσμον, καὶ ἐπισαμένη τί ἀρε-
στὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς
σου. ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν, καὶ
ἀπὸ θρόνου δόξης σοῦ. πέμψον αὐτὴν ἵνα συμ
παροῦσά μοι κοπιάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐσ
παρά σοι. οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα, καὶ συνιεῖ. καὶ
ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως,
καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς, καὶ ἔσαι προσδε-
κτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δι-
καίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρός μου. τίς
γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς
ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ θεός; λογισμοὶ γὰρ

θνητῶν

θνητῶν διελοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν. φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρίθει τὸ γηῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα, καὶ μόλις ἐπαζόμεθα τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνιάσει; βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω; εἰ μὴ σὺ δέδωκας σοφίαν, καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων, καὶ ὄντως διωρθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

* Conuersa in latinam linguam ita habent. Deus patrum meorum, & domine misericordiæ. Notum autem est, existimari hunc librum esse compositum à Philone κατὰ προσωποποιΐαν.

Προσευχὴ Σολομῶντος. Βασιλειῶν τρίτη. η.

Κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην, καὶ τὸ ἔλεος τοῖς δούλοις σου τοῖς πορευομένοις ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαβὶδ τῷ πατρί μου, καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ χερσί σου ἐπλήρωσας ὡς ἡμέρα αὕτη, καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἰσρα-

ηλ, φύλαξον τῆς λάλω λαβίδ τῆς παρ' μου ἐ
λάλησας αὐτῆς λέγων, ὄκ ἀζαρθήσεται σοι
ἀνὴρ ἐκ προσώπου μοῦ καθήμενο ἐπὶ θρόνο
ἰσραὴλ, πλὴ ἐαὶ φυλάξωντ τὰ τέκνα σου τὰς
ὁδὸς αὐτῶν, τῆ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου, κα-
θὼς ἐπορεύθης ἐνώπιόν μου, ἡ νῦν κύριε ὁ θεὸς
ἰσραὴλ, πιςωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου λαβὶδ τῆς
πατρί μου. ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς
μετ' ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ ὁ ὐρανὸς τῶ ὐρα-
νῶ ὄκ ἀρκέσουσί σοι, πλὴ καὶ ὁ οἶκο ὅτο ὃν
ᾠκοδόμηκα τῆς ὀνόματί σου. καὶ ἐπιβλέψη ἐπὶ
πλὴ δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ, ἀκέειν τῆς
τέρψεως, καὶ τῆς προσευχῆς, ἧς ὁ λάλός σου προ-
σεύχεται ἐνώπιόν σου σήμερον πρός σε, τῆ εἶναι
τὸς ὀφθαλμός σου ἀνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον
ἡμέρας, καὶ νυκτός: εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας, ἔσαι
τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ τῆ εἰσακόειν τῆς προσευχῆς,
ἧς προσεύχεται ὁ λάλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον
ἡμέρας, καὶ νυκτός, καὶ εἰσακόσῃ τ δέησεως τῆ
λάλ σου, καὶ τῆ λαῆ σου ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύ-
χωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ἡ σὺ εἰσακόσῃ ἐν
τῆ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν τῆ ὐρανῷ, ἡ
ποιήσεις, καὶ ἱλεως ἔσῃ. ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκασος
τῆ πλησίον αὐτ, ἡ ἐαν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀραὶ,
τῆ ἀράσασθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ, εἰ ἐζαγορεύσῃ
κατὰ

κατὰ πρόσωπον τ θυσιαστηρίό σου ἐν τῷ οἴκω
τούτῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις,
καὶ κρινεῖς λαόν σου Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι ἄνομον,
δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ
δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δι-
καιοσύνην αὐτοῦ. Ἐν τῷ πταῖσαι τ λαόν σου
Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι,
καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀ-
νόματί σου, καὶ προσεύξονται, καὶ δεηθήσονται
ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τ οὐρανοῦ,
καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τ λαοῦ σου Ἰσραὴλ,
καὶ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας
τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Ἐν τῷ συνχυθῆναι τὸν
οὐρανόν, καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅσι ἁμαρτήσον-
ταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ὅταν τα-
πεινώσεις αὐτούς, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵ-
λεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου, καὶ τοῦ
λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν
τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις
ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν
κληρονομίᾳ. λιμὸς ἐὰν γένηται, θάνατ⊖ * ἐὰν
γένηται, ὅτι ἔσαι ἐμπυρισμός. βροῦχ⊖, ἐρισύ-
βη ἐὰν γένηται. καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐ-

τῦ, ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτ, πᾶν σωμα ἁύτημα, πᾶν τόνον, πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσι ἕκαστ ἁφὴν καρδίας αὐτῦ, καὶ διαπετάσπτας χεῖρας αὐτῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῦ οὐρανοῦ, ἀπ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτῦ, ὅτι σὺ μονώτατ οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων, ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς αὐτοὶ ζῶσι ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. καὶ τὸ ἀλλοτρίῳ ὃς ἐκ ὄνομά σου ἐκ τῦ λαῦ σου ἐστ, καὶ ἥξουσι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῦ οὐρανῦ ἀπ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τ γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε καθὼς ὁ λαός σου ἰσραὴλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληταί ἐπὶ τ οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμηκα. ἐὰν ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ ἐχθροὺς αὐτῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστείλῃς αὐτούς, καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τ πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τ οἴκου σου, ὃν ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῦ οὐρανῦ

τῆς

τῆς λιτήσεως αὐτῶν, καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δίκαιωμα αὐτῆς. ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι (ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται) καὶ ὀργισθείς ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς. καὶ ἐπιστρέψασι καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ᾗ μετηνέχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ δεηθῶσί μου ἐν τῇ γῇ μετοικίας αὐτῶν λέγοντες· ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, καὶ ἠδικήσαμεν, ἐπιστρέψασι πρός σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν, ὃν μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται πρός σε ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, αἷς ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτιρήσουσιν αὐτοὺς, ὅτι λαός σου, κληρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου. καὶ ἔσωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου,

καὶ τὰ

καὶ τὰ ὦτά σου ἀντωγμένα εἰς τὴν ἔκπσιν τοῦ πυ
ρὸς σου, καὶ εἰς τὴν πύρωσιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, εἰσα
κούσαν αὐτῶν ἐν πᾶσιν, οἷς ἂν ἐπικαλέσωνταί
σε. ὅτι σὺ ἐλέησας αὐτοὺς σταυρῷ εἰς κληρονο-
μίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλη
σας ἐν χειρὶ δούλου σου Μωϋσέως, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν
σε τοὺς πατέρας * ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε,
κύριε.

* Ἐμπνεισμὸς. *Significationem habet hoc uerbum incendij. Sed in conuersis latinis est, corruptus aër. Id autem solet accidere in æstu. Vt illa pestilentia, apud Maronem Autumni incanduit æstu. Et Græci illa tempora* καύματα *uocant.*

* κύριε, κύριε *In latinis,* Domine Deus. *id esset ad uerbum* κύριε θεέ. *Sed nomen Dei peculiare plærumq;* κύριος *nomine Græci uerterunt.*

Προσευχὴ Μανασσῆ. λ.

Δύο αἰτοῦμαι σε, μὴ ἀφέλῃς μοῦ χάριν
πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. μάταιον λόγον, καὶ ψευδῆ
μαρτυρίαν μοι πούησον. πλοῦτον ἢ, καὶ πενίαν μή μοι
δῷς: σῶσόν μοι τὰ δίκαια, καὶ τὰ αὐτάρ
κη. ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γένωμαι, καὶ εἴπω,
τίς με ὁρᾷ; ἢ πτωχὸς γενηθεὶς, κλέψω, καὶ ὀμόσω
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ.

Προσευχὴ

Προσευχὴ νεκρῶν μακκαβαίων β΄.

Κύριε, κύριε ὁ θεός, ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερός, καὶ ἰσχυρός, καὶ δίκαιος, καὶ ἐλεήμων, καὶ ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστός, ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος, καὶ παντοκράτωρ, καὶ αἰώνιος, ὁ δικαιῶν τὸν ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας ἐκλεκτοὺς, καὶ ἁγιάσας αὐτούς· πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου, καὶ καθαγίασον· ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους, καὶ βδελυκτοὺς ἐποίησε. καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας, καὶ ὑβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. καταφύτευσον τὸν λαόν σου ὡς τὸν τόπον τὸν ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε Μωϋσῆς.

Δευτεραὶ προσευχαὶ μωσεῦ
ἐξόδου λβ΄.

Ινα τί κύριε θυμοῖ ὀργὴ εἰς τὸν λαόν σου; ὃς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ, καὶ ἐν βραχίονί σου ὑψηλῷ, μὴ ποτε εἴπωσιν οἱ αἰγύπτιοι λέγοντες μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἐξανα-

λῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. παῦσαι τοῦ ὀργῆς τοῦ

θυμοῦ

θυμόσον, καὶ ἵλεως γένου ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου, μνησθείς ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακὼβ τῶν σῶν οἰκετῶν, οἷς ὤμοσας αὐτοῖς κατὰ σεαυτοῦ, καὶ εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς λέγων. πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν, ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, ἣν εἴρηκας δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

ἐξόδου λδ.

Κύριος κύριος, ὁ θεὸς, οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων, μακροθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινὸς, καὶ διαφυλάσσων τὸ ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀδικίας, καὶ ἁμαρτίας. καὶ τῷ οὐδενὶ καθαριεῖ, ἐπάγων ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων, ἐπὶ τρίτους, καὶ τετάρτους γενεάς, εἰ εὗρηκα χάριν ἐνώπιόν σου συμπορευθήτω κύριος μεθ' ἡμῶν. ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι. καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθά σοι.

Ψαλμὸς. γ.

Ἐλέησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. ἐπιπλεῖον πλεῖόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθά-

καθάρισόν με, ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου διὰ παντός. σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα. ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσησέ με ἡ μήτηρ μου. ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας. τὰ ἄδηλα, καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν, καὶ εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλιάσονται ὀστέα τεταπεινωμένα. ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί ὁ θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. μὴ ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με. διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπί σε ἐπιστρέψουσι. ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ θεὸς, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, καὶ ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν,

ἔδωκα

ἔδωκα αὖ. ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην θεὸς οὐκ ἐξουδενώσεις. ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη ἱερουσαλήμ. τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν, καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μοσχούς.

FORMVLAE PRECATIONVM PIARVM, RECENTES.

Ὡσ' αὖ προσεύξη τῷ θεῷ πατρὶ εὐσεβῶς.

Παντόκρατορ, ἀθάνατε, ἀϊδιε θεός, ζῶν καὶ βασιλεύων ἀνάρχως, καὶ ἀτελευτήτως, ὁ πατὴρ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ ἐμφήνας σεαυτὸν ἡμῖν χρηστότητι ἀμετρήτῳ, καὶ φθεγξάμενος πρὸς τὸν υἱόν σου κύριον ἐμῶν ἰησοῦν χριστὸν, ὅτος ὅστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτὸν ἀκούετε: ποιητὴς, καὶ κτίστης ἁπάντων, σωτὴρ τε, καὶ προστάτης ἅμα τῷ σωναϊδίῳ υἱῷ σου κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ, ὃς αὐτὸν ἔγνωμεν γνωριθεὶς ἐν ἱερουσολύμοις, καὶ συμβασιλεύει σοι ἀεὶ, μετὰ πνεύματος ἁγίου ἐκκεχυμένου

χύμων ὡς σὺ ἀποστόλος, σοφὸς, ἀγαθὸς, ἐλεή-
μων, ἐλεύθερος, δίκαιος, ἰσχυρὸς, ἅγιος, ὁ εὐσπλαγ-
χνος ἐγὼ ἐγὼ ὁ δῶναι κύριος, ὃ βούλομαι τὸ θά-
νατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι τὸν ἄσε-
βῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ζῆν αὐτόν. καὶ αὖθις,
θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, ὡς τὸ ἀποστρέ-
ψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς. Καὶ αὖ
θις, ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ ἐξε-
λοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. δίδομαι ὦ εἷς, μόνος,
ἀληθὴς θεὸς, ἐλέησον ἐμὲ, ἵλεως γενόμενος διὰ
τὸν ὑόν σου κύριον ἰησοῦν χριστόν, ὃν συλλόκησας θεῖ
ναι σφάγιον, καὶ θῦμα ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, κὴ με-
σίτην, καὶ ὑπερεντυγχάνω μόνον· ἄγαζε, κυβέρ
νᾶ, χειραγώγει, διόρθου πᾶσας διανοίας ψυχι-
κὰς, κὴ φώτιζε, τὴν καρδίαν ἐμοῦ, ἐναύσας ἐν αὐ
τῇ πῦρ νοερὸν σὸν πνεύματος ἁγίου σου, ἵνα δια
λάμψῃ ἐν ἐμοὶ γνῶσις ἀληθὴς περί σου, καὶ πε-
ποίθησις ἐπὶ σὲ, μετ' εὐσυνειδησίας διηνεκοῦς,
καὶ πίστεως ἀθραύστου, καὶ ἐντόνου δυσχερείας ἐν
ὑπακοῇ ἀδιακρίτῳ, καὶ ταπεινώσει αὐτοκρά
τωρ. πρόσθι σκιπάζων, καὶ τῇ παραταιᾷ χειρί
σου ὑπερέχων ἀεὶ τῆς ἐκκλησίας σου, κατὰ τὴν
ἐπαγγελίαν ἣν εἶπας· αὐτὰ αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ
διαθήκη, τὸ πνεῦμα τὸ ἐμόν ὃ ἔδωκα ἐπί σοι, καὶ
τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, ἃ μὴ ἐκλί-

πνεύματός σου, καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀτρέμα-
τός σου, ποίησον φάναι ἀεὶ τὰ φῶς τοῦ διαγγελίου
σου ἡμῖν. φώτισον καὶ ἀληθείας ἡμᾶς διδάσ-
κων, καὶ φυλάττων ἀπείραστον τὸν τόπον ἡμῶν, καὶ
τὴν ψυχὴν ὅλην, καὶ μήποτε ἐκβραδύνας ἡμᾶς ἀπ
ορείας σύρτεις ἀνοίας ἐπιπαρείσ, ἢ ἄλλας ἄσε
νας ἐν μανιώδεις λόξας, καὶ ἀτόπους φλυαρίας.
τὴν δὲ διδασκαλίαν κοινὴν καὶ ἐκκλησίας τύ-
ρησον καθαράν, καὶ ἀλώβητον. καὶ ὑπεράσπιζε
τοὺς παλιτείας ὅσαι προξένους παρέχασιν αὐτὰς
καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῖς συλλόγοις. αὐτίσ-
θιασεῖ ὑπὲρ ταλαιπώρων ἡμῶν. σῶν προβατίων
μαχόμενος λύκοις, καὶ λέσσι τοῖς καθ' ἡμᾶς πο-
σωτηρίας ἡμῶν. βόηθει, καὶ ἀπόδιωξον πᾶν πνεῦ-
μα ἀκάθαρτον, ψευδές, ἀνθρωποκτόνον, ἀσε-
βὲς, κατίχθιον, καὶ θεοέχθρον, καὶ μήποτε περιί
δῃς ἡμᾶς ἁρπαζομένους ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ χρι-
στοῦ σου.

Υἱῷ θεῷ δὲ προσευχόμενος ὧδε λέ-
γε φράσας.

Ὦ χριστὲ ἰησοῦ ὁ τοῦ ζῶντος, θεὸς ἀληθινός,
λόγος, καὶ εἰκὼν αὐτοῦ δόξης πατρὸς καὶ ἀπαύγασ
μα δόξης αὐτοῦ, ὁ φιλανθρωπήσας ὑπὲρ ἡμῶν,
καὶ παθὼν τῇ σαρκί, σαρκωθεὶς, καὶ ζωοποιη-
θεὶς

θεὶς πνεύματι, ἀνάστας, καὶ ἀναληφθεὶς συμβα-
σιλεύω σὺν Χῷ πατεῖ παντωδυνάμω, κα-
θήμην ἐκ δεξιῶν αὐτῦ, ὥστε δῶναι δόματα
τοῖς ἀνθρώποις ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ μὴ
σιτεύσας ἀεὶ πρὸς τὸν πατέρα, ὁ εἰπὼν δεῦτε
πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες, κὴ πεφορτισμέ-
νοι κἀγὼ ἀναπαύσω ἡμᾶς. καὶ ὑπερεντυγχάνης ὑ-
πὲρ ἐμῦ πρὸς τὸν πατέρα, Ⓒ ἁγιάζης ἐμὲ πνεύ-
ματι σῷ ἁγίῳ, ὃν ἔπεμψας, ὡσπερ ἐπηγγείλω,
παράκλητον, καὶ ἐπίτροπον, αὐτὸς ὢν ἦτορ
συμπαρῶν, καὶ φυλάττων αὖ ἑαυτῦ κατὰ τὸ
ὑπισχνούμενον, ἐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανὺς, ἐλεύσομαι
ἐμὲ γενόμενος ἀεὶ ἱκέτης ὑπὲρ ἐμῦ, εὐθύνων ἐμὲ
ὁδηγήσας, καὶ καταρτίσας Χῷ ἁγίῳ πνεύμα-
τί σου, καὶ ἀπάλλαξον πᾶσαν ἔφοδον διαβολι-
κὴν τὴν ἐφαρμῶσαν διά τε ψευδολογίας ἀσε-
βῦς, καὶ ματαιόφρονος ἀδολεσχίας, τῦ προσαρ-
ραχθῆναι ἡμᾶς πῆτε ἀπαθαρσίαις, Ⓒ μολυσμοῖς
κἤματος, καὶ ἀλλοτριωθῆναι παρατραπέν-
τας τῆς μόνου σωτηρίου ἀληθείας σῦ. πνευμά-
των γὰρ ἔργα δῆλα φιλοψευδῶν, καὶ δο-
λίων, καὶ ἀσελγῶν, καὶ φονικῶν, σκότος τε, καὶ
ζόφος φοίκων. σὺ δέ Ὦ χριστὲ ἡμῶν θεὸς ἦλθες ἵνα λύ-
σῃς τὰ ἔργα αὐτῶν.

πρὸς δ' ἅγιον εἰη πνεῦμα τρόπος
δύχης ὅδε.

Ω παράκλητε πνεῦμα ἅγιον θεός, ὃν πι-
στεύομεν ὡς καὶ ἀποστόλους θεόθεν ἐπικεχῦσθαι ὀφ-
θαλμοφανῶς, καὶ ὑπισχνημένον ἴσμεν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ τοῦ χριστοῦ σωτῆρος ἐκ θεοῦ, πρὸς τὸ φανε-
θῆναι φῶς αὐτῇ διάπυρον ἐπίκλησιν τοῦ ὄντως
ὄντος θεοῦ, καὶ τυλαυγῆ γνῶσιν ἀληθείας, κατὰ
τὸ γεγραμμένον, ἐκχεῶ ὡς τὸν οἶκον Δαβὶδ
πνεῦμα χάριτος, καὶ οἰκτιρμῶν. καὶ κατὰ τὴν
ἐπιμαρτυρίαν τοῦ μακαρίου παύλου, ὅτι ὁ θεὸς
ἐξέχεεν τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως,
διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν: ἔγειρον
δὴ φῶς ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πίστιν βεβαίαν, καὶ
φωτεινόν, καὶ ἀΐδιον ἀκεραίαν ἐλπίδα, ἣν ἡμῖν θεὸς
πατὴρ ἐπηγγείλατο διὰ τοῦ αὐτοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ. γίνου καὶ ἡμῖν παράκλητος, καὶ συ-
νήγορος ἀγαθός, φῶς πάσαις φρεσί τε, καὶ
πράξεσι, βοηθῶν ἡμῖν, καὶ ῥυόμενος ἡμᾶς ἐκ πιν
δύνων ὧν πειρώμεθα ἕκαστοι φῶς τοῦ κόσ-
μου. κίνησον καὶ τὰς φρένας ἡμῶν δυνάμει χάρι
τός σου, ἵνα τῇ σῇ ὀφειλομένης ὑπακοῆς πει-
θῶνται, τόντε ἀΐδιον πατέρα, καὶ ὑὸν σωτῆρα, καὶ
σὲ ἅγιον πνεῦμα παράκλητον σέβωμεν θρη-
σκεύοντες, καὶ ὑμνοῦντες ἀεί, ἕνα, μόνον, παν-
σεπτον,

στεπτον, καὶ προσκύνητον θεόν. ἀμὴν.

Ετέρα εὐχή.

Ω χριστὲ ἰησοῦ σωτὴρ ἀνθρωπίνης γένους, πρέσβευε ἡμῶν φυλάττων, καὶ προνοούμενος, μήποτε ἀφελκυσθῶμεν ἀπό σε ἀναρπαζόμενοι ὑπὸ διαβόλου, καὶ κατενιχθῶμεν εἰς ἄβυσσον ἀσεβείας, προσέχοντες ψευδολογίαις, καὶ μαινόμενοι αἱρέσεσιν ἐν πλανομίαις, καὶ ἀθεμιτουργίαις. φώτισον τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ κατεύθυνον τὰς φρένας, μήπως ἀναπαπῶμεν ἤτοι σφαλέντες δολώσει, ἢ παίζοντες ἀδυνείᾳ. σὺ οἶδας ὅσον ἀρρωσίας τὸ φύσεως ἡμετέρας δεῖ. γενοῦ δὴ ἱκέτης ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν ἀίδιον θεὸν πατέρα, ἀζιολασάμενος αὐτὸν τῇ φωτεινῇ σου, τὸ κυβερνηθῆναι θεόδωτόν τε νοῦν, καὶ πάσας διαυάμεις ψυχικὰς ἡμῶν, ἵνα εὐγνωμονοῦντες ὀρθῶς βιοτεύσωμεν, καὶ λυσιτελάντως περὶ παντὸς κοινῇ τε, καὶ ἰδίᾳ. καὶ πρόδες ἰσχὺν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, τὸ δύνασθαι ἑστάναι ταῖς ἁγίαις φυτολαῖς, καὶ πείθεσθαι τῷ σωτηρίῳ λόγῳ σου, ἵνα διατελῶμεν ὑπάρχοντες ὀργῆς ἀλλὰ ἐλέους σκεύη πρὸς δόξαν θεοῦ, καὶ ὠφέλειαν τῆς ἐκκλησίας σου. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς διαβολικῆς τυραννίδος, ἐκτὸς τῶν ἁμαρτιῶν αἰχμαλωσίας,

ἐκ τε παντων κακῶν, καὶ ταλαιπωριῶν, καὶ ὀργῆς καὶ κρίσεως μελλόντων βιωτικῶν, ἐκτενῶς παρακαλῶμεν ἐλεήμονα τὸν Θεὸν, καὶ ἱκέτην ἐρχομένων, ἵνα ἐλευθερωθέντες τῆς τοῦ ἀθλίου, καὶ μοχθηρᾶς ἀναγωγῆς καταλιπόντες τὸ τῆς χάριτος σου θεῖον λόγον σοφίαν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἁγιασμὸν, καὶ τὸ τοῦ κληρονομήσωμεν κληρονομίαν, Μακαρίαν ζωῆς αἰωνίου· ἀναληφθέντων εἰς τὰς οὐρανίας μονὰς πρός σε, ζητοῦντες ἀεὶ γὰρ ὑπερβαλλόσῃ πᾶσαν ἀνθρωπίνην τῶν ἀγίων παρὰ τοῦ ἀϊδίου πατρὸς, καὶ σοὶ συναϊδίῳ ὑῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς ἑνὶ μόνῳ, ἀϊδίῳ, ἀθανάτῳ, ἰσχυρῷ, παντοκράτορι θεῷ, τιμὴ, δόξα, δύναμις, κράτος εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ὑπὲρ εἰρήνης.

Δὸς εἰρήνην κύριε ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἕτερος ὁ ὑπεραπισευων ὑπὲρ ἡμῶν, εἰ μὴ σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν.

Εὐχὴ.

Παντοκράτορ, ἀΐδιε, παντοδύναμε θεὸς, ᾧ ἐνδυμήσεις ἅγιαι, ὀρθὰ βουλεύματα, καὶ ἔργα δίκαια πάντα, δὸς ἡμῖν τοῖς δούλοις σου εἰρήνην ἣν ὁ κόσμος οὐ δύναται δοῦναι· ἵνα ὡς τῶν ἡμετέρων

τέρων καρδιῶν ταῖς φυτόλαις σε χολαζόντων
καὶ ἐλευθέρων γινομένων παντὸς φόβε, καὶ πὸ
λεμοποιᾶ ταραχῆς, φῦ εἰρήνη, καὶ ἀγάπη ἡμᾶς
διαγίνοιτο λατρεύειν σοί, καὶ ἀδιαλείπτως θῦ
σαι θυσίαν εὐάρεσον προσευχῶν, ⁊ αἰνέσεως,
ἐπικαλεμένης, καὶ δοξάζοντάς σε, ἕνα καὶ μό-
νον παντοδύναμον, πολυέλεον, καὶ φιλοικτίρ
μονα, θεὸν διὰ ἐσᾶ χριςᾶ κυρίε ἡμῶν μονογενᾶς
ὑᾶ σᾶ, σὺν ᾧ φῦ ἐνότητι πνεύματος ἁγίε ζῆς,
καὶ βασιλεύεις αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Προσευχὴ ἰδιώτε λεγομένε μεταφρα-
δεῖσα ἐκ τᾶ ἰωαχεῖμ. Καμιε.

Ω κύριε ἰησοῦ χριςὲ, ὁ πλάσας τε, καὶ ἀνα-
πλάσας ἐμέ, ὃς ἀπολέσθαι ἐθέλεις ὀλέναι, ὀδὲ
χαίρεις τῇ τῶν ψυχῶν ἀπωλείᾳ. ἐπάκεσον
λεπόσεών με ἁμαρτωλᾶ ὄντος ἀσεβεςάτε, καὶ
βδελυροτάτε. ἴδε δὲ τλῶ ἐπιέρων ἄγω τὸ
ἐμοῦ βίε ἀνάπλεως κακιῶν, καὶ ἁμαρτιῶν πλέ
σωντι τὸν ἀριθμὸν, ⁊ τὸ μέγεθος μεγίςων. ἀεὶ
φόβῳ παλλομένῳ τῇ καρδίαν ἠρεμεῖν ἡ σωτε
δίπσις δκέλᾳ. ὁ μὴ ὢν ψεύδελπις κόσμος καθ'
ὃν πλανῶμαι, παράτεις, σῶμα δέ με ἐγγίζει θα
νάτῳ. ⁊ βραχὺς μὲν ὁ λοιπὸς βίος, μάλλον δὲ

ἐκκλησιαῖος, ἄλλος τις ἢ τελευτὴ, ἢ λιτὴ ἔξοδος φοβερά. ὁ θάνατος ἐπικρέμαται, ὁ διάβολος περιέρχεται παντα χῆ, ὁ χρόνος ἀποτείνει, ἡ κρίσις σὺν ἔρχεται. Ἐγὼ δὲ καὶ σαυτόν, ὦ ἄνθρωπε, ἄλλα τινὰ βλέπω μὴ ἡρέθισα, καὶ ὀλιγωρίαν ἐπήρασα ἀναπαυχθημόνων ἐμοὶ ἀπάντων. ὦ μὴ καὶ σὲ μὴ πρὸς τὸν ζωὴν καλοῦντα ἀπειράφω, ἀπόμενον δὲ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ διώκοντος πρὸς τὸ θανατῶσαι. τῇ σωτηρίᾳ σου εἰνῶς βασανίζομαι, τῇ κατακρίσει τῇ μελλούσῃ, ἧς οἶδα ἄξιος ὢν διὰ ἃ ἔργασμαι, διελίττομαι, διανοούμενος περὶ ἐμαυτοῦ φρίσσω τοῦ δίκου, ἄλλοσε ποι βλέπων, ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον ἀπαραίτητον, ἐκ οὗ ὃν ὅτε λάθοιμι φεύγων. καὶ πρὸς τὸ ἀναφαίνεσθαι τρέμω. Τοσοῦτοι γὰρ κατήγοροι ἐπιτρέχουσιν, ὅσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου, ὧν ἐκ οἶδα ἀριθμός, ὦ σὺ δὲ αὐτὸς ἀναγκαῖος κατήγορός μου, σὺ μάρτυς ἀληθὴς, σὺ διακατὴς ἀδίκας. τὸ συνειδός σου κατήγορόν μου. κατήγοροι δὲ ἐμβέβηκας οἱ κοινοὶ ἐχθροὶ, ὃς ἐν τῷ κόσμῳ φίλος ποιεῖσθαι ἐκ ἠνέσχου. ὁ συνεργῶν, ἢ ὑπερασπολογούμενος, ἢ προϊσάσθαι ἐμοῦ τολμήσων προσδόκιμος εἶ. τὰ μὲν ὠφελῆσαι δυνάμενα, ἀπέβαλε ἀκολάστως, τὰ πολέμια δὲ εἰς τὸν κόλπον ἐξάμενος. καὶ νῦν μονοδὲς κεῖμαι ἀβοήθητος,

πᾶσι

πᾶσι γέλως, καὶ ἔμπαιγμα. ἐγγὺς γὰρ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεώς σου ἡ φρικτὴ, ἐν ᾗ πάντα τὰ ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένα ἐξετασθήσονται, μέχρι καὶ τῶν μικροτάτων, καὶ ἀφανεστάτων διαλογισμῶν, μὴ ὅτι γε ἀργῶν, καὶ φαύλων λόγων, τότε ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη μου, καὶ προσπλὴξ ἔσται ἡ ἀτιμία. τί γὰρ ἐγενόμην ἄλλο ἢ σκώληξ ἄκαρπον, καὶ οἷον ἀποῤῥῖψαι εἰθὰς εἰς πῦρ αἰώνιον πανθησόμενον, ὅστε ἐπίλοιπός εἰμι σῆτα παθεῖν τὰ ὀλιγοπρόσταλα, ὑφ' ὧν κοινωνὸς καὶ ἑταῖρος γεγένημαι ἐπιθυμίας, τὰ τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων φῦλα λέγω, πρὸς ὧν μετὰ τῆς καταδίκης σκηνοπαγῶ, ἀνάπαυσιν πρὸς τὰς ἀτελευτήτους τιμωρίας τῆς σῆς δικαιοκρισίας γνώμῃ ἔκλυτος γενόμενος ἁρπαχθήσομαι, πάσης ἀφαιρεθείσης ἐλπίδος τοῦ ἀπολυθῆναι, καὶ ἐλευθερωθῆναι πώποτε τοῦ ἐγκλειθέντα πανταλῶς τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου. ὦ ταλαίπωρον, καὶ ἄθλιον ἄνθρωπον ἐμέ. ἀπολοῦμαι τοίνυν, καὶ οἰχήσομαι μετὰ τῶν καταραμένων εἰς κόλασιν αἰώνιον, καὶ, ὅπερ δεινότατον, τῆς προσόψεως σου στερηθήσομαι, καὶ ἀπολαυθήσομαι τῆς σωτηρίας. ὀκ ἔσομαι οὐκ, ἀλλ' ἐγενήσεται. ἀλλ' τεθνήξομαι ἀλλὰ ζήσομαι. ἀλλ' ἀπολοῦμαι ἀλλὰ σωθήσομαι. λείπει γὰρ τὸ ἀνέκφραστον

σον, καὶ αὖ πέρλυπον, καὶ ἀμέτρητον ἔλεον, καὶ τὸ πρᾶον, καὶ χρηστόν σε κύριε. εὐθυμότερον δὴ γίνομαι, καὶ εὐθαρσέστερον, ὅτι σὺ ἀγαθός, καὶ εὔσπλαγχνον, καὶ σὺ θέλων θανατὸν ἁμαρτωλοῦ, ἀλλ' ἀναστροφὴν καὶ ζωήν. τίς δὲ χρεία ἰατροῦ τοῖς μὴ νοσοῦντι; ἢ καταλέσοντος τὸν μὴ τετραυματισμένον; ἢ ζητοῦντος τὸ μὴ ἀπολωλός; ὦ φίλε χριστὲ, ἡ νόσος βαρεῖα, πλατὺ τὸ τραῦμα, τὸ ἀπολωλὸς ἐν μέσῳ, διά σε ἐκτίσθην γενόμενος, ὑπό σε ἐλυτρώθην αἰχμάλωτισθείς, καὶ ἐλευθερώθην ὑπ' ἐξουσιωθεὶς τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐσώθην, παραλοθεὶς εἰς θάνατον· σώζοις ἄρα, καὶ σώσεις δὴ τὸν ἁμαρτωλόν ἐμὲ χάριτί σε, καὶ φιλανθρωπίᾳ, ἣν ἔχῃς κατεγνωσμένῳ δικαιοσύνῃ σε. ἐλέησον τὸν ἐλεεινόν, σύγγνωθι τῷ μεμανοῦντι, καὶ ἀπόφηνον τὴν γνώμην σου περὶ τῆς ἐμῆς ἀξίας, ἀλλὰ κατὰ τὴν εὐδοκίαν σου κύριε, ἐλθὲ σωσόν με κατέναντι τῶν λιμένων, καὶ γένεσίν μου, ὑφάσματα γάρ τῶν σῶν μου ἀρχὴν κτίσιν ἐνεργείας, τύχοιμι δὴ τῆς σωτηρίας ὡσαύτως, ἐλθὲ μὴν ἔχων συμβαλεῖν πρὸς αὐτὸν, ἕτοιμος δ' ὢν, ἐξέφθαρται τὸ χορηγούμενον, καὶ χαριζόμενον τὸν πλοῦτον μὴ ἀποσκορακίσῃς, ὁ πατὴρ πενήτων καὶ πλουσίων, ἀλλὰ τὸ ἔλεός σε μενέτω ἐπ' ἐμοὶ

περὶ-

περιλειπόμενον, μὴ σκεπάζον εἰς αἰῶνας τὰ αἰφνιδίως ἁμαρτήματα.

Ἑτέρα.

Ὦ ἐλεήμων, καὶ οἰκτίρμων κύριε, δύσπλαγχνος, καὶ χρηστὸς θεός, τίς ἐλεήσει ἐμὲ; τίς ὑπερασπίσει, τίς παρακαλέσεται; εἰμὴ τὸ πλάτος τῆς ἀγάπης σου, καὶ ὕψος καὶ μεγαλειότητος, καὶ μῆκος τὰ ἀξίας τῶν παθημάτων σου. ἐνθυμούμενος γὰρ ἀναλογιζόμενος, καὶ ἀναθεωρῶν τὸς τε λόγους, καὶ τὰς πράξεις ἐμοῦ, λειποψυχῶ ὑπὸ ἀθυμονίας, καὶ σκοτοδινιῶ ἐκπεπληγμένος καὶ ἀλγῶν. ὅτι ἀνοβιβλήκως ἀναισχέσατα τὴν δικαιοσύνης, καὶ ἁγιοσύνης στολὴν λευκὴν, ἣν ἐσὺ χάρις ἀμφιέσατο ἐμέ. ἐνδυσάμενος ἐδῆτα ἀνομίας, βδέλυγμα τοῖς εὐσεβέσιν, ἐμβεβυσμένος ὅλως ἐκ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν. ἔτως τὸ σὸν πλάσμα ἄχημον ἐποίησα, καὶ ὧμι πρεπόμενός σοι, γέγονα παντάπασιν ἀνόμοιος. ἀναδείξ ἀνιδράπλων καὶ κεῖμαι κατερράγμενος, ἐδὲ ἰσχύω πάρεσι τὸ ἀνασῆναι, ἢ ἀνορθῶσαι τὴν κεφαλήν. οἰκονόμος γέγονα ἀδικίας πολυτρόπως διαβεβλημένος σοι κύριε, ὅτι διεσκόρπισα τὰ ἐμὲ πάρχοντά σε, ὅσα διακεχειρίκα, χαρίτος τε, καὶ φύσεως, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα. νῦν πτωχὸς εἰμὶ, καὶ γυμνὸς πάσης ἀγαθοποιΐας. ἐνθάδε καὶ

λιμαγχο-

λημαγχονοῦμαι ἀπολύμενος ἄλλη γνόλεια βε
φῆς ψυχικῆς. αὐίσαμαι τοίνυν, καὶ ἔρχομαι πρὸς
τὸ ἔλεος σου, καὶ λέγω ἀπὸ καρδίας κλαυθμυ-
ρίζουσης γνὼ μετανοίας ὦ πάτερ οἰκτιρμῶν, καὶ θεὸς
πάσης παρακλήσεως, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν,
καὶ γνώπιόν σου, καὶ τὸ ἐπιβάλλον σοι οὐσίας μέ-
ρος, ἀλιεσκόρπισα ζῶν ἀσώτως, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος
κληθῆναι υἱός σου, ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων
σου. ἀλλὰ δὸς μοι τὸ σὸν ἔλεος πρὸς φίλημα,
καὶ τὸν σιτευτὸν μόσχον τρόσασαι, τουτέστι τὴν
χάριν σου ἀνακαίνισον ἡμῶν πᾶσαν ψυχήν. κί-
νησον γὰρ ἐμοὶ δάκρυα ἀρίσκοντά σοι, καὶ εὐπρόσ-
τον ἔξοντα σε, ὑφ' ὧν ἀπελείφθην μακρὰν ποι
ἀποκεχωρηκότων. ὦ κύριε μὴ ἐπιλάθης ἐμοῦ,
μηδ' ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. φῶ
τισον σὺ ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐπίφανον τὸ πρό-
σωπόν σου, καὶ σωθήσομαι. σὺ δὴ ἐλθὲ πρὸς ἐ-
μὲ, ἐγὼ γὰρ μακρὰν ἀπέστην ἀπό σου. δὸς λαβεῖν
δὲ τὴν ὁδὸν γνῶ ἣν πορευόμενος ἔλθοιμι ἂν πρός
σε πάλιν, ἐγὼ γὰρ οὐποτ' ἔλθοιμι μὴ μαθὼν τὸ
σὸν τὴν ὁδὸν, τὸ ὄντως αὐτὸ ἡ ὁδός. ἀπέλασον
μακρὰν πᾶν ψεῦδος, καὶ πᾶσαν πλάνην, σὺ
γὰρ ἀλήθεια ὑπάρχεις. ῥῦσαι ἐμὲ ἐκ θανάτου
αἰφνιδίου τε καὶ αἰωνίου, ὅτι σὺ εἶ ζωή. σὺ οἰκτει-
μων, μὴ παρίδῃς ἀλλοτριωθέντα ἐμὲ τῆς ἐλέους σου.

καὶ

καὶ ὁ προσλοιπὸν ἐν μακροθυμίᾳ τὸν μετανοῆσαι μέλοντα ἁμαρτωλόν, πλῆξαι σὺ μὲν τὸν ἐπαναστρέφοντα, ἐλθέτω ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, ᾧ τύχοιμι συντόμως τῇ παρούσῃ, καὶ ἀπέστω ἡ τῶν αἰώνων αἴσθησις εἰς αἰῶνας. μὴ σκληρόν παρέξῃς σε, ὦ λύτρωτά μου, ὑφ' ὃ ἔζηγορά σθω τιμῶν ἀλιτηρίτω. ἄκουσον τῆς φωνῆς κράζοντός μου, καὶ ἄνοιξόν μοι τὴν θύραν τοῦ κρούοντι. Μὴ ἀθετήσῃς τὴν κτίσιν σοῦ ἐλεᾷ γε κακίας ἰδίας ἀπεχώρησάν σου, ἀλλὰ ἡ χρηστότης σοῦ ἀνακαλεσάσθω με, καὶ ἔασον ἀναπαῆναι ἐμὲ μετανοοῦντα σὸ οἰκτείροντος, τὸ ἀπολωλὸς τοῦ βαπίσματος πλάσιον λῶρον, ὥστε ἐν ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, εἶναί σε λικασῶ τε σύμμυνῃ, καὶ ἵλεων προσάτιν, ἵνα ὁ ἐν τούτοις λαὸς ἀχθεῖος, ἐν τῇ μακαρίᾳ καὶ αἰωνίῳ ἐκείνῃ αὐγῇ φῶς σου κλέος ὑμνῶν, καὶ θεωρῶν σε πρόσωπον εἰς πρόσωπον, χαρίσιμος λατρεύων σοι λιτελέσω, εὐλογῶν, καὶ ἐπαινῶν, καὶ τιμῶν, καὶ δοξάζων σὲ εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟΣ ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ.

Υἱὲ θεοῦ φίλε χριστὲ βροτῶν μόνε σῶτερ ἁπάντων,
ξωὸν ἀμὸν δ' ὄσιον σὺ θάλασσι σωθῆσιμ,

οὐθὲν δ' ὅσσον σὺ πάρ ὠν κίλιαι τὸ σὸν ἄμμι λαβόντες
σεῦ ἀτρεκῶς τι φάσειν, αἴμ' ἀτρεκῶς ἢ τι εἰδεῖν,
θῦμ' ἰκμενέοντας τόδ' ἀναμάκτῳ παρὰ βωμῷ
ἰύχας, ἠδὲ γνώμης αἴνησιν ἰυσιβίους.
μηλακιῶν παθαρὸς μὲν ἐγὼν τὸ σεῖο γενοίμαν,
ἐλίτιν' εἰς ὀπίσω τῶν δ' ὑπίξομαι ἀίκιμι,
σύ τι δικαιοσύνᾳ ζωπυρὸς ἐμοὶ λιλογίεσσι,
ἠδὲ πάθῳ αὐτίπαθις, ἠδὲ μόρῳ αὐτίμορος.
ἄτων τ' ἐς φρόνιμον ἐγὼ μετίσειτα τρόπαιον
ἀντία σαμι τῆς φαιδρὸς ἀναφάσιος.
τῶν δ' ἐμὲ μὲν θὺν πρὸς ἐμοὶ σὺ κτεῖνε ἀγαθῶν πιπρίεσθαι,
ἢ χρὶς ἀτασθαλίαν δώτορι ὕμνος ἐσσῦν.
αὐτὰρ ἐμὲ πάρα, τῶν πρότερον μετάνοια τιλέσσαι
γνώμᾳ σὺ λαβροῖς λάκρυσι παρβασιῶν.
ἠδὲ πίστις φυλακή τι λόγε σωτηρίς, ἣν σὺ
κείνης ἔρις πατρὸς ἦν αἰολίσιο λόγος.
ἦν δὲ ποτ' ἀθρινὸς σαρκὸς κακόκτιτα βαρυσθεὶς
εἰν ἀρίτᾳ βαίην ἄσκοπος ἐκτὸς ὁδῦ,
ἀμνήμων χαρίτος τι τεῦς, ἐνεργεσιῶντι,
ἀλλὰ σὺ μὲ σφετέρης λάβρο χρεωσύνης.
αὐτὶ παθὼν τι κάμοντος, αὐάσχεσόν τι πιθόντα,
ἠδὲ πάλιν ἐλίκοις πρὸς σ' ἐπανερχομένῳ.
ταῦτ' οὖν ἱερώμην δεῦρ' ὑμολογικότι, μήτι
χωρίσαι ἡμᾶς ξυμφορὰ δολίμια.
ἐκ δ' ἀτυχὸς λύσαι βιοτῆς, ἐκ ἀργαλίοιο
δεινὸν ἐπισκήψον πάντοτι χρῆμα φόβε.
ἐ τίφ μὲ γλυκίθυμος. ὁμῶς πιείνυτ' ἄφενός τι
οἰσάμενον ἐπί σοι φροντίδ' ἔπασαν ἴχειν.
μὴ δ' ἐλπὶς φάσθω φρενὸς ἡμετέρης, παρὰ κόσμου
ἦρ ἀπὸ πίστημαι σῆς ἐλικιμοσύνης.

ὅστ' ἢ

ὅτ' ἦλθ' ἐμὴν μάρψας ψυχὴν θάνατος καταπαύσει,
ἤμιτέρην δ' εἶχον λιτότητ συζυγίην,
ἀσμενόν τ' ἄῤῥηκτον συναρῆς, ἵνατ' αἰὼν ἅμ' ὤμεθ',
σκηνῇ οὐ οἰκείῃ δώματος αἰθερίης.
ἠδὲ σὺ μὲν, ὦ φίλε χρὶς, αἰὼν πίσυρσι, καὶ ἄλλοις,
ἦσθ' ἄγγελματίων ἀσφαλὴς ἔστιν ἰδεῖν,
ἐμὶ δ' ἐγὼ πανάμαρτος, φαῦλός τις, κακόστις,
ψυχάωνος ποσάκις ῥηϊδίως ἐπόνησ',
ἀλλὰ φιλάνθρωπον τὸ σὸν ἐσπλαγχνόντ' ἐλεαίρω
χρισὲ τὸ κῦφον ἐμῆς παρδιόγνωτα, φρένος.
ἐλάσκω δ' ἀγνωμοσύνης μιτὰ δ' αὖθι νοῆσαι
δίξαι ἀμετρήτου χρηστοσύνης ἀκάκης.
μή θ' ἁπ' ἐμοὶ ἅγιόν σε πνεῦμ' ἀλιτόντος ἄφαρ ῥῇ,
συγγνώμην δ' ἐτ' ἐμῆς νεῖμον ὑπερβασίης.
σὺ γὰρ ἀπήρτυμαι πάντως, ἐπί σοι τί πιποιθὼς
ὧς ποτ' ἐγὼ πρότερον νῦν διὰ χρισὲ, τίλω.
ἠδὲ διὰ δὴ τελέσαιμι σόον ποτὲ γ' ἐκαλήσιος,
καὶ τὸν τραγματίλιν αἰὼν ἀκιάσαμεθ'.
ἀλλοις ὦ χρισ', ἀδ' ἐκεῖθ' ἵκωγι πόνῃς,
τοσσάτῳ λείξον μᾶλλον ἐὼν ἀγαθός.
ἀμφὶ δ' ἐμοὶ ἐνόησα, καὶ ἐμπεδότατα νομίζω,
ἐκ ἐμ' ἀπ' ἀράνιον, καὶ κατάλυμα τίθει
δ' μὲν ἐγὼ πρὸς σ' ἔρχομ' ἐκὼν, κόσμου δ' ἀνὰ τόνδε
πλάζομ' ὅπως ἀγίλις οἷς ὑπολειπομένη.
ἀλλ' αὐάσων ἐνὶ δὴ κοίμην σὺ φρίξον ἄρισι,
ὥστιμ' ἀεὶ ὧον ἀεὶ σὸν κατὰ πᾶϊ μένειν.
ἦλθ. δ' ἀρ' ἐρχόμενον, σὺ δὲ προσλίξαι' ἀνιόντα,
ἔξω γὰρ βάλλειν οὐδὲν ἀφικόμενον.
ὅμοι ἀποῤῥεῖ παρκὸς, ὅτ' ἐ ῥιπὸν ἔβλασεν,
σπέρμα τι γῆς ἀγαθῆς ἐν ἐτύχησι, μανὲν,

τὸν

θὲν πατέρ᾽ ἀλλὰ παράπτησαι σὺ χριστὲ σωτὴρ,
ὡς πομίειν γάϊης γλισχροφόρειο φυτόν,
μὴ δίκτ᾽ ἰᾶσαι πάμπαν ἀποξηρανθὲν ὀλίσθαι
μὴ δὲ σθίας ὀλίγης βαιὸν ἴανσμα φλογός.
ἐμὲ τιὸς γὰρ ἐγώ. τιὸς αἰσὲ βέλομαι εἶναι,
καὶ σὺ δὲ βελήεις, αἰσὲ ἐγώ τ᾽ ἔσομαι.
αἰσὲ ἐγὼ ἔσομαι, σὺ δὲ χριστέ μοι αἰσὲ ἄναγθ᾽
ἔσσι, καὶ σωτὴρ πάντες ἀλιξίπαντος.

Ἰωαχείμ.

Εὐλογία τῦ μελχισεδὲκ ἱερέως τῦ θεῦ ὑψίστ. γενέσεως. ιδ.

Εὐλογημένος ἀβρὰμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν. καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου, ὑπὸ χεῖρας σοί.

Εὐλογία τῦ ἰσαὰκ περὶ ἰακὼβ. γενέσεως. κβ.

Ο θεός μου εὐλογήσαι σέ, καὶ αὐξήσαι σε, καὶ πληθύναι σε. καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν, καὶ δώη σοι καὶ τῇ εὐλογίαν ἀβραὰμ τῦ πατρός μου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου, μετά σε, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ.

Εὐλογία τῦ ἰακὼβ περὶ ὑῶν ἰωσήφ. γενέσεως. μγ.

Ω θεὸς

ὁ θεὸς ὡς ὑπῆλθοσαν οἱ πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ. ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητός μου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν. εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα, καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς.

Εὐλογία ἀρχιερατικὴ. ἀριθμῶν. ϛ.

Εὐλογήσαι σε κύριος, καὶ φυλάξαι σε· ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπί σε, καὶ ἐλεήσαι σε· ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπί σε, καὶ δῴη σοι εἰρήνην.

Εὐλογία Σαλομῶντος. Βασιλείων τρίτης. η.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαβὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε λέγων· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον, τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ ἐξελεξάμην ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ

ϛιν τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ, τοῦ εἶναι ἡγούμενον τοῦ λαόν μου Ἰσραὴλ. καὶ ἐγένετο ὅτι ἐν καρδίᾳ Δαβὶδ τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαβὶδ τὸν πατέρα μου. ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐν καρδίᾳ σου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγενήθη ἐν τῇ καρδίᾳ σου. πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου, ὁ ἐξελεύσεται ἐκ τῆς πλευρᾶς σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. καὶ ἀνέστησε κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε. καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαβὶδ τοῦ πατρός μου. καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε κύριος. καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστὶ διαθήκη κυρίου, ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Εὐλογία Σολομῶντος.

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐλάλησεν ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐπλήρωσε τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ εἶπε πρὸς ἐμὲ ἐκλεγῆναι ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ

καὶ τῶν συμβόλων αὐτοῦ, καὶ παντὸς τοῦ ἀρ-
χόντος τῆς ἐπισκοπῆς.

Εὐλογία προσευκτική.

Λιτὴ φλόγα σβέννυσι, πάθος τῆς ψυχῆς.
Ἐκ τῆς ψυχῆς ὕμνους ἡμῖν ἔδεσι νίκη.

Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν. καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς, καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας. ὅτι ἐν ἀληθείᾳ, καὶ κρίσει ἐπήγαγες τοῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπό σου, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τοῖς ἐντολαῖς σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδ' ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἐν ἡμῖν, ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας. καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ, καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα.

ἐλίσσ

ἐλέησόν σε. ἀξιωθῆναι ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δοξάσαι τὸ ὄνομά σου κύριε. καὶ γενέσθαι σὺν πάντες γὼ λειπνύμενοι τοῖς ἁγίοις σου καὶ, καὶ παταιχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυνάμεως, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη, καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ θεός, μὴ γὼ δοξῶ ἐφ' ὅλῳ τῷ οἰκουμένῳ. ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ εἶ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, τὸ ὑπερύμνητον, καὶ ὑπερυψόμενον εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογημένος εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβείμ, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ΕΥΛΟΓΕΙΤΕ πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου, οὐρανοὶ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογεῖτε ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ, πᾶσαι αἱ δυνάμεις

κυρίε τὸν κύριον, ὑμνεῖτε & ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογεῖτε ἥλιον, καὶ σελήνη, ἄ-
στρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυ-
ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. εὐλογεῖτε πᾶσα ὄμ-
βρος & δρόσος πάντα τὰ πνεύματα τοῦ κύ-
ριον, ὑμν. καὶ ὑπερυψ. αὐ. εἰς τοὺς αἰῶν. Εὐλο-
λογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα, ψύχος & παῦσον τὸν
κύριον, ὑ. κ. ὑ. ἀ. εἰς τ. αἰῶν. Εὐλογεῖτε δρόσοι,
καὶ νιφετοὶ, πάγοι, καὶ ψύχος τὸν κύριον. ὑ. κ.
ὑ. αὐ. εἰς τ. αἰῶνας. Εὐλογεῖτε πάχναι καὶ χιό-
νες, ἀστραπαὶ, καὶ νεφέλαι τὸν κύριον. ὑ. κ. ὑ. ἀ. εἰς
τ. ἀιῶν. Εὐλογεῖτε φῶς, & σκότος, νύκτες, καὶ
ἡμέραι τὸν κύριον, ὑ. κ. ὑ. αὐ. εἰς τ. ἀι. Εὐλογεῖ-
τε ἡ γῆ, ὄρη, & βουνοὶ, πάντα τὰ φυόμενα καὶ αὐ-
ξᾶτε τὸν κύριον, ὑ. κ. ὑ. αὐ. εἰς τ. ἀι. Εὐλογεῖτε πη-
γαὶ, θάλασσαι, καὶ ποταμοὶ, κήτη, & πάντα τὰ
κινούμενα ἐν ὕδασι τὸν κύριον, ὑ. κ. ὑ. αὐ. τ. ἀι.
Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θη-
ρία, & πάντα τὰ κτήνη τὸν κύριον. ὑ. κ. ὑ. αὐ.
εἰς τ. ἀι. Εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, εὐλο-
γεῖτω ἰσραὴλ τὸν κύριον ὑ. κ. ὑ. αὐ. εἰς τ. ἀι.
εὐλογεῖτε ἱερεῖς κυρίε, δοῦλοι κυρίε τὸν κύριον,
ὑ. κ. ὑ. ἀ. εἰς. τ. ἀι. Εὐλογεῖτε πνεύματα, καὶ
ψυχαὶ δικαίων, ὅσιοι, & ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
τὸν κύριον. ὑ. κ. ὑ. ἀ. εἰς. τ. ἀι. Εὐλογεῖτε ἀνα-

νία

νία, ἀλληλούια, μισακὴλ τ κύριον, ὑ. κ. ὑ. α. εἰς τ. αἰ.

* εὐλογητὴ ἀπόστολοι, προφῆται, & μάρτυρες πυρίου τ κύριον, ὑ. κ. ὑ. αὐ. εἰς τ. αἰ. εὐλογοῦμεν πατέρα, καὶ υἱόν, καὶ ἅγιον πνεῦμα τὸν κύριον, ὑμνοῦμεν, καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν τὸν κύριον, ὑμνήσαντος, καὶ ὑπερυψήσαντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

* Quæ in fine huius δοξολογίας addita leguntur, ea manifeste indicant posterioris ætatis autorem. Cum quidem semper dubitatum fuerit de hymni huius autore totius. Quamuis ista appendix alterius quoque esse possit, quam eius à quo hymnus fuit compositus.

Ζαχαρίου τοῦ πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. λουκᾶ. α.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο, καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν. σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς. ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης

ἁγίας αὐτοῦ. ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν τοῦ δοῦναι ἡμῖν, ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι, καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. καὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ, προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν. ἐν οἷς ἐπισκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους: ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

Εὐλογία τῆ ἐλισαβέτ ἐπιπεπληρωμένη τοῦ ἀγγελικοῦ ἀσπασμοῦ.

Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις σοι παρὰ κυρίου.

Ησαΐου. ιβ. Μετάφρασις.

Αἰνῶ κύριον ὁ θεός μου, ὀργισθεὶς ὠργίσθη
ἡμῖν ἐδὴ σὺς ἀπέστρεψε, καὶ μὴ ἐπαίδη
ἀλλαχθεὶς δ' ἐλεήμων ἦν, καὶ ἀπαρίτην ὄπτην.
νῦν σὺ θεὸς σωτὴρ ἡμῶν ἐστιν ἅμα πάντα.

σεῖ. τ'

φάτ᾽ ἐν᾽ ἐγὼ πίσσᾶς ἰσαμ᾽ αἰεὶ φρεσὶ πιστοῖσι
συνβώκαις ἀτιλωτάτοις, καὶ βαρσαλίῳ νῷ.
πύρι᾽ ὑράνι᾽ μῦν᾽ βιὸς αὐσὺ ὑπάρχων
αὐτίσως μοι, καὶ λόξης πτῦμ᾽ ἀγλαὸν ὄφιν
ὃς σύτὰρ γιγονὼς ἐρρύσατ᾽ ἐμ᾽ ἐξ ὀλίβροιο.
δ᾽ὣρ᾽ ἐβ᾽ ἀν᾽ ἀγαὰ πηγᾶς σωτήριον ὕδωρ,
ἔστις λίψαι ἔχοις, ἄντλησον ἐὐφρονι θυμῷ.
πᾶς δ᾽ ὑμνῶν ἄνακτα βοᾷ κλέπων πιλαλεισᾷ
τῶνομα φωνήσᾶ ἀρόντι μίλιτ᾽ ἀλαλαγμῷ,
ἢ κιθάραις ψαλμοῖς γλυκύβροις, ἢ βαρβίτοις ἀοιδᾷ.
ἄγγελον δ᾽ ἱτιρογλώσσοισι παῤῥῆσι πῆγυξ
ἔσαν᾽ οἳ λόξα βιὸς ποιήσας ἐξιφαάνθη
παντοκράτωρ γνωριζόμεν᾽ παῖδ᾽ πύρι᾽ ἅλας,
καὶ βασιλῆς ὕψιστ᾽ οὐ αἰθερόνυβ ὑπιρόνυ.
μνήμη δ᾽ ὅποτ᾽ ὄλεσ᾽ ἔργων ὧν πεῖν᾽ ἱρξε
θαυμαστῶν, μιγάλων, ἀνυπερβλήτων, πιρὶ φάμαν.
ἀλλὰ λιτομένω, παθέσσιν αἴτιν᾽ ὄφιν, ἵνας᾽
ἔσᾳ οἶδ᾽, ἔσᾳ ἱσάκης᾽ ἵνα μὴ χθονὶ ἄλλα γένοιτο
οὐ πάσι, λαὸς δὲ πατροπῶν ἀμφὶ σιῶνα
χάρει ἀγαλλόμενός τ᾽ εὐφραινόμενός τι, παῤ αὐτῷ
μίαν᾽ ὦ᾽ ἰδρύνᾳ βιὸς ἰσραὴλ᾽ αὐτῷ,
τέλε, τιτράκις᾽ ἄγι᾽, πανυπέρτατ᾽, ἄμβροτ᾽, ἁγνέ,
ζωὴν᾽ ἰσραὴλ τὸν, καὶ λόξα, καὶ ἰσχύν.

Ιωαχ. παιωρ.

τῶ̀ . ιγ̀ .

℟ Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ, καὶ ἐλεεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου, καὶ ἀνάγει, καὶ ἐκβάλλει ὃς ἐκφεύ-

ξεται

ξιται τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ἐξομολογεῖται αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ γνώριον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς ἀπέστειλεν ἡμᾶς γνῶναι αὐτοῖς ἐκεῖ. ὑποδείξατε τῷ μεγαλωσυνίῳ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσατε αὐτόν. γνώριον ὃν πάντος ζῶντος, καθότι αὐτὸς κύριος ἡμῶν, καὶ ὁ θεὸς αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας αἰῶνας. καὶ μαστιώσῃ ἡμᾶς, γνῶναι ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν. καὶ πάλιν ἐλεήσει, καὶ σωάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἃ διεσκορπίσθητε γνῶναι αὐτοῖς, ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν γνῶναι ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ γνῶναι ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι γνώριον αὐτοῦ ἀληθείαν. τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ κρύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν. καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μετ' ὑμῶν, καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ γνῶναι ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον τὴν δικαιοσύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. ἐγὼ γνῶναι τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐτῷ, * καὶ δείκνυω τὴν ἰσχύν, καὶ τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἔθνει ἁμαρτωλῷ. ἐπιστρέψατε ἁμαρτωλοί, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην γνώριον αὐτοῦ. τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς, καὶ ποιήσῃ ἐλεημοσύνην ὑμῖν. τὸν θεόν μου ὑψῶ, καὶ ἡ ψυχή μου τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεται τῇ μεγαλωσύνῃ αὐτοῦ. λέγετωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογείσθωσαν

σαν αὐτῷ, δικαιοσύνη ἱερουσαλὴμ, πόλις ἁγία, μασιγώσει σὲ τὰ ἔργα τῶν ὑῶν σου. καὶ πάλιν ἐλεήσει σὲ ὁ θς τ δικαίων. ἐξομολογοῦ τῷ κυρίῳ ἀγαθῶς, καὶ δόλογει τὸν βασιλέα τ αἰώνων, ἵνα πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ εὐφρανῇ ἐν σοὶ τοὺς ἐκεῖ αἰχμαλώτους, & ἀγαπήσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. Ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνομα κυρίου τ θεοῦ, δῶρα ἐν χερσίν ἔχοντες, δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ ὑψίστου. γενεαὶ γενεῶν αἰνέσουσί σε, καὶ δώσουσιν ἀγαλλίασιν. ἐπικατάρατοι πάντες οἱ μισοῦντές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντές σε εἰς τὸν αἰῶνα. χάρηθι, καὶ ἀγαλλίασαι τῇ τοῦ ὑψίστου τῶν δικαίων, ὅτι σωαχθήσονται, καὶ εὐλογήσουσι τὸν κύριον τῶν δικαίων. ὦ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σου. * καὶ μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιξί σου, ὅτι ἐπί σοι χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου, καὶ εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα. ἡ ψυχή μου εὐλογείτω τὸν θεὸν τ βασιλέα τ μέγαν, ὅτι οἰκοδομηθήσεται ἱερουσαλὴμ, & ἀποφέρω, καὶ σμαράγδινα, & λίθῳ ἐντίμῳ τὰ τείχη σου, & οἱ πύργοι

καὶ

καὶ οἱ προμαχῶντες ἐν χρυσίῳ καθαρῷ, αἱ πλατεῖαι ἱερουσαλὴμ ἐν βηρύλλῳ * καὶ ἀνθρακι, καὶ λίθῳ ἐκ σαφείρ ψηφολογηθήσονται. ἐξῶσι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς ἀλληλουϊα, καὶ αἰνήσασι λέγον τὸν, ἀλληλουϊα· ὁ θεὸς, ὃς ὕψωσε πάντας τοὺς ἐλπίζοντας.

* Magnus es Domine. Vertit initium hoc Hieronymus.

* Mutata forma & loco hoc est, sententia non admodum mutata. Sic enim latina, quoniam ostendit maiestatem: Similiter & deinceps Græca alicubi à latinis discrepant.

* Hoc loco multa in latina interpretatione non leguntur, quæ extant in Græca.

* Neq; Berylli, neq; Carbunculi nomen legitur in latinis. In quibus Smaragdi nomen est, hic non positum.

Ασωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ἵππον, καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν βοηθὸς, καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. οὗτός μου θεὸς, καὶ δοξάσω αὐτόν, θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν. κύριος συντρίβων πολέμους, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ἅρματα φαραὼ, καὶ τὴν

δύναμιν

λύθαμεν αὐτ ἐρύψεν εἰς θάλασσαν. ἐπιλέκτους
ἀναβάτας τρισάτας κατεπόντωσεν ἐν ἐρυθρᾷ
θαλάσσᾳ. πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς, κατέλυ-
σαν εἰς βάθον ὡσεὶ λίθος. ἡ δεξιά σε κύριε δε-
δόξασται ἰσχύϊ. ἡ δεξιά σε χεὶρ κύριε ἔθραυσεμ
ἐχθρούς. καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σε συνέτριψας
τοὺς ὑπεναντίους. ἀπέστειλας τὸν ὀργήν σε, κα-
τέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην, καὶ διὰ πνεύ-
ματος τοῦ θυμοῦ σε διέστη τὸ ὕδωρ, ἐπάγη ὡσεὶ
τεῖχος τὰ ὕδατα, ἐπάγη οἱ τὰ κύματα ἐν μέ-
σῳ τῆς θαλάσσης. εἶπεν ὁ ἐχθρός, διώξας κατε-
λήψομαι, μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου,
αὐτελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου. ἀπέ-
στειλας τὸ πνεῦμά σε, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασ-
σα. ἔδυσαν ὡσεὶ μολιβδὶς ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε, τίς ὅμοιός σοι; δε-
δοξασμένος, ἐν ἁγίοις θαυμαστὸς, ἐν δόξαις ποιῶν
τέρατα. ἔξέτεινας τὴν δεξιάν σε, κατέπιεν αὐ
τοὺς ἡ γῆ. ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σε τὸν
λαόν σε τοῦτον ὃν ἐλυτρώσω. παρεκάλεσας τῇ
ἰσχύϊ σε εἰς κατάλυμα ἅγιόν σε. ἤκουσαν ἔθνη,
καὶ ὠργίσθησαν, ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας φι
λιστιείμ. τότε ἔπτηνσαν ἡγεμόνες ἐδώμ. καὶ ἄρ-
χοντες μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος. ἐτά-
κησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες χαναάν. Ἐπιπ

σει

ϐι ἐπ' αὐτὸς φόϐος, ϗ τρόμος, μεγέθει βραχίο
νός σε ἀπολιθωτὰ ποιήσωσιν, ἕως ἂν παρέλθωσι ὁ λα
ός σε κύριε, ἕως ἂν παρέλθωσι ὁ λαός σε ὃν ἐκτήσω. εἰσάγαγες αὐτὸς ϗ κατάφυτευσον αὐτὸς εἰς
ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἑτοίμην κατοικητήριόν σου, ὃ κατειργάσω κύριε. ἁγίασμα ὃ ἑτοίμασαν αἱ χεῖρές σου. κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα, ϗ ἐπ' αἰῶνα, ϗ ἔτι. ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος φαραὼ σὺν ἅρμασι, ϗ ἀναβάταις, εἰς θάλασσαν, ϗ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτὸς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

Θεὸν γεραίρει χήρα τίκτουσα ξένως.

Ὠδὴ ἄννης τῆς ἑλκανᾶ. α'. Βασιλειῶν. β'.

Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου, ἐπλατύνθη στόμα μου ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς μου, εὐφράνθην ἐν σωτηρίῳ σου. ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεός ἡμῶν, ϗ οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ. μὴ καυχᾶσθε, ϗ μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπερηφανίαν, μηδὲ ἐξελθέτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος, καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ, τόξον δυνατῶν

ἀδύνησε,

ἀδφήσι, καὶ οἱ ἀδενδντδν περιέζωσαν λύπαι-
μιν. πλούσιοι ἄρτων ἠλαττώθησαν, καὶ οἱ πει-
νῶντδν πέπαυν γῆν. ὅτι σεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ,
καὶ ἡ πολλὰ ἐν τέκνοις ἀδένησι. κύριδ θανα-
τοῖ, καὶ ζωογονοῖ, κατάγει εἰς ἅδου, καὶ ἀνάγει.
κύριδ πτωχίζει, καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ὑ-
ψοῖ. αὐτὸς ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας
ἐγείρει πτωχόν, τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυνα-
στῶν λαοῦ, καὶ θρόνδ δόξης κατακληρονομῆσαι
αὐτῶν. δεήσεις εὐχῆ τοῦ εὐχομένου, καὶ εὐ-
δόκησεν ἔτι δίκαιον. ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ ἀνὴρ
κραταιωθήσεται ἀνὴρ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτδ, κύριδ πτω-
χοὺς καταισχυνεῖ. μὴ καυ-
χάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτδ, καὶ μὴ καυχά-
σθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτδ, καὶ μὴ καυ-
χάσθω ὁ πλούσιος ἐν τοῦ πλούτῳ αὐτδ. ἀλλ' ἢ
ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, ἐν τῷ συνιέναι,
καὶ γινώσκειν τὸν κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα, καὶ
δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς. κύριδ ἀπέβλε-
ψεν εἰς οὐρανὸς, καὶ ἐβρόντησεν. αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα
γῆς δίκαιος ὤν. καὶ δώσει ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦ-
σιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτδ.

Ὠδὴ εὐλογητικὴ ϛ. ἀκροστ. β.

βασιλεῶν. κβ.

κύριδ

κύριος πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ῥύστης μου ἐμοί. φύλαξ μου ἔσαι μοι, ὁ θεός μου. φύλαξ μου ἔσαι μοι, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, ὑπερασπισής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ καταφυγή μου, σωτηρία μου, ἐξ ἀδικίας σώσεις με. αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. ὅτι περιέσχον με συντρίμμοι θανάτου, καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐφόβησάν με. ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με. προέφθασάν με παγίδες θανάτου, καὶ ἐν τῇ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐταράχθη, καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν, καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς. καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται. ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐκλινεν οὐρανούς, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ τῶν χερουβείμ, καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου, καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ. κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκότος ὑδάτων ἐπάχνην ἐν νεφέλαις ἀέρων. ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός,

πυρὸς, καὶ ἐβρόντησεν ὁ θεὸς ὁ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς, καὶ ἤστραψεν ἀστραπὴν, καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς, καὶ ὤφθησαν ἀφεστῶτες θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους, καὶ ἔλαβέ με, εἵλκυσέ με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. ἐῤῥύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχυρῶν, ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιλήμπτωρ μου, καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν, καὶ ἐξείλετό με ὅτι ἠυδόκησεν ἐν ἐμοί. καὶ ἀνταπέδωκέν μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδωκέ μοι, ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατέναντίον μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τέλειος ἔσῃ, καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλω-

θήσῃ, καὶ τὸν λαόν τόν πτωχόν σώσεις, καὶ ὀφθαλμούς ὑπερηφάνου ταπεινώσεις, ὅτι σὺ φωτιεῖς τὸν λύχνον μου κύριε. καὶ ὁ κύριός ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου, ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μόνος ὢν, * ἐν θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. ὁ ἰσχυρός, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὸ ῥῆμα κυρίου πεπυρωμένον, ὑπερασπιστής ἐστι πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν. ὅτι τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου; καὶ τίς κτίσις πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ὁ ἰσχυρός, ὁ κραταιῶν με δυνάμει, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου, τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλά ἱστῶν με. ὁ διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ πατάξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου, καὶ ἐδωκάς μοι ὑπερασπισμόν σωτηρίας μου, καὶ ἡ ἠπακοή μου ἐπλήθυνέ με. πλατυνεῖς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου. * διώξω ἐχθρούς μου, καὶ φανιῶ αὐτούς, καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς, καὶ θλάσω αὐτούς, καὶ οὐκ ἀναστήσονται, καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου, καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον. κάμψεις τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου, καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον καὶ μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς. βοήσονται, καὶ οὐκ ἔσται βοηθῶν, πρὸς κύριον καὶ οὐκ ἐπήκουσεν αὐτῶν. καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν ὁδῶν

λων ἐλέησόν με καὶ ῥῦσαί με ἐκ μαχαί-
ρας λαοῦ, φυλάξῃ με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαός
ὃν οὐκ ἔγνω ἐδούλευσέ μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπή-
κουσέ μου. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, υἱοὶ ἀλ-
λότριοι ἀποῤῥιφήσονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν
συγκλεισμῶν αὐτῶν. ζῇ κύριος, καὶ εὐλογη-
τὸς ὁ φύλαξ μου, καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ φύ-
λαξ τῆς σωτηρίας μου. ἰσχυρὸς κύριος ὁ δοὺς ἐκ-
δικήσεις ἐμοί, καὶ παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω
μου, ὁ ἐξαγαγών με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ τῶν ἐ-
πανιστα μένων ἐπ' ἐμέ. ὑψώσεις με, ἐξ ἀνδρῶν
ἀδικημάτων ῥύσῃ με. διὰ τοῦτο ἐξομολογήσο-
μαί σοι κύριε, ἐν ἔθνεσι κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί
σου ψαλῶ, μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασι-
λέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ, τῷ
Δαβὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

* Quod hoc loco ponitur ἰσχυρὸς, id Latinus interpres fecit, Deus.

* ἐν φανῷ, uera scriptura, ut opinor, ἀφανῷ, id est debebo. in Latinis est conteram.

* Et ab his dissentit latina interpretatio, quæ est talis. filij alieni resistẽt mihi, auditu auris obedient mihi: filij alieni defluxerũt, & cõtrahentur in angustijs suis. Etsi istud, auditu auris obedient mihi, quod præcedit in Græcis, utrum suo in Latinis loco positũ sit, an non, quæri potest.

Εὐχαριστήριος προσευχὴ ἐξ ἑκάστου βα-
σιλέως, ᾠδὴ ιδ΄, λϰ΄.

* Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὑψωθῆναί με τῶν ἡμερῶν μου, πο-
ρεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου, καταλέψω τὰ ἔτη
τὰ ἐπίλοιπά μου, εἶπα, ἐν ἡμίσει τοῦ σωτηρί-
ου τοῦ θεοῦ ἐν τῇ γῇ ζώντων. ἐν ἡμίσει τοῦ μὴ ἰδεῖν
τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς. ἐν ἡμίσει τοῦ μὴ ἰδεῖν
* ἄνθρωπον μετὰ κατοικούντων. ἡ γενεά μου ἀπ-
ῆρται καὶ μετῳκίσθη ἀφ' ἐμοῦ. κατέλιπον ὡσεὶ
ἐν συγγενείας μου. κατέλιπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς
ζωῆς μου. ἀφ' ἡλθε, μὴ ἀπῆλθε ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ κα-
ταλύων σκηνὴν πήξας. τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐ-
μοὶ ἐγένετο ὡς ἰὸς ἐρίθου ἐγγίζοντος ἐκτεμεῖν.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεσιόθλων ἕως πρωΐ. ὡς λέ-
ων τις οὕτω συνέτριψε πάντα τὰ ὀστᾶ μου. ἀπὸ
γὰρ τῆς ἡμέρας παρεσιόθλων ἕως νυκτός. ὡς χελι-
δὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς περιστερὰ οὕτω μελε-
τήσω. ἀφ' ἐλίπομεν γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τοῦ βλέ-
πειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅς
* ἀφέλετό με, καὶ ἀφείλετό μου τὴν ὀδύνην τῆς
ψυχῆς. κύριε περὶ αὐτῆς γὰρ ἀναγγέλλουσι. καὶ
ἀφ' ἡγέρας μου τὴν πνοὴν, καὶ παρακληθείς ἔζη-
σα. εἶπε γάρ μου τῇ ψυχῇ ἵνα μὴ ἀπόληται,
καὶ ἀπέῤῥιψας ὀπίσω μου τὰς ἁμαρτίας. ὅτι γὰρ
οἱ ᾅδου ἀναίσουσί σε, θάνατε οἱ ἀποθανόντες οὐ
λογήσουσί σε, οὐδ' ἐλπιοῦσιν οἱ ᾅδου τὴν ἐλεη-
μοσύνην

μοσύνην

μοσύνλω σου, οἱ ζῶντες δύλογήσουσί σε, ὃν τρό πον κἀγώ. ἀπό * γὰρ τῆ σήμερον παιδία ποιή σω ἃ ἀναγγελῶσι τὴν δικαίοσυνίω σε τῆ σω τηρίας μου. καὶ ὁ παύσομαι δύλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, κατέ ναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ.

* Fortasse uerum sit, ὁν τῷ ἡμίσει. Sic enim Latinus interpres, In dimidio dierum meorum.

* Latina sic, non aspiciam hominem ultra, & habitatorem quietis.

* Multa in Græcis desunt hoc loco, quæ in latina interpretatione leguntur, unde & assumi illa par fuerit.

* Etiam hoc loco diuersa sunt Græca à Latinis, quæ diligentia studij eorum qui ista legent conferri poterunt.

Υμνος τῆς ἑορτῆς. ἦχος. ιε.

* Υμνήσω τῶν κυρίῳ ὕμνον, καὶ αἶνον. κύριε μέγας εἶ, καὶ ἔνδοξος, θαυμαστός, ὁ ἰσχύι αὐτοῦ περιβλητός. σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ κτίσις σου. ὅτι εἶπας, καὶ ἐγενήθησαν. ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου * καὶ ὠκοδόμησε. καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀν τιστήσεται τῇ φωνῇ σου. ὄρη γὰρ ἐκ θεμελίων σὺν ὕδασι σαλευθήσονται, πέτραι δὲ ἀπὸ προ σώπου σου ὡς κηρὸς τακήσονται. ἀλλὰ τοῖς φο

βδελύγμασι σὺ ἐξιλατεύσεις αὐτοῖς. ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, καὶ ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκάυτωμα σοι. ὁ δὲ φοβούμενος τὸν κύριον μέγας διαπαντὸς. διὰ τοῦτο ἐθνισιν ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου. κύριος παντοκράτωρ ἐκδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δώσει πῦρ, καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαύσονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος.

* In Latinis eſt, Cantemus hymnum Domino, hymnum nouum cantemus Deo noſtro. Adonai domine Deus. &c.

* In Latinis paulo aliter, creata ſunt, pro ἐκδίκησει.

Ἐξομολόγησις ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ μετὰ νηστείας.

Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε τὸν θεὸν σωτῆρά μου. ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου, ὅτι σκεπαστὴς, καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἀπὸ ἀπωλείας, καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεῦδος, καὶ ἐναντίον μου ἐπέστη βοηθὸς, καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους τοῦ ὀνόματός σου, ἐκ

θρυγμῶν

βρυγμῶν ἑτοίμων εἰς βρῶμα. ἐκ χειρὸς ζητόν-
των τὴν ψυχήν μου, ἐκ πλείονων θλίψεων ὧν
ἔχομεν ἀπὸ πυγμῆς πυρὸς κυκλόθεν. ἐκ μέσου
πυρὸς ἐκ δεξιᾶς. ☩ ἐκ βάθους χειλέων, καὶ ἀ-
πὸ γλώσσης ἀκαθάρτου, καὶ ἐκ λόγου ψευδοῦς, ἀ-
πὸ βασιλέως ἀδίκου, ἐκ γλώσσης ἀδίκου. ἄγγισον
ἕως θανάτου τὴν ψυχήν μου, καὶ τὴν ζωήν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν
ἄδικα κατωτάτου. περίσχου με ταύτοθι, καὶ
ἐκ τῶν δοκούντων. ἐπίβλεψον εἰς ἀντίληψιν ἀν-
θρώπων, καὶ ἐκ νέου. καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου
κύριε, καὶ τῶν ἐργασιῶν ταύτης ἀπ' αἰῶνος. ὅτι
ἐξαιρῇ οὖν ὑπομένοντας, καὶ σώζεις αὐτοὺς ἐκ
χειρὸς ἐχθρῶν. καὶ ἀύσω ἀπὸ ὀργῆς ἱκετείαν
μου, ☩ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐλπίδην. καὶ ἐποίησα
λεσάμην κύριον πατέρα κυρίου μου, μὴ ἐγκα-
ταλίπῃς με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐν καιρῷ ὑπερ-
ηφάνων ἀβοηθησίας. αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐν θλί-
λεχῶς, καὶ ὑμνήσω σε ἐν ἐξομολογήσει, καὶ εἰσηκού-
σθη ἡ δέησίς μου. ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐξ ἀπωλείας.
καὶ ἐξείλω με ἐκ καιροῦ πονηροῦ. διὰ τοῦτο ἐξομολο
γήσομαι, ☩ αἰνέσω σε, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά
σου κύριε. ἔτι ὢν νεώτερος πλὴν ἐπλανήθην ἐν
μι, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευ-
χῇ μου ἔναντι ναοῦ ἁγίου περὶ αὐτῆς, καὶ ἕως

ἐμαυτὸ ἐκζητήσω αὐτὸν. ὃς ἄνθρωπος ὡς περικεχύσης σαφυλῆς διὰφανὴ ἡ καρδία μου ἐν αὐτῷ, ἐπίδηλός ἐστιν ἐμοὶ τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ἐκνενόστητός μου ἐγνωμένου αὐτῷ. ἔκλινα τὸ οὖς μου ὀλίγον, καὶ ἔλαβόν με ἀπὸ πολλοῦ εὗρον ἐμαυτῷ παιδείαν. πρόκοπή ἐγένετό μοι ἐν αὐτῷ. τῷ διδόντι μοι σοφίαν δώσω δύναμιν. διανοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτὸν, καὶ ζηλῶσαι τὸ ἀγαθὸν, καὶ ὃ μὴ αἰσχυνθῶ. διαμεμάχηται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ, ἐν ἐν ποιήσει μου διηκριβωσάμην. τὰς χεῖράς μου ἤξειρα τοῦ ἁγιάσαι πρὸς ὑψος, καὶ τὰ ἀγνοήματά μου ἐπενόησα. τῇ ψυχῇ μου κατηυθυνα εἰς αὐτὸν, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτόν. καρδίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, διὰ τοῦτο ὃ μὴ ἐγκαταλειφθῶ, καὶ ἡ καρδία μου ἐταράχθη κτῆσαί με αὐτῷ. διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτῆμα, ἔδωκε κύριος γλῶσσαν μισθόν μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. ἐγγίσατε μοι ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας. διὰ τί ὑστερεῖτε; ἢ τί λέγετε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι σφόδρα. ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησα. κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυρίου. τὸν τράχυλον ὑμῶν ὑπόθεσθε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν. ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτόν. ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ἐ-

μικρὰν

κοπίασε, καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν, μετάσχετε παιδείας γὰρ πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου, καὶ πολλὴν χρυσὸν κτήσασθε γὰρ αὐτῇ. σὺ φρανθείη ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὧν τῷ θεῷ ἐλπίει αὐτῷ, καὶ μὴ ἀσχωθείητε γὰρ αἰτήσει αὐτῷ. ἐργάσασθε τὸ ἔργον ὑμῶν πῷ καιρῷ, ὃ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν γὰρ καιρῷ αὐτῷ.

Ὑμνησις ἁγνῆς μαθροπαρθένης κόρης.

Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί. ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς, πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους. καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

Ὑμνος ἐξιτήριος, τῶν συμείων.
μετάφρασις Ἰωαχείμ.

Νυνὶ χρόνῳ ποτὶ σὲν λύσις ἄπο κύριε δίλῳ
σὸν κατὰ ῥῆμα μιτ' εἰράνης ὀντινῶν ἰόντα.
ὀφθαλμοῖς γὰρ ἰμῶσι τὸν σωτήριον αὐτέ
ἀσεδόλον, κατέναντι παρισκιασμένον ἰθνῶν
πάντων, ὅσα τρίφει πολυφιρβὲς ἴδιρ κνα γάιαν.
ἔθναι φῶς τπλανγὶς ὀ ἴθνισι πᾶσι φκεινόν,
δόξη δ' ἰσραὴλ ἀγαθῇ λαὸν ὀφίλλον
αὐτὸν ἰπ' αἰῶνων αἰῶνες ἰλιχθήσονται.

Ὑμνος δοξολογίας καθολικῆς.

Δόξα γὲ ὑψίσοις θεῶ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰράνη, ἀνθρώποις δύδοκία. αἰνεμέν σε, δύλογεμέν σε. προσκυνοῦμέν σοι. δοξάζομέν σε. ἐυχαριστεμέν σοι διὰ τὴν μεγάλην δόξαν σε. ὦ κύριε βασιλεῦ ἐράνιε. ὁ θεὸς πατὴρ παντοκράτωρ. ὦ κύριε, μονογενὴς ὑός, ἰησοῦ χρισὲ, καὶ πνεῦμα ἅγιον. ὦ κύριε, θεός, ἀμνὸς θεοῦ ὑός πατρός. ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμε, ἐλέησον ἡμᾶς. ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμε, δέξαι τὰς δεήσεις ἡμῶν. ὁ καθήμενος γὲ δεξιᾶ πατρός, ἐλέησον ἡμᾶς. ὅτι σὺ μόνος ἅγιος κύριος, σὺ μόνος κύριος, σὺ μόνος ὕψιστος, ἰησοῦ χρισὲ,

σὺν

σὺν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν δόξῃ θεοῦ πατρός. ἀ-
μνὰ.

Ὑμνος εἰς τὴν θείαν τριάδα.

Πάνσοφος τριὰς ἡμῖν καὶ προσκυνίσιν ἅπαντα
κτίσματα, καὶ θείας συνδοξάζεσ' ἰσοτίμως
ἄθραυστον φύσεως ἑνότητ' ἀϊδίου ἀϊδίως
ἀϊδίοις φωτὸς τρισσώσαντος ἐκείνα.
σὲ γὰρ αἰὼν ἐόντος ἐκτίσθη θεὸς ἐγενήθη,
καὶ κτισθεῖσ' αὖθις ζωῆς ὅτ' ὀλωλότ' ἐκύρσεν,
ἔργον σῆς ἀγάπης ὑπερεξέχα δόγμα ἀγαστὸν.
ὦ σκέπασον θεὸς οἰκτίρμων, ὑπὸ πλαγχνὰ ἑλιάμων
πάντα λεὼν σώζων, καὶ ῥύεμ' ὦ, καὶ ὄφελλον,
πιστὸν ἑλκυθρίης λῶρο μ θείαν τε κάθαρσιν.
σοὶ δὲ προσκυίσοντες ἐν ἁδὶ μόνῳ θεῷ αἰεὸν,
ὃ κράτος ὄζῳ ἀνίκητον δύναμίστι μιγίστῃ,
σοί θ' ὕμνος ἀδόντες ἀναμάκτου λογικήν τε
ἀνίσιος θυσίην προσενίσχομεν ἅμματα πάντα,
χεῖρας ἁπαίροντες κἀπ' ὄνομα σὸν καλέοντες,
πᾶσα γὰρ ὀξίτιν δόξῃ τιμὴ ἀριτίτι,
ὑψίστοι ἁγίῃ, παναγιρτάτῃ, ἀθανάτοιο,
ἰσχυρῇ, ἀμώσατο, χριστὲ θεὲ, ὥσπερ ἐνῆν τ
ἀρχῆθεν, καὶ νῦν, καὶ εἰς αἰῶνας ἅπαντας.

ἰωαχεὶμ

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙ-
ϛοῦ τοῦ θεοῦ.

Νῦν πεντηκοστὴ περὶ τρὶς πεντηκοστοῦ
χέματος ἔξαρχος ἁ δι' ὠρείλοιο τροπᾶ,
ἢ ποτὶ τρὶς πρωτίρωσι δ' ἴαμεται πόντι κίσσᾳ,
πίμπλον ἰν' ἁλιακὸν πεντάκις λᾱγιφάος.
αὐδίξ θεὸς ἀΐδλι πατρὸς ἰὼς ἐτίχθη,
ἀχράντοιο λαβὼν σάρκ' ἀπὸ παρθενικᾶς
ἁ τόθ' ἱμιμπάγιντο λαοπλάϊδος ἀνθρὶ γονίβλων
οὐ νασιωρᾶων οἰκὶ ἴχνεα πόλει.
ἁ γὰρ ναυρὸς ἐκῶλθον ἄγων σωτήριον ὥραν,
ἁ τι βῶ βολᾶς οὐδενίαν τιλίσας,
ὅτι βῶ λόγον αἰώνων πρεσάρειθον ἀπάντων
αἰὼ ἰόντα βιὰν βεοφανῆ τι γόνευ,
ἐκ πατρόθεν πεμφθίντ' ὠδὶ γᾶν μορφὰν ἀνλίαδα
λαοσίαν, βροτίῳ σώματι γεινάμενον.
περὶ τότι λὺ πρεσίσπει φίλοι γονίτας θεὸς ἰὼν
ἐκ πατριᾶς μυχόθεν φθεγγόμενος κραδίας,
ὄρχιο μονογενὲς τίκος ἄχρονον, αἰὼν ὑπάρχον,
λαμπρὸν ἀπηφράκτοι κύδος ἔχον γινετᾶς,
ἔρχιο πάμφωτίρων κοινὸν κράτηρον ἰλάοις,
λύτρον ὑπὲρ βροτίας ἰασόμενος φύσιως.
ἔς πίρι τ' αἰὼ ἐπαὸ ἐπίτας, ἱλάασαο τ' ὀργλὶν
ἁμετίρην, φάσκων αὐτὸς ἅπαντα τίσειν
ὅσσοις τ' ἐς ἔνοχος κείνῃ παρκωλώμασ', ὅσσοτι
ἁμωλακιῶν αὖνομος κἄθιος ὤφλι θ' ἵκαν.
τόνδ' ἀπαμιεβόμενος πρεσίφη πατὶρ ὃν θεὸς ἰὼς,
πάντα καθ' ἁμίτερον νοῦν τάδ' ἐπιφράσσο.

τὴν

τῶν γὰρ ὑποσχισιῶν μίμνημαι δ' ἡμιτρέμων
περὶ κατ' ἴχνος ἴρξω πάντα βίλημα τόν.
δ. πρός τ' ἄγγελον αὐτίκ' ἴων Γαβριηλὸν ἱλίξον,
αὐτίκα δ' θέας ὄψις ἰσάμβνον.
βάσκ' ἴθι πιφὶ θεῖ θίκαιον πρὸς παρθίνον ἄγνὸν
ἤγι πρὸ πασάων τὴν δι μὶ ὧρι χάριν,
ὥφι θεῖ μητὴρ ἀμίαντος ἴωσα γινίσθαι,
κείνη δ' ἡμιτίρης λόγμα πάτεσι φρενός.
αὐτὰρ ὁ βᾶ κατ' ὄλυμπον ἐπεὶ θεῖ ἵκλινε φωνὸ
ἵκι τ' ἰκλαίων φῦλον ἐς ἰνπατόρων
ἵνθ' οἳ γαῖ πόλει ναζωρίδι παρθίνος ἦσαν
σχοίνυς ὀλὶς σολύμων κεῖτ' ἀπὸ πρὸ ἱρῶν,
ἔχίτι πρὸς βορίλον αὐγμὸν γαλίλαι' ἀναχωρᾶ
περὶ βλίπει ὑῶνς ἴγγιον ἐς θαλάμης.
αἶψα δὶ παρθινικὴν τοίοις ἴπισιν προσίπτον
ἰγγύθι πρὸς κείνων αὐτικρόσωπος ὁρῶν,
ὐράνιον δ' φάος φίλ' ἀγγιλικοῖσιν ἀπ' ὄασις,
ἐκ φόματος δ' αὐδλὼ αὐδρὸς ἐς βροτίλων.
παρθίνι θεόχαρις καλλύνομι χαῖρι μαρία,
παντοκράτωρ μετὰ σῶ κύριος ἦλί θιός.
ὐλογίη δ' ἰδίκ σίθον ὐ πάσαισι γυναιξί.
αὐτὰρ ἰδοῦσαν ὀδὶ τλὼ δ' ἐτάραξι λόγος.
σκίπτετο δ' ὅμ κατὰ θυμὸν ὅθινθ' ἕλδ' ἄγγελος οὗτος
περὶ τίνος ἀσπασμὸν τοῖος οὐκιλόγος·
τλὼ δὶ παρθενορίων ἀγανοῖς ἐπίεσι προσύδλαε
ἄγγελος ἰκδ' ἀπαλῶν ἰλὶ φόβον πραπίδων,
παρθίνι θεοφιλὴς μὴ λείδιθι, μὴ δὶ μαρία
ἰκπλήσῃ κατὰ σὸν ῥήμασι τοῖσδι νόον,
ἄγγελίην χάριτός τι φέρω βλῆς τι θεοῖς,
παρθινικῇ λήψῃ γαστρὶ τίκτον υἱόν,

περὶ

καὶ τέξῃ φίλον υἱόν, σὸ δ' ἴξεαι ἄνεμ' ἰποῖς,
σφῶϊν δ' ἀπὸ λαὸν ἰὸν σώσει ἀμαρτίων.
ὣς δ' αὐτὸς δὲ μίγας, καὶ δὴ καλίεσσιν ἅπαντες
ὑψίστοι ἀεὶ ἰόντα βιᾶ.
σὺ δὲ βρόνῳ καθιεῖ κεῖνον πατρὸς ἔδο λαβίδα,
ὅς τ' ἀρίστ' ἐμὲ σοί τ' αὖτὰ προπίτοιος.
σὺ δ' ἰακαβέιας βασιλέας σκῆπτρα καθέξει
παῖς ἀτειλύστυτον σὸς κράτος αὐτὸ λαβών.
ὣς ἔφατ'. ἦλθ' ἔτι μᾶλλον ἐθαυμάζοντο ἄϊσσα,
πρός τ' ἔπτ' ἀραίον τοιάδε πρίσθων ἔφη.
πῶς δὲ σὺ τᾶτ' εἰρηκάς; ἐγὼ τὶ γὰρ ἄνδρα κάτοιδα
μηδένα, καὶ μητὴρ νῦν σίθεν ἐμὶ λόγῳ;
ἰασὶ γαῖ, ἄγγελος εἶπ' ἄψαυστος, ἀκήρατος, ἁγνᾶ
τᾶτο δ' ἐπ' ἐχόμενον πνεῦμ' ἅγιον τέλεσα.
ὀφέσται δ' ὧδε σοὶ δύναμις σκιόωσα βιᾶτο,
ἄχραντον σκιάσει πάντοθι σᾶς δέμας.
τῷ δ' ἄρα καὶ γέννημ' ἅγιον τίον, ἀτρεκὲς ἔξει
ἔνομα, παῖς κλειτὸς ἀθανάτοιο θεῖ.
ῥάδια πάντα θεῷ δ' ὄζιν καὶ ἀνύσσιμον ἀλκάν,
ὅτ' κοὐ ἐξ ἱερᾶ ῥῆμ' αὐτὸ φόματος.
ἄνιδι καὶ σοὶ ἴσσα γένεσ πρὸς ἐλισσαβέτεια
ἔγκυον ἓξ μῆνας γαστέρα τόσσι φορεῖ.
ἦν τι καλ' ἔχωρον, στεῖραν τ' ἰφάτιζον ἅπαντες,
ἦλθε δὲ νῦν ζώντος φορτίον ἦρι βρίθος.
μὴ ἀνσωθὲς ἔδοι πόρε. τόθ' ἁρ' εἶπε μαρία
ἀ θεράπαινις ἐδὲ τᾶλι πάρεμι θεῖ.
ἄτλα δ' ἔφαθ' οὐ μοὶ πάνθ' ὅτως ἐκτελέοιτο.
σὺ θύ τ' ἀν' αἰθερίοις ἄγγελος ἦλθε δόμοις.
ἡμᾶς δ' εἰς ἔτ' ἐξ ἑτέων σωτήριον ἦμαρ
ἀνσιβίας εἶπ φρασὶν ἰοργασμέν.

σὴν

σὺν ἀγάπην θεὸς ἰμὶ θεῦ κλέοντας ἀοιδαῖς
ὕμνων τ' εὐφήμοις φθέγμασι λοξολόγοις
κηρύσσοντας ἑνὸς θεῦ ἄμβροτον, ἀϊδιον ἐόσαν
ἄχρονον, ἀρχέγονον, παντοκράτη τε φύσιν.
οὐτ' ἰδέαις μορφαῖς τρὶ ἀσύγχυτα πάντα πρόσωπα,
τὸν πατέρ', υἱὸν, πνεῦμ' ἅμα τοισθ' ἅγιον.
τὴν τε πατρὸς περὶ τῶν ὑστῶν οἰκτίρμονα βαλὴν,
ἰῶτ' ἀνθρωπείης ἔργον ὑπηρεσίης.
ἔσπερ καὶ βροτέης ὕλην ἀνεδέξατο σαρκὸς,
ἄνθρωπος τ' ἐτεῶς γῆς ἐπάτησε πέδον,
ἔσα τε δι' φύσιος πάθε' ἐδ' ὑπόλυσαθ' ἅπαντα,
πλὴν γ' ἀναμάρτητος ὕτι θ' ἑῶν ἐτέλη.
χαῖρε θεῦ θεὸς ἰὴ, μόνε χριστὲ, λυτρωτὲς
ψυχολέθρε βροτέης ἐκ θανάτε γενῆς.
χαῖρε, καὶ ἐρήνην ἄγνωστον τῷ δ' ἐνὶ κόσμῳ
σῷ τε χαρὰν λαῷ δὸς θύπεμπτον ἄναξ.

Ἀπὸ Ἰωαχείμ Καμερ.

ΕΙΣ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΑΝΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, ΤΟ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ.

Παρθενικῆς τόκον κύλισω νημερτία πιστῆς,
ὅππότ' ἐμὶν θεόπαις ἐλίξατο σάρκα θεός.
μητὴρ δ' αὐτίκ' ἔγνετ' ὠδῖνων χωρὶς ἐκείνη,
τίκτογόνος καθαρὰ πρωτότοκος τε κόρη.
πρὶν φθαλμῶν δ' ἐμοὶ εἰσὶ κάτωτ' αὖτρυδ' ὑπόδυσις,
ἤντι βέβρωτε θέσπις σῶμα τυλιτ' ἐμένην.

βγὰρ ὣν τόσ' ἐν καταλύματι, τόσ' ἐπὶ λιθὼν
ἄφυ κατ' ἰσφράτης ὄχλ' ἰ ιαταῖλ'.
ἦ βαλάμης μητρὸς ηχὶ λίμνια θεοτυπέας,
ὧ σίο τῆς δ' ὐδὶ γῆς σπάργανα παμβασιλῆν,
οἱ δ' ἄλλοι πόσι' ηχὶ βρώσι' ἐξ ἴρων ἵππις
κνώσσουσιν φρώμναις πέπλοισι δ' μαλακαῖς,
ἄλλοι δ' αὖθ' ἵτι βεωνῆσιν, βορυβῆσι δ' ἄλλοι,
ἀλλοδαπῶν γὰρ ὅλ' μισθὸς ὑπῆρχι λέμ'.
πᾶς δ' τις ἴνθα μινῆ διάγων ἰσπίψατο, σοὶ δ' ἰ
μῦνα λίλαπ' ἄλογων αὐλὶ ὑποζυγίων.
ἄτ' αὐλὴν, εἶγι παῦμ, πρὸς σ' ὦ δι' ὅτ' ἰνύνσαν.
πὰρ δὶ βροτοῖς τιμῆς ἴλλαχις ἀθλιμίας.
ἀλλὰ σὺ σὸν γόνον ὑψίσ βιῖ ἰῷον ἰτίμας,
σκιύσιν οἷς ἔχις, παρθίνι, χρησαμένη.
ἀλ' ἐς σπάργαν' ἴθηκας ὑπ' ἀμαχόνων σορίσασα,
πίπλοις ἰκ φατνῶν ἀράγματα χορταρίν.
αὐτὸν δ' ὐράνι βασιλῆς ἀγὰ δὶ νιογλίβ
ἀρτίτοκον, κτενῶν λίμνι ἵκετο βρίφος.
ηχὶ φρώμνη τοῖσις ἐρίσκιτ' οὐ ἴθησι ταύτη
ᾧ πάντ' οἰκείοις χέρσ' οὐ πλέτον ἴχει.
ἀλλ', ἀγὰρ τρυφίων ἴνικον σὸν παρῆτι βίοι
ἴλθι, προὔρκται τῶδι λαχεῖν τοκετῶ.
τὶν δ' σι, παρθινικὴ, μαιύσατο; πῶς δ' ἰλοχεύθης;
πῶς ἴτικις δ' ἀγνῷ σώματι, ηχὶ παβαρῶ;
ὅτω ἄλλον οὐ ὥσπιρ ἀνύμφωτ' συνιλύψω,
ἀγάμου δὲ ἰωλὶν ἀνδρὸς ἐπισαμένη.
εἶα τ' ἄρ ἄψαυσ' πόρπ' ἰκ βιόθ' ἰγκυμονήθης
σοὶ τότ' ἴπ' ἀπτίσι πνύματ' ἰρχομένη,
ὡσαύτως μητὴρ ἰγίνη θαυμαστόπεια,
ἀδ' ἄνις λαγόνων σώματα παρθινίων.

ὧν δὶ

ἦν δὲ θεὸς πράτων τάδε πάντ' ἰὼν καὶ μόνος αὐτός·
ἀλλὰ βουλὴν δ' ὄγματος ἐκτελέσας,
ἔπτωτος ἀσχημόνως, φύσεως ὑπὸ ἀνθρωπείας
ἦλθε· καὶ ἐντὸς ἔδραξ' ἐκ πατρὸς πατήρ.
τὰ πάντα γὰρ θεότητι βροτῷ σωτήριον ἦν τε
ὑψηφιστὸν ὁμόφρων κεῖνον ἅπασα τόπος.
ἦλθε δ' ἑκὼν ὡς γένηται ἁρμοσύνης
δι' ὅτι πρὸς θνητὸν συζυγίαν γένηται,
παρθένου εἰς ἁγίας κιβωτὸς θ' ὑπὸ λύσατο πόλπους·
ἣ ναΐδρυτον εἶχε Μαρία πόλιν,
ἔσωμένη τιμὴν τὸ τ' ἀνέρος, ὃς νενόμιστο,
βασιλικῶν λαβίδων πρὸς πολύπυρον ἔβη.
ἐξικνοῦμαι πυθέσθαι λίχ' ὁλοιπορίησι
ποίῃ ἀναγκαίαις ἐξανύσασα κόρη.
αὐτὰρ δ' ἀν' ἀρνεόθρῳ μίγα φῶς ποίμνασιν ἵλαμεν,
δόξαν ἰδοῦσ' αὐτὴν ἐν νηΐδεσι θεῖ.
ἔπί τι προσφώνῳ θεῖ ἄγγελ' ἀγραύλοισι
πάντα φόβον λειπὼν ἐξελάσας πραπίδων,
θαρσεῖτ' εἰροπόκων οἰῶν ἐπίνᾳ ἐνὶ θυμῷ,
ἀγγελίην ἰαδὲ ῥήματ' ὔμμι φέρω,
παντὶ δ' ἄμ' ἐντανθοῖ τι καὶ ἄλλοθι χάρματα λαῷ·
μήτις ἔτ' ἄλυπος, μήτις ἔχοι τάραχος.
ἤλυθε γὰρ σωτὴρ ἀνθρώπων χριστὸς ἐτίχθη·
ἀρχῶθεν θείοις λειπνύμενος λογίοις.
ἐννὶ δ' ἐν ἐπφράτῃς ἐν ῥίσσῃσι τόνδε πολίχνῃ,
αὐλαῖον σαθμὸν σπόνδ' ἂν ἐντελίῃ.
ἔπι. καὶ ἐξαίφνης μιγάλα στρατιᾶς ἐφάνθη
ἀρνείης πλῆθυς αἰθέρι ἐν νηΐλαις,
αἰνοῦσα θεὸν μεγαλωνύμοισιν ἐν ὠδαῖς,
καὶ ποιῇ τοίοις ἀντομένη λόγοις.

λόξα θεῷ, τιμή τε, καὶ εὐλογίη, καὶ ἴσα πᾶσι
καὶ κλέος, ὑψίστοις ναιετάουσι δόμοις.
ἀμφὶ δὲ καὶ γῆν ἀγαθῶν ἀνθρώπων γίνεται,
οὐ δὲ βάλοι θνητοῖς ἴδιον εὐλογίην.
ἀλλὰ σύ, ὦ φίλε χριστέ, βροτῶν μόνε σωτὴρ ἱκέσθαι,
ἀγγελικοῖο κλύειν αὐδὴν ἐλέησ ἀμμι μέλησ
ἔστι γὰρ ἀθανάτοις ἅμα θ' ὑπερέχειν ὑμνέων ἀοιδῆς,
τηρῆσαί τε νόον ῥήματα θ' ἁγνίσαι.
ἀλλήλους τ' ἀγαπῶντας ὁμοθυμαδὸν εἰρήνῃ βιοτεύειν,
ὧν ἀγορεύοντας σεῖο ἔπεσσι αἰὲν ἄνακτ.
καὶ σὺ δὲ τῶν ποιητῶν τοῦδ' αὐτὸς σύγγραφον ἔχθρων,
οἱ διαβάλλοντες σὴν μινύθεσκον κλέος,
οἱ κατὰ σὴν φατιὴν μὴ ὁπλότερόν τι δέμας λαβόντας.
ἔστ' ἀπάτας δολίκιος, ἔστ' ἀνόμῳ δυνάμει.
πάντων, πάρ βρίθος ὤν, κρείττων ῥᾳστ' ἰᾶσι ἑκάστ
αἰεὶ ἰαθῶ τῶν σὺν χερὶ ὑπερφανίη.
καὶ σὺ μὴν ἰᾶσι βρίθος, νῦν τ' λείποις κατάπαυσαι,
τοῦδ' ἀλὶν νόσου πάντος ἐλαστὸν ἄνακτ.
καὶ διὰ μὴν θνητὸς γίγονας βροτὸς, ὄφρα νιν δὶ
ἀκίλιτος γονῆος ἀθανάτου θρόνον.
χαῖρι φιλάνθρωπον γενέσει θεῖ ἐκ λοχείας
ἐξ ἀδιαφθάρτ χριστὲ παρ' ἅμμι φανείς.
χαῖρι, καὶ ἀμετέρᾳ βασιλεῦ πρόσθι βίοιο,
πάντ' ἀπὸ σῆς ποιμὼν ἀφνὰ τρίποιν ἀγέλης.
λός θ' ἡμᾶς συνόδοις ὁμοθυμαδὸν εὐσεβέουσιν
σὺ πέρι συμφωνεῖν πολλάκις ἓν ματέων,
ἢ λ' ἀθέγγως συναγαρομένους, κατὰ σὴν ἐπίκλησιν,
καὶ μετὰ ταῦτα μονὰς αἰὼν οὐ ἀρανίας.
ἄρτιο δὲ φίλε χρεὼ ὀλίγα νῦν δαπανήσῃ
οὐ χθονὶ, σεῖς αὐλὰς καὶ ἱλίπεπλε μελεῖς

ἔγγιον

ἔγχιον εἰ βορέαο ἀείδειν νόον πατρῴου,
λοιποὶ δ' εἰσὶ νομῆες σὺς σχιδὸν ἀλλήτριοι
ἀντολίην κατ' ἀμαιμακέτοιο, πνοιάσιν νότοιο,
ἴσπειρε δυσικὴν πυροφόροντι κλίσιν.
Ἴλαθι δ' ἀφίδι χειρὶ, σίδην πράσσων ὅτι μίγιστον
ἐς ἴλιον ἀκράτησε δόλου ἀφαυρότερον.
Ἴλαθι, νυνὶ γὰρ οἰκτιρμὸς ὅδε καιρὸς ἀπαυτῷ,
Ἴλαθι, καὶ θείης μῦνιν ἀπέργι δίκης.

ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΕΟΡΤΗ ΧΡΙΣΤΟΥ
ἐνεᾶ μόνα ὑπφοστινικλᾶ, καὶ μισίτα, καὶ σω-
τῆρος, χιλιοστῇ πεντακοσιοστῇ, καὶ μιᾷ ἐπὶ
πεντηκοστῇ, Ιωαχ. Καμηράριος πα-
ρθενίης ἐποίει.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ.

Πνεῦμ' ἅγιον προσορινόμενον θεόθεν, θεὸν αὐτόν
αὐλήσω μελίῳ φθέγμασ' ὑμετέρῳ.
πῶς δέ σε μήτε νόος καθαρὸς, μήτ' ἄρ φρένες ἐσθλαὶ
μήτε πολυπλάγκτου γλῶσσαρ ἀεθλοφόρ ἰδών,
πῶς σὲ προσπόντως ὑμνῶ θέσι γηθόμενον
τοῖσ' ἐγὼ, ὕπατον πνεῦμα θεοῖο βίου;
θοὶ πίσυνος τόλμην τάδε τολμήσω, ὅς αὖ
ἔας' ὀπαδῆσα γόνυ ὑμετέροιο φύλαξ.
αὐδρώποις τὶ πάρα λεπτοῖς ἰδεῖν πᾶσιν ἀρωγός,
μὴν ὁ ψυχῆς ὄμμα τιθεὶς καθαρόν,
ῥυθμίζων φωνῷ τι παρατίσω τὶ νόημα,
ὄλοθι τ' ἰθύνων γναμψοσύνην πραδίης.
ἴσθ' ἀγνόν τι βροτοῖς οἴκοι, τὸ πάρα πάρ τόδιν ἔσσῃ,
ἐς ἀϊδίον, λῶρον ἄλλον ὅτ' ὄψει σέθεν.

πᾶσ᾽ ὑπερισσεία τι φιλανθρώπευμα τίτυκται,
καὶ λόμ᾽ ἐπουράνιον πᾶσα σέθ᾽ ὅτι χάρις.
καὶ σὺ παράκλητ᾽ θεός ἡμῖν ἔμμεν᾽ ἐπίμφθης
ἐκ πατρὸς αἰνάως πνεῦμα πορευόμενον.
ἐχ ἕτερον δ᾽ ἰῷ πνεῦμ᾽ ὄνυ᾽ ὅτι πατρὸς ὑπάρχεις,
καὶ σὺ γὰς ἀμφοτέρω πνεῦμα μίνυν τελέθεις,
ἐκπλυρᾶν θείας φύσιος τριάδ᾽ ἀ πυρίλυπτον,
μίαν᾽ ἀιασφίγγων ἀισμὰ θεῖο θεός.
προσκυνέων τάδε θυμὶ σέβ᾽ μυστήρια μὴ δέ
πειρήσυτι λαλεῖν ὅσσα μὴ ὅσι νοεῖν.
ἀλλ᾽ ἄτ᾽ αὐτὸ σὺ τὸν βροτέον νέμ πνεῦμ᾽ ἐλιλάξω,
κατθ᾽ ἱερὰς λογίων κέιμενα ῥητὰ γραφάς,
καὶ δὲ ὑπηρεσίας ἀνθρώων, ἧς ποιμένας εἶναι
πνευματικὴς ἀείλης βάλετο χειροθέτ᾽:
ταῦτ᾽ ἄρα κἀξέιποιμι λέγων, μιλιτῶν τι νοεῦμι
αὐτῷ ἐμοὶ τ᾽ ἔφελ᾽ σοὶ τ᾽ ἐπίκαρα φέρων.
ἔστι λόγῳ τοίνυν σφετέρῳ θεὸς ἔκτισε κόσμον,
ἀλλὰ ὃς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἄϋλον ἐλών,
εἶπέ τι γὰρ θεός, αὐτὰρ ἔπεσε τὰ πάντ᾽ ἐφανάνθη,
αὐθήρ, γᾶ, ποντ᾽, χ᾽ ὥρας ἅμα τοῖς δι᾽ ὅσι:
ἀλλ᾽ τότ᾽ ἐφ᾽ ὕλαισι πνεῦμα τὴν λύναμις πυρίπλη,
φοιτήσασα νέκυν ὡρσε πρὸ δι᾽ εἰκοσλεμέν.
δυθὺ δ᾽ ἐ τῶν πατέρων ὁσίαις φρεσὶν ἐμφιλοχωρεῖν
σπέρμ᾽ ὀνίωνύσας θεοφιλέσι μίν᾽,
ἐκ ἀλίγειν θνητῶν μηδ᾽ ἐν κατὰ πάντα λογισμῶν,
ὀνησίας τι θεῖ᾽ μᾶλλον ὑπερτίειν.
αὐτὰρ ἐπεὶ χρόν᾽ ἦλθ᾽ ἐμὲ πλαμώσων ὀνιαντῶν
ὡς ὃ ἓξ θνητὴν σάρκα θεοῦ λάβοι,
ἰσχὺς δὲ τότε σὲ ἔπι παρθένον ἐφοίτα ἦλθεν,
ὥστιν᾽ αὐλρὸς αἶνα μυστήρια πεῖθε τιθεῖν.

πάντ᾽

μείνη δ' ἰφίσητ' ἰλέχιυσι κὴδ' φίλου ἰῷο,
μιγίυσασα λόγοις ἀγγιλικοῖσι, κόρη.
ἄδυ δ' ἀλικίης ἔπι τίρμα πρόβησατ' ἰκέσθαι,
ὅτ' ἤτι σφιτίρη παρ πρεσβόλοιο γίραι,
ἀρχαίοιο γίραος ἀμφ, τὸν αὐτὸς ἴμιλλον
πρωτολόκης κἄλλοις πᾶσι χορηγὸς ἴλθε.
βαπτισμὸν δ' ἱρὸν τότ' ἰωάννυ πάρα νᾶμα
ἤτι ἰορδάνιον ῥίνμ' ἄνα, συγγινίς.
ἔνθ' αὐδήσαντος φωνῆς πατρὸς ἀκρεάσαντο,
φθιγγομένοιο γόνυ πᾶντα περὶ σφιτίρη:
ὅτ' ὅδ' ἰς ἀγαπητὸν ἰμὸν τίκος, ὅτ' ὅδ' ἐξίμ
υἱὸς ἰὼν ἀεὶ κρὸδ' ἰμεῖο φίλος.
τὸν πᾶς τις ἀκκεάδων νεθυμοσυνάων,
ἀὶ προίνεκι μαθὼν ἰκ κατρικῆς κραδίης
μνῆμα σύ δ' οἷα περισφιρὰ, χρανόθεν τότ' ἰπίπλω,
κεῖνος δ' ὅστις ἰκ λείξας ἰφιζόμενος:
χρισὸν ἰόντα θεῖ, θυητῶν σωτῆρ ἀποφῆναι,
τῶτι παρεσσόμενοι τοῖσ' ἴμενας ἴπι,
ἀσόμιθ' ἔργον ἰὰν σωτήριον ἄμμι τίλεσον,
ὅστις κατ' οὐ βροτίη σάρκ' ἰπάλασι μόρου.
αὐτὸς ἰῶτι μόρῳ δ' σμ' ἔρρηξον θανάτοιο,
ἀμ λίης ζωὴν σῶσιτ' ἀνασσάσιως.
περὶ τότι λὺ τρόπεσσ' ἄνω πρὸς ὄλυμπον ἀίρθεὶς,
ὄμμασ' ὀ ἀθρόντων τύνδι φίλων ἄποθεν:
ὕμασί θ' ὡς λιπάτω, πέμπις ὡς πρόσθεν ὑπίσχη,
πέμψ' ἅγιον λύναμιν πνεῦμα τὸν φανερῶς.
τὸς δὲ θ' ὑπὲρ φλογέων ἐφέροντ' ἐνδάλματα γλωσσῶν,
πνεῦμα σύτ' αἰξαν ἵζε θεᾶσιν ἴπι.
πλήρης δ' ἀθρείη πράτος μάλα πᾶς ἰγίνοντο
μύρνησις θείων θαρσαλέοι λογίων.

βλάπτ᾽ ἀϊδίη πατρὸς ἀνθρώποις ἱλάλκεσθαι,
ῥῆμά τ᾽ ἀδεμαντα τ᾽ ἔειρον ἀπὸ στόματος,
μάρτυροι ἀπρόϊκτοι ἱκοῦ σκωρωθίντος,
ὅτ᾽ ἰς ϝικρὸν ἴθια λυγρὰ λιπών.
ἔψα δ᾽ ἀκουσαμένων ἀπὸ πλήθυε κεῖθι συνέχθη
σύσσημ᾽ ἱκλικτὸν χειροφίλοιο λιώ.
αὖερον ᾧ καὶ νῦν ἱκκλησία ἔνεμ᾽ ἴτ᾽ ἐζί,
σοὶ φίλος οἰκείη ναὸς ἰὸς ἱερῦ.
ἐν ᾗ καὶ τί σῖγι χαρίσματα, νῦν μὲν ἀμαυρά,
πρῶτον δ᾽ ἀχράντα λάμπ᾽ ἰφ᾽ ὁμηγύρεως.
ἀλλ᾽ ἴθ᾽ ὅμως σῖγι καὶ νῦν· ἐ μὴ γὰρ σύγι πάμπαν
λέψις τοχεῦ τῇ δ᾽ ἰδίην ἀγίλλω.
τοῦτο δὶ καὶ σόμα πρόαδ᾽ ἀνῳδὸς ὑπέσχετο πάντη,
φάντος ὅτ᾽ ἰοὺ᾽ ἡμῖν αὐτὸς ὄπαδι μίτα,
μὴ δ᾽ ἰάσει ποτ᾽ ὀρφανὶς φρετίρης ἀλιτεσθῇ,
ἀλλὰ βουθύσει πάντοτι τοῖσδι πατρῷ.
μάνυ δ᾽ ἔμ τάγις εἰσὶ μόνει λόγοι οἵγι δίχεται
πειθόμενοι θέμις ῥήμασιν ἀγγιλίης.
καὶ παρὰ τόποις παί σ᾽ ἄγιον πτίνι ἡμῖν ἀνάπτειν
ἀ γὰρ ἀποσάμις πτῆμά γι χρυσῆ ἰόν.
ᾗ παρὰ δὴ καὶ νῦν ἡμὶν σῆ· ἦ μιγάλη γὰρ
χρείη νῦν αἰτεῖ φροντίδα σῆς φυλακῆς
πατρῷν ἰσχατιᾶς. περὶ ὧν τι σὺ κύτῳ προεπεῖν
ἀλλῶσαν τοῦτις σχῆμα πατὰς ἄσως.
θῆμοι πράνετ᾽ ἰπεῖνα τιλευθίντα παῖ ἡμᾶς,
μὴ πάσθ᾽ ἡμιτέρην ἵππτ᾽ ἰφ᾽ ἁλικίην,
ἰσχιδὴ σὸς λαός. ὁδ᾽ ἡμπλήκτοις πρᾶπίδεσσι
δόγμα νέον ῥάπτων ὄζι φίεις αὖῤ.
καὶ τῷ μὲν συναγερόμενοι τάχ᾽ ἰρίσπω ἅμιλλον
ἐγκλῆς, πατ᾽ ὕσα παινῇ κρισόμενοι.

αὐτὰρ

αὐτὰρ ὁ τὰς ὀφρῦσι συνιεὶς ἐπὶ ὑλὺν ἀέκοντι
μυθεῖτ' ὄασα λίγων κυφοὺς ὀσίσιν ἀδῦ.
δημοκόπος, τηλεμυρὸς, ἰδ' οὐδὲν πολλὰ τυρίσσων,
σκιμύλος, ὑβριστὴς, ψυχαπάτης, ἀδολίρος.
ἣ πλυθὺς δ' ἐπόρουσαν ὅπως ξυνίεικαν ἴοντος
ῥήτορος ὀχλομανὴς ἠρέσιαν ὄπα.
πολλοὶ γὰρ πολάκις ἐμβροι χάρισιν, ὁδ' αὐτοῖς
αὐτὶκα τῶν τείνας ὀπίτ' ἀριστὸς ἀνὴρ.
δὴ αἰὶ μάλ' ὀξυλάλην γλώττης, περὶ λογοθρίσπε
πάντας, ὅσπερ ἴγνω μᾶλλον ἐπ' ἀλγίστ.
δεῖ δ' ἅμ' ὑπερφυΐης κοινῆς τ' οἰήσιος, ὥστε
γνῶν' αὐτὸν δοκίειν πάντ', ὀλίγον δ' ἐτίρπε.
ταῦτ' ἄρα τοι λαοὶ δι' ἰρίζοντες τιλίσσι,
σφὶν μὴ ἴερμ βλαβερὴν ἐχθοδοκὴν δι' ἐτῆ.
ἕδν δ' ὅμοι τῶν λειτῶν, λόγον δ' ὀνομ' αἰνὸν
ἀεὶ θεῖ, πρόφασιν οὐ θίσαν αἰσιμίης.
πρήσσω δ' αὐτὰ χέρεσι, κακῶν δ' ἐπίῃ ἀλιωχή,
οὐ δ' ἐφορᾷ κόσμ' ἀμινὸς ἔσην ἄκρας.
πλιθάδει μὲν ἀπιστοσύνη βίος, ἁδ' ἀπόλωλε
πίστις, οὐ δλομένοις ἀνεδ ἀνατῶσα φρεσίν.
ἁδ' ἀγάπη ψυχᾶμ' ἐράνιον τι κεῖ ἔνομα θεῖον,
ἰσθὶς δ' ἡ κραδίῃν οὐ κακότητ' ἀσεβῶν.
μισεῖ γὰρ πᾶς πάντ' ἢ μὴ φιλέει γε πρεπόμως,
δδ' ἴτ' οὐ σὺν ῥώπεσι ἴη' ἀλιημοσύνη.
ἔρρει δ' οἰκτιρμός. τὸ δ' ἰκέσιον ἴη' ἀρέσκ,
σωφροσύνην δ' εἶναί φάσ' ἀνηλιθιρίην.
ἀνδρεῖ δ' ἰταμός. τόδ' αὖ ἀρχὴν ἰλιθιρόν ἔστι,
λῶστος δ' αὖ πάντων ὅστις ἀτακτότατ.
ἐξὸν δὴ πόλιμοί τι, μάχαι τ', αὐδρεπασίαι τι,
χῶρατ' ἄπιοι, πυρβούλιά τι πόλεις.

ἀλλὰ τά γ' οὐ πάσιν δὴ γίνεται ὃν ἐλθὸν ἕλῃσθα
ἔστ' ἄνομός τ' ὄφις, καὶ κακὸς, καὶ ἄδικος.
πῶς ποίμνη δ' ὀτάλλεται σίβ' ἅτις ἀνὴ, καὶ ἄπικνος;
πᾶσα πίειξ ἐχθροῖς ἐμπεριπλεκομένη,
πῶς μινύει; μὴ δ' ἄρτ' ἀλαπαζομένη διελαύνει;
ἔστιν ἁρπαίων ἕρκια ποῖ δίων;
ἀλλὰ μεθεῖ τι βιβάα ὅμως κἀν, κἀν ἀσάλευτος,
ἀδινὸς ἔτι βίη λύμη τ' ἔτι ἀόλη.
πίτνης γάρ τ' ἐπὶ κεῖθ' ἑδραίη, μή τις αὐτὸν
κινεῖθ' ἡ σεισμῶν ἢ νί ποτ' ἐς αὖμων.
μήτι φατιζομένοιο διὸς σκῆπτ' ἂν δαμάσαιντο,
μήθ' ὁρμὴ βλάψει τλίν δ' ὀφσιχθονίη.
αὐτὰρ ὃς ὀ χείρονα ἔχει πλοῦτον, ἔτ' ἀλωᾷ
αἶψ' ἐπιρχόμενον θάσσῃ ἐν παλαρίῃ.
λιπμήσει δὲ νόος λιγυρῆς ὕπο θείοτ' ἰρωῆς,
χωρίζων τὶ περινεῖ πυρὸν ἀπ' ἐξ ἀχύρων.
θεὶ ἔλθῃς ταχίως λιπμήτηρ, σεῖο γὰρ ἔργον
τῆτο μόνῳ, τοίη σύγχυσις ὀστιβίη.
εἰ ἔλθῃς σπεύδων ὀπὶ σὴν μάκαρ ἄντρ' ἄρυραν,
μήτ' ἀμιλλὴς ἰδίῃ λίσποτα λαρὸν ἀρῆ.
ἀλλὰ σὺ πνεῦμ' ἄγιον, τὸ γνήριγον ὀφθαλμικρόν,
ὅσσον δ' ὄψ ἐτίρηγ' ἑλίσσεται τὶ τόν,
ᾗς δυνάμει χάριτος σπίσασον, χεῖρ ὦτι φύλαξον
αἰὼν ἀλώβητον, σοὶ γὰρ ἐκεῖνος ἄνω
εἴθε ἐς ἑρανίης οἴκους παρακάτθετ' ἐπαύρῃ,
ἵνα ταῦτα τιμῆ κτίμαθ' ὑπὸ σκοπιῇ.
καὶ πρὸς πᾶσα σὺ πνεῦμά γ' ἐπίτροπος ὀφθαλ' ἐπίμφθης,
μὴ πιεῖ γὰρ σφίτερον κύριε κλῆρον ἴδῃς.
ἦμαρ μοὶ χάριτος μίεσσον δ' ὑρμά τι βέπῃς,
πνεῦμ' ἰμὶ υἱαὶ δοκέων σῶς πλήρωσαι λαβόν.

οὐ δ'

ὃν δ' ἱερῷ χρισθὲ διακλὸς μεῖν' αἰὼν ὁμίλῳ
ὥστι μιτὰ σφιτέρων καὶ μὶ γονιὰ' οἴων.
καί σ' ὑμνεῖν ἅγιον πνεῦμ' ἐκ βιόβεν βιὸμ, εἶσεν
σὺν ματέρ' ἐμὲ' ἐγὼ, κελ μόνον ὄντα βιόν.
πνεῦμ' ἅγιον, παράκλητον, ἀληθεσιώνης ἐπίορον,
ἐκ Ἰώαν ον θέτις ῥῆμα διδασκαλίης.
πνεῦμ' ἅγιον χαρτός τι, κὴ ἐυγνώμον σὺ χῆς,
πνεῦμ' ἀτιλωτότα λῶτορ ἐὐφροσύνης.
χαῖρι, βιὸς κόσμ κτίσης, ὅτ' ὀξὶ μίγεσαν,
κελ βιοτικοὶν τιμοβίοισι κράτ.
χαῖρ' ὕψισ, μίγισ, ματερ ἰλιμοσυνάων,
χαῖρι κελ ἄμμι τὸν μὲ λίπι πλάσμ' ἐτίρη.
λὸς δί μι, κελ νῦν κῆπεσ' ἡμετίραις σ' ἀοιδαῖς,
σόντ' ὄνομ' ὑμνῆσαι, κελ κλέ, ἐς ἀμῶν.
ἄθυνον δ' σὸτὸς κραδίην, γλώσσην τι πυβίρνας,
ὡς σοὶ πάντα θεῖν παύτα τ' ἀρισὰ λίγειν.
πᾶν σωπλὸν ἐρίω: μή μ' ἀπιστίαν σύγ' ἰόντ
χριτόφρον τ' ἀγίης, χρισόν τι λόγῳ.
κελ κὲ παντὸς ἴτ' ὦχομ' ἀμ', ὅσοι χριτὸν ἰησῦν
γνήσιον ἀϊδίαν ἴα σέβωσι πατρός.

ΙΩΑΧΕΙΜΟΣ ὁ Καμιρα-
ειάδης ἐποίει
τὴν μιτὰ τὶν πρώτην δ' παυτ' κου-
τικοστὴν ἑορτὴν, α φ ι π.

ΕΙΣ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ἰῷδὴ θεῦ σωτῆρος, μιτρία.

Χριστὸν γένεθλον μαρίαι σωτήριον ὕμνον,
ἔκγονον ἀράνιον πατρὸς ἐπουρανίου·
μητρὸς ἀψαύστου· ἐπὶ γῆς τίκτοντος, ἄνευ λοχείης·
πνεύματος ἐμείμνων παρθένος ἐξ ἁγίου.
ἔντομον προφάσασθαι ἀμωλύτου, δῖα γυναικῶν,
ἄρνὸς μιξάνδρων ὅσσα συναγμογίων.
ἄλλος δ' ἄλλοι δῖα γένες ἄμβροτος ὤπασσαν
θνητῇ σαρκὶ, βροτῶν ἐκ βαναύσιος γένος.
χρειὼ σάθεν μιμνήσεμ' ἀεὶ, καὶ πάντοτ' ἀέσιν
ζωογόνῳ χάριτος τύνεμ' ἐγερσιβίου.
τύνομα τιμῶσα, χλωκὸν ῥόδον, βιόκλητον ἐπ' ἠῶ
τύνομα γυνοκλινῆ πάντ' ἐπίσης βιώλων
γῆς τ' ἔνι, καὶ γάμος ὑπουρβ' ἁγάστ' ἀράσσῃ οὐρίνῳ
σῦ γάρ τ' ὄφι κρατερὸν, λόξα τι, καὶ δύναμις
ἰσχυρῶν ἀθανάτοι ἁγίοι βῶν, ὅτ' ἐλίπτις
ἐδ' ἐν τίμι' ἀνάγαν, ἐδ' ἀν' ὄλυμπον ἴχει.
ἀλλὰ γάρ σι βιὸς ἔπτε. ἐπὶ βιὸς ἐσὶ μόνος σύ,
σύντι πάτρ ἐξ ἰῷς πνεύματι σύνδ' ἁγίῳ.
πῶς δὲ λεπῶν λόγος ἀΐδηλος, φυτὸν ἀραιόκαρπον,
ἐκ πατρὸς ἀκτίσιος αἴγλην ἔχων γίνεσιν,
πρὸς βίον ἀνάνδρως βιὸς ὢν, διὰ ἔντ' ἐγίνετο
πάνδ', ὅσσα τ' αὖ γίγνεσιν, τὸ γιγνὸν ἀλλὰ πάτερ,
σίνεσθαι ἀκοίκητόν τι καὶ ἄχρεσσον, αἰὲν ὑπάρχον,
φύτευμ' ἀρχιγόνου μενοεγενὲς πατέρος:
πῶς πρόλιπὼν βρότεον ἀράνιος βιὸς, ἄλλι κατέπλυσθ'
ἐς χθόνα, σάρκα τ' ἐμὴν πῶς μάκαρ ἀμφίσιος;

μακρὰν

μητρὸς φύγετ' ἄπιστ' ἀσεβῶν τ' ὄφλ& βιαιότης,
οἵῳ ἀν οὐλαβίων λοιπ' ἐρίουμι λιῷ.
πύρι& ἀδὶ θεός μ' τῶν πατρόθεν λάχος ἕδρας,
ὄντ' ἴλαθον κλῆρον πρωτοτόκ γενιᾶς,
ἀμπιδρομ ἰγκρατίως τ' ἀμπαβλήτωστι πατεῖχε.
ὃς δ' ἦν κεῖν& ἄπαξ ὅπο τ' ἴλαξον ἰών.
ὡς δ' ἀεὶ δειλῶν γίνετ' ἀνθρώπων ὠδὶ γάμος,
καὶ πάρ& ἃ βροτέκη δύναστο σάρκα, φύλαξ,
ὅτως ὅτ[ἰφάνη θνητῶν οὐ σχήματι, μηδ' ἐν
ἦτ[ορ ἰμεινπατρὸς ἀδελφ οὐ ἀρχεῖ[ύπῳ,
ἓκ ὀλίσας ὅπιρ ἦ, πρὸς ὅπιρ δ' ἐκ ἦν οἰ ἀνάψαι,
θείην γὰρ βροτέκη ξυνῆξι φύσιν φυσῶ.
ἀρρήτως δὶ ταπεινωθεὶς ἐν' ἐμὸν γίν& ἀρβῆ
ὑψόσ' ὑποχθονίων ἐξ ὀλίβροιο μυχῶν,
ἀφράστως ὑπολὺς πατρὸς ὅσι φθισίμβροτον ἐργῶ·
τῇ δ'ἴτι φοιτήσας κεῖσ' ἄγαγ' ἄμμι λαβών.
ταῦτ.τάδ' ὅσι θεῶν μυήρια, μήτι τίς ἄπιστ,
μήτι νοήσειεν θνητὸς ἀνὴρ γιγαώς.
πνεῦμα λίπως ὀναγγελίης κηρύγματ' ἀμαρτόν,
γνῶναι τὲς πιστὲς ταῦτ' ἐλίλαξι μόνος.
ἐ λαλιᾶς γὰρ τιρθεῖσι κεῖν' εἰσὶ ματαίης,
ἀλ' ὀθνηίοις μυθοπλάνοιο φρενός,
οὐλαβίδι τάδ' ἴσασι, τάδ' ἐκ ἄρ' ἴσασι βίβλοι,
οὐδὰ' ἴδ' οὐλαβίων ἴδν& ἀκηράσιλον ῥ,
αὐτὰρ ἀπειθείης σύγκμα πανεργον ἀπίστω,
μὴ δὶ κλύοι θείων ῥήματα κρυπτὰ λόγων.
ἄρρητ' ὅσι πατρὸς θ' ὑοῖ τι λίσμα μεταξύ
τῆς φιλίης, ἀγίῳ πνεύματ& ἀραμθὲν,
ἀλλήλως τὶ πατὴρ ἀγαπᾷ πιφιλημένον υἱῷ,
θείην τ' ἄσχιν& πάντοτ' ἴμεναι φύσιν.

ἐν δὶ

ὣς δ' ἵβ' ὅμως ὀργὴν ὑπὸ λυσαι θοῖο προσωπῳ
ὠΐξ, αὐτίμορον πῦστ' ἀπιτίασι λίκκυ.
τὸν πατέρ' ἰλάσκαθ' ὑὸς, ἰς αὐτὸν ἰτρίψατο τ' αὐτο
μῆνιν ἁμαρτιωλοῖς ἄμμιν ὀφειλομένην.
ὥν τι δικαιοσύνη θὶξ αὐτὸς ἴγνητο κατ' ἄρα,
ἠὲ τίλιον ὑπτῶν θῆμ' ὑπὲρ ἀμπλακιῶν.
ἤμίτερον δ' ἠμόσατο τἀδινὶς, ὄφρα γένοιτο
σαρκὶ παθὼν βρετίης ἄλκαρ ἀλιτροσύνης.
ἔνως ἦν ὅτ' ἴχων οὐ λίξιον αἰὼν ἐπεῖθι
πατρὸς ἰλάσκαθ', χαίρων ἠρασίῳ τι κράτει,
ἄντικ' ἐμῶν δυσμῶν χθονίων ὀλομήνι κατηρὰς,
ἄμμιν θ' ἡμῖν φυγῆς λύτρον ἁμαρτοσύνης,
τήν δὴ δικαιοσύνη πειὴν δ' ἐπράξατο βέης,
αἴσχιστ' ὀνητορῶν δεινὰ βελιντ[illegible]ομένη.
ἤρξεν ἄρ' πρῶτον σφετέρης παρβάσας· ἀνείμ
προῤῥηθέντας λόγῳ πλάσμα, θοῖο νόμου·
ἀὴ δὴ πάντα θῦ χόλον ὑιὲς αὐτάγαθ' ἑαυτόν,
ἄμμι τ' ὀφελόμενον μίκκῳ ἴτιασι χρίῳ·
πρὸς τό δ' ἄρ' ἴσχυν ἡμῖς χρείην σαρκόστι φῦστι,
πᾶσ' ἵν' ἢ σωτὴρ οὐθάδ' ἄναξ τι φανείς,
μυσίαν λόγι' ἀρχαίων ὃν ἴφαντο προφητῶν,
ἄνθ' ἀπὸ τιλίχνης βάλλον ἰασαΐης·
ἠὲ βασιλῆα πατρὸς θῶκον κατίχοντα λαβεῖν,
ἠδὲ τίλυς ἀρχὴν ἄμμορον ἀρχομένου·
ὧδ' ἡμῖν λῦτ' αὐτὸν ὁμαίμονα τ' ἡμιὸν ἴχνη
σῶμά τι, ἠὲ ψυχὴν, ἠὲ τὸν ὄντα νόον.
ὅρρ' ἢ πᾶσ' ἴμοι γ' ἀμοῦσια πάντα λιλογχὼς,
σῶμά τι, ἠὲ μορφὴν τ' ἄλλα θ' ὁμοιοπαθὴς.
πλὴν ἁβὶς, γίνη δ' ἀλιτήμονος ἡμετέροιο,
ἀσχαρτὸς, σπυγὸς μῦθον ἁμαρτοσύνης.

πάσης

πάσης γὰρ καθαρὸς πρὸς ἁμαρτάδος, ἀλλ' ἀμίαντος,
παυδάγος τ' ἔστι γῆς πᾶσα δ' ἔπιγι βίον·
ἀχράντοισι κόρης τιχθεὶς ὕπο πάντα τέλεσσε
ἄνθρωπος, πίνδων ἴνδλοβ' ἱόντα βίον,
αὖθρωπος βιὸς, ἰκγιγαὰς διῶ ἀϊδίοιο
εἰς χθόνα δι' ὦ ἰλθὼν πατρὸς ἄνωθι λόγος,
ἠμτάδι πάντ' ἐγόοντο πρόσωπον, χριστὸς ἰησοῦς,
πιστὸν ὅτ' ἀγγιλικὸν δίξατο ῥῆμα πόρε,
πνεύματι τ' οὐπέβυς ἁγίῳ παρίδαμεν ἰαυτῖω,
ὥς τ' ἄρ' ἀπλογίης φορτίον ἀρεπίης.
ἀλλ' ἅμ' ὑπέπνευσεν τι θεῷ φρισὶν ἀνλαβέεσθαι,
γαφρί τι βαιγνῆς καρπὸν ἵνεκι βρίφος.
αὐτὰρ ἐπεὶ χρόνος ἦλθι πιριπλομένοι ὀνίαντος,
μητὴρ γένατ' ἰὸν ηρὶ διῦῆα, πόρη,
ηρὶ τιχβόντ' ὀθέννησι γόνον σπίπαιτ' ἀρανίοντα
παῖδά θ' ἰὸν φάτνῃ βῶκ' ἔστι μυλαλίῃ.
καπεὶ μὴ τόκος αἰθίριος κεῖθ' ὅλι πιπιχρὸς,
ἴτ' ἀγαθὸν κέντι κεῖν' ὀόντι πόλις,
ἀρχαίοιο πόλις βασιλέως ἰασιΐλάων
βυβλιμὶς, οὐβλάσων ἵλαρον ἀφαχόντ.
αἰθιρίης δι χορὸς φρατιῆς πολίμασιν αὐπασσο
ἀρανοθώρητον πᾶσι βροτοῖσι χαράν,
αὐτῶν ὑμνῳδῷ σωτῆρα κλικλόνι χριστὸν,
ὑψίστῳ δόξαν πρεσβεύοντι διῷ.
ἀρύνην δ' ἔστι γῆς κυρίτ[illegible]ων, τοῖσδι βροτοῖσι
εὐλοκίην βιότου ξύννομον ἀνχόμενος.
τῷ δ' ἐμοὶ ἀθρέπτω σωβησομένῳ ὄλον ἴθυ,
ηρὶ παρὰ τῶν' ἰθέις ἄλλοσι πιβλιπίπτ.
σὺ δάδι κεῖθ' ὑμῖν ἀρτύ, σοφίη θ' ὁσίη τι,
σὺ δάδι πᾶσα χάρις, πᾶσα δικαιοσύνη.

μπδ.

μεδέ τις ἐγχάσκων νοερῶν ἀκτῖσιν, ἰανθὲν
δόγματα νοι ῥίψας εἰς ζοφόεντα λάβῃ.
οὐς μὲν γὰρ θεός, νοῦ λιθρησκευτίῳ εἶναι,
οὐς δ' ὁσὶ σὐκχυσις πνεύματος ἶσθ' ἁγέσθαι.
οὐς λάτρις θεῖος. οὐ δ' ἀλλ' ἰλθόντος ἁμαρτῶν
ὧδ' ἐν σαρκὶ λόγος, σύν ῷ ἀφάμαρτι βῆ.
ὃ γὰρ ἐφικτὸν ἦμν ὑψιλόφροσιν πειρινοίαις
φωτὶ κατὰ ῥυθὸν θέσιν οὐ ἄνθρωσίτῳ.
ἀλλὶ θεόν τις πώποθ' ἑώρακεν, ἅτι βροτέαν
μορφὴν ἦν παρὰ δὴ πᾶσα ἐκῆ, σοφίη.
ἔγνωκε γὰρ φίλον ἠδὲ ἀφ' ὧν ἐφείλατο κόλπων,
καὶ φύσιν αὐ λρεγοπῆ τῷδι προσῆψι πατρί.
ὥστι λιηγήσασθ' ὑμῖν περὶ αὐτοῦ ἅπαντα,
μυνύτην ὀάρων γινόμενον πατρικῶν.
ὄφρατι φανόμενον μορφὴν ἐνκτοῖσι, γένηται
σωσίβιος σοφίη πεθομένοισι, βίῳ.
λιὴρ ἦν ὃς ζητεῖς τ' ἀγαθὰς τ' ἀτρεκέας τε
λιὴρ ὃς ἀληθείης ἦ φίλος αἰὲν ἐὼν·
ἀνὴρ ὅστις λιπτὴν ἐπιθύμησας προσκυνεῖν
λατρείαν κόσμῳ κτίσαντι τῷδι, βίῳ,
ὅστις θ' ἡμέρᾳ ζωῆς αἰωνίᾳ, ὅσπερ
μισθὸς πίστεως γίνεται ἡμετέρης
καὶ τέλος οὐσιβίης βιοτῆς σωτήριον, ἐς τὸν
φάτνην κύπελλον βλέπων, μὴ δ' ἀλόγοις βρίθων
κεμηλὸν ὀνθάδε νωθαχῷ τῷδ' ἐς ἄπο μένα
πᾶν ἀγαθὸν σκῆνος λύοντος ἐς ἡμέτερον.
μή μοι ἀποσκυβάλιθι βρίθος νοητὸν αὖ ἀνθρόον,
ὅτι φίλη μαζὸν γεναμένου παρέχει
θελάζουσα κόρη· πλανθμενρίζον, μενυρίζον
καὶ λρῆν ὅστι φύσει ξυμπαθὴς αὐ λρομένῃ·

μετὰ

μιᾶς τοῦτο, υἱὸς σωτὴρ καὶ κύριος, ἁλὶ
παμβασιλεὺς κόσμου παλίου ὄφρα ὅλῃ.
ὅτος ὁ ῥυόμενος θανάτῳ ἀπὸ παντολιτῆρος
τοὺς αὐτῷ πιστεύοντας ῥήματος ἀγγελίῃς,
ἅγιε θεῖε λόγος υἱὸς ἄμβροτος, αὐτοπάχυτος
κοσμουργός, ἀθανάτος, ζωοδότης, ἅγιος,
ἄκτιστος, πατρὶ ἀϊδίῳ ὁμοούσιος ἠδὲ
προσκύνητὸς ἄναξ παντοκράτωρ τε θεός.
σὲ μὲν ἐγὼ φίλε χριστὲ γραφίδι πολλάκις αὖθι
ὑμνήσαιμι μέλεος ἀσματι τιμοθίῃ.
καὶ σὺ γ' ἐπιγνώσῃ γοῦνα θοὰ καθέντα
σαρκὸς ὑπὲρ ἀμπλακιῶν ἡμετέροις γίνυς,
ἁλὶ προσοικειώσας ὅλον τὸ βιώσιμον ἔργον,
ἀνσβεῖς ἀρσενίων πίσει ἐπαγγελιῶν·
τὰν δὲ δικαιοσύνην διὰ σὺν θεὸν ἠδὲ πατρὶ
ἐλέειν μάνην κἠδιμίην ἐτέρην,
καὶ τοσσὰ αὐθίξειμι μόνος πρὰ λίην φιλαλήθης,
ἐρχίοδος δ' ἄλλην ἣν θέλεις ἄλλος ὀλόν.
ὅλη δ' ἐπ' αὐχασίην τῶν σῶν μετέπειτα δικαίων
αὐτύσαιμι τοὺς πρόσθεν αὐαχασίης.
χαῖρε θεῖ χριστ' ἐκγονὲ ὑὸς μαρίαο τε,
χαῖρε καὶ ἡμετέρης λέξο πόνημα φρενός.
χειροσιβὶς μιλίων, καὶ ἀοιδῆς τοῦτο πόνημα,
καὶ μέσαις φθόγγων ἄδιο ταῖσδ' ἐρατῶν.
ἀνθρωπότης μὲν χριστὲ, δικαιοσύνηστι πορεύσῃς,
σωτὴρ, καὶ πάντων ὁσίοις ἵρμα κακῶν.
χαῖρε σὺν ἀϊδίῳ πατρὶ, πνεύματι σύντι σεβαστῷ
εἷς θεὸς, ὃν ὅλος, παντοκράτωρ, ἀγαθὸς,
ἀνκρίτος, ὕψιστος, ἐλεήμων οἰκτιρμόμων,
σοὶ γένος τιμὴ, λόγος ἀρετὴ, δύναμις.

Ἀπὸ ἰωαχείμου παμμακαρίου γενεθλίου
ἰησοῦ χριστοῦ ϛρνϛ

ΤΗ ΤΟΥ ΓΑΘΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΑ-
σάσεως μνημὴ ἐκτοῦ χριστοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν θεοῦ.

Νῦν δὲ τὸν φίλτατον παῖδα σωτήριον ἄσω,
τὸν τὰ δικαιοσύνης δόξαν ἀναφάσιος.
ἦλθεν δ' ὠδῖνι θνητογόνος ἄμβροτος ἀθανάτοις,
θνητογενοῦς τε φύσιν σώματος ἀμφίσιος,
τιχθεὶς παρθενικῆς ἀγνῆς ὕπο, κοὐ σ' ἐλόχωσεν
ἐξ ἁγίας μήτηρ πνεύματος ἔσα κόρη.
ἄλλοθι τοῦθ' ὕμνησα, καὶ ἄλλοθι τοῦδε βιβλίοις
τελόθ' ἅπος ἦναι πᾶσι προειπὼν λόγοις,
ὡς θεὸς υἱὸς ὤν, σὺ δ' ἐμὸν γόνος αἰολοεπὴς αὖτις
σὺν θάλπει ἀθανάτου πνεύματος ἔνδοθεν ἁρπ-
θεὶς ἀγάπησί σε λυσσώσσου παρὰ τῆλε γενέσθαι
ὄφρα φορεῦν βροτέης σάρκ' ὑποδύντα φρενῆς,
ἐλθὼν οὐρανόθεν σωτήριον ἔργον
τὸν γ' ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐκτελέσῃς θανάτῳ,
θῦμα δὲ ἁμπλακιῶν γιγνόμενος ἀμείλιχον ἁγνῷ
ἀνθρώπους θ' ἱκανὸν λύτρον ἀλιτροσύνης.
τοῦτο θεῖ βουλῇς φάρισμ' ἦν ἐμμενὲς ἀεί,
καὶ πρὸ δικαιοσύνης τοῦτ' ἀγόρευε νόμος.
ἦν δὲ δικαιοσύνη γ' ἁφ' ἁμαρτάλος ἔτι πολιὴν
κέκυρ τῆς ἀγάπης τιαὶ ἱλιμοσύνη.
ἄμβροτος ὢν λελὼν γόνος ἀμὲν ἀταθαλίῃσιν,
ὅτ' ἐνόμου κτίσε πλάσμα θεῖ παρίδης.
τῷ δ' ἔπος ἀμπλακίῃ σὸν πρὸς τιμωρὸν ἔτετο,
μοῖρ' ἀπὸ σοὶ θανάτῳ λοιπὸν ὅτ' ὄφι, θανεῖν.
ἀλλὰ μέσον τότ' ἔδυκ' ὀργῆς πατρὸς ὑὸς ἑαυτόν
καὶ θνητῆς φύσιος ἀλλυμένοιο γόνυς.

ὅτε

ὅστ' ἐς πᾶσαν ἀλῆ ἰὼν αἰνὰ ἰάχετο πλαγξίδ',
ἄμμι τ' ἀφειλομένην κῆτός τε τίσιν δίκην.
αὐτὰρ ἐπεὶ χρόν' ἄλυε πικρομιλήσ', ὄφρ' τελέσθη
ξύνυφον αἰόλιν λόγμα βιοπορίης,
ἦλθε πρὸς τέρενον θιν' ἰὼς ἀνὴρ ἰθυντής,
κῆπον ἵν' ἀρ' ἀύχης ὑβάλ' ἔχει τόπον.
ἔνθα τ' ἀποσταδὸν ἱρόσυν γε βάλε λίθον αἰνήν,
πρὸς πατρὸ' ἀσθενέ' σαρκὸς ἴκελι λιτάς.
ἠκὲ τότ' ἀλιμονίων θάμβος λύπης τ' οὐ ἀγῶνι
αἵματ' ἐξ ἱερᾶ χρωτὸς ἴχνι ῥέον,
πορφυρίει δ' αὖτε βρόμβοι κατιβάσιον ἴραζε,
γουνοπλιτὺς δ' οὐ γῆς ἀνέμελλε λαπίδη.
ὅπποτε δὴ ἠκὲ πρηΰς ἔπι χθόν' ἔβαλλε πρόσωπον,
ἔστι πατρὸς τέλεσ' λέπτ' ὀ ἀμηχανίη,
τῆς πρωτίρας ἀσαμινθίσκων ψηφίσι' αὐτόν,
ἐλαμβάλιπε τ' ἰὼν τὸν δ' ὕπνα σαρκὸς ἄγων,
ὡς πάθιαδ' αὐτὴν βέσθαι βαλίημασι μάτηι
ἀθανάτην βῆναι ῥίμασ' ὀνεστίβετον,
ἀλλ' ἀστρόπεσι θεοῖς θελήμασ' ἐκῆσαν ἐπ' ἐργῶν,
ὅστις τ' ἀναγκαῖον, πρόφρονά τ' ἔστε παθεῖν.
πάντεσι γὰρ φίλτατος ἀνδρῶν ἄλλων θνητῶν,
ἠκὲ λύπης παραχὴν πᾶσ' ἐπίνοιαν φέρει.
ἀνθρώπειον ἔπασχ' ἄνθρωπ' ἰὼν θεὸς ἰοῖς
τοῖσδ' ἰδὼν παρβ' ἀεὶν ἐπιόντα φέβῳ.
ἄγγελ' ὑρανόθον δ' ὄφθη πέμπον τ' ἐπιρρηνῆς,
ἠκὲ τὴν λεμαλίην σάρκα παρηγορίων.
ἄγγελ' ἄβλαχρον ῥαδίην θυμόν τ' ἀμέμφονόν
αὔξων πλειροφόρα βάρεϊ πειθοσύνης,
μὴ περιεργάζ' ψυχὴ περὶ πράγματ' ἄφρων
ἔστ' ὀνὴρ πᾶσαν τὰ ξύνεσιν βροτίαν.

O

λεῖνον ἀγῶνα, πάθες σωτήριον ἔργον ἐκεῖνο
θεὸν χριστὸς ἀνὴρ ἐκτέλεσ' ἐννέσιᾳ,
ὧν θεῖ αἵματος γέγενημένος αἱματίοιο
σαρξ λόγος, ἀφράστῳ βαύματι συζυγίαις.
γνῶσιν ζητεῖς τῶνδε; σὺ δ' ὄρνιθι πρόσχυτον
καὶ ἄλλων ἱερῶν ἱστορίῃσι γραφῶν.
πίστις ἐπιστάμενη τῶνδ' ἔσεται, ἀλλ' ἐτις ἄλλος
τῶν καταλειφθῆναι ταῦτα γένοιτο τρόπος.
πίστις ἀκνημένη δὲ θεῖ διὰ ῥήματος αὐτοῦ
βλαστάνει ἀλλαβίων ἐν ἀπλοστικτι φρενῶν.
χειρὸς ἄρ' ὡς παθέων τάδε πάντ' αὐτόνυτι τελωτῆρ
ἐχρῆν σαυροφόνα λευγαλέων θανάτων,
ζωὸν ἀναγάγῃ ὥστι τάφῳ μιτίωσε τριταῖον,
ἔστ' ἀνακτορίην εἰς πατρὸς ὀχόμενον
ἵμμιναι ἡμιτέρης ἀρχὴν βιοτῆς, ἵνατ' ἀνθις
πτισώμεθα νίκης δῶρα δικαιοσύνης.
ὥσπερ ἁμαρτίων ἡμῶν γὰρ ὑπὲρ θανατώθη,
πρὸς δ' ἰσόθι κακίης θῦμ' ὑπὲρ ἡμετέρης,
ὅτως ἐστὶ δικαιοσύνην τιμῶν ἄπ' αὐτοῦ,
ἀγέρθητι κράτει πανδυνάτοιο θεῖ.
ἠδὲ καθάπερ βροτέην ἐφ' ἑαυτῷ θῦνι κατάρην
ἀνθις ἴγνητο θεῖ τετάκης ὀλλογίῃ.
χρὴ σὺ δ' οὖν ἐφάπαξ γὶ θανὼν ὑπὲρ ἡμετέρων
παρβασιῶν, λιπάμεσθις θεῖ ἀθανάτε.
νῦν δ' ἡμῶν ζῆς αἰὼν ἐλύθερ' ὧν αἵλαο,
ἕσμὲν θώκῳ λιξιὸς ὀν πατρίῳ,
παντοκράτωρ, ὕπατος, ὀτίνος ἄλκιμον ἁμφιβαλλικὺς
αἰθερίῳ τι πατρὸς λόξῃ ἀγαλλόμενος.
ὦ φίλε χριστ' ἐπὶ σὺν ἀγίλῃ βλίπε, φρόντισον αὐλῆς
αὖτῳ σῇ ποίμνης χριστὲ τῆς μιλίτου

ὄμοι

ὑμῖν βοσκομένης γλισχρως πακτοῦ ἰσιόφρυος
ἀλλ' ἰδίαις ἕκαστον φυλαττομένης μαστίαις.
πάπαι λωβητὸν ἀπολυπόλοισιν ἀλιγενῆς,
χρυσὶ, σίθρῳ λαινῇ βλίτυι· οὐ νόμιμα
σκορπιοδίκτα δ' ἰμὰς ὑπὸ τῶν φυλάκων ἀμιλᾶται·
αὐτὰρ ὁ πλειροφόρῳ πλαζόμενος οὐ ἀφροσύνῃ.
βύσεται εἰς ἄδυτον ὕδωρ ἢ σὺν πομπὶ ρεέθρῳ.
ἐμοὶ τὸν ἴξεις, χρυσὶ, μίριμναν, ἄπαυστον.
ὄφρα δ' ἔμοιγε πικρὰ πεπρωμένα ἔστιν ἀοιδῇ
ὅτ' ἂν ἐμὲ μίμνῃ κάματος ἀπαγγελίης.
καὶ σὺ φοβεῖσθ' ὑμικρογίας σὸν πομπὸν ἑλίκτῳ
φῦσι ἀπαλιξήσειν ἀλλ' ἐμὲ πάντα παρών.
καιρὸν δ' ὃν ὄζει βοσκέσας, ὦ χρυσὶ, παρ' ὑμῖν
φῦλα προφρονέως ἐθρῶν πάντοθ' ἱκνεόμενον,
ἀλλὰ σὺ καιρὸν γινώσκεις. ὑμᾶς δὲ κιλλύειν
ἐκτενέως δίκαις οὐ διατριβόμενοι.
θοὶ τοίνυν, φίλοι χρυσὶ, πρόσω χαμαὶ αὐτοβολήσατε,
καὶ διάμιτα τῶν γυναικείων ἑλίκων.
σοὶ προσκίπτοντος χαμυδὶς ποιναῖς ἐκείνας,
ἀλλὰ συ ἡμιτέρων πύρι κλυδὶ γένου,
ἀλκήσιστι καλαπώρῃ συμμάχοις ἀλκὴν,
μήτι μίρος κλῆρός κεῖνο προλῇς ἰδίοις.
δοίατε γὰν ἰσμλὴν (ἐπεὶ γίνεται ἄθλιον ἡμῖν)
σὺν δὲ θ' ἕμοιγε ἰσμλὴν φῦλ' ἐπίκτητα λαῶν
τιμῆς ἐξαγορεύοντος παννυπαρόχου, ἵκτι
λιφθόντις κόσμου λέκτρα ἀλαπαδνὸν ὅλῳ.
λείξον χρυσὶ τιδίσιν ὅτι ζῆς ἀμφαδὸν ἐθροις,
λείξον ἀπαντα χόθεν πεφορμένοι φίλοις.
σὺ γὰρ αἰνίκ' ἂν πράτος, δίνηαμίστι καὶ ἀρχῇ,
ἐξ ἀρετὴ, κὺδος φέρτατόν ἐστιν, ἄναξ.

χαῖρε θεῦ χρίσθ' ἱερὸν ἀμπίνωτα κάδιμον.
σὺν ὠκύ ὄσε, καὶ σῶς ἄσματ' ἀκαχάσω.
ἀλλὰ τὰ πανόφρονα λιταυώματα δέξο προσωχῦς.
πανσυμράτωρ μῶν πύριος ἀεὶ θεός.

ἀπὸ τοῦ κατὰ ἀμφιλόχιον ἐπισκόπου παμφαρίας ἐπὶ
χριστογόνους. φ. ε.

ΘΕΟΓΟΝΙΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ὑῖῶ θεῦ, στιχδίντ ἀνθρώπωσ ἐκ μαρίας ἡ παρθένου.

Ἄνθι σι χριστὸ γένετ πλέωσσι τ' ἔμβροτόεσσι
ὑμνοκόλπωμασις φθέγματι λόξολόγω.
ἀλλὰ σὺ λίξαι ἰμῶν φρενόφορμι τιχήματα φωνῆς,
ὠλαῖς ἀμφιχάρις ἡμετέρησι χάριν,
ζωαρκῆ χάριν οἰκείαις σὸ πνεύματ', ἐξ ἐ
νᾶμα ῥεῖ ὀλοῆς ἀσθένον αἰθερίης.
λώρησαί τ' ἀτρυγὴς σοφίην ἡμετέρα γνώμης,
τὴν λύνα μιν ἐτέροις κρυτὸ νόημ' ἐρέω.
πρῶτα σίδον γένεσιν ἁγίην. ἀμφὶ δ' ἀρ' ἄστεα
πλῶν ἀδιάκτου βαυμασίην τ' ἐπλέον
ὧν ὑπόδον βῆς ἀνάκτος, ἀειθαλὲς ἔρνος,
ἄχρονος, ἄπτιτος, πατρὸς ἄρ' υἱὸς ἐών,
φέτνυμ' ἀώνων ὁμόσιον θ' ὑπὲρ ἀπάντων.
ἀΐδιος κάγω τ' ἀϊδίσιο λόγος.
ἐκόνι μυνογενὴς ἐν ἀλλήλοιν γένετο
λόξαν ἀπαυγάζων πρωτογόνου πρὸς

δ σοφίη, πρυδίη τὶ πατρὸς, πλατύστι χαρακτὴρ
συγάσιος, ἀρχὴν δικμίην ὃ δὴ μίαν.
δὴ ἀτιλιυτῆσι ἀτιλιύστιο πατρὸς ἰσχύς.
ὃ δὸς, ἀλλυδίη, ηρὶ ἑῶ ὑράνιο.
ὃς βασιλιὺς κτίσιος, ηρὶ κύριο ὧν συναπάσης
τᾶσ' ἴλαχις βυλῆς ἰκ γίνιας ἀθανάτης,
ἄνακ ἄνακ πάντων κρατιρὸς δι' ἀϊγιγαύτων,
ηρὶ σωτὴρ κόσμο πλάσματο ὑμμιτίρη,
σάρξ ὑπὸ σὸς ὑπνῳ, σῶμ' ἰατάμνυστι βρότιον,
ὑψόθι τ' ἐς χθονίας ἰρχόμνο συνόδους,
τιχθεὶς παρθινικῆς ἀγνῆς ὕπ' ἄνακ, ἵνα λάψῃ
ἔντιμον λαβίδιον ἀθάνατον ἠναϊδη.
δὴ ἰνὶ γαστρὶ λαβοῦσα κόρη, κιδνὰ γαίτατα,
ἰγκύμων ἀρ ἴσαν πνύματο ἐξ ἁγίο.
παρθινικὴ ηρῆς φύλακ' ἐλιχθία φίριτον,
ηρὶ τροφὸν ἄλλοτρίην συγγίνη' ἄνδρατόκα,
ἀὴρ ὡσπιὸν, ψυχῆς ἐξ ὃς πιριπίτην
ἄχραντον μυκτῆς παρθινίην ἀλόχη.
ἀθμά τι ηρὶ βιοτὴν σὺν μιτέρι παιδὶ παρίσχι.
πολυπλάγκτο δ' ἄμα τοῖς ἐκπίρασι φυγάς:
ὄφρ' ἀπὸ ναζαρέτη γαλιλαϊδι γαίη,
ἵνστι κασπαρνιτῶν οἰκία ναὶ πόλις.
ἐκπλίνας ὁρτίφων δ' ὁρμὴν παιδοκτόνον ἰχθρῶν
χρειὼς ναιλώας τιλέσ' ἐκπλὴν γόας.
κηρὶ λίπν τι γυναῖχ' ἅμ' ἄγων ηρὶ τόκιον, αὐτῷ
ἀλαβὰ ἐρανόθιν πίσις ἀξαμιλέκς.
ὅστι φιλανθρώπῳ θιῷ αὐτὴ γένιτο βυλῇ
ἀρχὴν συνθέκης σωτίλιων πατρῶς,
προῤῥιθέντα κάλ αὐτοφράστων μάκαρσιν ἀνδρῶν
ἀθάνατόν τι θὺν ὑπογινῆτι βρότῳ,

ἡμῖν ἁμαρτάνουσι μεράπτεσι φερίσβειν ἄλπεϊ
τοῖσ᾽ ἀλίτροισι νίκης ἅρμα δικαιοσύνης,
αὖτι τραπεῖσιν ἴρεσιν ἐπὸ λιγυκλείοιό τ᾽ ὀλέθρου
ὑπτιοκατανύργου πλώματος αὐγάσεται,
ἐλπίδα τ᾽ ἀρχαίης αὐαμαρτήτου διαγωγῆς,
πρῶτόν πλάσμα γένης ἠϊτυχὲς ἠμιτέρης,
πᾶσιν γὰρ θνητοῖσι χαλοβίοντος μιγάλοιο
οὐσίας ἀμόροις οἰκτροσύνηστι βίου.
κεῖνος δὲ μισίτης πατὴρ ἱλάσσων ἱκάνει,
ἠδὲ ἱκίτης φυγίρης εἴνικ᾽ ἀλιτροσύνης,
ὃς ὀπαζόμενος βιάθων, ἠκὲ παιδίον ἡμῖν,
ἄγνωστον παρίχων ἀμφοτέρωθι γίνος.
ἀλκὴν ἀρχιγόνοις κράτος ὠμοῖσι καμόντων,
τοῦτ᾽ ἰλίης ἀδίνος φόρτον ὀνεικάμενος.
τῷ δ᾽ ὄνομ᾽ ἰμφαίνων ζωὴν βιόκλητον, ἰησοῦς,
ἠκὲ πρόπαλαι βαλὴς ἄγγελος ἠμιγάλπης.
θανμασθεὶς᾽ ἀλλαξεμίνοις θιλήματος ἄρχων
ποινίμων, δύπτάμην εἰς ἱλιτμοσύνην,
στήτης φίλης παρφασίσιν ἰθυλίκης, ἰησοῦ,
θυμὸν ἀμειλίκτου κλία πρόσθι πατρός.
ἠκὲ τόσ᾽ ἰὼς γάρ, ἰὼν ἀεὶ διὰ ἰὼς ἰησοῦ,
χωριαθεὶς πατρικῶν ἐδίκοτ᾽ ἐξ ἀάρων.
δεῦρ᾽ ἴτ᾽ δ᾽ ἔτ᾽ ἐμὸς ὠδὶ γῆς λαοῖσι παριστὼς
πίματ᾽ ἀμυνάμενος συγγενίνεσο βροτοῖς
σκῆνος ἵνως χαλίους ποτὶ σαρκίνου, σὺν ἀδίτ᾽ ἀρθμὸς
σχῆμ᾽ ἰὼ᾽ ἀλιθείης ὀπτιλίης ἀμφὶς ἔχων.
ὀσχὺν αὐικεόντι βιὸς βιόθ᾽ ἁμφιβαλλόμενος,
ἠκὲ σίνος γιβαρὴν παντοκρατὴς λύναμιν.
ἔστι δὲ ἰκτήσω κλέος αὐτιξύσιον ἀρχῆς,
ἀγαπὴν βαλιρῆς φαίδιμος ἠνιόχης.

αὐτὸς δ᾽

ἔδνόστι πατὴρ, καὶ οἱ ῥανὸς ἰαχουλύοιο,
ἤπιος ὐβύνη τ' ὐφροσύνης ἴφορος.
ὐφόρμ ἐρύνησι γαλήνης τ' ἀγλαομόρφυ,
τιρψινόη τι μόνος πρόξεν ἀριμίης.
ὃς λαβίδαο θρόνῳ προγόνοιο καθίμενος ὑιός,
ἀγυίσις, ἀρχικάκη πᾶσας ἄπαντα πόνε.
ἔτραπιτὸν δ' αὐίωγας ἀφροντίφοιο διαίτης,
πάσας ἐξελάσας ἐκ βιότοιο βλαβὰς.
αὖψα δ' αὐτόρθωσας παρεὼν βασιλήΐα τιμήν,
οὐδιν' ἀμοιμήτων ἔργα νέμων πρισίων.
ἀλλ τότι βλάψαιν κατὰ γᾶν ὐάνθεμος ὥρης
πάντοτι βαλλύσης, ὀλβιοσυντυκίη.
αὐτομάτη καρπὸς δ' ἱφιρόῤ ζείδωρος ἄρουρα,
οἰνάλεις ποταμῶν νάματα δ' ἔχι ῥοὰς.
οὐ δι μιῆ λήμοι ὠμοβόροι καὶ πῶια χώρη
ἤδιον ὐβρίμην χόρτον ἀμοφροσύνη.
οὐ δ' ἰλίων, καὶ βῶς, καὶ παρδαλις, ἠδὶ χίμαιρα
σύνομ' ὁμοφύχοι λίμνι ἴδοντο βίῳ.
τίγριδα παῖς δ' ὀλοὴν ἴτι τί νιν ἔλασι ῥάβδῳ
ἰμοὶ τόκ τ' ἴλαδν σύντι δράκοντα μίη.
ὢκ ἴρις, ὃ πολίμοιο βοὴ τότ' ἰρίβρομος ἦον,
χρέων δ' ἀνδροφόνων ὄτις ἴτ' ἔχι βιλῶν.
ἔνθα δ' ἰαλεόστειρα κατ' ἀὐθρώπυς ὁμονόιν,
σύντι βιογνώῳ πίστις ὐφροσύνῃ
πάντα τάδ' ὧδ' ἰγίνοντ' ὅτ' ἰμὸς βιὸς οὐδὶ ἐτιλβὴ
δ' ἄλειον βροτίης σῶμ' ὑπὶδυ φύσιως.
παρθενικήτι βιῦ βιὴν ἰμὰ τίπνον ἰαυτῆς
γείνατο, τῷ δ' ὀκάτῳ μνὶ λοχωσαμένῃ.
καὶ πρόφρως δ' ἔκ' ἀὐθρώπι κλυτὸς ὐὸς ἰησοῦς,
σαρκὶ παθὼν, ἵν' ἰμὴν σάρκα ῥύσαιτ' ἰδίῃ

ἡμῖν τε μοὶ ξύνισιν σοφίης διδασκάλιον ἔπος,
σωσίβροτόν τι λόγου γνῶσιν ἱκταρεύειν,
φημισθῆναι, καθαρὰν, διορρᾴδμονα, ζωοδότειραν
χρισὶ τῆς διδαχῆς, σώτειρ, ὁμηγύριος.
ἀσκήσαιμι δ' ἄλλοι λιπαρῶν ῥητόμασι γνωμῶν,
ἐξ ἀπόρων ἀπόρους ὧδι πλέκειν σοφίσας.
ἠδὲ μυθόδικος πειρηταὶ ἀτύφου λυσιφίκτους,
τόσκυτις λεανῶν αὐτοῤῥάστοις πακτίδεσσι,
λαβρακόραξι, ματαιολόγοισι, παραξένοισι,
λωβητῆρι φρενῶν μυθοπλάνῳ ἀπλοφρόνων.
θεῖά τ' ἀληθείης πάρεκ μαγέοντες ἀμφὶ,
κλείοντες λείου πνεφνέου ἴδνῳ ἄρκ.
οὐχ ὁσίων ῥᾳδίαν γονὴ κάκ' αὐανέμῳ ἀνδρῶν,
λοξομανὲς, σφαλεροῖς ἰμβιβαῦσι τρίβοις.
ἴσειν ἀεὶ φάθαι μίλεα μυχαλπορίοισι
λυσιλαθ ἕλῳ, καὶ παχέχαρτ ὄρει.
ἀεργοῖς, πολυπράγμοσ' ἀπαιθρώποις, φιλοπράτοις,
τολμητῆις, ἀμάχοις, πλιβάσις, ἀλίποις.
βλασφήμοις, μιβυρηλίπλητοι, σιβυλλάκοις,
μισάρχοις, ῥθηνηδῖις, δημαγώγοις, φλυάροις
ὕβριστῆις, ῥιπτῆρσι κακῶν, λειλήμοσιν ἀδλῶν,
φρυλίφροσιν, βράσσιν, δεμαλίοισι πάλῃ.
ἄλλοτριῳ, φίλε χρισὶ, συνιβάκῃ σίαλα
οἳ φιλονεικῆντες τάνδ' ἀναβιβάμβοι
τίμησιν τὸ καλῶς ἠνύμβορ, ὀβριμοεργὸν,
πολλάδες, πάσης ἔντεα ἄμοι ἀγάσσης.
ἦν ἐπίρνοι χόλος τι, καὶ ὀργὴν θρασυφρόνεσσι,
μηδὲ ἴα σφετέρην τόδι τυρὸν ἀγίλῃ.
τῆς ἀρ δὲ μέρος αὖσι ἐγὼ κυκλαμιδὸς ἔπος,
χρησοσιβὲς δ' ἔασι γῶν πόσι μοῖρα λεύ.

φάτισι

πάντη δ' ἴρηξ ἀπόλοιτο πτερά, καὶ ὕβρις ἄδικος·
σβεσθείη δ' ὁρμᾶς πῦρ πακὸν αὐτοβίης,
πανδαμάτωρ δ' ἀγίης θεὸν πόλιος κατὰ δῆμον
ἄστη· σὺν δ' ἐτίροις ἔστω ἰμὶ ἀτρεκὴς ἄλιος,
ὄφρ' ἐμοὶ ἁδὺς ὑσμὶν ψυχῆς μελίτημα
σὺς πρίστ' αἰόλιν καὶ χθονίης γενύης,
ἀρφὶ μακρὶ λιτῶν ἐπιβωτρεσσῶν σὶ πρόσνυχος
ὑμνῶ λόστι τιλεῖν μήμονος· ἔσσο νέος,
σπάργανα σῶν' ὀδόντων μίλιν' ἐὐλαβίην ἀνελίξας,
καὶ λιάζεν φάτνην προσμοίρονα τιὴν.
ἤβασιν ἔτως ἂν λείπε ἀγαθῶν ἅμα πάντων,
ἔτων δ' ἡμίτιν· πᾶς αὐτὸς πόλος.
κλῦθι φύλαξ ὀΐων βιοτηπόρι χρυσὶ ταλαντῶν,
λεπταίης ποίμνης σῆ πιρὶ σχόλῳ·
σὺ δ' ἐτ' ἐμῆ τάντῃ σὺ ὑπερίσχε χεῖρα, μαίρης
ἴκγονι, πᾶσιν ἀτρικὴς αἰόλιος θεῦ.
ἀλλὰ μοι σκαλάπωρον φίλοι λίσσετ' ἐπάντων,
σώσιμον ἐκ μόνης σῆς ἐλικοβούνης.
ὄφρα σι μανυμένῳ, καὶ νῦν καὶ ἔπειτ' ὀΐ πόσιμι
ὑμνέσω μελίων ἄσμασ' ὕβ' ἁμετέρων,
σὺν πατρὶ τ' αἰόλῳ, καὶ πανύμασι μέτρον, ἀλαθῆ,
ἰσχυρὸν, ὕδατ' ἀλαγχνον, ἀκαμπρατῆ, ἀθάνατον,
ἠοοδότην, ἄγιον, πανελεύθερον, αἰὲν ἐόντα,
ἄφθιτον, ἄπτιστον, πάμβασιλῆα, βιόν.

ἀπὸ Ἰωαχείμου Καμπαρίου εὐχαριστήρια,
γενθλίοις ἐπὶ τῇ χρυσῇ
α ρ ν δ.

ΕΙΣ ΤΕΝΕΘΛΙΟΝ ΕΟΡΤΗΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΟΣΜΟΥ.

ΧΡιστὲ τὴν γένεσιν λιὰ τιμοθέων ὅπα μυθῶν
φθιγξομένῳ, θέϊν πεῖσιν ἵποιτο χάρις.
ἦς ἄτιρ ὅτ' ἀγίνως γλώσσης βιάριφον οἰίσωσι,
ὅτι νόμῳ ὅσιον συλλογίσ αἰνετὸ φρένις.
ἠδὲ σοφὴν ἀΐδίου σύναμιν ἀΐδιος θεοῦ υἱὸς
ἀρχῆθ' ἱκ φύσιως πατρὸς ὑφηγάμενος,
αὐόνων γενεὰς πτίσιωσι πάρεισον ἀπ' ἄσης
εἰκὼν τῆς πατρικῆς ἠδὲ λόγος ἱκ πραδίης.
φωτὸς ἀπαύγασμα, ἀπροσίτῳ θεότητι χαρακτήρ,
τίμενον ἀγενήτῳ μονογενέσι πατρός.
αὐτὸς ἄρ ἡμιτέροις γένεσι ὁλοὸν ἰλάσσας
ἤμφυτον ἀμπλακίης ἀρχικάκοις φθοράς,
φῦλ' ἵνα μὴ βροτὰ πάμπαν ἀϊδωΐνῃ ἀπόλεται,
πάνδι' ὑπὲρ ὀργῆς τιννύμιν ἀργαλέης,
ἣν θεὸς αὐθάδεα, πρὶν ἀπειθέος ῥήματι θυμῷ,
πρῶτοι ὁπιδοτόκοις προγενέρασι γενέσι,
δεῦ' ἀπὸ πως ἀρχῆς προσιφώνησας γονοτόκεια,
ἐξαρχῆς γὰρ ἰμῆς πλάσις ἀντιλάβυ.
ἐξαρχῆς θ' ἡμῶν παρὰ πατρὶ συνηγάρου πάθε
ἰδύδιον πένυμῆνι ἰλασσάμενος.
ἐξέπι δ' ἡμῖν πρυφίυ μυσήρια βυλῆς,
ἰσνόησε πατρῆον δυσεβέος μιλίτης.
ἔπλας δ' ἐν πάτρῃ ἠ πάτρι, ἰβλάστησ' ἀπ' ἰγὼ σὲ
τὸ λόγος ἀΐδιος ταυτοφυὴς γένεσε.
ἀμφοῖν γὰρ φύσις ἠείων ὁμοούσιός ἐστι
τῆς πίστιως πάσης πρόσθον ὑπάρτι φύσις.

μισμυρ'

πασμήργος φύσις αἰνας, προὔπαρχ]ος ἀπάντων,
ἄχρονος, ἄρρητος, ζώπυρος, ἀθάνατος.
παντοπράτωρ, ἀγαθή, παναγιωτάτη, μία μάκαιρα,
δοξοπρεπὴς, ἀγίη, παμβασίλεια φύσις.
ὦ πάτερ οἷσθ' ὅτι δὴ μὲ φιλεῖς ἀσαπῶν περὶ πάλλα,
ὦ πάτερ ἠέπιον ἀλλ' ἐπάκοι λιτῶν.
ἦμος πλάκον ἡμετέρων πλάσομ' ἀρχέτυπον παλαμάων,
ὅτ]ι σατανόφρασ' ὧν ἔκλινε κεῖνο λόλων.
σὸν δ' ἔλι]ος τόσον ἐζήν ὅσον θ' ἱδ]ος ἄπλετον ἦτορ,
χ' ὥσ]ος ὁ τήνδε περιξ ἠρανὸς ἀγκὰς ἔχων.
τὼς δ' ἄρ ἁμαρτόντας γενέτωρ ὑπεπλάγχν' ἐλέαιρε,
ὑπ' ἀλίπημα τεῷ πτίσματι πᾶσι ἄρις.
χειρῶν γὰρ ποίημα σέθεν τόδε γ' ὄζη, καὶ ἀτμὸν
ψυχωθὲν παρά σευ δίξατο λωσίβιον.
ἀκόνα καλὰ ἡμῶν θυσειδὲς ἐμορφώθησαν,
τήνδε καταισχύνας ψεύδεσιν ἐξέλι ἀράκνης.
τόνδ' ἀπαμειβόμεν]ος προσίφρ γενέτωρ φίλον ἰὸν,
ἐμπνεύσας πατρικὴς ἐν παρθένης ἀγάπην.
βέλομαι, ἄτ] αὐτόκλ' ἐξέλπε, πῶς φεδομένοις δὲ
τῶν ἀλιτρῶν ἔργον ἀρῶτο δικαιοσύνης;
χ' ὁμὸν ἔχει χιδίκης κατάκριμα ἀράκνην, ἀϊδήλῳ
ἀμφλογὸς ἄσβεστον πῦρ ποτὲ σωζόμεν]ον
τῷ δὲ ἀράκνητ]ος ἄγαλμ' ὅρκῳ ὡς λυγρῶς ἐπιόρκῳ
ἀπιδέσθ' ὃ ἡμῖν πῶς ἀπίτασι τίσις;
αὐτὰρ ὅτ' ἡμετέρων παρακλίνῃ ἄπιτ]ος ἐφετμῶν,
τόας ἀγαθ' ἐποίσεις ἡμετέρῃσι παθὼν
αὖθρωπ]ος, ἡ πονέει σὺν βίᾳ σας ἀποφύξαι
ὧν ὑπέχειν τόλμης ὧδε δίκην σφετέρης.
καὶ τότε δὴ κατὰ γνώμ]ας βιήσεις ἑαυτὸν,
αὐθρώπων ζώης, καὶ περὶ πάντα νοῶν.

ὃν αὐτὸν τίλ(ος) ἡμιτέρων μύ(ριοι) ἀμφελάσειαν,
καὶ ποινὴν πασῶν ἕψιν ἁμαρτίων.
ἔησι δ' ὑπίρτι γίνυς ἔναι ὑκτοῖν κατάρα,
αὐτίτ' ἀλυτροσύνης πάντα δίκαια πιθῆν.
καὶ μισίτης γίγονεν βιὸς ἀνθρώποντι θιῦτι,
ἐδὶ πατὴρ ἰκίτην ἰὸν ἀτιμάσατο.
καὶ τότ' ἐπιψηφιασαιλέοι ἰγίγραπτ' ἀγέσιο
μνήματ(ος), ἰσοθρόνη δ' ὄγμ' ὅσιον τριάδ(ος).
δια δὲ βροτὶς σκύνης λίμαν ὀφείλασθαι
τιχθίντ' ἀφάνης τόνδ' ὑπὲρ παρθινικῆς,
ἔφι λόγον καρῆς ὀικέσις σάρκα γινίσθαι
καὶ θνητὸν διάγειν ὕθι' ὑμιτέροις.
ὑρανόθιν καταβάντ' ὀὶ γῆ τροφόν δὲ, ἵνθα
μνησγένδε ἰφάνη λόξα τίκτε πατρικῆ.
ὦ φίλε χριστὲ τίς ἄρ' ἀγάπης τόδε πρᾶγμα τοσάνδε
γνῶς, ἀνεργάσω τῆς δί σοι οἷδι χάριν;
τίν δ' ἐμέριμναν ἔχω τοῖον μυστήριον ἀμφί,
ἀσκεῖ γυμνασίοις ὐσιβίην ἀνθρῶις;
οἱ πλέονοι δ' ἀνόμως ζῶντες πρὸς μᾶλλον ἄπαστ(ος)
σκυβάλως ἢ τούτης χρεὼ τίκτε παρόλε.
ἦε δίκαιος σπουδὴν ὀὶ κόσμῳ λαμπρὸν ἀνάψω,
φῶς ζοφὸς ἔμμεν ἐς ἡμετέρησι σέλας
ἦ δίκαιος ἡμιτέρης ζωῆς ἀποχρᾶν ἐτελίσθη
σπουδαρὸς τ' ἰφάνη λαμπὰς ἐλευθερίης.
ζητήσας δὲ μόλις λοιπὴν ἔτι πίστιν ἀνεῦρον
ὁ δ' ἀγάπην ὕψια καυχήσην ὀλίγοις.
ψυχθῆσαν κλαύσας ἀγάπην πίστιν τε βαπτῆσαν.
πιθήσας δ' ἀγαθὴν ἐλπὶς ἀνεχωμένην.
βλαστόντας δ' ἐδίλης συγγρὶς καὶ μίσος ἰδίσας,
ἐλπὶ(ς) ἐντιβίη πάντα γλυκέα πακῆς.

ὃ χριὸ(ς)

ὦ χριὲ ὑὶ θεῦ θεὸς αἰώνων πρωτάρχιε,
πρωτόγονε πατέρος μονογενὴς τεκόσης,
οὐ χθονὶ παρθενικῆς γεγονὼς παῖς μητρὸς ἰησοῦ,
ἔστι θεῦ βροτέαν λύσασα σάρκα λόγε,
κεἰ σε θεὸν ἐλόχευσε πάρα κεἰὸν φίλον ὑὸν
πνεύματος ἐξ ἁγίου φόρτον ἐνεκαμένη.
λίσσομαι ὦ φίλε χριστὲ σὸν ἀντιβολῶν ἱκετεύω,
προσκυνέοντι πρᾶτος σὺν βασιλεῦσι σέβεσθαι,
σοφῶν δι βουλήσων λαῷ σέθεν, ὅττι πίσῃ
οὐ λίθοι βλαφέρον πέμασε λογχὰ πόνοι
ἔξοθον πηρὸν ἔρκιον πολεμίζειν ἔτι.
ἵστασθ' ὅσ' ἐν πάντων ὑδὸν ἄπτει πανσῆρ.
ὧν τι σὺ κεἰ βάρος εἶδες φίλ' ὦ χριὲ εἶδάτ' ἀρέσθαι
ἀλλ' ἅστι γινώσκει προφερτέρ τοῖς δι' ἄπτ.
χαῖρε γένος χριὲ ἀμίτρων θεῦ ὑὲ ἰησοῦ,
σέσπιτ' ἄλας φάσγανε σὸς ἀνόνατο λαός.
ὦ χαῖρ οὐ λόξῃ πατρὸς ἑρκεῖ ἀμβασιλεύων,
χαῖρε κεἰ ἀμίτρων χριὲ ἰωάκιν λιτεῦν.
κεἰ δέε ἀνεμώτους αἰὲν ἐπ' ἀρχιὸ' οὐ δὲ δι λάκτους
σεῦ φρασὶν δ' ἔβλαε πρὸς βασίλειαν ἄτην.
μίμνεμεν τ' ἀμφι δὸν ἴκελλον καὶ ἀμύγμιν ἀμπῶν,
μὴ τι κυριὸ' ἐρίφοις ὧν ἀπιλανομένοις.
ἀπιόφρων πύλεσι πανσυδίρμην ἰλάσκει
χριὲ' ἐπὶ ὧν ὄρεσιν δ' ὕσασα σάρκα θέσ.
ἐλλάσκ' οὐ πάλαι πλανώμενα πασσάθε μῆλα,
κεἰ σκεδασθέντα μὴ κριὸ' ἀγέλην.
ἀλλὰ φυλακσομένης ἔσην ἀπὸ πᾶσαν ὄρνιν,
ὦ ποιμὴν οἷον λῶστι θεὸς ῥιφίων.
λίσσ δι χ' ἀμίτρους σκυδμὸς μίλε ἱππόρους θυμῷ,
θὲς δι μ' ἐπ πρησίαις λάτριν ἀρεσκομένης.

ὧν

ὑφ' ὑμῶν δοξολόγων ὕμνων μέσοις γεγάθω
αἰὲν ὁμόσκηνος σοῖς φίλοις χείροις φίλοις.
ἀώτων μακρῶν ἀτιλωτότοισι λέμοισι,
οὐτανοῖ παρά σοι, σοὶ πάρα κεῖθι μένων.

Ἐγράφη ὑπὸ Ἰωαχ. Καμηνιάτου
ἔτει χριστουγέννων.
α ρ υ ι.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ ΕΠΙ ΚΑΤΑΚΛΕΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ, ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΛΥΤΙΚΟΣ ΧΑΡΙΣΙΝΟΣ.

Ἱλάθι τοῖς σοῖς παιδαγωγοῖ παιδίοις, πάντων ἁγίων Ἰσραήλ, ἱερεῦ καὶ πατὴρ ἐμὸς ἀμφὶ, κύριε, λόγος δὲ ἡμῖν τοῖς σοῖς ἐπομένοις παραγγέλμασι, τὸ ὁμοίωμα πληρῶσαι τοῦ ἑνὸς, αἰδάνεθάτι καὶ ἁγαθὸν τῷ θεῷ, κριτὸν τι μὴ ψεκτὸν, καὶ παράχει ἅπαντα αὐτοῖς γε εἰρήνης τῆς σῆς πολιτευομένοις, γῇ τῇ σῇ μεταδιδομένοις πόλει, ἀκυμάντοις τ' ἁμαρτίας τὸν κλύδωνα λιπαπλεύσαντας, γαλαναιῶντας ἁγίῳ συμφερέσθαι πνεύματι, σοφίᾳ αἰνέφρασιν, νύκτωρ, μεθ' ἡμέραν, εἰς τὸν τέλειον ἡμέραν, αἰνοῦντας δύχαρεισεῖν τοῦ μόνῳ πατρὶ, καὶ ὑῷ, ὑῷ καὶ πατρὶ παιδαγωγῷ, καὶ δισπασπάλῳ, ὑῷ, σὺν καὶ τοῦ ἁγίῳ

ἁγίῳ πνεύματι, παύτα δι' ἑνί. ἐν ᾧ τὰ πάντα, δι' ὃν τὰ πάντα ἐν, δι' ὃν τὸ ἀεί. ὃ μέλλη παύτες. ὃ δόξα, αἰῶνες, πάντα δι' ἀγαθῷ, παύτα δι' καλῷ, πάντα δι' σοφῷ, δι' δικαίῳ τὰ παντὰ, ᾧ ἡ δόξα καὶ νῦν, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Ὑμνος εἰς σωτῆρα χριστόν.

Στόμιον πῶλων ἀλαλητῶν, πτερὸν ὀρνίθων ἀπλανῶν, οἰακα νηὸς ἀτρεκὲς, ποιμὴν ἀρνῶν βασιλικῶν: τοὺς σοὺς ἀφελεῖς παῖδας ἄτειρον, αἰνεῖν ἁγίως, ὑμνεῖν ἀδόλως, ἀπαύστοις στόμασι, πάσχων ἐγήτορα χριστόν. βασιλεῦ ἅγιον, λόγε παντοκράτορ πατρὸς ἡψίστου σοφίας πρύτανι, στηρίγμα πόνων αἰωνοχαρὲς, βροτέας γενεᾶς σωτηρίως. ποιμὴν, ἀροτὴρ, οἰακοστόμιον, πτερὸν ὀράνιον, πανάγνως ποίμνης, ἀλκτῆρ μερόπων τῶν σωζομένων. πελάγους κακίας ἰχθῦς ἁγνοὺς, κύματος ἐκθρῴσκοντας γλυκερῇ ζωῇ δελεάζων. ἡγοῦ προβάτων λογικῶν ποιμήν. ἁγνὸν βασιλῆα παίδων αἰνετάφων.

Ἰχνια χριστοῦ ὁδὸς ὀρανία, λόγος ἄϊναος, ἀιὼν ἁπλετος, φῶς ἀΐδιον, ἐλπὶς ψυχῆ, ῥητὴρ ἀρετῆς σεμνὴ βιοτή. θεὸν ὑμνοῦντων χριστὲ ἰησοῦ. γάλα ὀράνιον μαστῶν γλυκερῶν, νύμφης

Χαρίτων

χαρίτων. Σοφίας τῆς ἐκθλιβόμενον, δι' ὑπωλὴ
χοι Ἀτιτάλοις σόμασιν Ἀτιταλόμενοι Θυλῆς λο
γικῆς, Πνεύματι λιροστρῶ Ἐμπιπλάμενοι Αἰ
νους ἀφιλεῖς Ὑμνοις ἀτρικεῖς Βασιλεῖ χριστῷ Μι
θῦτε ὁσίας Ζωῆς ἁμιλλαχῆς Μέλπωμεν ὁμοῦ. Μέλ
πωμεν ἁπλῶς Παῖδα πρατερὸν Χορὸς εἰρήνης
Οἱ χριστόγονοι λαὸς σώφρων, Ὑάλωμεν ὁμοῦ θεὸν
εἰρήνης.

Ὑμνος ἀποδολογίας καθημε-
ρινὸς.

Σὲ τὸν θεὸν αἰνοῦμεν, σοὶ τῷ κυρίῳ ἐξομολο
γούμεθα. σὲ τὸν ἀΐδιον πατέρα πᾶσα ἡ γῆ προ-
σκυνεῖ, καὶ σέβει. σοὶ πάντες ἄγγελοι, καὶ ἀρ-
χάγγελοι, σοὶ οὐρανοὶ, καὶ ἅπασαι ἀρχαὶ καὶ ἐξου-
σίαι, σοὶ χερουβὶμ καὶ σεραφὶμ ἀπαύστῳ φωνῇ πρὸ
σκυνοῦντα λέγουσιν, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος ὁ κύρι-
ος Σαβαώθ. πλήρης οὐρανοὶ, καὶ πᾶσα ἡ γῆ μεγα-
λειότητος τῆς δόξης σου. σὲ ὁ ἔνδοξος τῶν ἀπο-
στόλων χορὸς, σὲ τῶν μαρτύρων λευκάστολος αἰ-
νεῖ στρατός. σὲ κατὰ πᾶν οἰκουμένην ἡ ἁγία
ὁμολογεῖ ἐκκλησία: τὸν πατέρα ἀμετρήτου μεγα
λωσύνης: τὸν σεβάσμιόν σου ἀληθινὸν καὶ μονογε-
νῆ υἱόν: καὶ τὸ ἅγιον παράκλητον πνεῦμα. Χριστέ,
σὺ εἶ βασιλεὺς τῆς δόξης, σὺ τοῦ πατρὸς υἱὸς ἀΐδιος.

σὺ τὸν

σὺ τ σῶσαι ἐπιλπιζόμεν ἄνθρωπον, ὃν ἔφθεί-
ξας τὴν τῆς παρθένου γαστέρα. σὺ κεκραταιωκὼς
τ κέντρον τοῦ θανάτου, ἀνέῳξας τοῖς πιστεύουσι
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. σὺ ἐν δεξιᾷ θεοῦ
κάθησαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρός, σὺ πιστεύομεν κρι-
τὴς ἐρχόμενον. σὲ τοίνυν ἱκετεύομεν, οἱ σοὶ
δοῦλοι, βοήθησον ἡμῖν, οὓς τιμίῳ αἵματί σου ἐλυ-
τρώσω. ποίησον δὴ ἡμᾶς αἰωνίου δόξης, σὺν τοῖς
ἁγίοις σου λαοῦ σου, καὶ κληρονόμους σου. σῶσον
ὦ κύριε τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κλη-
ρονομίαν σου. καὶ ποίμανον, καὶ αὔξησον αὐ-
τοὺς ἕως αἰῶνος. καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογοῦ-
μέν σε, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομά σου εἰς αἰῶνα, καὶ εἰς
αἰῶνα αἰῶνος. ἀξίωσον ὦ κύριε ἐν τούτῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ἀναμαρτήτους ἡμᾶς διαφυλάξαι. ἐλέη-
σον ἡμᾶς κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς. γενηθήτω τὸ σὸν
ἔλεος, ὦ κύριε, ἐφ' ἡμᾶς, καθὼς ἠλπίσαμεν ἐ-
πί σοι. ὑδὲ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην
εἰς τὸν αἰῶνα. ἀμήν.

Ὡδὴ εὐλογητική.

Ὡ χριστέ σ' ἀχαριτῶ
σωτὴρ γένος βροτέϊον,
ζωῆς ἄναξ ἀϊδίσης.
σὺ προσκυνῶ ποιητήν.

σέ τ' ἀνεγώλντρωπον,
σὲ καὶ μόνον σεβίζω,
σοὶ καὶ μόνῳ λατρεύω,
σὲ καὶ μόνον φοβεῖσθαι,
σὲ καὶ φιλεῖν ὀφείλω.
μᾶλλον φιλεῖν δ' ὀφείλω,
φιλεῖν μάλιστ' ὀφείλω
ἀνεργέτην τὸν ἀμόν.
ἐπί σοι μόνῳ πέποιθα,
καὶ χρηστότητι σοῦ σῇ
σκέπῃ διαμπερές ω,
οὐ διά τινα κινδυνεύω,
καὶ πάντοτ' ἀσφαλισθεὶς
διάγω βίον ἀμέριμνον.
σὺ μ' ἐκ νόσων ἤγειρας,
σὺ μ' ἐκ πόνων ἔλυσας.
σὺ κινδύνους ἀπέῤῥηξας
ἀντιπάλων κυσάντων.
σὺ σὺ τραπέντ' ἐλέγξω.
τὸ σῶμ' ἀνεργετήσω μου,
ψυχήν τε τὴν τ' ἀλαστον
ἀνωδύνῳ λόγῳ σοῦ
ἄκει παραμυθήσω.
ὦ χριστέ σ' εὐχαριστῶ,
ὅ πως σοι εὐχαριστῶμ
ὑμνῳδίαν τιδίαιν;
πῶς σ' ἀξίως αἰνέσω;
τοσοῦτ' ἀνεργετηθείς.
σωτῆρα λαβὼν σε
πατέρα δεσπότην,
ἐκ σοῦ θεῶν καλέσασθαί μὲ

σὺν ἐμοὶ πρὸς ἐκεῖνον.
σὺ δὲ μόνον ἐκεῖνον
ἀΐδιον, ἄμβροτόν τε,
κτίστην, κυβερνήτην τε,
καὶ δεσπότην ἐκπάντων.

Ἰωαχείμιος.

FORMVLAE GRA
TIARVM ACTIONVM RE-
centes.

Ὦ παντόκρατορ, ἀΐδιε, παντεύλογητὲ θεὲ, ὦ πάτερ κυρίε ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς ἔκ παντὸς ἐποίησας, κτίσας τε ἀπ' ἀρχῆς, καὶ κτισθέντα διασώζων, μετὰ τὸ σωπεῖδίε ἐμὸ σοῦ κυρίε ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, τὸ κατὰ τὴν φύσαρκον οἰκονομίαν αὐτοῦ φιλεσοδύμοις φανερωθέντος, καὶ μετὰ πνεύματος ἁγίε τὸ ἐκπεχυμένε ἐπὶ σοῦ ἀποστόλες, δεξάξω δύλογῶν σι, καὶ δύχαριστῶ σοι, ὅτι ἐγνώρισας ἡμῖν σεαυτὸν ἀμετρήτῳ χρηστότητι, δυαγγελισάμενος ἡμῖν διὰ ἀΐδιε λόγε, καὶ ὑὸ σοῦ ἐρήνευμ, καὶ πίσιν τὸ δυαγγελίε παραχὼν, δι' ἄλλων τε μαρτυρίων λαμπρῶν, καὶ διὰ καὶ

διὰ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ὅτι τε ἀξαίρετόν σοι λαὸν ποιήσω τὴν ἐκκλησίαν ἁγίαν σῶν κυρίε ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. ὃν δυλόγησας θεῖναι σφάγιον καὶ θῦμα ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐλωρήσω ἡμῖν ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ παράκλησιν πνεύματος ἁγίου, καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ λυτρώσει ἀπὸ ματαιολογικῆς ἀγωγῆς, καὶ ἐλευθερώσει θανάτου αἰωνίου, καὶ ἐπαγγέλλω τοῖς φυλάττουσι τὴν πίστιν, καὶ ἀγαπῶσί σε. καὶ δὲ τῷ παρόντι βίῳ πολλὰς, καὶ μεγάλας δυνάμεις παρέχεις ἡμῖν. πρῶτον μὲν εἰς τὸ φῶς προαγαγὼν ἡμᾶς, ἔπειτα δὲ λιμὸν γαλήνιον συνοικοῦν ταῖς χώραις ἅς ἐπεσκιάσαμεν, καὶ τροφῶν ἀφθονίαν πορίσας, καὶ τὰς συμφορὰς τῶν συμφορῶν, τιμωρίας τε καὶ ἀριθμὸς τῶν ὀφειλομένων ταῖς πλημμελείαις ἡμῶν κολάσεων, ἢ ὡσαύτως ἀποτρέψας, ἢ ἱλεῶς κατασπράυνας.

Εὐλογῶ σε ὦ χριστὲ Ἰησοῦ, υἱὲ θεοῦ ζῶντος, κύριε καὶ σῶτερ, ὁ διὰ ἡμᾶς θεὸς μεθ' ἡμῶν ὁ διὰ παντὸς λόγος διὰ τὴν ἡμετέραν καταφθαρεῖσαν σάρκα σαρξ γινόμενος, καὶ σπανώσας γὰρ ἡμῖν, ὁ πλουτήσας, καὶ παθὼν, καὶ θανὼν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἀναστὰς διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν, ὁ ἐλευθερώσας ἀπὸ αἰχμαλώτου, καὶ ἀγα-

γαγὸν

γαγὼν εἰς τὸ φῶς τῶν καθημένων ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου, ἐπιφανεὶς λυτρωτὴς καὶ ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἀεὶ παρὼν ἀληθῶς ὑπερασπίζεις τῆς ἐκκλησίας σου, αὐτιστατῶν τε πρὸς τοὺς ἐχθρούς σου, τοὺς διαβόλους, τὸ ὑπεναντίον αὐτῶν. διὸ εἰς ἀποσβεσθῆναι τὸ τῆς ἀληθείας φῶς ἐν ἐκείνῃ. διὸ παύῃ θεραπεύων, καὶ ἰώμενον τοὺς μώλωπας, τὰ τραύματα αὐτῆς, καὶ ἀποκαθιστῶν τὸ πεπηρωμένον διὰ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἐπανάλυσεως τῆς ἀθανασίας, ὄντι, τῷ διαμένοντι εἰς αἰῶνα μεσίτῃ, καὶ ὑπερεντυγχάνοντι ὑπὲρ τῶν ἀθλίων ἡμῶν πρὸς τὸν ἀίδιον πατέρα. καὶ προθύμως ἔχεις ἀεὶ τὸ βοηθῆσαι ἡμῖν, τῷ μὴ περιορᾶν ὑποσκελιζομένους, καὶ ἀπαγομένους ἡμᾶς ὑπὸ ὧν τινῶν τῶν ἀλιτηρίων περισάσων.

Εὐλογῶ σε διὰ χαρισάμενος ὦ παράκλητε πνεῦμα ἅγιον, πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ ἐπικαθεσθεὶς ἐμοὶ τῷ ἀποστόλῳ, ὅτι ἐλάλησεν διὰ πάντων ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὰ τῆς θεογνωσίας φῶς ἱερόν. ὃς ἐμὲ, ὦ χαρισάμενε, τὸ πλάνον κατευθύνεις ἐν ὁδῷ θεοσεβείας, διδάσκων, σωτίζων, καθιτῶν, ὑποπαιδεύων ἀεὶ χρεσόντι, τῇ διορθωσάμενον τῆς ἐπισρατευομένῳ ἀγιωσύνῃ τῆς ἁπλότητος, καὶ τὸ ἄψυχον τῆς ὀλιγοπιστίας, ἃς ἀγιάζεις ἐπ

μᾶς πρὸς παρακαλοῦσιαν τῆ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, καὶ πρὸς κληρονομίαν τῆ βασιλείας τοῦ διὰ τοῦ ζωῆ αἰωνίου. ἀμήν.

PRECES PRO CATECHVMENIS IN TERRA PROSTRATIS, incipiente Diacono lege Ecclesiæ. Ex his quæ sunt apud Chrysostomum in primum secundæ Epistolæ ad Corinthios, Caput.

PRO catechumenis intentis animis precemur, stemus rectè, rogemus, ut omniũ misericors, et benignus Deus, exaudiat precationes ipsorũ, & aperiat aures cordium ipsorũ, & instruat ipsos sermone ueritatis, ut in ipsis possint esse tolerantes, ut seminet timorẽ suum in ipsis, & confirmet fidẽ in sententiis ipsorum, & reuelet ipsis Euangelium iustitiæ, ut ipsis det mentem sanã, considerationes moderatas, & honestam uitæ rationẽ, semper quæ illius sunt cogitare, quæ illius sunt sapere, quę illius sunt meditari, in lege eius uersari dies ac noctes. Pręterea ardentius pro ipsis oremus, ut

liberet

liberet eos ab omni malo, & re abhorrente, ab omni peccato diabolico, & ab omni casu aduerso, ut largiatur ipsis in tẽpore opportuno lauacri regenerationem, peccatorum remissionem, immortalitatis indumentum, domus ipsorum, & fam...as, liberos ipsorũ, ut multiplicatione benedicat, & simul cũ ætate producens instruat sapientia, ut dirigat omnia proposita ipsis ad utilitatẽ. SVRGITE. Angelũ pacis inuocate catechumeni, tranquillã hanc diem, & omnes dies uitæ uestræ petite. Inclinate capita. Populi acclamatio. AMEN.

Ioachim. Ioachimi F. Camerarius uertebat.

Particula precationis Iosaphat.

In tenebris nostræ, & densa caligine mentis
Cum nihil est toto pectore consilij:
Turbati erigimus Deus ad te lumina cordis
Nostra, tuamq; fides solius orat opem.
Tu rege consilijs actus pater optime nostros,
Nostrum opus ut laudi seruiat omne tuæ.

Precatio Hieremiæ.

O pater, ô mundi totius conditor, ô qui
Maximus æternum regnas dominator in æuum:
Respice ad ærumnas Deus ô sanctissime nostras,
Nostra uide, & placido clemens opprobria uultu.
Quam te disponente Deus possedimus olim
Israeligenæ genus, & stirps inclita Iudæ,
Barbarus hanc uictor sortem tenet, inde tuosq;
Hæredes longe uiolentis deijcit armis.
Nemo patrem appellat natus, quondam inclita matrũ
Nunc miseranda manus uiduis desertior errat.
Et precio potumq;, foco & sua ligna paramus
Potum undas uiles, & siluæ fragmina ligna.
Pondere pressa labat ceruix & cernua nutat,
Sic tamen afflictis requies fessisq; negatur.
Aegyptus dedit Assyriæ dextram improba seuæ
Vt liceat sedare famem, neque morte perire
Funditus extinctos. hoc nos miseri damus hoc nos
Supplicium, infelix populus, peccata luentes
Sera patrum. Nunc qui domini sunt ante fuere
Seruilis manus, ô quam dira & acerba tyrannis
Versa sorte trahunt dominos cum sub iuga serui
Nullaq; spes oculis affulget, quærere uictum
Cogimur inq; locis solis uitæq; periclo
Nos urgente fame, & diro mucrone petente
Dum cutis exucci rugatur corporis, inq;

Furni exusta modum nutrimenti aret egena.
Quid magis est humili nunc uile Solymide? quæ iam
Virgo, aut deformem non luget fœmina uitam?
Primates laqueis suspensos uidimus, hosti
Non canum caput, aut facies ueneranda pudorem
Incussit, formosa annis & nobilis ætas
Et cœtus puerilis quid probri tulit? & quam
Victoris subiens est uim perpessus iniqui?
Porta caret senibus, iuuenili carmina nullo
Læta choro resonant, cum fletu gaudia mutat
Cum gemitu risus, funesti iniuria belli
Omnia lapsa iacent nostri ornamenta decoris.
O nos ô miseros, ipsi peccauimus, ipsi
Pœnarum causas cumulauimus, hinc dolor, hinc est
Caligo lachrymas inter mœstasq; querelas.
Hinc desolatum plorat uox nostra Sionem
Cultu hominum, crebris uulpem admisisse cauernis.
Immota æterni sedes, Deus est tua, regni,
Imperij stat summa tui sine fine potestas,
Sed cur perpetuo tamen obliuiscere nostri?
Cur inopes nos destituis, solosq; relinquis
Infinitorum demersos clade malorum?
O pater huc aduerte oculos ultumq; priorem
Quem tua sæpe tuæ ostendit clementia genti,
Et nunc ad dominum desertrix ut redeat mens
Et fugitiua suum, tua nos pater alme reducat
Dextra uiam in ueram palabundosq;, uagosq;

Nam nisi te poterit se conuertente reuerti
Lætifero nemo scelerum de calle suorum.
Nos tua mansuetudo leuet, renouetq; fauorem
Antiqu...m, & meritas non exigat ultio pœnas.
Qui nunc abiectos dextra feriente repellis
Et cuius tetrica est nimium, nimiumq; timenda
Præq; tenorem se fert implacabilis iræ
Perpetuum, facies semper peccantibus atrox.

Hymnus Zachariæ patris Iohannis.

Te celebro Deus, ô Deus opt. maxime cuius
In gente æternum est Israelitide regnum:
Cum tandem miseros placido nos lumine cernis,
Et redimis captos, indignaq; uincula rumpis:
Quæ populum diuturna tuum tenuere ligatum,
Ac modo conspicitur ueterum noua gloria rerum,
Iessaisq; domus rursum se finibus effert,
Promissoq; duci ius immutabile mandat
Inuicti sceptri, & quod nulla potentia frangat,
A primo sicut prisci cecinere prophetæ
Fatidici seriem ducentes carminis æuo.
Illius imperio cedet uis omnis, & hostis
Langueſcet manus, & nobis uictoria certam
Afferet, optauere diu quam uota, salutem.
Sic Deus antiqui generis te Magne probabis,

Et

Et meminisse patrum, rata sic tua pacta tenebis,
Et quam iure fidem iurando, quo magis esset
Sancta ultro firmas, Abraamus tempore iussis,
Quo parens, uocisq; tuæ, Chaldaide cessit
Exul humo, externæq; fuit nouus incola terræ.
Hæc tua (constat enim) certe promissa fuere,
Hostilisq; metus securos degere uitam,
Sacrorum gaudere, & libertate tuorum,
Seruitio inq; pio pura tibi mente, manuq;
Acceptam nauare operam, & iam posse fidelis
Pensa ministerij persoluere, muneris, ut tu
Officium, & conatus qualescunq; probares
Gratorum tibi: non merito, uirtuteq; nostra,
Sed ducis & regis nos conciliante fauore.
Nunc & iusta etiam te coram nostra futura est,
Quam longo in terris durabit tempore uita,
Perpetuæ in cœlis & cædens uita beatæ.
At tu parue puer uates perhibebere summi,
Aeterniq; Dei, qui te præcedere cursu
Ipse sibi uoluit. nam qua mox ille sequatur
Complanare uiam debes, & pandere callem:
Nota salus ut sit, populi neq; fluxa uagetur
Mens leuis erroris dubij uestigia sectans.
Hæc est una Dei clemens miseratio mitis,
Propitij motus placido qui pectore sensus
Dat ueniam culpæ, & scelerum impia crimina delet.
Hinc illa in terris modo lux exorta refulsit

Aetheris

Aetheris excelso ueniens de uertice summi,
In mundi tenebris densa, & caligine mortis
Accensa, ut micet, inq; obscuro tramite monstret
Quod sit iter rectum cœlestis ad ocia pacis.

Ioachim. Camer.

Hymnus matris uirginis Mariæ.

Magna cano, Dominum cœli terræq; potentem,
Teq; Deum uenerans æternum pectore toto,
Et meus exultat lætanti Spiritus ore,
Authorem celebrans largitoremq; salutis,
Clemens perpetuæ qui confert gaudia uitæ.
Ille oculis humilem me ancillam, & paupere censu
Respexit dominus complexus amore benignis,
Vnde beatidicis me omnis sermonibus ætas
Extollet laudans ex hoc iam tempore, donec
Succedent longe de posteritate nepotes.
Ille etiam ualidam modo facta probantia dextram
In me perficiens, memorabilia edidit acta,
Viribus excellens, metuendo & nomine Sanctus,
Cuius continuat clementia summa fauorem,
Et generum bonitate manens succesio durat,
Castus ubi est timor, ac custodia religionis.
Cuius & immenso maiestas robore præstans

Et

Et delet uirtus hostes inuicta feroces,
Fundens atque fugans inflata mente superbos,
Elatiq; animis, & prauo corde tumentes.
Quinetiam excelsos sublimi & sede locatos
Sternit humi, dextra euertens uictrice tyrannos,
Oppressos idem solitus miserosq; leuare,
Ornare, & solidæ cumulatos laudis honore.
Idem dira fames, & quos grauis urget egestas
Exatiąns opibus non deficientibus auget,
Inq; domum dites uacuam dimittit inanes.
Atq; manum Israële tibi nunc porrigit ille
Dilectum attollens natum, ueteremq; ministrum
Propitius, priscæq; memor promissa recordans
Mansuetudinis, & diuinæ oracula mentis
Antiquis prolata parentibus, atque Abrahamo
Tradita & illius seros complexa nepotes.
Sæcla infiniti dum uoluent temporis orbem,
Vnus & est, ueniensq; dies abiensq; futurus.

Ioachim. Camer.

Precatio matutina.

Aeterne, omnipotens, iuste, misericors Deus, pater, & fili, & spiritus sancte, te solum, uerum Deum adoro & uneror, tibi gratias ago, tuę benignita-

ti

ti commendo hodierno die, uitam, corpus, animum meum. Te oro ut parentes meos, cõsanguineosq;, & omnes in me beneficos, tua misericorde manu protegere, & ab omnibus malis tutos præstare uelis. Oro etiam ut mea studia fortunare, & omnes conatus ad tuam gloriã dirigere uelis, & perficere, ut inseruiam utiliter Ecclesiæ Christianæ, & societati hominum, in uera fide Christi, & uitæ integritate, atq; puritate mentis, & corporis, & in ecclesia Christiana perpetuo te celebrem. Perfice ò Deus, ut fiat hoc die, & omnibus diebus uitæ nostrę, uoluntas in nobis tua, & uitetur quicquid te possit offendere. Guberna mentes nostras sancto spiritu tuo, ut cogitẽt nihil nisi quod sanctum, pium, castumq; sit, & tibi placeat. Actiones nostras prouehead honestatem & decus, ut tibi probentur, & tua misericordia quæ opplet orbẽ terrarũ etiã nos protege ò Deus, sine quo nil rectum, pręclarum, laudabile cogitari, dici, fieri potest, cui sit laus, honor,

honor, victoria sine fine. Amen:

Pater noster &c.

Credo in Deum, &c.

Deus locutus est &c.

Consecratio mensæ.

IESV CHRISTE fili Dei uiui, Deus uerus, qui nos docuisti inuocare æternum patrem cœlestem prescripta formula hac. Pater noster qui es in cœlis, &c. Interpella pro nobis o mediator, & intercessor unice Christe, & benigne perfice, ut & alantur corpora nostra necessario cibo, & mens pane cœlesti pascatur, & studia nostra ad diuinum honorem, & ecclesię tuæ usum dirigantur: Qui cum patre æterno filius coæternus in sancti Spiritus unitate uiuis & regnas, unus, uerus, omnipotens, iustus, misericors Deus sine fine. Amen.

Post prandium.

Gratias agimus tibi æterne Pater cœlestis pro uniuersis donis ac beneficiis

tuis

tuis, & quod cibum ac potum abunde nobis præbuisti. Qui aperis manū tuā, & omnia quæ uiuunt diuinis tuis muneribus reples. Qui escam suppeditas cum cæteris animantibus, tum desertis pullis coruorum. Da ut te debito timore, & ardenti amore ueneremur in fide Iesu Christi, & dilectione ac beneuolentia cōplectamur nos mutuo. Tu Deus charitas es, qui in charitate manet, is in te manet Deus, & tu in ipso. Custodi nos, conserua nos Deus pater æterne, qui una cum filio, & sancto spiritu regnas sine fine. Amen.

Largire nobis quietē, & pacem temporibus nostris, solus enim propulsare potes à nobis omnem uim, & iniuriam hostilem. Amen.

Deus author cœlestis pacis ignotæ mundo, mentes nostras tuo numine quietas redde, & repelle ab Ecclesia Christi furores & rabiem tàm consiliorum, quàm armorum hostilium, & coherce errorum, atq; sectarum tumultus: ac placide te ueneremur, colamus, celebremus

bremus unum, uerum, æternum, omnipotentem, iustum, misericordem Deũ, patrem Domini, ac Saluatoris nostri Iesu Christi filii tui, cũ quo in unitate sancti Spiritus, uiuis & regnas Deus seculis infinitis. Amen.

Benefac omnibus qui in nos beneficos se præbent, aduersantium inimicorum miserere, errantes in uiã reducito. Nostris & omniũ peccatis, qui iram tuã prouocant, propitius ueniam da, pasce animas omniũ fideliũ, ò Deus, cuius uoluntas est, ut omnes homines conseruentur, & ad cognitionem ueritatis perueniant. Amen.

Noctu.

Cum peracto die nos benigne ab omnibus malis tutos præstitisti, te Deũ laudamus, tibi gratias agimus, & memoriã huius, ac simul omnium aliorum beneficiorũ tibi præstamus: orãtes, ut & hac nocte, & deinceps perpetuò, cõserues nos puros, & insontes, & expertes peccatorum in fide Iesu Christi. Committimus

tuæ omnipotentiæ & apud misericordiam tuam deponimus, uitam, fortunas, corpora & mentes nostras parentumq; & cõsanguineorum nostrorum: Custodi hæc ò clementissime Deus, & illęsa omnia nobis ac illis redde, conserua que in uita sempiterna perpetuo. Fac ita ut obdormiamus, ut corpora & animi nostri necessaria quieti recreati, suscitentur ad studia pia, & uitam sanctam atq; honestam. Debilita omnia in nobis contraria uoluntati tuæ, ut quæ tibi placent confirmentur & augescãt. O pater æterne filii tui coæterni & propter hunc noster pater conditor & creator omnium, qui misertus generis humani, in hunc mundum misisti unigenitum filium, ut assumpta natura nostra, & homo factus, nasceretur ex inuiolata uirgine Maria, & atrocissimos cruciatus atq; ipsã mortem perferret, ut nos peccatores à diabo li & mortis tyrannide liberaret. Quem eundẽ propter nostra peccata, suaspon[illegible] afflictum, mortuum, & sepultum resuscitauisti resurgentem tertio die, & assumptum

sumptum in cœlum collocauisti ad dex teram omnipotentiæ tuæ, qui & uenturus est ad iudicium uiuorum & mortuorum: Qui tecum uiuit in unitate sancti spiritus effusi in Apostolos manifesta specie, & promissi ecclesiæ Christi. Tu pater emissa uoce è cœlo iussisti audiri filium tuum. Commoue igitur corda nostra ad hanc præcipue curam sancto spiritu, & congregatos in Ecclesia Christi intraque ouile hoc, defende, protege, ac tuere in hac uita, & post hanc uitam deducito ad uitam sempiternam, pater, fili, sancte spiritus unus, uerus, æternus, omnipotens, iustus, misericors & clemẽtissimus Deus, tibi sit laus, honor, uictoria sine fine. Amen.

Precatio ante ientaculum.

Gratias tibi ago æterne deus, pater Domini nostri Iesu Christi, (qui est autor salutis generi humano) cum quo in

unitate sancti Spiritus, uiuis & regnas unus Deus sine fine. Tibi gratias ago cum nos benigne conseruas, & in eorũ numero esse iubes, qui in studio pietatis, & bonarũ artium educantur ad gloriam sanctissimi nominis tui, & custodiã ueritatis: ut à nobis cupide expectetur tempus regni tui. Et respondeant consilia, actionesq; nostræ, æternæ uoluntati tuæ, & obedientia tibi ubiq; præstetur. Largire nobis ad cultum uitæ in terris necessaria, secundum misericordiam, & munificentiam tuam. Veniam da nobis ò Clementissime pater, qui peccatis nostris assidue tuam iram prouocamus; & conuerte uoluntatem nostrã ad obsequendum tibi, utq; ignoscamus delictis aliorum qui nos offendunt. Neq; nos imbecille tuum opus, grauiter tentando afflige, sed libera nos à malo. Tuum enim est regnum, potẽtia, & gloria, seculis infinitis, Amen.

Ante cibum.

O benignissime, & clemẽtissime Deus,

us, tuam misericordiam quæ est infinita, & opplet orbem terrarum, celebrat confessio nostra. Qui pascis omnia quę uiuunt, tàm homines, quàm animantes cæteras, interq; has etiam coruorum desertos pullos, à quibus expectatur alimonia munificentiæ tuæ. præbe nobis cibũ quo alantur corpora nostra, ut seruiant hæc uoluntati in terris tuæ, & instrue nos cognitione ueritatis, quod est uerbum tuũ. Et iube nos esse in tua domo uasa misericordiæ, & honoris, ut tua maiestas à nobis celebretur, æterni Dei patris, filii, & spiritus sancti, laude sempiterna. Amen.

Pater noster &c.

Credo in Deum, &c.

Post cibum.

Agimus gratias tibi benignissime, & clementissime Deus, cuius liberalis, & larga manus nobis inuocantibus te, cibum præbet. Te ueneramur æternum Deum patrẽ Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi, una cum Spiritu sancto,

unum, uerum, solum, iustum, fortem, misericordem deum, tu ipsa es charitas, et in charitate permanentes in te permanẽt. Extingue omnia in nobis, quæ nos à te abstrahunt, ut in communitate tuorum, te perpetuo colentes & religiose adorantes, in fauore gratiæ tuæ acquiescamus, sine fine. Amen.

Psalmus recitetur.

Matutinæ preces.

Imploro te æterne deus, pater unice Christi,
Vt conseruatum me hodiernæ ad tempora lucis,
Respectus quoq; deinde tui custodia cingat,
Angelus & mala propulset tuus undiq; sanctus,
Non animus probet ipse tuis contraria iussis,
Non uiolet diuina leuis mandata uoluntas,
Non in corde meo communi sit locus hosti,
Neu mens letifera capiatur fraude sathanæ.
Te solum, quicquid, teq; unum, cogito, spectet,
Ad te se ratio studiorum tota meorum,
Et deinceps referat degendæ semita uitæ,
Inq; tui arbitrij sperato fine quiescat.
Vt celebrent cunctæ nostræ tua numina uires,
Et tibi sacrati seruent commercia cœtus.
Hoc fiat moderante tuo mea pectora flatu

Iustifici

Iustifici solam meriti nostraq; salutem
Apprehendente fide, quæ uno pater optime nato
Conciliante tuo datur. O te semper adorent
Ora pio mentis te fretæ concita motu
Solum indistractumq; Deum, uerumq;, bonumq;,
Sanctum, immortalem, iustum, clementia cuius
Hoc patet immenso terrarum latius orbe,
Cuius & est expers regni omnipotentia finis.

Alia precatio.

Præ cunctis æterne deus nos uoce precamur
Supplice, sinceræ liceat præconia semper
Doctrinæ exaudire, tuus quam filius ipse
De patrio promens patefecit pectore nobis.
Filius ille tuus, sermo, lux, ardor, imago
Ipse manus rabiem Gethicæ depelle cruentam,
Seu te mente alij scelerata Christe furentes
Deturbare throni conantur sede paterni,
Atq; tuum in terris audent diuellere cœtum,
Deprauando tuæ celestia dogmata uocis,
Spiritus ô regni consors paraclete perennis
E patrio natus quem mittit pectore sanctum,
Iunge tui sensu populi concorde cateruam,
Astis & nobis morte impendente benignus
Concilians semper mansuræ gaudia uitæ.
O pacem largire deus, largire quietem,
Tranquilla ætatis concedens tempora nostræ,

Cursus ut à nobis huius tibi seruiat omnis,
Tu solus potes hostiles arcere timores,
Tu formidandas solus prohibere ruinas,
Et potes inuicta paxidos defendere dextra.
Aeterne ò Deus, æterni pater unice nati
Aequale æterno spiras qui pectore flamen.
Sit Deus incursus hostilis libera tellus
Quam colimus, studijs contingant ocia nostris,
Floreat hæc regio diuino tuta fauore,
Conficiatq; suum spacium feliciter omnis
Aetas, conditio, sexus, natio, genus, ordo.
Fons desiderij Deus opt. maxime sancti,
Consilij & recti, atque operum uirtutis origo,
O pacem largire tuis quam non dare mundus
Iste potest, semper sic corda uacantia iußis
Nostra tuis, omnisq; metu cessante pericli
In te perpetua secura quiete fruentur.

Alia.

Christe Dei æterni soboles æterna parentis
Ex illibata uirgine natus homo.
Morte tua qui deuicta de morte triumphas,
Et peccata tuo sanguine nostra lauas,
Ac uitam largire pijs sine fide beatam,
Qui te cunq; fide non dubitante colunt:
O da peccati tangat mea pectora sensus
Delicti ut pigeat, pœniteatq; mei.

Vtq;

Vtq; petens ueniam credam tibi uera profesſo,
Et ſtudium de te pendeat omne meum.
Te ſolum uenerer, tibi diſcam fidere ſoli,
Vnicum & agnoſcam te Dominum, atque Deum.
Neue tuo à cultu ueſana mente recedam,
Resq; prior mihi ſit nomine nulla tuo.
Ne me quicquam in uita, aut in nece ſeparet abs te,
Sed ſemper famulus ſim, maneamq; tuus.

Preces tempore belli.

O Aeterne Deus Domini, & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, nunc oſtende potentiam miſericordiæ tuæ, & conſerua, accuſtodi & protege uitam, corpus, animumq; noſtrum, in hoc tanto, & tam atroci bello. Manda angelis tuis, qui apparent coram te, ut nobis aſſint, & nos tueantur. Reprime ò miſericors Deus furorem Diaboli incitatum contra doctrinam cœleſtem, & Eccleſiam tuam. Et has tantas ærumnas mitiga miſertus noſtri, & motus ingentibus hiſce calamitatibus, quibus affligimur, & premimur. O Chriſte intercede pro nobis apud æternum patrem, & qui ueniſti in

hunc mundum ideo ut saluos faceres, peccatores, ne auerseris nos inuocantes te in miseriis, & extrema necessitate nostra, sed nunc etiam exaudi nos & affere salutem nostram cum gloria & propter gloriam nominis tui, ut te laudemus & gratias tibi agamus in Ecclesia tua, qui cum patre æterno filius coæternus in unitate sancti spiritus uiuis & regnas uerus, solus, omnipotens deus. Amen.

Psalmi XLVI meditatio.

Deus noster, refugium & uirtus nostra. Quomodo est Deus refugium nostrum qui in cœlis habitat? Quis autem ascendit in cœlum? Is nimirum solus qui descendit, filius hominis qui est in cœlo: Qui ait, Neminem reiiciam omnium qui ad me uenerint. Hic est filius Dei in sinu patris æterni, qui uenit in hunc mundum, ut testaretur de ueritate. Hic ait. Creditis in deum, in me creditis. Idem

ait,

ait, Non relinquam uos orbos, sed ueniam ad uos. Idem ait, Non pro his oro tantum, cum solicitaretur de discipulis, Sed pro eis quoque qui credituri sunt per uerbum ipsorum in me. Qui igitur non credit, peribit, & ad eum non pertinet hęc concio. Sed nos qui credimus propter ea quæ dicta sunt, non timebimus si commoueatur terra, & montes deuoluantur in medium mare. Itane sumus aut possumus esse firmi? & tantæ ne sunt uires nostræ, tam fortes & tenaces propositi, ut si fractus illabatur orbis, impauidos feriant ruinæ? Hæc sunt stultæ persuasionis, & exultationis, atq; superbię humanæ uoces inanes. Et est gloria carnis, & fiducia hominum. Nos uero & pauemus, & trepidamus, & formidamus. Non enim sumus ferrei, & sonuerunt aquę undique & montes quasi ruinam minantur. Ergo soliciti & perterriti animis angimur atq; percellimur in nobis, consolationem autem & spem certam habemus in te Deus, qui flumine sancto, & aquis spiritus tui lætificas ciuitatem

uitatem tuam, & qui tabernaculum tuũ illustri, atque conspicuo loco proponis, in hoc tu habitas. Hæc est sedes tua sine fine. Hic apparet mansuetus uultus tuus. Hic ostendis te patrem nostrum. Sed ciuitas ista quæ est? Ecclesia filii tui Iesu Christi, quem misertus humani generis misisti in hunc mundum, ut saluos faceret peccatores. Auerterant sese abs te uniuersi, sed tu non auertisti â nobis faciem tuam. Ac inimicos tuos complexus tua benignitate, non pepercisti filio tuo, sed pro nobis in mortem illum tradidisti. Si pro nobis, ergo sumus nos liberati & redempti. Et hęc est salus nostra, & uerus cultus tui, accipere beneficiũ quod nobis offers misericors, & miserator, & iustus dominus, esca ali ea quam das timentibus te. In huius populi medio tu æterne Deus uersaris, non igitur euertetur. Dum tenebræ ingruent, & inhorrescet caligo, mox sol incipiet exoriri, & diluculo auxilium tuũ aderit. Consternatio ingens ubiq; gentes trepidant, atq; tumultuantur.

tur. Regna colliduntur inter seſe, & ruinam minantur. Domini uox in nubibus, & fremitus cœli intonat, & concutitur ſolum terræ. Inter hæc quæ ſalus humana ſperari poteſt? Vbi ſpes auxilii, quod perfugium in terris. Vana eſt ſalus hominum. Pudenda ſpes terrena, Nec ullus locus fugæ. Ergo Deus eſt unicum refugiũ. Et huius potentia nobiſcum. Hic ruentes nos ſuſcipit, & retinet Deus Iacob. In miſeriis, & calamitatibus ad eum confugimus, & coram eo exponimus mala noſtra, & confitemur peccata noſtra, & opem implora-mus. Sero fortaſſe, cum iã graſſatur ira illius, & furor concitatus eſt, & corripue runt nos aduerſa, & mors in conſpectu eſt. Quid autem rebus ſecundis? quando pro beneficiis innumerabilibus ei gratias agimus? Quando in uenerando & colendo numine ipſius fuimus aſſidui? Quoties reſpectu illius præpoſuimus noſtra commoda, uoluptates, ſtudia? Quoties obliti diuini, & humani iuris, ſceleratè, & flagitioſe deliqui-

mus?

mus? Quam multa officia negleximus? Et nũc postquam oscitãtes nos ista tempestas oppressit, & nauis mergitur, subito uolumus succurri nobis. Statim præsto esse cupimus auxilium. Ita est. Nam miracula sua uult innotescere in terris, & nos nõ perire uult, sed conuerti ad se, & conseruari. Excitatut in naui procellis iam penè eam obruentibus Saluator conspici uult opera sua, quæ portenta uidentur in terris. Quid enim ait, Pacem meam do uobis, pacem meam relinquo uobis. Non mundi, sed meam. Hęc est quæ aufert bella usque ad fines terræ. Arcum cõteret, confringet arma, & scuta comburet igni. Quare animo esto te bono, omnis qui timetis Dominum, contemplamini potentiam Dei. Nam Deus declarare uult sese esse Deum, & magnifieri in gentibus, & sublimis esse in terra. Ille omnipotens Dominus pro nobis, & nobiscum stat. Confirment sese animi piorũ, & proiiciant curã suam super Dominum, & ipse faciet. Ipse suscipiet nos, & fulciet ruinã nostram, Pa-

ter

ter æternus Domini, & Saluatoris nostri Iesu Christi, cui soli, immortali, misericordi Deo sit laus, honor, & gloria, sine fine. Amen.

Οροι.

Εὐσέβεια, ἕξις ἐπισήμης τιμῆς ἀληθὴς τῆς πρὸς τὸν θεὸν, καὶ ἀσφαλὴς νέμειν αὐτῷ κατὰ πάντα. ἢ θεοῦ ἐπίγνωσις.

Εὐλάβεια, ὑπόληψις ἀληθὴς, καὶ μετὰ φιλίας περὶ τὸ θεῖον, φοιητικὴ φόβου, καὶ καταστάσεως, ἐν ὑπακοῇ λόγου σωτηρίας.

Θρησκεία, ἡ περὶ τὸ θεῖον θεραπεία, ἔξωθεν ἐπιχωρίου τῶν ἱερουργιῶν.

Λατρεία, ἡ τῆς δουλείας ὑπηρέτησις.

Προσευχὴ, εὐσεβὴς προσφώνησις ἐπιτεινομένη πρὸς τὸν θεὸν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ῥήματος αὐτοῦ. ἢ ὁμιλία πρὸς τὸν θεὸν ἐν φίσει, καὶ ὑπακοῇ, κατὰ ἀναθεώρησιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ.

Ἐπίκλησις, ἐκτένεια ψυχῆς λιτικὴ καταφυγόσης ἐν τοῖς δεινοῖς ἐπὶ βοήθειαν κρείττονος δυνάμεως, καὶ πιστεύσης ἐπαίσιμε κέαι ὑπὲρ τῶν ἀνατιθεμένων, καὶ ἐλπιζόσης τυχεῖν σωτηριώδους ἐξακόσεως.

Λιτησις

λέξις, ἔκθεσις αἰτημάτων ἐμπροσθεν τῆ
λιτανείᾳ βοηθεῖν, ἐπ' ἐλπίδι αὐτιλήψεως.

Ικετεία ἢ ἱκεσία, λόγος συγγνώμης ἢ ἐλέους,
καὶ βοηθείας αἰτητικός.

Λιτανεία, ἱκεσία ἐκτενὴς ὑπὲρ σωτηρίας, καὶ
ἀγαθῶν, αὐτῷ τε, καὶ ἑτέροις, συμπαραλαμβάνο-
σα καὶ ἄλλων τινῶν αὐτιβολάντων κοινωνίαν.

Εντευξις, ἡ πρὸς ἑτέρα λέξις.

Προσκύνησις, σχῆμα ταπεινώσεως ἐμπροσθεν
λιτατῆ. ἢ ὁμολογία ὑποξεσιότητος τῇ ὑπο-
πτώσει.

Εὐχαριστία, ἀπομνημόνευσις τ' ἐνεργεσιῶν,
καὶ ἀμοιβὴ τῆς ὀφλημίας.

Υμνος ἆσμα ἐπαίνου, καὶ λογολογίας περὶ
πρεπόντων.

Εὐλογία, ἱερατικὴ, καὶ προφητικὴ λογολο-
γία, χαρισμάτι μὲν πρὸς τὸ θεῖον, ποιεῖται ρω-
μὲν θείας φωνῆς ὑπηρέτης λόγου ἐπαίνου, καὶ συ-
στάσεως μὲν ὀνόματος, ἐν ὅτε, καὶ ὁμολογήσεως.

Εξομολόγησις, κήρυξις θείων μεγαλουργιῶν,
καὶ ἀγαθοποιΐων, καὶ φιλίας φαυλότητος, καὶ
μοχθηρίας ἀναγόρευσις.

Εὐχὴ ἢ εὐχωλὴ, ὑπέγγυος ἐποίκλησις τοῦ
πνεύματος, καὶ χάριν ἕξειν τὸν ἀκροατὴν, περὶ ἐ-
πιτελλομένης τινὸς πράγματος ἢ ἔργου ἐκτελέ-
σεως.

σεως. ἢ, ἐπίκλησις μετ' ὁμολογίας τοῦ ποιῆσαι ἢ ἀποτίσαι, ἢ περιέξαι ῥητόντι τὸν τυχόντα ὃν κτήσατο.

Θεός, οὐσία ἐστὶν ἀίδιος, καὶ ἀθάνατος, καὶ παντοδύναμος, καὶ πανάγαθος, φύσις ἀπερίγραπτος, αἰτία πάντων ὅσα ἐπίστασαι, καὶ τοῦ εἶναι πᾶσιν ἀρχή. ποιητὴς καὶ σωτὴρ ἁπάντων, πατὴρ ἄναρχος, καὶ ἀγέννητος, ὁ μονογενὴς συναίδιος, ἅγιον πνεῦμα ἀμφοῖν, ἐκπορευόμενον δι' ὑὸς ἐκ τοῦ πατρός.

Οὐσία, τὸ ὂν καθ' ἑαυτό. ἢ, τῶν ὄντων ἑκάστου ἔννοιαλὴς κατάστασις. ἢ ὕπαρξις τοῦ ἀπλῶς καθ' ἑαυτό, καὶ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἑτέρῳ ὄντος. ἢ πρᾶγμα αὐθύπαρκτον μηδενὸς ἑτέρου δεόμενον πρὸς σύστασιν.

Φύσις, οὐσία κοινὴ ἰδιωματικῶν ὑποστάσεων ὧν αὐτὴ περιέχει.

Ὑπόστασις, τὸ καθ' ἑαυτὸ ἰδιοσυστάτως ὑφεστὸς ἑαυτῷ. ἢ τὸ ἴδιον παρὰ τὸ κοινόν. ἢ ἰδιότης ὑπὸ τὴν φύσιν ὑφισταμένη.

Ὑποστατικὴ ἕνωσις, ἡ τὰς διαφόρους οὐσίας ἢ φύσεις εἰς ἓν πρόσωπον, καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν συνάγουσα, καὶ συνδέουσα.

Ὑποστατικὴ διαφορά, λόγος καθ' ὃν ἡ κατ' ἄθροισμα τῶν θεωρουμένων ἰδιωμάτων κοινῶν

τῆς οὐσίας ἑτερότης τὴν ἀπὸ κατ' ἀριθμὸν ἄλλο ἀπ' ἄλλου τῶν ἀτόμων ποιεῖ τὸ πλῆθος.

Ἀΐδιον, τὸ κατὰ πάντα χρόνον, καὶ πρότερον ὂν, καὶ διαφθειρόμενον μηδέποτε.

Ἀθάνατον, τὸ ζωὴν ἔχον διαμένουσαν ἀεί, καὶ ἀπολλύμενον οὐδέποτε.

Παντοδύναμον, τὸ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἰσχύος ἑτέρας κρατούμενον, καὶ πάντα ἔχον αὐτὸ ὑπερόσια.

Ἀγαθόν, τὸ αἴτιον σωτηρίας τοῖς οὖσι, καὶ ὃ πάντα ἐφίεται, αὐτοῦ ἕνεκα.

Αἴτιον, ἐξ οὗ, καὶ διὰ ὃ τὸ εἶναι ἑτέροις.

Ἀρχή, οὗ πρότερον οὐδέν, ὕστερα δὲ μεθ' ἑαυτὸν τὰλλα.

Ἀναρχον, τὸ κύριον ἀρχῆς ἁπάντων, πρώτη, καὶ ἁπλῆ ἀρχὴ ὤν.

Ἀπέριγραπτον, τὸ μήτε τόπῳ, μήτε λόγῳ ἢ διανοίᾳ περιορισόν, καὶ καταληπτόν.

Γένεσις, ὕπαρξις τοῦ εἶναι· ἢ πόρευσις εἰς τὸ εἶναι.

Ἀγέννητον, τὸ αὐτοαίτιον, καὶ πρώταρχον πάσης ὑποστάσεως.

Ποιητὴς, αἴτιος τοῖς μὴ οὖσι πρότερον τοῦ γενέσθαι ὕστερον. ἢ ἀρχηγὸς τῆς κινήσεως.

Σωτὴρ, ὁ τῆς ἀβλαβοῦς περιποιήσεως, καὶ τοῦ ἀεί τι διαμεῖναι αἴτιος.

Σωτηρία, ἡ τοῦ εἶναι ἀεὶ ἀδιάλειπτος διαμονή, ἢ περιποίησις ἀβλαβής.

ἅγιον, τὸ ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ, καὶ παντὸς ἐκκεκαθαρμένον.

Ἄγγελος, πνεῦμα λειτουργικόν. ἢ, ἄγγελος οὐσία νοερὰ, ἀεικίνητος, αὐτεξούσιος, ἀσώματος, θεῷ λειτουργοῦσα, κατὰ χάριν ἐν τῇ φύσει τὸ ἀθάνατον εἰληφυῖα. ἀόριστος μέντοι πως ἐπὶ περίγραπτος λέ. καὶ δυσκίνητος, ἀλλ' οὐκ ἀκίνητος. ἄφθαρτος, ἀμεταμέλητος, μεταλλάσσοντα τὰ ἴδια νοήματα, καὶ βουλεύματα ἄνευ προφορικοῦ λόγου. διαφορὰ δὲ τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ τῶν πονηρῶν ἄγγελων τῶν διαβόλων, ἐν τούτῳ μάνῳ. ὅτι οἱ ἅγιοι ἄγγελοι φυλάξαντες τὸ τῆς ἀληθείας, καὶ χάριτος δῶρον ἀκίνητοι νῦν εἰσι τῇ θεῷ χάριτι πρὸς τὸ καλὸν, ὥσπερ τὸ τῶν διαβόλων φῦλον, ἐκπεπτωκὸς τῆς χάριτος καὶ ἀληθείας ἀκίνητόν ὄν τὸ λοιπὸν πρὸς τὰ χεῖρον.

Ψυχή, οὐσία ἀσώματος, σώματι ὡς ὀργάνῳ χρωμένη, διοικητρόπως καθ' ἕκαστον γένος τῶν ζώων. ἢ, αἰτία κινήσεως ζωτικῆς.

Ἄνθρωπος ψυχὴ, κατὰ πλῆθος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας διαλαμψιν, ἥτις οὐσία ζῶσα, ἔμπλεκτη καὶ ἀσώματος. σωματικαῖς ὀφθαλμοῖς κατ' ἰδίαν φύσιν ἀόρατος, ἀθάνατος, λογικὴ τε, καὶ νοερὰ, ἀχρωμάτιστος, ὀργανικῷ κεχρημένῳ σώματι, καὶ τούτῳ ζωῆς αὐξήσεως τε, καὶ αὐθήσεως, καὶ γεν-

ῥάσεως παρεκτική. ὀχ ἕτερον ἔχουσα παρ' ἑαυτὴν τὸν νοῦν, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς τὸ καθαρώτατον.

σῶμα, ὄγκος τρισλιάσατος μῆκος ἔχων, καὶ πλάτος, καὶ βάθος ἤγουν ὕψος, καὶ πάχος.

Σῶμα τῶν ζώων, σύστημα πολυμερὲς ἐκ τῶν μαλαμολύων μελῶν συγκείμενον. ὄργανον ὂν ψυχικῆς δυνάμεως, καὶ ἐνεργείας, καὶ κινήσεως ζωτικῆς.

Ανθρωπος, ζῶον θνητὸν μόνον τῆς κατὰ λόγος ἐπιστήμης, καὶ νοῦ λεκτικοῦ, ἐκτισμένον πρὸς εἰκόνα θεοῦ εἰς ὁσιότητα, καὶ δυσέβειαν, καὶ πάσης ἀρετῆς κάλλος.

Ζωὴ, παρατήρησις, καὶ μονὴ τοῦ εἶναι.

Θάνατος, τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ σώματος ἀπ' ἀλλήλοιν διάλυσις. ἢ, τελευτὴ τοῦ εἶναι.

Νόμος, λόγος ὀρθὸς προσακτικὸς μὲν ὧν ποιητέον, ἀπαγορευτικὸς δὲ ὧν οὐ ποιητέον.

Ευαγγέλιον, λόγος χάριτος, καὶ ἐλέους θεοῦ, καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, καὶ δικαιοσύνης, ἧς τυγχάνουσι δωρεὰν ἅπαντες οἱ μετανοοῦντες, καὶ πιστεύοντες, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ γενόμενον ἄνθρωπον, καὶ ὑπακούσαντα τῷ πατρί, σωτῆρα, καὶ λυτρωτὴν, καὶ κύριον ἡμῶν χριστόν.

Εκκλησία, ὄνομα συνάξεως τέκνων θεοῦ, ἃ διεσκορπισμένα

πισμένα

πισμένα γὰρ τοῦ κόσμου συμπάσχειν ἴσασιν ὁ χριστὸς ἀποθανὼν ὑπὲρ αὐτῶν. ἡ, λαὸς ἔκλεκτος διὰ κηρύγματος τὸ εὐαγγελίου, ἐξ ὅλου τοῦ κόσμου εἰς βασιλείαν θεοῦ, καὶ δικαιοσύνην πίστεως ἐπ' ἔργοις καλοῖς ἀποκλεχόμενος σωτηρίαν ψυχῶν, καὶ ζωὴν αἰώνιον.

Κόσμος, ὅτι σύστημα οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐμπεριεχομένων. ἢ, φύσεως ἁπάσης διακοσμηθεῖσα ὕλη εἰς τάξιν καλλίστην οὐρανοῦ, καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐμπεριεχομένων. σημαίνεται δὲ τῇ λέξει ἐν ταῖς ἱεραῖς τῶν γραφῶν, καὶ ἡ ἀρίστης κτίσεως ἢ ὑποθέσεως κτιθείσης τὸ διεφθαρμένον καὶ λοιβηθὲν τῇ κακίᾳ καὶ ἀπειθείᾳ τοῦ λογικοῦ κτίσματος. ὃ καὶ ἀπολωλὸς, καὶ ἀλλότριον δικαιοσύνης, καὶ ὁσιότητος, ἀσεβές τε, καὶ ἄθεόν ὅτι διὰ τοῦτο. καὶ σώζεται μόνου τοῦ ἐξαίρετου κλητοῦ, καὶ ἐκλεκτοῦ, καὶ δίκαιου φύλου, τοῦ προσδεχόμενον τὸν τῆς ἀληθείας λόγον, ὅπερ ἐστὶν εὐαγγέλιον βασιλείας οὐρανῶν, καὶ ἐπάγγελμα ζωῆς αἰωνίου.

ΑΠΟ-

ΑΠΟΡΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ προσευχῆς.

α.

Τίνος ποτ' ἄρ θεῷ προσευξάμενον ἄρᾳ
ἀκόμπλους αὐτῷ ὧν χρείαν ἴσχυ τύχῃ;
ἐπεὶ σὺ μὲν δὴ πάντ' ἐπαν ἀυτόθι
καὶ μηδενὸς δεῖται λόγου σεμάντορος.

Λύσις.

ἆρ μὴ προσαιτήσας ἰὼν πλουτὸς σύγε,
ἢ μὴ λάβῃς τι διὰ τὸ τὸν θεὸν εἰδέναι
ἢ ἐνδεὴς σύ. θεσμὸς οὐτοσὶ ὅδε
κεῖτ' αὖθ' ἁπλῶς λαβεῖν τὸν δεόμενον,
ὥσπερ γὰ τῷ πράξαντ' ἀνοιχθῆναι θύραν.
μὴ τοίνυν οὐ θεῷ νόμῳ περιεργάσῃ,
ἀλλ' ὡς κελεύει δρῶν, πανωλαβεῖ νόῳ
δίξασθ' ἃ τε δεῖ πάντα τἀκπεπυσμένα.

β.

ὅπως δὲ μὴ πολλακίς τις οἰηθῇ τὰ ἄρ
τὰ τὸν θεὸν μεγαλύνοντα ῥήματα,
καὶ τῶν προσδοκῶν τὰς καλλωπίσμους λόγους,
καὶ λέξεων κόσμους ἐπαινετικῶν, τό, τι
τ' ἐπιθέτων θαυμασμάτων τ' ἐγκώμια,
οἰκτρὰς τ' ὀδυρμὰς ἀληθικῶν ὀλοφύρσεων,
τῷ γὰρ θεῷ τις ἴσως ἱρεῖ θυσιάτων
δίκην τὸν οὐσιῶν τάδ' ἀκὰν προσφέρειν,

Λύσις.

πῶς ταῦτ' ἔλιξας; ὁ γὰρ ἔτι θυσιῶν
νόημα τοῦτ' ἀλλ' οὐλαῖς ἐπιθλίψεως.

ἀεὶ γὰρ

ἀνὴρ δ' ὑπομένουσι πρὸς οὓς ἱπαγορτάδη
δ' ἀνίας θεῖτι, καὶ θελήματος.
ὧν ἄττις ἂν ἄρ συνοίσας ζυγχέοι,
πῶς ἂ προσυχὴ τοδ' ἂν ὠφελήσιμος.
ἀχὰς δ' ἀρ' ὑστίων γένοιτ' ἀπὸ φρονᾶν

γ̃.

ἀλλ' ὄρνιν ὁ βίος οἷος αὐτὸς ὤν,
καὶ ἀμεταβλητος οὐ οἷς προίθητο πανταχᾶ.
πῶς οὖν ἀκούσας τ' ἐμῶν προσυγμάτων
μεταγρίφοιτο προσπαθὼν πάθεσιν ἰμοῖς;
ὁ γὰρ μεταυδᾶ κἄγος ὥσπερ τις βροτός.

Λύσις.

ἀλλὰ τοῦτο γάνυ ὅσα γ' αἰτησώμεθ' ἄρ
τῇ πίστει ἀντιβολοῦντες, ὅτι κεκλίνομεν
καὶ δ' ἱπαγγελίας πάρεστι τἀσφαλές.
ὄντος γὰρ ἀτρέπτου θεοῦ καὶ δίκη,
ὃν ἴσθ' ὅμως τὸν ἀνθρώπων φιλότης.
ἀλλ' αἰὼν ἔνσπλαγχνον τρόπον ἴσχει χρηστὸς ὤν.
ὁ γὰρ ἱπάειρ ἁμαρτωλὸς αὐθρωπίνης
φύσεως, λιγομένων ῥήμασιν θείων θεοῦ,
ταῖς ἀδυνέσαις τῶν βροτῶν ὁ κύριος
συμπεριφέρεται ἀνεληλυθὼς σωτήριος,
ἀπ' οἴδε προφρῶν, ἄττι προῆκεν ἀποστόλων.
βάλλ' ἀνίστα κατεσθίειν σαφῶς τάδε·
πίστιν· τῇ πίστει γὰρ ἡ γνῶσις ἵσταται.
πίστις δ' ἐν τὰς ἱερὰς γραφὰς φέρειν ἴσχει
ἐμὸν τὸ βιοῦν τεθελημένην λόγῳ,
νίκησα γνῶσιν ἀληθείας σωτήριον.

Ἰωαχείμ.

ARGENTORATI
Excudebat Iosias Rihelius.
M. D. L X.